

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**Π.Μ.Σ. ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ**

*Η Εργατική Εκπροσώπηση στις Απαρχές της Γ' Ελληνικής
Δημοκρατίας.
Η Περίπτωση των Εργοστασιακών Σωματείων.*

**Διπλωματική Εργασία
Φεβρουάριος 2013**

**Γεωργία Δούκουρη
Υπότροφος Ι.Κ.Υ.
Αρ. Μητρώου: 1110 Μ025**

Επιβλέπων καθηγητής: Σεραφείμ Σεφεριάδης

Περιεχόμενα

Κυριότερες συντομογραφίες.....	4
Πρόλογος.....	5
Εισαγωγή.....	7
1. Πολιτική Εκπροσώπηση.....	11
1.1. Συνδηλώσεις εννοιών.....	11
1.2. Τα κόμματα αγωγοί της πολιτικής συμμετοχής και εκπροσώπησης.....	12
2. Εργατική εκπροσώπηση.....	20
2.1. Εκδημοκρατισμός και δομή της εργατικής εκπροσώπησης.....	22
2.2. Κυβερνητικός συνδικαλισμός και κομματοκρατία.....	25
3. Το βιομηχανικό προλεταριάτο και οι εργατικοί αγώνες μέσα από την περίπτωση του φαινομένου των εργοστασιακών σωματείων.....	34
3.1. Η συγκρότηση του βιομηχανικού προλεταριάτου και οι αντικειμενικές συνθήκες.....	34
3.2. \«Μοντέρνοι καιροί\» στα χρόνια της μεταπολίτευσης.....	39
3.3. Η συγκρουσιακή πολιτική των εργοστασιακών σωματείων.....	46
3.3.1. Απόδοση πολιτικών ευκαιριών και απειλών.....	49
3.3.2. Συγκρότηση και Οργάνωση.....	53
3.3.3. Αλληλεγγύη και Ρεπερτόρια.....	60
Συμπεράσματα.....	66
Πίνακας 1: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 1966-1983.....	1
Εικόνα1 : Πρώτη μεταδικτατορική Διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε.....	1
Πίνακας 2: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 18ο Συνέδριο, Καβάλα, Απρίλιος 1976.....	1
Πίνακας 3: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 18ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.....	2
Πίνακας 4: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 19ο Καλαμάτα, Νοέμβριος 1978.....	2
Πίνακας 5: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 19ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.....	2
Πίνακας 6: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 20ο Συνέδριο, Πειραιάς, Απρίλιος 1981.....	3
Πίνακας 7: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 21ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, Οκτώβριος 1981.....	3
Πίνακας 8: Νέα διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε, 21ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, 1981.....	3
Πίνακας 9: Προσωρινή Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. 1982.....	4
Πίνακας 10: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 22ο Συνέδριο, Βουλιαγμένη, Δεκέμβριος 1983	4
Πίνακας 11: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 22ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.....	4

Παράρτημα Ι. Ο χώρος του επίσημου συνδικαλισμού.....	.....
Παράρτημα ΙΙ. Χρονικό 1974-1981.....	.....

Παράρτημα Ι. Ο χώρος του επίσημου συνδικαλισμού.....

Πίνακας 1: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 1966-1983.....
Εικόνα1 : Πρώτη μεταδικτατορική Διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε.....
Πίνακας 2: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 18ο Συνέδριο, Καβάλα, Απρίλιος 1976.....
Πίνακας 3: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 18ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.....
Πίνακας 4: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 19ο Καλαμάτα, Νοέμβριος 1978.....
Πίνακας 5: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 19ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.....
Πίνακας 6: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 20ο Συνέδριο, Πειραιάς, Απρίλιος 1981.....
Πίνακας 7: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 21ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, Οκτώβριος 1981.....
Πίνακας 8: Νέα διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε., 21ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, 1981.....
Πίνακας 9: Προσωρινή Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. 1982.....
Πίνακας 10: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 22ο Συνέδριο, Βουλιαγμένη, Δεκέμβριος 1983.....
Πίνακας 11: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 22ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.....

Παράρτημα ΙΙ. Χρονικό 1974-1981.....

Πίνακας 1: Χρονικό 1974.....
Πίνακας 2: Χρονικό 1975.....
Πίνακας 3: Χρονικό 1976.....
Πίνακας 4: Χρονικό 1977.....
Πίνακας 5: Χρονικό 1978.....
Πίνακας 6: Χρονικό 1979.....
Πίνακας 7: Χρονικό 1980.....
Πίνακας 8: Χρονικό 1981.....

Κυριότερες συντομογραφίες

Α.Ε.Μ.	Ανανεωτικό (αρχικά Αντιδικτατορικό) Εργατικό Μέτωπο
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.	Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων
Α.Σ.Δ.Η.Σ.	Αδέσμευτη Συνδικαλιστική Δημοκρατική Συνεργασία
Γ.Σ.Ε.Ε.	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας
Δ.Α.Κ.Ε.	Δημοκρατική Ανεξάρτητη Κίνηση Εργαζομένων
Δ.Ε.Κ.Ε.	Δημοκρατικό Εργατικό Κίνημα Ελλάδας
Δ.Δ.	Δημοσίου Δικαίου
Δ.Ο.Ε.	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
Δ.Σ.	Δημοκρατική Συνεργασία
Ε.Α.Σ.	Επιχείρηση Αστικών Συγκοινωνιών
Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.	Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας
Ε.Δ.Ε.Κ.	Ελεύθερο Δημοκρατικό Εργατικό Κίνημα
Ε.Α.Β.	Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία
Ε.Κ.Α.	Εργατικό Κέντρο Αθηνών
Ε.Κ.	Εργατικό Κέντρο
Ε.Ρ.Ε.	Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση
Ε.Σ.Α.Κ.	Ενιαία Συνδικαλιστική Αντιδικτατορική Κίνηση
ΕΣΑΚ – Σ	Ενιαία Συνδικαλιστική Αντιδικτατορική Κίνηση – Συνεργαζόμενοι
Ε.Σ.Σ.Ε.	Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας
Ε.Φ.Ε.Ε.	Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδος
Ι.Γ.Μ.Ε.	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Α.Ε.	Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων
Ο.Β.Ε.Σ.	Ομοσπονδία Βιομηχανικών Εργατοϋπαλληλικών Σωματείων
Ο.Δ.Ε.Π.Ε.Σ.	Οργανισμός Διαχείρισης Ειδικών Πόρων Εργατικών Σωματείων
Ο.Τ.Ο.Ε.	Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδας
Π.Α.Κ.	Πανελλήνιο Απελευθερωτικό Κίνημα
Π.Α.Σ.Κ.Ε.	Πανελλήνια Αγωνιστική Συνδικαλιστική Κίνηση Εργαζομένων
Σ.Α.Δ.Ε.Ο.	Συνεργαζόμενες Αγωνιστικές Δημοκρατικές Εργατοϋπαλληλικές Οργανώσεις
Σ.Ε.Δ.Ο.	Συνδικαλιστική Ένωση Δημοσιοϋπαλληλικών Οργανώσεων

Πρόλογος

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της εκπροσώπησης του εργατικού κινήματος στα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια, η αναζήτηση των αιτιών που προκάλεσαν την εμφάνιση εργοστασιακών σωματείων και η μελέτη των όρων συγκρότησης, οργάνωσης και δράσης αυτών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία», κατεύθυνσης «Πολιτικής Κοινωνιολογίας», του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Η επιλογή του θέματος προκύπτει από το ενδιαφέρον μου για την κινητοποίηση, για τους εργατικούς αγώνες ως μορφή αντίστασης της συλλογικότητας ενάντια στον ατομικισμό, συστατικό στοιχείο του νεοφιλελευθερισμού. Εξάλλου, ανήκω σε μια γενιά που έχει ένα χαρακτηριστικό: βιώνει τη μετάβαση από αυτό που ο καθηγητής Κωνσταντίνος Τσουκαλάς έχει ονομάσει ως «ανονόμαστη γενιά»¹ σε αυτό που τείνει να ονομαστεί ως «γενιά της κρίσης». Ιδιαίτερα τώρα που χάνονται τα εργασιακά κεκτημένα ετών και που οι εξελίξεις στο χώρο του συνδικαλισμού από την κυβερνητική πολιτική έχουν άρωμα παλαιών πρακτικών, γεννάται το ερώτημα γιατί οι σύγχρονες κινητοποιήσεις φαίνεται να υστερούν σε ένταση και αποτελεσματικότητα. Θεωρώ πως η μελέτη της περιόδου των πρώτων χρόνων της μεταπολίτευσης, ενδεχομένως να δίνει ένα στίγμα για το τι συνέβη στη μαχητικότητα του εργατικού κινήματος.

Μέσα από τα σεμινάρια του Π.Μ.Σ. μου δόθηκε η ευκαιρία να προσεγγίσω ερευνητικά τη συνδικαλιστική δράση των πρώτων μεταπολιτευτικών ετών, και μάλιστα να μάθω –πολλά χρόνια μετά- ότι ο πατέρας μου υπήρξε γραμματέας εργοστασιακού σωματείου με συνέπεια τη μεθόδευση της απομάκρυνσής του. Η απόγονός του, λοιπόν, μετά από τριάντα χρόνια, γνώρισε τις δυσκολίες της σύστασης σωματείου και την αδυναμία της συσπείρωσης και της συλλογικής δράσης, μέσα σε μια περίοδο που η εργοδοσία έχει αρκετά όπλα στη φαρέτρα της.

---

¹ «Αλλά μετά τη «γενιά» του Εμφυλίου, τη «γενιά» του '60 και τη «γενιά» του Πολυτεχνείου και της μεταπολίτευσης, η σημερινή «γενιά» κινδυνεύει να μείνει ανονόμαστη.»

Κ. Τσουκαλάς, «Η Ελληνική Δεκαετία του '60: «Σύντομη ή μακρά»», στο Α. Ρήγος, Σ.Ι. Σεφεριάδης, Ε. Χατζηβασιλείου (επιμ.), *Η «Σύντομη Δεκαετία του '60» Θεσμικό Πλαίσιο, Κομματικές Στρατηγικές, Κοινωνικές Συγκρούσεις, Πολιτισμικές Διεργασίες*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 2008, 41-46.

Τι μεσολάβησε από το στίχο του Φώντα Λάδη «Πάρ'το απόφαση βρε Στράτο να γραφτείς στο συνδικάτο» έως τη σύγχρονη επικράτηση των όρων της εργοδοσίας;

Οι δυσκολίες για το εγχείρημα είναι αρκετές, ωστόσο, αρωγός στην προσπάθειά μου στάθηκε ο επιβλέπων καθηγητής μου κ. Σεραφείμ Σεφεριάδης, ο οποίος με την αμέριστη υποστήριξή του και τις πολύτιμες συμβουλές του, συνέδραμε στην υλοποίηση του πονήματος. Επίσης, τα μέλη του Κύκλου Συγκρουσιακής Πολιτικής βοήθησαν στην εξέλιξη της θεωρητικής και μεθοδολογικής προσέγγισης του παρόντος εγχειρήματος. Επιπροσθέτως, θα ήθελα να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στον καθηγητή κ. Γ.Φ. Κουκουλέ για το πολύτιμο πρωτογενές υλικό που μου παραχώρησε και που με βοήθησε να μεταφερθώ νοητά σε εκείνη την εποχή. Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω να απευθύνω και στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) για την τιμή που μου έκανε με τη χορήγηση υποτροφίας.

Τέλος ένα ειλικρινές ευχαριστώ στους γονείς μου για την υποστήριξή τους, στους φίλους μου για την υπομονή τους, και ειδικά στον Γιάννη Γιαννάκο για τις ατελείωτες ώρες συζητήσεων και της συνεχούς ενθάρρυνσής του.

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει μια μελέτη για το εργατικό κίνημα², όπως αυτό εκφράστηκε μέσα από τη συνδικαλιστική δράση της περιόδου 1974-1985. Η έρευνα εγκύπτει σε τρία ζητήματα: αρχικά εξετάζεται η μεταπολιτευτική φυσιογνωμία των κόμματος που λειτούργησαν ως αγωγοί της πολιτικής συμμετοχής, στη συνέχεια ερευνάται η ποιότητα της εκπροσώπησης των εργαζομένων μέσα από τους επίσημους φορείς, και τέλος αναλύεται η ανάπτυξη του βιομηχανικού προλεταριάτου από το οποίο γεννάται το φαινόμενο των εργοστασιακών σωματείων. Τέλος, επιχειρείται η ερμηνεία του φαινομένου των επιχειρησιακών σωματείων όπως άλλως εμφανίζεται ο όρος³, ως γνήσια έκφραση ταξικής πάλης, και η ανάλυσή του με όρους συγκρότησης και οργάνωσης, δράσης αλλά και διάδρασης με την κοινωνία.

Η μεθοδολογική προσέγγιση επιχειρεί μια σχεσιακή ανάλυση, προσδοκώντας σε μια σύνθεση του θεσμικοπολιτικού πλαισίου και της εμπρόθετης ατομικής δράσης. Προκειμένου να επιτευχθεί η σύνθεση, η εξέταση γίνεται με δύο όρους: ιστοριογραφίας και πολιτικής κοινωνιολογίας. Προκύπτει ότι επιβάλλεται η ταυτόχρονη διερεύνηση των πολιτικοκοινωνικών χαρακτηριστικών της περιόδου στην Ελλάδα, αλλά και η συμβολή της διεθνούς συγκυρίας, προκειμένου να γίνει κατανοητό ποιοί όροι ρυθμίζουν τη ζωή των εργαζομένων⁴. Υποστηρικτικά, παρατίθεται το ακόλουθο παράθεμα που ανήκει στον καθηγητή Γ. Φ. Κουκουλέ : *«Η ιστορία του εργατικού κινήματος εντάσσεται σε μια ευρύτερη έννοια, την έννοια της κοινωνικής ιστορίας που, με τη σειρά της, ενσωματώνεται στην έννοια της συνολικής ή της σφαιρικής ιστορίας»*⁵. Εξάλλου, η συνδικαλιστική δράση και η

---

² Εργατικό κίνημα σύμφωνα με τον ορισμό του Γ.Φ. Κουκουλέ είναι: «η πράξη της συνένωσης των εργατών, είτε περιστασιακά, είτε διαρκώς, με σκοπούς επαγγελματικούς και πολιτικούς, αλλά στη βάση πάντοτε της εργατικής τους ιδιότητας. Το εργατικό κίνημα εκφράζεται ιστορικά μέσα από τις αδελφότητες, τα σωματεία, τους συνεταιρισμούς, τα πολιτικά κόμματα, τα εργατικά σινδέρια, τα εργατικά στελέχη, τον εργατικό τύπο κλπ. Η εργατική τάξη δεν υπάρχει και δεν δημιουργείται παρά μέσα από το κίνημά της, τους συγκεκριμένους αγώνες της και την καθημερινή της αντίθεση στην εκμετάλλευση που υφίσταται από την αντίπαλη τάξη. Το εργατικό κίνημα, σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό, είναι έννοια γένους, ενώ το συνδικαλιστικό κίνημα είναι έννοια είδους.» στο Γ. Φ. Κουκουλέ, *Για μια Ιστορία του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος, Εισαγωγή στην Παιδαγωγική της Ιστορικής Έρευνας*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, ²1994, 16-17.

³ Θ. Κ. Κατσάνεβας, *Το Σύγχρονο Συνδικαλιστικό Κίνημα στην Ελλάδα*, Αθήνα, «Νέα Σύνορα» Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη, ³1994, 52.

⁴ Γ. Φ. Κουκουλέ, *Για μια Ιστορία του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος*, ό.π. 17,21 και 24.

⁵ Ο.π., 17.

διάδραση της συλλογικότητας με την κοινωνία, αναδεικνύονται ως μέρος της μελέτης του πολιτικού, μέσω της διάδοσης της νοηματοδότησης των διεκδικήσεων. Λογίζεται ότι η κοινωνική ζύμωση, προερχόμενη από την κινηματικότητα της περιόδου, αναδεικνύει την πολιτική διάσταση των γεγονότων⁶.

Η θεωρία της πολιτικής κοινωνιολογίας και δη της συγκρουσιακής πολιτικής, που μελετά την κινηματικότητα εκτός θεσμικών πλαισίων και σε παραλληλία με την πολιτικοθεσμική συγκυρία, αλλά κυρίως η έρευνα σε πρωτογενείς πηγές, επιτρέπουν να γυρίσουμε πίσω στον χρόνο, να αναβιώσουμε την εποχή του τότε προσπαθώντας να αναζητήσουμε την αιτιότητα του σήμερα. Ουσιαστικά επιχειρείται να χρησιμοποιηθεί «*το συγκεκριμένο και ειδικό ως πρώτη ύλη της θεωρητικής παραγωγής και, στη συνέχεια, να χρησιμοποιήσουμε τη θεωρία για να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε τις παρατηρήσεις μας για τον πραγματικό κόσμο.*»⁷.

Βάσει των παραπάνω η εργασία στηρίχτηκε σε σχετική με το πεδίο βιβλιογραφία, αλλά και σε πηγές είτε βιβλιογραφικές⁸, είτε οπτικοακουστικές, αλλά και σε σχετική έρευνα σε αρχειακό υλικό (πχ. ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ.) και τύπο (εφημερίδες, περιοδικά, πολιτικές μπροσούρες). Ιδιαίτερα για τις πηγές, αξίζει να αναφερθεί ότι απαιτήθηκε η προσεκτική αποτίμησή τους, καθώς έπρεπε να αφαιρεθεί η υποκειμενική απόχρωση (πχ. σε εκδόσεις παρατάξεων, ή σε σχετικές εκδόσεις), προκειμένου η χρήση τους να συμβάλλει στην υποστήριξη της εργασίας και όχι να αποτελέσει απλή μεταφορά, γεγονός που είχε τη δυσκολία του λόγω της κομματικής πόλωσης στην υπό εξέταση περίοδο. Βεβαίως, αναπόφευκτα έγινε χρήση νομικών πηγών, καθώς ιδιαίτερα οι νομολογίες του 1976 αλλά και αργότερα του '82-'83 είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε επίπεδο μελέτης της εργατικής πολιτικής αλλά και των μεθόδων εφαρμογής τους.

Μέσα από τη διεπιστημονικότητα του πεδίου, προκύπτουν τα ερωτήματα που θέτει και καλείται να απαντήσει η παρούσα εργασία, εξετάζοντας τους εργατικούς αγώνες κατά την περίοδο της δημοκρατικής μετάβασης και εδραίωσης. Υποστηρίζεται, λοιπόν, ότι τα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια, αναδεικνύεται ένα

---

⁶ J. Lagroye, B. Francois, F. Sawichi, *Πολιτική Κοινωνιολογία*, Μ. Ψύλλα (επιμ.), Ε. Μαγκανιώτης (μτφρ), Αθήνα, εκδ. τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, 2008, 15,16

⁷ I. Craib, *Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία, Από τον Πάρσονς στον Χάμπερμας*, Π. Λέκκας (επιμ.), Μ. Τζιαντζή, Π. Λέκκας (μτφρ), Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, ¹³2009, 12.

⁸ Για την υποστήριξη της χρήσης της βιβλιογραφίας ως πρωτογενής πηγή βλ. Γ. Φ. Κουκουλές, *Για μια Ιστορία του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος*, ό.π., 30.

κενό εκπροσώπησης των εργαζομένων, κενό που δεν καλύπτεται από τον επίσημο συνδικαλισμό και τα κόμματα, με αποτέλεσμα τη γέννηση του εξωθεσμικού συνδικαλισμού και μάλιστα σε επίπεδο επιχείρησης. Η κομματική φυσιογνωμία και ειδικά των αριστερών κομμάτων, λόγω της κριτικής που έχει ασκηθεί σε σχέση με τον εργοστασιακό συνδικαλισμό, είναι απαραίτητη σε μια ακαδημαϊκή μελέτη που οφείλει να μελετά πέραν των γενικευμένων αφορισμών, εντοπίζοντας ταυτόχρονα τις αιτιάσεις αυτών. Η εξέταση της μεταπολιτευτικής πορείας που ακολούθησε η Γ.Σ.Ε.Ε ως ο επίσημος εκφραστής των εργατικών διεκδικήσεων, αναδεικνύει την υποταγή της στα κόμματα και στο κράτος, ήτοι σημαίνει την ασθενή σύνδεσή της με τις εργατικές διεκδικήσεις. Η ανάδυση και η ανάπτυξη ενός κινήματος «από τα κάτω» είναι καινοφανείς στη μελέτη του ελληνικού εργατικού κινήματος. Επιπρόσθετα, υποστηρίζεται ότι, από την έρευνα προκύπτει διαφοροποίηση της πορείας του κινήματος που επιτρέπει μια περιοδολόγησή του, η οποία δεν προκύπτει ως φετιχισμός, αλλά συντελεί επικουρικά στην έρευνα. Για αυτό λογίζεται, ότι στα όρια μιας μεταπτυχιακής εργασίας, η μελέτη των εργοστασιακών σωματείων μπορεί να εκκινεί μετά την πτώση της δικτατορίας. Προτείνεται δε ως τέλος της υπό εξέταση περιόδου το 1985 λόγω του ότι τότε ολοκληρώνεται η πρώτη περίοδος της κυβερνητικής πολιτικής του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το οποίο υποστηρίζεται πως διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην «απορρόφηση» του κινήματος και στην ένταξή του στον επίσημο συνδικαλισμό. Η πεποίθηση αυτή σχετικά με την περιοδολόγηση, βασίζεται τόσο σε ποσοτικά στοιχεία αντλούμενα από το χρονολόγιο των κινητοποιήσεων της περιόδου, όσο και σε ποιοτικά που προκύπτουν από την ανάλυση του φαινομένου. Σε κάθε περίπτωση η περιοδολόγηση λειτουργεί ως εργαλείο της πραγμάτευσης του θέματος τόσο ιστοριογραφικά, όσο και πολιτικοκοινωνιολογικά, καθώς επιτρέπει την ανάλυση της δράσης «από τα κάτω» με την παρέμβαση της δράσης «από τα πάνω», όχι με θετικιστικούς όρους, αλλά με όρους πολιτικής αναγωγής των κοινωνικών γεγονότων.

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν σχετικά με τη μεθοδολογία και τις πηγές της έρευνας, είναι σαφές ότι πρόκειται για εκτενές θέμα το οποίο προσαρμόζεται στα όρια μιας μεταπτυχιακής εργασίας. Είναι, επίσης, σαφές πως η εργασία οδηγεί και σε άλλα ερωτήματα ή πεδία προς διερεύνηση, εντούτοις, η υπόθεση εργασίας όπως

παρουσιάστηκε, με τα επιμέρους ερωτήματα που θέτει, φιλοδοξεί να εμβανθύνει πάνω στη συγκεκριμένη προβληματική και να θέσει θεμέλια για τη συνέχεια. Πέραν της δυσκολίας που θέτουν τα όρια της έρευνας, ακόμα ένα στοιχείο δυσκολίας υπήρξε η συγκέντρωση του υλικού, πρωτογενούς και δευτερογενούς, καθώς η μελέτη της ανεπίσημης συνδικαλιστικής δράσης της περιόδου, απαίτησε κοπιώδη και εντατική έρευνα και προσεκτική χρήση των ευρημάτων.

Η εργασία, λοιπόν, που προκύπτει από τα παραπάνω διαρθρώνεται ως ακολούθως. Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρεί να αναδείξει τη νοηματοδότηση της έννοιας «μεταπολίτευση» και πώς έγινε η διαχείριση αυτής στον πολιτικό στίβο και τους εκφραστές της δημοκρατίας: τα κόμματα. Στο δεύτερο κεφάλαιο, εξηγείται το γιατί ο επίσημος συνδικαλισμός και η επίσημη εκπροσώπηση των εργαζομένων μέσα από τη Γ.Σ.Ε.Ε. και τις συνδικαλιστικές παρατάξεις, κινούμενη περισσότερο ως συνέχεια πρακτικών που αποδυναμώνουν το συνδικαλιστικό κίνημα και λιγότερο ως ασυνέχεια, άφησε χώρο για την ανάδυση του φαινομένου των εργοστασιακών σωματείων. Το δεύτερο κεφάλαιο συνεπικουρείται από το Παράτημα Ι, καθώς καταρτίζεται από πίνακες σχετικά με τις αρχαιρεσίες της Γ.Σ.Ε.Ε. ενώ τα στοιχεία προκύπτουν από βιβλιογραφικές πηγές, καθώς και μελέτη των πρακτικών των συνεδρίων από το Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων (ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ.) Τέλος, αναπτύσσεται η προβληματική σχετικά με την εξέλιξη της βιομηχανίας στην Ελλάδα και στη διαμόρφωση του βιομηχανικού προλεταριάτου. Αυτό το κινηματικό υποκείμενο εξετάζεται σε παραλληλία με τις αντικειμενικές συνθήκες και τις πολιτικοθεσμικές συγκυρίες, συγκροτώντας τους αγώνες των εργοστασιακών σωματείων. Το Παράτημα ΙΙ του παρόντος, αποτελεί αναπόσπαστο οργανικό κομμάτι του κεφαλαίου αυτού, καθώς αποτελεί χρονικό κινητοποιήσεων και συμβάντων. Για περισσότερα σχετικά με τη συγκρότησή του μπορεί κανείς να ανατρέξει στην εισαγωγή του Παραρτήματος.

-

1. Πολιτική Εκπροσώπηση

1.1. Συνδηλώσεις εννοιών

Στις 24 Ιουλίου 1974 πραγματοποιήθηκε η μετάβαση⁹ στη δημοκρατία με την κατάρρευση – όχι την ανατροπή – της δικτατορίας των Συνταγματαρχών¹⁰. Οι εκλογές που ακολούθησαν (17/11/1974), το δημοψήφισμα για τη μορφή του πολιτεύματος (8/12/1974)¹¹, αλλά κυρίως το Σύνταγμα του 1975 που αποτέλεσε το νέο καταστατικό χάρτη της χώρας, έχτισαν τα θεμέλια της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας. Η ονομασία υποδηλώνει την *αποκατάσταση* του δημοκρατικού πολιτεύματος, συνθήκη που δεν απαντάται σε Ισπανία και Πορτογαλία, χώρες που βίωσαν επίσης την πτώση των αυταρχικών καθεστώτων τα τελευταία 40 χρόνια, με τους ειδικούς όρους σε κάθε χώρα¹².

Ωστόσο, η περίοδος από την πτώση της χούντας και εντεύθεν, είναι φορτισμένη με το αξιακό πλαίσιο της λέξης «μεταπολίτευση». Η «μεταπολίτευση» δεν αποτελεί μονάχα μια λέξη, αλλά μια φορτισμένη και πολυδιάστατη έννοια^{13,14}. Η αναφορά σε αυτή δεν περιορίζεται στην αλλαγή πολιτεύματος· η λέξη βρίθει συνδηλώσεων¹⁵. Εξάλλου, όπως επισημαίνει ο Κωνσταντίνος Τσουκαλάς «Οι

⁹ Αναφορικά στις διάφορες τάσεις σχετικά με τη βιβλιογραφία των καθεστωτικών αλλαγών βλ. Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Ο Άδελφος Ρόλος των Συλλογικών Δράσεων στην Ελληνική Καθεστωτική Αλλαγή (1974), Προκαταρκτικές Σκέψεις για το Πολυτεχνείο», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, Αθήνα, τχ. 36, 12/2010, 119-133.

¹⁰ Για αναλύσεις σχετικά με τις αιτίες της κατάρρευσης της δικτατορίας των Συνταγματαρχών βλ. ενδεικτικά: J. Linz, A. Stepan, *Problems of democratic transition and consolidation - Southern Europe, South America and Post-Communist Europe*, USA, John Hopkins University Press, 1996, 130-133, Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα από τη Μεταπολίτευση στην Παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα, εκδ. ΠΟΛΙΣ, 2008.

¹¹ Το 69,18% ψήφισε υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας, έναντι του 30,82%.

¹² Η. Νικολακόπουλος, συζήτηση στοργυλής τραπέζης «Ποιος φοβάται τη Μεταπολίτευση;», *Συνέδριο: Μεταπολίτευση: Από τη Μετάβαση στη Δημοκρατία στην Οικονομική Κρίση;*, Αθήνα, Διοργανωτής: Περιοδικό Ιστορεΐν, Freie Universität Berlin, Friedrich Ebert, 16.12.2012.

<http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=659>

¹³ Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Μεταπολίτευση, συλλογικές δράσεις και η πολιτική των συνδηλώσεων», *Συνέδριο: Μεταπολίτευση: Από τη Μετάβαση στη Δημοκρατία στην Οικονομική Κρίση;*, Αθήνα, Διοργανωτής: Περιοδικό Ιστορεΐν, Freie Universität Berlin, Friedrich Ebert, 15.12.2012

<http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=681>

¹⁴ Ενδεικτικό της χρήσης της λέξης «Μεταπολίτευση» ως έννοια, αποτελεί το γεγονός της μετάφρασης της λέξης που πολλοί μελετητές της εγχώριας ιστορίας αποφεύγουν, χρησιμοποιώντας τη λέξη με λατινική της αναγραφή, όπως ο R. Clogg, στο *A Concise History of Greece*, UK, Cambridge University Press, ¹⁰2012.

¹⁵ Σύμφωνα με τον ορισμό του G. Sartori «*Το βάθος (ή συνδήλωση) ενός όρου αποτελείται από όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτού του όρου που αποδίδονται σ' αυτόν, εντός των περιοριστικών πλαισίων που επιβάλλει ένα δεδομένο γλωσσικο-σημασιολογικό σύστημα*». G. Sartori, *Σημασιολογία, Έννοιες, Συγκριτική Μέθοδος, Κείμενα του Giovanni Sartori*, Επιλογή, Επιμέλεια, Εισαγωγή: Σ. Ι.

παγιωμένες ιστορικές λέξεις δεν είναι ούτε ουδέτερες ούτε μονοσήμαντες. Πέρα από όσα εκφράζουν ρητά, εμπεριέχουν υπαινικτικές συνδηλώσεις και συμβολικές παρηγήσεις που υπερβαίνουν τη συγκεκριμένη συγκυρία μέσα στην οποία γεννήθηκαν»¹⁶.

Το πρόσημο «μετά» εξέφραζε μια γενικευμένη αισιοδοξία για ρήξη τουλάχιστον με την «καχεκτική δημοκρατία¹⁷» της προχουντικής περιόδου. Είναι ενδιαφέρον το πώς ένα «στιγμιαίο» γεγονός όπως το ονομάζει ο Γιάννης Βούλγαρης¹⁸, η μετάβαση δηλαδή στη μεταπολίτευση, έχει τόση διάρκεια που εκτείνεται μέχρι σήμερα. Αυτό που αλλάζει είναι το πρόσημο που συνοδεύει τη συνδήλωση: στη δεκαετία του '70 κατά γενική ομολογία ήταν θετικό, αλλά από τα μέσα της δεκαετίας του '80 ήταν αρνητικό, γεγονός που υποστηρίζεται και από τις συζητήσεις σχετικά με το τέλος της μεταπολίτευσης που εντοπίζονται χρονικά από το 1985. Ωστόσο, αξίζει κανείς να ερωτηθεί αν το πρόσημο εκλαμβάνονταν ως θετικό σε όλους τους τομείς της πολιτικής σφαίρας και της κοινωνικής δράσης. Η εστίαση της παρούσας εργασίας, επικεντρωμένη στο χώρο εργασίας και στους εργατικούς αγώνες, αναδεικνύει ζητήματα συνέχειας – ασυνέχειας του προχουντικού παρελθόντος στις μεταπολιτευτικές πολιτικές, επιχειρώντας να αναδείξει ως μία αιτία της ανάδυσης του φαινομένου των εργοστασιακών σωματείων, το κενό εκπροσώπησης των μισθωτών από τα κόμματα και από τον επίσημο συνδικαλισμό.

1.2. Τα κόμματα αγωγού της πολιτικής συμμετοχής και εκπροσώπησης

Συνοπτικά μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι η μετάβαση στη δημοκρατία ήταν «βελούδινη»¹⁹ καθώς η δικτατορία κατέρρευσε υπό το βάρος των ιδιαίτερων ιστορικών και πολιτικοοικονομικών συνθηκών, μη δυνάμενη να αποκτήσει μαζική βάση ούτε σε επίπεδο πολιτικοκοινωνικό, αλλά ούτε και στα κλιμάκια του στρατού - ιδιαίτερα του ναυτικού-, γεγονός που διαφοροποιεί την ελληνική περίπτωση από

Σεφεριάδης, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση, , 2004, 239-240.

¹⁶ Κ. Τσουκαλάς, «Η νέα “μεταπολίτευση”», *εφ. Η Εφημερίδα των Συντακτών*, 9.12.2012 <http://www.efsyn.gr/?p=6686>

¹⁷ Για την ανάλυση του όρου βλ. Η. Νικολακόπουλος, *Η καχεκτική Δημοκρατία – Κόμματα και Εκλογές, 1946-1967*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη, ⁵2009.

¹⁸ Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 2001, 13.

¹⁹ ό.π., 25.

τις σχεδόν ταυτόχρονες ανατροπές αυταρχικών καθεστώτων στη νότια Ευρώπη²⁰. Η μετάβαση, ωστόσο, δεν αφορούσε μόνο στην πολιτική και καθεστωτική αλλαγή. Αφορούσε και στην αποκρυστάλλωση της κρίσης των *παραδειγμάτων* που είχε ξεκινήσει ήδη δυναμικά από τη δεκαετία του '60, με την καθιέρωση ενός νέου συλλογικού φαντασιακού· ενός ριζοσπαστικοποιημένου πολιτικά και πολιτισμικά ρεύματος που σταδιακά συγκροτήθηκε με όρους αντιφασισμού, αντιδεξιισμού, αντιαμερικανισμού και πλέον και αντιευρωπαϊσμού. Φορείς δε αυτού του ρεύματος σε επίσημους διαύλους θα ήταν τα κόμματα ως αγωγοί της εισόδου των κοινωνικών μαζών στην πολιτική της αστικής δημοκρατίας²¹. Είναι μία περίοδος πολιτικά πυκνή, στην οποία πρωταγωνιστούν οι κομματικοί σχηματισμοί λαμβάνοντας μαζικό χαρακτήρα, ενώ ταυτόχρονα, εντείνεται η κομματικοποίηση και η πόλωση. Πρωταγωνιστές αυτής της πόλωσης αναδείχθηκαν η Ν.Δ., το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και το Κ.Κ.Ε.²².

Η Γ' Ελληνική Δημοκρατία, κληρονόμησε από τον «αόρατο δικτάτορα» Ιωαννίδη, ένα πολεμικό κλίμα με την Τουρκία, μετά την τραγωδία της Κύπρου. Το κλίμα αυτό κλήθηκε να διαχειριστεί ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, όταν οι υψηλοί αξιωματούχοι του στρατού και του προχουντικού πολιτικού καθεστώτος, του παρέδωσαν την εξουσία τα ξημερώματα της 24 Ιουλίου 1974²³. Στο δίλημμα «Καραμανλής ή τανκς» η απάντηση ήταν σαφής με το δημοψηφιστικό χαρακτήρα των εκλογών του '74. Ωστόσο, το δίλημμα περιείχε υποδηλώσεις στις οποίες ο Καραμανλής έπρεπε να είναι συνεπής. Η κατάρρευση της χούντας για πολλούς ερμηνεύτηκε ως κατάρρευση - ή ως ευκαιρία κατάρρευσης - της διαιρετικής τομής αριστεράς - δεξιάς και του αντιαριστερισμού, οι τριγμοί της οποίας είχαν διαφανεί από τη δεκαετία του '60. Ο Καραμανλής είχε να αντιμετωπίσει απειλές από δύο διαφορετικά τοποθετημένα πόλους: τις φήμες για πιθανά πραξικοπήματα από τη μία, και από την άλλη τη δεδομένη οργή που θα ακολουθούσε σε περίπτωση μη

²⁰ J. Linz, A. Stepan, ό.π., 130-131.

²¹ Χ. Βερναρδάκης «Η ίδρυση, η Εξέλιξη και η Μετεξέλιξη του ΠΑΣΟΚ: Από το «κόμμα μαζών» στο κόμμα του κράτους», χ.τ., χ.χ., http://www.vernardakis.gr/uplmed/8_evolution%20pasok.pdf

²² Οι εκλογές του 1977 είχαν δώσει επτακομματική Βουλή, χωρίς αυτό να ερμηνεύεται αυτόματα ως πολυκομματικός ιδεολογικός πλουραλισμός. Το 1981 η τρικομματική Βουλή αναδεικνύει την πόλωση της περιόδου.

²³ Σχετικά με τη λύση Καραμανλή ως μια ταξική επιλογή βλ.:

Χ. Βερναρδάκης, Γ. Μαυρή, «Οι Ταξικοί Αγώνες στη Μεταπολίτευση», *περ. Θέσεις*, τχ. 14 (Ιανουάριος – Μάρτιος 1986), χ.σ. http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=141&Itemid=29

συνεπούς πορείας προς τον εκδημοκρατισμό. Όσον αφορά τον πρώτο φόβο, αυτός εξαλείφθηκε μέσω της «ποιοτικής»²⁴ αποχουντοποίησης του στρατού²⁵, αλλά και ενός προγράμματος αποχουντοποίησης της πολιτικής ζωής και της εκπροσώπησης, το οποίο ωστόσο δεν μπορεί να υποστηριχτεί ότι πραγματοποιήθηκε μέχρις εσχάτων. Όσον αφορά τον δεύτερο φόβο, ο Καραμανλής προέβη άμεσα σε ενέργειες για ομαλή και δημοκρατική μετάβαση: κατάργηση του Ν. 509/1947²⁶ και νομιμοποίηση του ΚΚΕ, πλουραλιστικές κομματικά εκλογές που πραγματοποιήθηκαν τέσσερις μήνες μετά την παράδοση της εξουσίας, και δημοψήφισμα που έδωσε λύση στο πολιτειακό και επικυρώθηκε με το Σύνταγμα του 1975²⁷, αποχώρηση από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, λύση στο γλωσσικό ζήτημα. Εντούτοις, το πολιτικό του πρόγραμμα, που καταγράφηκε ως αστικός εκσυγχρονισμός, και που διακηρύχτηκε στο συνέδριο του κόμματος το 1979 ως ριζοσπαστικός φιλελευθερισμός²⁸, με πυρήνα την εργατική πολιτική του, σύντομα τον έφερε αντιμέτωπο με τις ριζοσπαστικοποιημένες μάζες. Κομματικά, ο Καραμανλής ως ηγέτης της νέας παράταξης της Ν.Δ. ήθελε να δώσει μια νέα

²⁴ Ο επιθετικός προσδιορισμός ανήκει στον Ευ. Αβέρωφ σε ομιλία του στη Βουλή (2/1975): «Το περίφημο πρόβλημα της λεγομένης αποχουντοποίησης, ως προς ό,τι αφορά τους πολυαριθμους νεωτέρους αξιωματικούς, δεν μπορεί να είναι ποσοτικόν. Είναι και πρέπει να είναι ποιοτικόν. Πρέπει να πείσουμε όλους αυτούς τους καλοπίστους φλογερούς νέους αξιωματικούς ότι από εκεί ήταν η εγωπάθεια και οι πομφόλυγες, η πατριδοκαπηλεία και τελικά η εθνική ταπείνωση, και ότι απ' εδώ είναι η αλήθεια, η φιλελευθέρη παράδοσις, το φως το ελληνικόν. [...] Προσωπικώς έχω εξηγήσει τα δεδομένα της χθες και της σήμερα εις σαφώς περισσότερους των 10 χιλιάδων αξιωματικών, μαθητών Σχολών και Ανθυπασπιστών»(Πρακτικά Βουλής, 28.2.75, σ.1041) παρατίθεται στο Ιός, «Τα τανκς της Μεταπολίτευσης», εφ. *Ελευθεροτυπία*, 22/7/2007.

²⁵ Η τελευταία επίσημα αναγνωρισμένη περίπτωση πιθανού πραξικοπήματος που είχε κάποιο έρεισμα ήταν το λεγόμενο «πραξικόπημα της πιτζάμας» το 1975, χωρίς, ωστόσο, αυτό να σημαίνει τον απόλυτο εκδημοκρατισμό του στρατεύματος. Στο πνεύμα της αποχουντοποίησης, το 1975 έγιναν οι δίκες των πρωταιτών, των βασανιστών και των υπευθύνων για την επίθεση στο Πολυτεχνείο. Ιδιαίτερα η μετατροπή των ποινών των τριών ηγετών του πραξικοπήματος (Παπαδόπουλου, Μακαρέζου, Παττακού) από θανατική ποινή σε ισόβια, δείχνει την πολιτική βούληση να κρατηθούν ισορροπίες. Η επιλογή του συντηρητικού και αντικομμουνιστή Ε. Αβέρωφ ως Υπουργού Άμυνας κινήθηκε στα πλαίσια αυτά.

Οι δηλώσεις δε του Αβέρωφ από το '69 σχετικά με το πρόσωπο του Ανδρέα Παπανδρέου «πολιτικά ασήμαντης προσωπικότητας» και με συμμαχία με την «άκρα αριστερά ή καλύτερα τη μη σοβαρή αριστερά» είναι ενδεικτικές. Ντοκιμαντέρ: *Ανδρέας Παπανδρέου: 1974-1981 Η Σκιαγράφηση της Πορείας του Προς τη Νίκη*, Ίδρυμα Ανδρέας Παπανδρέου, 2004.

²⁶ Ταυτόχρονα με την κατάργηση του Ν.509/47, εξέδωσε τον Ν.59/74 που απαγόρευε τη συμμετοχή στην κοινοβουλευτική διαδικασία σε κόμματα που δεν αποκήρυτταν την ένοπλη λαϊκή εξέγερση, γεγονός που απέκλεισε ακροδεξιά στοιχεία, αλλά και οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς.

²⁷ Στις εκλογές της 17^{ης} Νοεμβρίου 1974 η ΝΔ συγκέντρωσε το 54,37% και 219 έδρες. Τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος της 8^{ης} Δεκεμβρίου 1974 ήταν 69,18% υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας έναντι του 30,82%.

²⁸ R. Clogg, ό.π., 176.

νοηματοδότηση στην έννοια της δεξιάς παράταξης, κεκαθαρμένης από το αξιακό πλαίσιο της μετεμφυλιακής δεξιάς και εμβαπτισμένης ως αστικό κόμμα, κινούμενος, ωστόσο, με αμφισημία στις κομματικές γραμμές, αφήνοντας αδιόρατα ασαφή τα όρια με την άκρα δεξιά και τον συντηρητισμό²⁹.

Αριστερά του πολιτικού άξονα, η κομμουνιστική αριστερά εισήλθε στη μεταπολιτευτική σκηνή αποδυναμωμένη στελεχικά, ως απόρροια της πολύχρονης παρανομίας, των φυλακίσεων, των εξορίσεων, των θανατώσεων. Η μεταδικτατορική πορεία και επιλογές της, απαιτούν μια μακροσκοπική ανάλυση που ξεφεύγουν από τα όρια της παρούσας εργασίας.

Οι ζυμώσεις που έχουν αφετηρία το 20^ο Συνέδριο του Κ.Κ.Σ.Ε., κατέληξαν στην αντιπαράθεση του ορθόδοξου κομμουνισμού και των αναθεωρητών του ρεύματος του ευρωκομμουνισμού που οδήγησε στη διάσπαση, τον Φεβρουάριο του 1968, στην 12^η Ολομέλεια της Κ.Ε του Κ.Κ.Ε. Στις πρώτες μεταπολιτευτικές εκλογές, παρά την εφήμερη ένωση, οι δυνάμεις της αριστεράς έλαβαν μόλις το 9,47% των ψήφων, που αποτελούσε και το χαμηλότερο ποσοστό μετά τον εμφύλιο³⁰. Οι δεύτερες μεταπολιτευτικές εκλογές, ανέδειξαν το Κ.Κ.Ε. ως νικητή στο διακύβευμα της κομμουνιστικής αριστερής εκπροσώπησης έναντι του Κ.Κ.Ε. εσ³¹.

Τα ερείσματα του τελευταίου στην κοινωνία που επιθυμούσε την «ανανέωση» της αριστεράς, είχαν δεχτεί πλήγμα από τις συμβιβαστικές πολιτικές επιλογές του προδικτατορικά³² και νομιμοποιητικά μεταδικτατορικά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει την πολιτική του εξαφάνιση, ή τη στελεχική του απίσχναση. Εξάλλου, ευνοούσε η διεθνής συγκυρία και η μορφοποίηση του ρεύματος του ευρωκομμουνισμού για τον «ειρηνικό και δημοκρατικό δρόμο για το σοσιαλισμό», που υιοθέτησαν τα Κ.Κ. Γαλλίας, Ιταλίας, Ισπανίας (Συνάντηση της Μαδρίτης 1977,

---

²⁹ Οι εκλογές του 1977 και το 6.82% της Εθνικής Παράταξης του Σ. Στεφανόπουλου και οι πέντε έδρες που εξασφάλισε, ενδεχομένως να δείχνουν την επιτυχία του Καραμανλή για την ιδεολογική κάθαρση της δεξιάς παράταξης τα πρώτα χρόνια ηγεσίας του. Η εκλογική, ωστόσο, ορατότητα μιας ακροδεξιάς παράταξης στον πολιτικό άξονα, ανάγκασαν τον Καραμανλή σε μια πιο συντηρητική στροφή από το 1977 και σε μια πολιτική απορρόφησης της ακροδεξιάς.

Βλ. ενδεικτικά για την εκλογική πολιτική της Ν.Δ. Η. Νικολακόπουλος, *Των Εκλογών τα Πάθη, Ψηφίδες της Ελληνικής Εκλογικής Ιστορίας του 20^{ου} Αιώνα*, Αθήνα, ειδική έκδοση για την εφ. *Το Βήμα*, Οργανισμός Λαμπράκη, 2012.

³⁰ ό.π., 163.

³¹ Το Κ.Κ.Ε. έλαβε 9,36% , ενώ η Συμμαχία Προοδευτικών & Αριστερών Δυνάμεων με τον Ηλία Ηλιού έλαβε 2,72%.

³² Ιδιαίτερα η επιλογή για συμμετοχή στο πείραμα Μαρκεζίνη.

ιστορικός συμβιβασμός του Μπερλίνγκουερ), στον αντίποδα του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και των επεμβάσεών του (άνοιξη της Πράγας).

Από την άλλη, οι μεταπολιτευτικές πολιτικές επιλογές του Κ.Κ.Ε απορρέουν από τη μνήμη της δυαδικότητας μεταξύ παρανομίας και νομιμότητας που εκτείνεται χρονικά από τα μετεμφυλιακά χρόνια. Η πρώτη μεταπολιτευτική περίοδος, ήταν περίοδος αμηχανίας³³ και πολιτικής συγκρότησης σε σύμπνοια με την μεταπολιτευτική «ομαλότητα» μέσα στα πλαίσια μιας δημιουργούμενης αστικής δημοκρατίας και του κοινοβουλευτισμού δια της αποδοχής του Ν.59/74³⁴. Η ιδεολογική του ταυτότητα ήταν κρίσιμο σημείο και ιδιαίτερα λόγω του «αναθεωρητικού» ρεύματος, αλλά και της αριστεριστικής ταυτότητας που συγκροτούσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Η γραμμή που συγκροτείται κινείται γύρω από τα συνθήματα «ένα είναι το κόμμα» και τάσσεται υπέρ μιας «αντιιμπεριαλιστικής, αντιμονοπωλιακής δημοκρατίας³⁵» και των γραμμών του μαρξισμού-λενινισμού, αλλά και των καλεσμάτων για αυτοσυγκράτηση της εργατικής τάξης με όφελος τη μεταπολιτευτική νομιμότητα. Οι διεκδικήσεις προβάλλονται μέσα από επίσημους διαύλους κόμματος και συνδικαλιστικής παράταξης, ενώ και στο εσωτερικό του κόμματος επικρατεί η ίδια γραμμή και περιθωριοποιεί τα «εξτρεμιστικά στοιχεία»³⁶. Η «αλλαγή» που προέκρινε το Κ.Κ.Ε. ήταν η οργάνωση στο κόμμα αλλά και του ίδιου του κόμματος. Χωρίς να καταφύγει σε μαξιμαλιστικό αντι-δεξιό λόγο, επιζητούσε μετά το 1977 τη συνεργασία των δημοκρατικών δυνάμεων που όμως προσέκρουσε στην άρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

³³ Μια αμηχανία που επιτάθηκε από τον μαξιμαλιστικό λόγο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Χαρακτηριστική η φράση του Χ. Φλωράκη ότι το «μαγαζάκι του ήταν γωνιακό», Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, ό.π., 406.

³⁴ Δ. Μπελαντής, «ΚΚΕ, Εξεγέρσεις και «αστική –δημοκρατική» νομιμότητα», *περ. Θέσεις*, τ.χ. 107, (Απρίλιος – Ιούνιος 2009), χ.σ.

http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1067

³⁵ Το 10^ο Συνέδριο καθόρισε τη γραμμή του κόμματος.

Βλ. *60 Χρόνια Αγώνων και Θυσιών, Χρονικό του Κ.Κ.Ε.*, τόμος β (1945-1978), Αθήνα, έκδοση της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε. Σύγχρονη Εποχή, 1979.

³⁶ Η σύμπλευση και των δύο κομμάτων της αριστεράς με την ομαλότητα και την προσπάθειά τους να νομιμοποιηθούν στη μεταπολιτευτική δημοκρατία, βρήκε αντίθετη τη ριζοσπαστικοποιημένη νεολαία (κυρίως) που είχε την εμπειρία της αντιδικτατορικής αντίστασης και που προσδοκούσε σε μία συστημική ρήξη και δυναμική δράση στη μεταπολίτευση. Συνεχιστής ή απότοκος αυτής της ριζοσπαστικοποίησης ήταν η λεγόμενη εξωκοινοβουλευτική αριστερά που ωστόσο ήταν κατακερματισμένη από ιδεολογικές αντιθέσεις, δίνοντας πολλές ομάδες είτε μασοϊκές είτε τροτσικιστικές και υποστηριχτές της ένοπλης δράσης (Ε.Λ.Α., 17 Ν, κ.α.).

Το μόνο κόμμα χωρίς σαφή παρελθοντικά βαρίδια³⁷ που έμπαινε στην πολιτική σκηνή ήταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Η εκλογική του βάση διαφάνηκε να σχηματίζεται από τον κεντρώο χώρο³⁸. Η πολυσυλλεκτικότητά του, ωστόσο, ήταν αυτή που του εξασφάλισε την προέλαση στις εκλογές του 1981, και την άνετη επικράτηση στις εκλογές του '85³⁹. Για τη ρευστή φυσιογνωμία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχουν γραφτεί πολλά. Εντούτοις, αυτό που επισημαίνεται είναι ότι, το νέο κόμμα διεκδικούσε την εκπροσώπηση του αριστερού χώρου και μια αναδιατύπωση της αριστερής ταυτότητας που μέχρι τότε ήταν ταυτόσημη με την κομμουνιστική, ενώ εξαρχής αποφασίστηκε η μη σύμπραξη με την Ένωση Κέντρου – που στην πορεία απορροφήθηκε ουσιαστικά από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Η αριστερίστικη του ταυτότητα ταυτίστηκε εν πολλοίς με τον αντι-δεξιό του λόγο⁴⁰. Επιπλέον, η ιστορία για την ονομασία του κόμματος και η επιλογή Παπανδρέου της χρήσης της λέξης «Κίνημα», το γνωστό σύνθημα «στις 18 σοσιαλισμός» στις εκλογές του '74, και ιδιαίτερα η διακήρυξη της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, ορίζουν τον ιδεολογικό ορίζοντα του κόμματος ως «λαϊκή κυριαρχία, κοινωνική απελευθέρωση, δημοκρατική διαδικασία» αλλά και «αυτοοργάνωση»⁴¹. Η Διακήρυξη χαρακτηρίστηκε από τον ίδιο τον Α. Παπανδρέου ως «πυξίδα», ενώ το παραπάνω τρίπτυχο εξέφραζε τον πολιτικό προσανατολισμό και ιδεολογία για την πορεία του Κινήματος προς μία «σοσιαλιστική δημοκρατική Ελλάδα», για τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας⁴².

³⁷ Η. Νικολακόπουλος, *Εκλογών τα Πάθη*, ό.π., 163.

³⁸ Ήδη από τις εκλογές του '64 στις οποίες η Ένωση Κέντρου είχε συγκεντρώσει το 52,72%, είχε διαφανεί πώς το πολιτικό παιχνίδι σε περίοδο ομαλότητας θα κρινόταν από το κέντρο. Μεταπολιτευτικά η Ένωση Κέντρου (Νέες Δυνάμεις) δεν κατάφερε να βρει ερείσματα στον κεντρώο χώρο, από το 1976-1977 και την πολυδιάσπαση του χώρου (ΕΔΗΚ, ΚΟΔΗΣΟ) της ΕΔΗΚ (μετονομασία της Ε.Κ.-Ν.Δ.).

³⁹ Στην εκλογική αναμέτρηση της 18^{ης} Οκτωβρίου 1981 το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κέρδισε το 48,07% των ψήφων, η Ν.Δ. το 35,87% και το Κ.Κ.Ε. το 10,93%. Στις 2 Ιουνίου 1985 η κάλπη ανέδειξε νικήτη το ΠΑ.ΣΟ.Κ. με 45,82%, ενώ η Ν.Δ. συγκέντρωσε το 40,84% των ψήφων, το Κ.Κ.Ε. το 9,89% και με 1,84% μπήκε στη Βουλή το Κ.Κ.Ε. εσ. με μία έδρα.

⁴⁰ Ο αντι-δεξιός λόγος του Α. Παπανδρέου διαφαίνεται ιδιαίτερα στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Οι διαξιφισμοί για κρίσιμα ζητήματα έχουν μείνει στην ιστορία. Ποιος άλλωστε δεν θυμάται τον διάλογο στη Βουλή σχετικά με την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. με τις αλησμόνητες φράσεις «Ανήκομεν εις τη Δύση» του Κων. Καραμανλή και την απάντηση του Α. Παπανδρέου «Προτιμούμε να ανήκουμε εις τους Έλληνες» ή την αδιάλλακτη στάση του απέναντι στην Τουρκία με το χαρακτηριστικό «Βυθίσατε το Χόρα».

⁴¹ Η οργάνωση δε του ίδιου του κόμματος, είναι ταχύτατη και διευρυμένη γεωγραφικά χωρίς τη γραφειοκρατία του Κ.Κ.Ε., ενώ ομοιότητες παρουσιάζει και η σκηνογραφία (π.χ. σημαίες κ.λπ) στις συγκεντρώσεις. Ξεχωριστή αναφορά αποτελεί η είσοδος του Α. Παπανδρέου στην Πάτρα την προεκλογική περίοδο του 1981, Η. Νικολακόπουλος, *Εκλογών τα Πάθη*, ό.π, 96 και 97

⁴² Ντοκιμαντέρ: *Ανδρέας Παπανδρέου: 1974-1981*, ό.π.

Η παρούσα εργασία στέκεται κύρια στη διαμόρφωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., καθώς αυτό εκφράζει ενδεχόμενα με τον πιο εύγλωττο τρόπο το δίπολο μεταξύ, αφενός, της εκπροσώπησης κοινωνικών ομάδων και των διεκδικήσεων τους, και αφετέρου του πολιτικού προγράμματος, δηλαδή της διαχείρισης αυτών σε επίπεδο ενσωμάτωσης και διαχείρισης μέσα από το κράτος και την κρατική πολιτική⁴³. Αυτός είναι ο λόγος που η παρούσα εργασία στέκεται στη «μεταμόρφωση» του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από κόμμα μαζών σε πολυσυλλεκτικό. Αυτό, αρχίζει να γίνεται εμφανές το 1977 όταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης, εγκαταλείπει τη σοσιαλιστική ρητορεία και ενστερνίζεται τον τίτλο της δημοκρατικής προοδευτικής παράταξης που έχει σαφή όρια προς τα δεξιά, αλλά διατηρεί εμπρόθετα την ασάφεια στα αριστερά⁴⁴. Όπως χαρακτηριστικά δηλώνει ο Γεράσιμος Αρσένης⁴⁵, οι εκλογές του '77 υπήρξαν σταθμός, καθώς σηματοδότησαν τη μετάβαση από το λαϊκό αριστερό κίνημα σε μια πολιτική φυσιογνωμία διεκδίκησης της εξουσίας. Η ιδεολογική του εκκρεμότητα, προσέλαβε «εργαλειακό»⁴⁶ χαρακτήρα λαϊκιστικών χαρακτηριστικών, γεγονός που επέτεινε τη συσπείρωση των λαϊκών μαζών στο κόμμα⁴⁷. Ο δρόμος προς τις εκλογές του '81, που πολλοί μελετητές, όπως οι Linz και Steppan⁴⁸, θεωρούν ως εδραίωση της δημοκρατίας με την ομαλή παράδοση της εξουσίας από τη δεξιά, κινήθηκε εντός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο δίπολο τακτικής και στρατηγικής. Νοηματοδοτήθηκε από το σύνθημα «το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην κυβέρνηση, ο λαός στην εξουσία», το κάλεσμα «Όχι ψήφος στη δεξιά», το πρόταγμα για

---

⁴³ Χ. Βερναρδάκης, «Η ίδρυση, η Εξέλιξη και η Μετεξέλιξη του ΠΑΣΟΚ: Από το «κόμμα μαζών» στο κόμμα του κράτους», ό.π.

Για περισσότερα βλ. Μ. Σπουρδαλάκης, *ΠΑΣΟΚ: Κόμμα – Κράτος – Κοινωνία*, Αθήνα, εκδ. Πατάκης, 1998.

⁴⁴ Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, ό.π., 97.

⁴⁵ Ντοκιμαντέρ: *Ανδρέας Παπανδρέου: 1974-1981*, ό.π.

⁴⁶ Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, ό.π., 89.

⁴⁷ Χ. Βερναρδάκης, Γ. Μαυρή, «Οι Ταξικοί Αγώνες στη Μεταπολίτευση», *περ. Θέσεις*, τχ. 14 (Ιανουάριος – Μάρτιος 1986), χ.σ.

http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=141&Itemid=29

⁴⁸ Linz, Stepan, ό.π., σ. 133.

Η μεταπήδηση του Καραμανλή στην Προεδρία της Δημοκρατίας από τον Μάιο του 1980 ενδεχομένως να λειτούργησε ως αντίβαρο στην αριστεριστική ταυτότητα του Α. Παπανδρέου, και δεν φόβισε ένα ρεύμα της τάξης του 12-13% της Ν.Δ. να διοχετευτεί εκλογικά στο ΠΑ.ΣΟ.Κ.

R. Clogg, ό.π., 175, Η. Νικολακόπουλος, *Εκλογών τα Πάθη*, ό.π., 168.

Απλώς πληροφοριακά, το έμβλημα της Ν.Δ. ήταν μέχρι το 1979 η φωτογραφία του Καραμανλή. Η αίτηση αλλαγής κατατέθηκε τον Ιούλιο 1979. *Ριζοσπάστης*, 3/7/1979.

«Αλλαγή»⁴⁹ αλλά και για ένα «συμβόλαιο με τον λαό» που αφορούσε όλους τους Έλληνες και τους «μη προνομιούχους»⁵⁰. Εξάλλου η διεθνής συγκυρία ευνοούσε την άνοδο ενός κόμματος σοσιαλιστικού προσανατολισμού, καθώς στη δεκαετία του 1970 υπήρχαν σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις σε πολλές χώρες της Γηραιάς Ηπείρου⁵¹. Η πετρελαϊκή κρίση και η διεθνής συγκυρία σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο, εντούτοις, με τη στροφή στον ριζοσπαστικό οικονομικό φιλελευθερισμό, διαμόρφωσαν τη μεταστροφή της κρατικής πολιτικής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το όραμα του «σοσιαλιστικού μετασχηματισμού» της κοινωνίας, μάλλον εις βάρος της εκπροσώπησης των κοινωνικών διεκδικήσεων, ακυρώνοντας ουσιαστικά «το συμβόλαιο με το λαό».

---

⁴⁹ Η φράση «αλλαγή» δεν απαντάται μόνο στον προεκλογικό αγώνα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά αποτελεί κοινή προγραμματική αναφορά με το Κ.Κ.Ε. βλ. και το σύνθημα «Κ.Κ.Ε. αλλαγή, δεύτερη κατανομή».

⁵⁰ Ντοκιμαντέρ: *Ανδρέας Παπανδρέου: 1974-1981*, ό.π

⁵¹ E. Hobsbawm, *Πώς να Αλλάξουμε τον Κόσμο, Μαρξ και Μαρξισμός 1840-2011*, Μ. Μεζίτη (μτφρ), Σταματάκης Ν. (επιμ.), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 2011, 417.

2. Εργατική εκπροσώπηση

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται να αναπτυχθεί η θεσμική διάσταση του ζητήματος, δηλαδή η εκπροσώπηση της εργατικής τάξης μέσα από τις επίσημες οργανώσεις. Εξετάζονται συγκεκριμένα τα ζητήματα δομής και οικονομικής εξάρτησης, σχέσης με το κράτος και σχετικές εργατικές πολιτικές, αλλά και η σχέση των συνδικαλιστικών παρατάξεων με τα κόμματα. Χωρίς αυτή την ενότητα, που λειτουργεί συμπληρωματικά με τα ζητήματα πολιτικής εκπροσώπησης του πρώτου κεφαλαίου, δεν μπορεί να γίνει η σύνδεση και η αιτιολόγηση του φαινομένου της ανάδυσης των εργοστασιακών σωματείων, ούτε και η ανάδειξη της ρήξης που το φαινόμενο αυτό προκάλεσε και σε επίπεδο εκπροσώπησης της εργατικής τάξης.

Η διαμόρφωση της πορείας του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος, ξεφεύγει από τα όρια της παρούσης μελέτης. Η χρονική καθυστέρηση της εμφάνισης οργανωμένου εργατικού κινήματος, λόγω των οικονομικών δομών της χώρας, αλλά και η ποιοτική του υστέρηση, λόγω της μη ομαλής πορείας του πολιτικού και κοινοβουλευτικού βίου⁵², είναι μια πολύ σύντομη αποτίμηση αλλά εντούτοις ουσιαστική. Πρακτικές όπως η αναγνώριση μιας ενιαίας εκπροσώπησης εργαζομένων, προσπάθειες θεσμικού και εξωθεσμικού αποκλεισμού της αντιπολίτευσης από τις αρχαιρεσίες, πελατειακές σχέσεις κράτους / κόμματος και συνδικαλιστικής παράταξης, αποκλειστικό δικαίωμα των οργανώσεων της Γ.Σ.Ε.Ε. στην υπογραφή συλλογικών συμβάσεων, και σύστημα υποχρεωτικής διαιτησίας με το κράτος να έχει τον τελικό λόγο, είναι μερικές όψεις του επίσημου συνδικαλισμού που τον ακολουθούν και μεταπολιτευτικά.

Επομένως, το σχήμα περί «βελούδινης» μετάβασης και εδραίωσης της δημοκρατίας το 1981, αποτελεί μια γενίκευση που δεν βρίσκει εφαρμογή σε όλους τους τομείς. Μεταδικτατορικά υπήρχε – σύμφωνα με τον όρο που εισηγείται ο Ph. Schmitter - το «γενικό καθεστώς»⁵³ της δημοκρατίας που συγκροτούνταν σε ένα

⁵² Για την ιστορία του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα βλ. Γ. Φ. Κουκουλές, *Για Μια Ιστορία του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος*, ό.π.

Γ. Κουζής, *Τα Χαρακτηριστικά του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος. Αποκλίσεις και Συγκλίσεις με τον Ευρωπαϊκό Χώρο*, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, 2007.

Γ. Κορδάτος, *Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος, Με βάση άγνωστες πηγές και ανέκδοτα αρχεία*, Αθήνα, εκδ. Μπουκουμάνη, 1972.

⁵³ Ο Schmitter εισηγείται τον όρο «μερικά καθεστώτα», δηλαδή όψεις που έρχονται σε αντίθεση με ένα γενικευμένο και παγιωμένο πολιτικό καθεστώς που ορίζεται ως «γενικό καθεστώς». Σχετικά με

ριζοσπαστικοποιημένο συλλογικό φαντασιακό, εκπροσωπούμενο πολιτικά από ένα πλουραλιστικό κομματικό σύστημα εντός ενός νέου καθεστωτικού χάρτη. Ενδεχομένως να μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι, η εκπροσώπηση των εργαζόμενων, αποτελεί «μερικό καθεστώς» σε αυτό το «γενικό καθεστώς» της αστικής δημοκρατίας. Αυτό σημαίνει ότι η μεταπολίτευση δεν σήμαινε απόλυτη ρήξη ή τομή σε σχέση με τη φυσιογνωμία του συνδικαλιστικού κινήματος. Ενώ το κίνημα μετά τη χούντα φαίνεται να αποκτά την αυτονομία του από τον έλεγχο κέντρων του εξωτερικού⁵⁴, εντούτοις, έφερε μνήμες και πρακτικές από το παρελθόν με κύρια χαρακτηριστικά τον κατακερματισμό, την οικονομική εξάρτηση μέσω της κρατικής χρηματοδότησης των συνδικάτων, αλλά και εμπλοκή κράτους και κομμάτων⁵⁵. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι ιδιαίτερα έντονα μέχρι το 1982, όταν ξεκινά η εργατική πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ., η οποία δεν μπορεί μεν να απορριφθεί συλλήβδην, καθώς αποτέλεσε σαφέστατα μια πιο δημοκρατική προσπάθεια να θεσπιστούν οι συνδικαλιστικές ελευθερίες, αλλά ταυτόχρονα αποτέλεσε και μια διάψευση για την εκπροσώπηση των κοινωνικών ομάδων και την ενσωμάτωσή των διεκδικήσεων σε επίπεδο κρατικής πολιτικής⁵⁶. Τα όρια της παρούσας εργασίας δεν επιτρέπουν την ανάλυση του νόμου 1264/1982 που αφορά σε μια εκ βάθρων αναδιοργάνωση του συνδικαλιστικού κινήματος. Εντούτοις εξετάζοντας τις τρεις μεγάλες κατηγορίες των τρωτών του κινήματος, θα αναφερθούμε ακροθιγώς σε σημεία αυτού. Σε επίπεδο εφαρμογής του Ν.1264/82, σε σύμπνοια με τη λοιπή πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τα επόμενα χρόνια, φαίνεται ότι το

τον όρο βλ. P. Schmitter, «The Consolidation of Democracy and Representation of Social Groups», *American Behavioral Scientist*, (vol. 35), March –June 1988, 422-449. Αλλά και στο :

Χ., Λυριντζής, Η., Νικολακόπουλος, Δ., Σπητιρόπουλος, (επιμ.), *Κοινωνία και πολιτική: όψεις της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, 1974-1994*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 1996, σ. 20-22,30.

⁵⁴ Το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα ήταν υπό τον έλεγχο ξένων κέντρων από τη δεκαετία του '50 ενώ ενδεικτική είναι η εμπλοκή τη Διεθνούς Συνομοσπονδίας των Ελεύθερων Εργατικών Συνδικάτων στα εσωτερικά ζητήματα του κινήματος και στην εμπλοκή της σε όποιες προσπάθειες εξυγίανσης. Βλ. Γ. Φ. Κουκουλές, *Ελληνικά Συνδικάτα: Οικονομική Αυτοδυναμία και Εξάρτηση (1938-1984). Συμβολή στη διερεύνηση της υπόθεσης ανυπαρξίας ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσεάς, 1984.

⁵⁵ Γ. Κουζής, «Τα Βασικά Χαρακτηριστικά του Σύγχρονου Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος», στο *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, Πρακτικά 10^{ου} Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο (5/2005), Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Σάκη Καραγιωργα, 2007, 323-342.

⁵⁶ Ενδεικτικό της δυναμικής του Ν.1264/82 αποτελεί η αναφορά του Ιού στο Αρχείο Καραμανλή, όπου σημειώνεται η συνάντηση του Α. Παπανδρέου με τον Πέτρο Μολυβιάτη, κατόπιν εντολής του Προέδρου της Δημοκρατίας, στην οποία ασκήθηκε πίεση να μην προχωρήσει στον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος αλλά και των Α.Ε.Ι. γιατί αυτό θα δώσει «ισχυρότατα όπλα στους κομμουνιστές». Ιός, «Τα τανκς της Μεταπολίτευσης», *εφ. Ελευθεροτυπία*, 22/7/2007.

χάσμα ανάμεσα στους πόλους της διεκδίκησης και της κρατικής πολιτικής, διευρύνεται.

2.1. Εκδημοκρατισμός και δομή της εργατικής εκπροσώπησης.

Μεταπολιτευτικά, ο επίσημος συνδικαλισμός των μισθωτών ιδιωτικού δικαίου παραμένει κατακερματισμένος σε πρωτοβάθμιο (σωματεία) και δευτεροβάθμιο επίπεδο (εργατικά κέντρα και ομοσπονδίες), ενώ τριτοβάθμια εκπροσωπείται από έναν ενιαίο φορέα τη Γ.Σ.Ε.Ε. (για τη δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε βλ. Παράρτημα 1, Πίνακας 1). Η εργατική πολιτική του Καραμανλή κινήθηκε αρχικά στο πρόταγμα για εκδημοκρατισμό του συνδικαλισμού, και υλοποιήθηκε μέσω των νομοθετικών μέτρων που ρύθμιζαν τις συνδικαλιστικές ελευθερίες και την εκπροσώπηση με το Σύνταγμα του 1975⁵⁷, αλλά και μιας σειράς νόμων που εξειδίκευαν τη λειτουργία του συνδικαλιστικού χώρου. Καθώς το στελεχικό συνδικαλιστικό δυναμικό ήταν υποταγμένο για πάνω από είκοσι χρόνια στον Μακρηθοδωρισμό⁵⁸, και είχε υποστεί το πλήγμα των μετεμφυλιακών άγριων διώξεων αριστερών συνδικαλιστικών παρατάξεων, μεθοδεύσεις που ακολουθήθηκαν και κατά την επταετία⁵⁹, πάγιο αίτημα ήταν η αποχουντοποίηση και η εκπροσώπηση των αριστερών στα συνδικαλιστικά όργανα όλων των βαθμίδων. Εντούτοις, με το Ν.Δ. 42/1974 «περί αποκατάστασης των συνδικαλιστικών ελευθεριών» η κυβέρνηση Καραμανλή

⁵⁷ Το Σύνταγμα του 1975 παρά το ότι ειδικά τα άρθρα 22 και 23 κατοχυρώνουν το δικαίωμα στην εργασία και στον συνδικαλισμό, δέχτηκε δριμεία κριτική, γεγονός που οδήγησε όλες τις δυνάμεις της αντιπολίτευσης να αποχωρήσουν από τη Βουλή κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας ως ένδειξη διαμαρτυρίας. Οι διατάξεις που συγκέντρωναν τις περισσότερες αντιδράσεις της αντιπολίτευσης ήταν ο περιορισμός των συγκεντρώσεων σε ανοικτό χώρο, ο περιορισμός των απεργιών και οι υπερεξουσίες του Προέδρου της Δημοκρατίας.

⁵⁸ Ο Φ. Μακρής και ο Ε. Θεοδώρου κυριάρχησαν στον συνδικαλιστικό δεξιό χώρο για πάνω από εικοσαετία, με αμφισβητήσιμες μεθόδους.

⁵⁹ Η δεκαετία του '60 με τις μαζικές διεκδικήσεις έφερε θετικά αποτελέσματα για το εργατικό κίνημα και σε νομικό επίπεδο με την υπογραφή Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας που κινούνταν στο πλαίσιο του εκδημοκρατισμού του κινήματος. Αναλυτικά βλ. Α. Τσακίρης, *Ο Συνδικαλισμός των Εργαζομένων στις Τράπεζες στην Ελλάδα (1974 -1993)*, διδακτορική διατριβή, Αθήνα, Ε.Κ.Π.Α., Π.Μ.Σ. Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία, 2006, 196-197.

Ωστόσο, το πραξικόπημα της 21^{ης} Απριλίου ανακόπτοντας μια δυναμική πορεία, κινήθηκε άμεσα στην εκδίωξη συνδικαλιστικών στελεχών. Με διαταγές του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας διαλύθηκαν 270 συνδικαλιστικές οργανώσεις και δημεύτηκαν οι περιουσίες τους. Μέσα σε λίγες ημέρες, 800 συνδικαλιστές συνελήφθησαν και ακολούθησαν βασανισμοί και εξορία. Με το Ν.Δ. 185/69 απολύθηκαν τα μη αρεστά στελέχη της διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε – ακόμα και ο Μακρής. Η Γενική Ασφάλεια, είχε πρώτο λόγο στις αρχαιρεσίες και η τρομοκρατία συνεχίστηκε παρά την επαναφορά των άρθρων 18&19 του Συντάγματος περί του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.

Τ. Δήμου, *2340 Ημέρες στην Παρανομία*, Αθήνα, εκδ. Γλάρος, 1977, 95-99.

περιόρισε την αποχουντοποίηση μόνο σε δευτεροβάθμιες οργανώσεις και στη Γ.Σ.Ε.Ε αφήνοντας έξω τα σωματεία, τα στελέχη των οποίων ακόμα και αν ήταν εργατοπατέρες συνεργάτες της χούντας, επιτράπη εκ νέου η συμμετοχή τους στις αρχαιρεσίες⁶⁰. Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκαν, ο Ν.6/1975 «περί τρόπου διενέργειας των αρχαιρεσιών και πάσης φύσεως εκλογών εις τα εργατοϋπαλληλικά και επαγγελματικά σωματεία» και ο Ν.89/1975 «περί επαναλειτουργίας διαλυθέντων εργατοϋπαλληλικών και συνταξιοδικών επαγγελματικών σωματείων και ενώσεων, επιστροφής της περιουσίας των και άλλων τινών διατάξεων». Η κριτική που έχει ασκηθεί στην παραπάνω νομοθετική εργατική πολιτική, υπήρξε δριμυία και όχι αδικαιολόγητα. Ενδεικτικά, σημειώνεται ότι στο Ν.Δ.42/74 προβλέπεται δικαστική εμπλοκή στη διοίκηση των σωματείων και ποινή φυλάκισης για όποιους δεν υπακούσουν στις διατάξεις, στον Ν.6/1975 προβλέπεται ο διορισμός «Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής» – στην οποία μπορεί να έχει λόγο ο Υπουργός Απασχόλησης- που είναι επιφορτισμένη με τη διοργάνωση των αρχαιρεσιών στα εργατικά σωματεία, και η οποία μπορεί να μην αποτελείται καν από μέλη του κέντρου στο οποίο τελούνται οι αρχαιρεσίες. Επιπροσθέτως, έβαλε σε παρένθεση το αναλογικό σύστημα, το οποίο θα μπορούσε να τεθεί στις επόμενες εκλογικές διαδικασίες, και επανέφερε ουσιαστικά το πλειοψηφικό σύστημα που προέβλεπαν εξάλλου και τα καταστατικά⁶¹. Τέλος, οι προθεσμίες που έθετε ο Ν.89/1975 για τη διεξαγωγή αρχαιρεσιών στα διαλυμένα σωματεία, καθιστούσε τις διαδικασίες απαγορευτικές με αποτέλεσμα πολλά σωματεία να μην μπορέσουν να έχουν αντιπροσώπους στα δευτεροβάθμια όργανα⁶². Όπως το έθεσε ο Ορέστης Χατζηβασιλείου «η κάθαρση δεν έγινε όπως ήθελε και απαιτούσε η εργατική τάξη, αλλά όπως επεδίωξε και το επέτυχε η κυβέρνηση»⁶³. Η γράφουσα θα πρόσθετε

⁶⁰ Όσον αφορά τα σωματεία, αποφασίστηκε να επιτραπεί η λειτουργία μόνο σε όσα άνηκαν στη Γ.Σ.Ε.Ε. πριν το πραξικόπημα, πολλά όμως που ήλεγχε η αριστερά μέσω των μεθοδεύσεων του Μακρηθεοδωρισμού δεν ήταν εγγεγραμμένα. Σ. Ζαμπαρλούκου, *Κράτος και Εργατικός Συνδικαλισμός στην Ελλάδα, 1936 – 1990- Μία Συγκριτική Προσέγγιση*, Αθήνα – Κομοτηνή εκδ. Αντ. Ν.Σάκκουλα, , 1997, 102, 104.

⁶¹ Δ. Λιβιεράτος, *90 Χρόνια Γ.Σ.Ε.Ε.*, Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας, Αθήνα Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων (ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ), 2009, σ. 131.

⁶² Θ. Σ. Θεωδορόπουλος, «Η Αντισυνταγματικότητα των σχετικών με τη λειτουργία των εργατικών σωματείων ν.δ. 42/1974, ν. 6/1975, και ν.89/1975 και συναφή ζητήματα», αναδημοσίευση από το *Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου* (15/4/1976) στο *Η Αντεργατική Πρόκληση*, Αθήνα, τυπογραφία ΜΑΝΟΥΤΙΟΣ για λογαριασμό του συγγραφέα, Μάης 1976.

⁶³ Ο. Χατζηβασιλείου, «Κάθαρση και εκδημοκρατισμός του εργατικού κινήματος», *εφ. Αυγή*, 31/1/1976, αναδημοσίευση στο Ο. Χατζηβασιλείου, *Συνδικαλισμός και Κοινωνική Αντίδραση 1947-1987*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, χ.χ.

πέραν της κάθαρσης και τη λέξη «εκπροσώπηση».

Ο Καραμανλής, επιλέγοντας ταυτόχρονα, την αναπαραγωγή της δομής της Γ.Σ.Ε.Ε.⁶⁴ και τον μερικό εκδημοκρατισμό, διέψευσε τις προσδοκίες για ουσιαστική εργατική εκπροσώπηση, γεγονός που εκμεταλλεύτηκε ο νέηλυς φιλεργατικός λόγος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Εξάλλου, οι κινητοποιήσεις «από τα κάτω» των εργοστασιακών σωματείων, αποτέλεσαν μια σύντομη αλλά δυναμική ρήξη με το παγιωμένο σύστημα εκπροσώπησης των εργαζομένων, καθώς η οργάνωσή τους έτεμνε κάθετα την επιχείρηση, επιτρέποντας την εκπροσώπηση του συνόλου των εργαζομένων στους χώρους εργασίας. Αυτή η δυναμική παρά την καταστολή που θα αναλύσουμε παρακάτω, δεν μπορούσε να αγνοηθεί από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. που είχε θέσει ως στόχο ένα «ελεύθερο και αυτόνομο (συνδικαλιστικό) κίνημα»⁶⁵ ήδη από τη Διακήρυξη της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Έτσι, τον Ιούνιο του 1982 ψηφίζεται ο Ν. 1264 «για τον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος για την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών των εργαζομένων». Ο νόμος, όντως έδωσε μια λύση σε κάποια από τα κακώς κείμενα της Γ.Σ.Ε.Ε., υποχρεώνοντας τις συνδικαλιστικές οργανώσεις να εγγράψουν νέα μέλη, αφήνοντας κατά μέρος τις προσχηματικές δικαιολογίες για το αντίθετο και την κάλυψη από δήθεν καταστατικές διατάξεις. Παράλληλα, επέβαλε και λύση στο πρόβλημα που εξυπηρετούσε στον έλεγχο της Γ.Σ.Ε.Ε.: αυτό της διπλοψηφίας των πρωτοβάθμιων σωματείων⁶⁶ για εκλογή αντιπροσώπων στο Συνέδριο: μία ψήφος στην Ομοσπονδία τους και μία στο Ε.Κ. Με τον Ν.1264 τα πρωτοβάθμια σωματεία ήταν αναγκασμένα να επιλέγουν αντιπροσώπους σε ένα από τα δύο δευτεροβάθμια όργανα, όμως σε κάθε εκλογική αναμέτρηση, γεγονός που επιτρέπει την κριτική πως διευκολύνει τη βραχυπρόθεσμη χειραγώγηση των αρχαιρεσιών⁶⁷. Ο νόμος αυτός ταυτίστηκε με την έννοια της συνδικαλιστικής ελευθερίας, όμως για να τη θεσπίσει, αναγκάστηκε να εισαγάγει ένα ασφυκτικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και δράση των συνδικαλιστικών

⁶⁴ Μάλιστα ο Ν.330/76 συντέλεσε στον κατακερματισμό καθώς προέβλεπε τη δυνατότητα σύστασης δευτεροβάθμιας οργάνωσης μόνο από δύο σωματεία.

⁶⁵ Διακήρυξη Βασικών Αρχών και Στόχων του ΠΑΣΟΚ, 3/9/1974. διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος Ανδρέας Παπανδρέου:

[http://www.agp.gr/agp/content/Document.aspx?
d=7&rd=5499005&f=1403&rf=1842884619&m=4731&rm=11896313&l=2](http://www.agp.gr/agp/content/Document.aspx?d=7&rd=5499005&f=1403&rf=1842884619&m=4731&rm=11896313&l=2)

⁶⁶ Η λύση αυτή βέβαια είχε επίπτωση στην εκπροσώπηση των Ε.Κ. στο Συνέδριο, καθώς τα περισσότερα μέλη πρωτοβάθμιων σωματείων επέλεγαν την εκπροσώπηση από τις Ομοσπονδίες.

⁶⁷ Γ. Θ. Μαυρογορδάτο, *Μεταξύ Πιτυοκάμπη και Προκρούστη – Οι Επαγγελματικές Οργανώσεις στη Σημερινή Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, 1988, 107.

οργανώσεων⁶⁸. Επιπλέον ο Ν.1264/82 επέβαλε τη στατική δομή της Γ.Σ.Ε.Ε., καθώς αυτή δεν μπορεί να μεταβληθεί χωρίς καταστατική πλειοψηφία των ¾, καθιστώντας σχεδόν αδύνατη τη διάσπαση της Γ.Σ.Ε.Ε.⁶⁹.

2.2. Κυβερνητικός συνδικαλισμός και κομματοκρατία

Σε αντίθεση με τον εργοδοτικό συνδικαλισμό που διατηρεί την αυτονομία του και αντιμετωπίζεται ως ισότιμος συνομιλητής με την εξουσία, ο εργατικός συνδικαλισμός παραμένει θεσμικά και οικονομικά δέσμιος από το κράτος, γεγονός που καθιστά τον τελευταίο ως έναν «εγγαστρίμυθο πάτρωνα»⁷⁰, καθώς το κυβερνών κόμμα διαχειρίζεται ταυτόχρονα την κυβερνητική πολιτική αλλά και την εκπροσώπηση των συλλογικών συμφερόντων. Υποστηρίζεται ότι, μέσα στο σύντομο διάστημα που ελήφθησαν οι πολιτικές αποφάσεις για τη μετάβαση στη δημοκρατία, και λόγω των συνθηκών κρίσης της περιόδου και της ανάγκης των πολιτικών εκπροσώπων για νομιμοποίηση και ομαλότητα, δεν ευνοήθηκε η ριζική σύγκρουση στους κόλπους της Γ.Σ.Ε.Ε. για θεσμικά και διεκδικητικά ζητήματα.

2.2.1. Κυβερνητικός συνδικαλισμός

Πιο ειδικά, η ανυπαρξία σύγκρουσης μέσα στη Γ.Σ.Ε.Ε. σήμαινε ότι δεν προωθήθηκαν οι κοινωνικές διεκδικήσεις με καινοτόμο τρόπο, εμμένοντας στον Ν.3239/55 «περί τρόπου ρυθμίσεως των συλλογικών διαφορών εργασίας». Έτσι η Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που καθορίζει τον κατώτατο μισθό ήταν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της Γ.Σ.Ε.Ε. και της εργοδοσίας αλλά με τη διαμεσολάβηση του Υπουργείου Εργασίας, ενώ σε περίπτωση μη συμφωνίας κατέφευγαν στην υποχρεωτική διαιτησία (η οποία συνίστατο από ένα δικαστικό όργανο, από έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου και από έναν εκπρόσωπο της Γ.Σ.Ε.Ε. και της εργοδοσίας)⁷¹, με αποτέλεσμα τις προειλημμένες αποφάσεις εις βάρος των

⁶⁸Γ. Φ. Κουκουλές, «Συλλογικές εργασιακές σχέσεις», *Επετηρίδα Εργασίας 1998*, Αθήνα, Πανεπιστημιακές Εκδ. Παντείου, 1998, 101-115

⁶⁹Ό.π., 110.

⁷⁰Δ. Σωτηρόπουλος, «Η Εγγαστρίμυθη Εξουσία: Κοινωνία Πολιτών και Κεντρικό Κράτος στην Τρίτη Ελληνική Δημοκρατία», στο Χ., Λυριντζής, Η., Νικολακόπουλος, Δ., Σωτηρόπουλος, *Κοινωνία και πολιτική: όψεις της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, 1974-1994*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1996, 137.

⁷¹Ο θεσμός της υποχρεωτικής διαιτησίας ίσχυσε μέχρι τον ν.1876/90, καθιστώντας τους κοινωνικούς εταίρους τους μόνους υπεύθυνους για τις συμβάσεις, ενώ συγκροτήθηκε ο Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας.

εργαζομένων. Το κράτος ουσιαστικά παραμένει ρυθμιστής⁷² του περιεχομένου των κοινωνικών διεκδικήσεων μέσω του κεντρικού του ρόλου στην εργατική εκπροσώπηση αλλά και μέσω των πελατειακών σχέσεων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της οικονομικής εξάρτησης των σωματείων και της εμπλοκής των κομμάτων, αλλά και των νομοθετικών απαντήσεων, είτε καταστολής είτε ενσωμάτωσης⁷³.

Η δικτατορία είχε εισαγάγει το Ν.Δ.891/1971 «περί οικονομικής υποβοηθήσεως εργασιακών σωματείων και ενώσεων» σύμφωνα με το οποίο την οικονομική ενίσχυση των οργανώσεων, αναλάμβανε ο νεοσύστατος Οργανισμός Διαχείρισης Ειδικών Πόρων Εργασιακών Σωματείων (ΟΔΕΠΕΣ) που χρηματοδοτούνταν από την Εργατική Εστία και χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον για τη χρηματοδότηση των εργατοπατέρων και τη σύσταση σωματείων-σφραγίδα. Η κυβέρνηση Καραμανλή διατήρησε τον ΟΔΕΠΕΣ ως μέσο ενίσχυσης φιλικών προς αυτή οργανώσεων, και ρύθμισε περαιτέρω τα ζητήματα της χρηματοδότησης με τον Ν.678/77 για την Εργατική Εστία⁷⁴. Λόγο δε για τη διανομή έχει ο εκάστοτε υπουργός Εργασίας και έτσι εμφανίζεται το φαινόμενο του ελέγχου και του

Εδώ δεν μπορεί η γράφουσα να μην αναφέρει ότι από 1/4/2013 δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω που συναντάμε εδώ και δεκαετίες, αλλά ο κατώτατος μισθός θα καθορίζεται από την κυβέρνηση με Νομοθετική Πράξη και όχι με συμφωνία των κοινωνικών εταίρων.

⁷² Η κρατική παρέμβαση στη Γ.Σ.Ε.Ε απαντάται από τη στιγμή της γένεσής της το 1918 με την εμπλοκή του Βενιζέλου, ενώ αργότερα οι ρυθμίσεις του κορπορατιστικού χαρακτήρα προγράμματος του «πρώτου εργάτη» όπως είχε επιβάλει να τον ονοματίζουν δηλαδή του Μεταξά, παραμένουν χαρακτηριστικά της άνδρωσης του τρίτοβάθμιου οργάνου.

Βλ. Δ. Λιβιεράτος, στο *90 Χρόνια Γ.Σ.Ε.Ε. Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας*, Αθήνα Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων (ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ), 2009, 89.

⁷³ Η σύνδεση των σχέσεων κράτους – κομμάτων και εκπροσώπησης έχουν προσδώσει στη φυσιογνωμία της θεσμικής εκπροσώπησης κορπορατιστικά χαρακτηριστικά, γεγονός που έχει αποδώσει ο Μαυρογορδάτος ως ιδιότυπο κρατικό κορπορατισμό. Έχουν εκφραστεί δε πολλές αντιθετικές απόψεις πάνω σε αυτόν το χαρακτηρισμό. Βλ. Γ. Μαυρογορδάτος, *Μεταξύ Πιτυοκάμπη και Προκρούστη*, ό.π., και Σ. Ζαμπαρλούκου, *Κράτος και Εργατικός Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, ό.π.

Για τον κορπορατισμό βλ. P. C., Schmitter, «Still the Century of Corporatism?», στο *The Review of Politics, Vol. 36, No. 1, The New Corporatism: Social and Political Structures in the Iberian World*, Cambridge University Press, Ιανουάριος 1974.

Για μια συζήτηση γύρω από τις διάφορες θεωρητικές αποδόσεις γύρω από τα ενδεχόμενα κορπορατιστικά χαρακτηριστικά του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος βλ. Τσακίρης, ό.π., 234-235, υποσημείωση 43. Πάντως, όπως και αν ονοματίσει κανείς τη σύνθεση του μεταπολιτευτικού συνδικαλισμού («ολιγαρχικός πλουραλισμός», «πελατειακό κορπορατισμό», «εξαρθρωμένο κορπορατισμό»), σαφέστατα ενυπάρχουν χαρακτηριστικά μεταπολιτευτικά που συνήθως εκλείπουν με την πτώση αυταρχικών καθεστώτων.

⁷⁴ Στο δημόσιο τομέα υπάρχει αυτοδυναμία μέσω συνδικαλιστικής συνδρομής.

προσεταιρισμού των συνδικάτων. Η διαφοροποίηση του Ν.678/77 δεν είχε στόχο την αυτοδυναμία του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος, αλλά τη μεγαλύτερη συσσώρευση χρημάτων στην Εργατική Εστία με την αύξηση του ποσοστού εισφοράς από πλευράς εργαζομένων – αντίθετα οι εργοδοτικές εισφορές μειώθηκαν-. Ταυτόχρονα ενισχύθηκε και η χρηματοδότηση του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Εκπροσώπων και Υπαλλήλων Εργατικών Οργανώσεων που λειτουργούσε ως χρηματοδότηση εργατοπατέρων. Όταν ήρθε το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, και παρά τις συνδικαλιστικές ελευθερίες που εξασφάλιζε ο Ν. 1264/82, και ενώ κατήργησε τον ΟΔΕΠΕΣ (άρθρο 27), ταυτόχρονα όμως, διατήρησε το σύστημα της χρηματοδότησης μέσω της Εργατικής Εστίας και των κακών κειμένων αυτής και μάλιστα με τον Ν.1346/1983 και το άρθρο 23 για τα «έξοδα λειτουργίας των συνδικαλιστικών οργανώσεων» προέβλεπε επίσης την άμεση εμπλοκή του Υπουργού Εργασίας στη διανομή των χρημάτων σε σωματεία⁷⁵. Η οικονομική εξάρτηση των σωματείων που επέτρεπε τον έλεγχο της Γ.Σ.Ε.Ε. αποτελούσε το ένα σκέλος του κυβερνητικού συνδικαλισμού. Το άλλο είναι η εργατική νομοθεσία με κορωνίδες το Ν.330/1976 της Ν.Δ. και η αναπαραγωγή του κρατικού ελέγχου στον συνδικαλισμό, και τον Ν.1264/1982 του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με κύριο μοχλό την κομματικοποίηση⁷⁶ και τον λαϊκισμό του⁷⁷.

Ο Ν.330/76 «περί επαγγελματικών σωματείων και ενώσεων και διασφάλισης της συνδικαλιστικής ελευθερίας» ήρθε ως απάντηση στη συγκρουσιακότητα του μη κρατικού συνδικαλισμού όπως αυτή εκφράστηκε στο φαινόμενο των εργοστασιακών σωματείων, και που εξαιτίας αυτής, ειδικά μέχρι το 1977, διερράγη με κάποιο τρόπο η δυνατότητα άρθρωσης και διαμεσολάβησης των εργασιακών συμφερόντων από τον κυβερνητικό συνδικαλισμό, εντός ενός συστήματος ακραίας πόλωσης⁷⁸. Η δομή της επίσημης συνδικαλιστικής εκπροσώπησης γίνεται μοχλός ελέγχου των απεργιών και ό,τι είναι εκτός αυτής κρίνεται παράνομο (άρθρο 33). Βέβαια ακόμα και μέσω της επίσημης δομής η

⁷⁵ Γ. Φ. Κουκουλές, *Ελληνικά Συνδικάτα: Οικονομική Αυτοδυναμία και Εξάρτηση (1938-1984)*, ό.π., 79-80.

⁷⁶ Σ. Αλεξανδρόπουλος, *Συλλογική Δράση και Αντιπροσώπευση Συμφερόντων Πριν και Μετά τη Μεταπολίτευση στην Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. Κριτική, 2010, 180.

⁷⁷ Γ. Μαυρογορδάτος, ό.π., 56.

⁷⁸ Γ.Σ.-Π. Κατρούγκαλος, «Οι Συλλογικές Διαπραγματεύσεις στο Δημόσιο και το Φάντασμα του Ελληνικού Κορπορατισμού», στο *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, ό.π., 199.

απεργία σε επιχειρησιακό επίπεδο καθίσταται σχεδόν αδύνατη με τους ασφυκτικούς περιορισμούς που θέτει ο νόμος τόσο στις διαδικασίες (άρθρο 36), όσο και στα μέλη που πρέπει να έχουν το «αυτό ή συναφές» επάγγελμα (άρθρο 2)⁷⁹. Οι πολιτικές απεργίες και οι απεργίες αλληλεγγύης, επίσης, καθίστανται παράνομες καθώς προβλέπεται η νομιμότητα όχι της εργατικής τάξης στο σύνολό της, αλλά σε κλαδικό και σωματειακό επίπεδο, ενώ η δυνατότητα συμμετοχής στη διοίκηση περιορίζεται. Επιπλέον, απαγορεύεται η απεργία όταν γίνεται παράβαση του Ν.3239/1955. Οι δυνατότητες αντίδρασης των εργαζομένων απέναντι στο συνταγματικό τους πλέον δικαίωμα στην απεργία, περιορίζεται ακόμα περισσότερο με το άρθρο 34 που απαγορεύει την παρεμπόδιση όσων επιθυμούν να εργαστούν, που αποτέλεσε όπλο στη φαρέτρα των εργοδοτών για απεργοσπαστικούς μηχανισμούς μαζί με το δικαίωμα της ανταπεργίας (lock –out)⁸⁰. Το άρθρο 35 δε απαιτεί και την προειδοποίηση της εργοδοσίας για την πραγματοποίηση απεργίας, ενώ τα άρθρα 41 και 42 επιτρέπουν την άρση της νομικής προστασίας των συνδικαλιστών με ποινές φυλάκισης ή χρηματικού προστίμου ή και των δύο⁸¹. Η αντίδραση ήταν σφοδρή, τόσο στη συνδικαλιστική αντιπολίτευση όσο και στην κοινωνία που ανέγνωσε τις προσπάθειες της κυβέρνησης να ανακόψει τη δυναμική του εργατικού κινήματος «από τα κάτω», παρά το πρόσχημα ότι προωθείται ο εκσυγχρονισμός του συνδικαλισμού και η «συνεργασία των τάξεων». Όπως δήλωσε και ο υπουργός Απασχόλησης Λάσκαρης στη Βουλή όλα τα νομοθετήματα της κυβέρνησης Καραμανλή βασίζονται «(σ)την αρχήν δηλαδή και την φιλοσοφία της συνεργασίας των τάξεων για την εναρμόνιση του καθολικού συμφέροντος, η οποία

---

⁷⁹ Αντίστοιχοι φραγμοί προβλέπονται και για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, αλλά και στις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας. Ο Ν. 643/1977 δε εφάρμοζε αντίστοιχες διατάξεις για το συνδικαλισμό στο δημόσιο.

⁸⁰ Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκε και ο Ν. 410/1976 το ιδιώνυμο κατά της βίας, καθώς διέυρνε την έννοια της βίας και κατέτεινε στην μη προστασία των απεργών ενάντια στην καταστολή, αλλά με την αρτιότερη «φύλαξη των φυλάκων της δημοκρατίας», όπως επίσης και ο Ν.495/1976 με τη διεύρυνση της έννοιας του όπλου και της οπλοφορίας.

Βλ. Δ. Μπελαντής, «Η “μαχητικότητα” της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ο κρατικός λόγος για τον “εσωτερικό εχθρό” στη “Μεταπολίτευση”», περ. *Θέσεις*, τχ. 53, (Οκτ. – Δεκ. 1995), χ.σ.

http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=517&Itemid=29

⁸¹ Βλ. σχετικά Θ. Θεοδωρόπουλος, «Κριτική του Εργατικού Νομοσχεδίου περί επαγγελματικών σωματείων κλπ και προτάσεις για την αναμόρφωσή του», στο *Η Αντεργατική Πρόκληση*, ό.π., 136-149. και Θ. Κατσανέβας, *Το Σύγχρονο Συνδικαλιστικό Κίνημα στην Ελλάδα*, ό.π.

και δημιουργεί αγεφύρωτον χάσμα με τη θεωρία της πάλης των τάξεων... . Δεν θα επιτρέψω την πάλη των τάξεων»⁸².

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στον αντίποδα της αντεργατικής πολιτικής της δεξιάς, διακήρυττε τόσο στους χώρους δουλειάς, όσο και στον επίσημο πολιτικό του λόγο, ένα πρόγραμμα για ένα «ταξικό, πολιτικοποιημένο συνδικαλιστικό κίνημα, χωρίς εξαρτήσεις και κηδεμονία από το Κράτος, την εργοδοσία και τα κόμματα»⁸³. Πλησιάζοντας στις εκλογές του '81, και ενώ είχε διαφανεί η επερχόμενη νίκη του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το αίτημα για γνήσιο εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος ήταν ζωτικό τόσο στον επίσημο συνδικαλισμό όσο και στους χώρους εργασίας. Ο Ν. 1264/1982 όντως υπήρξε μια κίνηση προς το αίτημα για ένα γνήσιο συνδικαλιστικό κίνημα καταργώντας τον Ν.330/1976 και παρέχοντας μια σειρά από άρθρα που ευνοούν τη συνδικαλιστική οργάνωση και δράση σε όλους τους χώρους εργασίας και σε όλες τις μορφές που είχε καταργήσει ο Ν.330/76 (πολιτικές και απεργίες αλληλεγγύης), καταργώντας επίσης τα νομικά όπλα της εργοδοσίας όπως το λοκ άουτ⁸⁴. Ωστόσο, η εφαρμογή του νόμου ήταν ένα άλλο ζήτημα, καθώς το κεφάλαιο της χώρας και η εργοδοσία το χαρακτήρισαν ακόμα και ως εχθρικό προς το δικαίωμα στην εργασία. Για παράδειγμα το άρθρο 14 περί εξύβρισης του εργοδότη, χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον για την απομάκρυνση συνδικαλιστών εργαζομένων, ενώ το χάσμα ανάμεσα στη νομοθετική απαγόρευση και την εργασιακή πραγματικότητα λάμβανε άλλες διαστάσεις (με κύριο στοιχείο το λοκ άουτ). Όσον αφορά τα εργοστασιακά σωματεία, σε πολλές περιπτώσεις το δίπολο εκδημοκρατισμός και εργατική συμμετοχή που εφάρμοσε το ΠΑΣΟΚ, κατέληξε σε ενσωμάτωση του εργοστασιακού κινήματος σε συνδικαλιστικές οργανώσεις κρατικά ελεγχόμενες. Σημειώνεται εδώ ότι η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν υπέγραψε άμεσα τη Διεθνή Σύμβαση Εργασίας 135 «για την προστασία των αντιπροσώπων των εργαζομένων στην επιχείρηση» που θα εξασφάλιζε μια νομιμοποίηση της

⁸² Π. Κυριακόπουλος, *Το Εργατικό Πρόβλημα στην Ελλάδα στα Πρώτα Μεταδικατορικά Χρόνια*, Αθήνα, Ελεύθερος Τύπος, χ.τ., χ.χ., 95-96.

⁸³ Διακήρυξη Κυβερνητικής Πολιτικής, «Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην κυβέρνηση ο Λαός στην Εξουσία, 4/10/81» παρατίθεται στο Σ. Βασιεδάκης, *Η Εργατική Πολιτική του ΠΑΣΟΚ 1981-1985*, διπλωματική εργασία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, Μ.Π.Σ. Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία», Ρέθυμνο, 2009, 85.

⁸⁴ Για μια εμβάθυνση στον Ν.1264/1982 σε σχέση με την προπαρασκευή, το κλίμα και την εφαρμογή βλ. την εις βάθος ανάλυση που πραγματοποιεί ο Βασιεδάκης στην εργασία του, *Η Εργατική Πολιτική του ΠΑΣΟΚ 1981-1985*, ό.π.

οργανωτικής μορφής των επιχειρησιακών σωματείων, παρά μόνο το 1988 (Ν.1767/88). Εξάλλου η πολιτική του καθιστούσε τους εργατικούς αγώνες στο σύνολό τους δύσκολους. Η στάση του κυβερνώντος κόμματος εκφράστηκε εύγλωττα στη μη σοσιαλιστική ρητορική του απέναντι στην μεγάλη απεργία της ΟΤΟΕ το 1982, αλλά και στο άρθρο 2 του Ν. 1320/1982 που απαγόρευε ρητά κάθε συλλογική διαπραγμάτευση μέχρι το τέλος του 1983. Ταυτόχρονα, ένας παράγοντας για τη μείωση των απεργιών κατά την περίοδο αυτή, ήταν η τροπολογία του Άρθρου 27 του Ν. 1320/82 που απαγόρευε τις αυξήσεις στους εργαζόμενους καθ' όλο το έτος 1983. Άλλη περίπτωση, το άρθρο 4 του Ν. 1365/1983, που προκάλεσε πολιτική και κοινωνική αναταραχή με αποτέλεσμα να μην εφαρμοστεί πλήρως· ο νόμος αυτός ουσιαστικά, καθιστούσε σχεδόν απαγορευτικές τις απεργίες στις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας (όπως οι τράπεζες) στα πλαίσια του λεγόμενου προγράμματος κοινωνικοποίησής τους⁸⁵.

Είναι σαφές από το παραπάνω περίγραμμα, γιατί η πολιτική των κυβερνώντων σε ζητήματα που άπτονται συνδικαλιστικών ελευθεριών και οργάνωσης, καθιστούν την περίοδο, έρμαιο στον κυβερνητικό συνδικαλισμό.

2.2.2. Κόμματα και συνδικαλιστικός ανταγωνισμός

Από την άλλη αναδεικνύεται ως κρίσιμο σημείο εξέτασης ο ρόλος των κομμάτων. Μια σύγκριση με άλλα συνδικαλιστικά μοντέλα άλλων χωρών ειδικά της Νοτίου Ευρώπης θα ήταν χρήσιμη, ωστόσο, και πάλι τα όρια της παρούσας εργασίας δεν το επιτρέπουν⁸⁶. Εντούτοις, σημειώνεται ότι ενώ στον δυτικό ανεπτυγμένο καπιταλισμό, ακολουθήθηκε ένα μοντέλο αυστηρού καταμερισμού ανάμεσα σε κόμματα και ομάδες συμφερόντων μέσα στα πλαίσια μια πλουραλιστικής δημοκρατίας⁸⁷, στην Ελλάδα τα όρια ανάμεσα σε κόμμα και εργατική εκπροσώπηση παρέμειναν ασαφή και στα μεταπολιτευτικά χρόνια. Ενώ μεταδικτατορικά δόθηκε έμφαση σε θεσμούς πλουραλιστικού τύπου με πρωταγωνιστές τα κόμματα, στην περίπτωση του επίσημου συνδικαλισμού επέλεξαν την πολιτικοποίησή του με

⁸⁵ Καθιστούσε τον εργάτη συνυπεύθυνο στις επιχειρήσεις εννοώντας ότι οι συστηματικές απεργίες πρέπει να αποφεύγονται ως αντικοινωνικές, ενδεικτική η παραίτηση του Ορέστη Χατζηβασιλείου από την προεδρία της Γ.Σ.Ε.Ε.

⁸⁶ Για μια συγκριτική προσέγγιση σε σχέση με την εκπροσώπηση των εργαζομένων σε Ισπανία και Πορτογαλία βλ. Σ. Ζαμπαρλούκου, *Κράτος και Εργατικός Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, ό.π.

⁸⁷ Σ. Αλεξανδρόπουλος, *Συλλογική Δράση και Αντιπροσώπευση Συμφερόντων*, ό.π.,25.

μοχλό τις συνδικαλιστικές παρατάξεις⁸⁸. Το γεγονός δε ότι τα κόμματα είχαν αναλάβει την ευθύνη για τη μετάβαση στη δημοκρατία, είχε τις επιπτώσεις του και στην κοινωνία που ουσιαστικά της επιβλήθηκε μια έκφραση μέσα σε ένα ελεγχόμενο πλαίσιο μιας αστικής δημοκρατίας⁸⁹, και την εκφορά των διεκδικήσεων μέσω των παρατάξεων. Ακριβώς αυτή τη συνθήκη αμφισβήτησε το κίνημα των εργοστασιακών σωματείων.

Η κυβέρνηση διατήρησε τη διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. που είχε εκλεγεί στο ελεγχόμενο από το καθεστώς των Συνταγματαρχών 17^ο Συνέδριο (5.3.1973) μέχρι τις 27.9.1974, ενώ στις 28.9, με την απόφαση 5294 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, διορίστηκε η πρώτη μεταπολιτευτική προσωρινή Διοίκηση, με 31 από τα 35 μέλη της να ανήκουν στην παράταξη του Λάσκαρη⁹⁰ (ΔΕΚΕ), ενώ τα υπόλοιπα άνηκαν στην αριστερά⁹¹ (Παράρτημα 1, εικόνα 1). Τα επόμενα Συνέδρια φαίνεται να υποτάσσονται στον κυβερνητικό συνδικαλισμό. Το 18^ο Συνέδριο (Καβάλα, Απρίλιος 1976) ήταν το πρώτο μεταδικτατορικό συνέδριο και το μόνο που συμμετείχε η αντιπολίτευση, παρά τους θεσμικούς (βλ. Ν.6/1975) και εξωθεσμικούς αποκλεισμούς, καθώς και το μόνο στο οποίο εφαρμόστηκε η απλή αναλογική γεγονός, που όμως δεν ευνόησε τη δημοκρατικότητά του (βλ. παράρτημα 1, πίνακες 2 και 3). Σε όλα τα επόμενα (19^ο, 20^ο και 21^ο), απείχε η αντιπολίτευση των

---

⁸⁸ Οι παρατάξεις που κυριάρχησαν στις αρχαιρεσίες της Γ.Σ.Ε.Ε. στην περίοδο αυτή ήταν οι εξής: το Δημοκρατικό Εργατικό Κίνημα Ελλάδος, που ήταν φίλα προσκείμενο στην κυβέρνηση της Ν.Δ. και στον μεταδικτατορικό Υπουργό Εργασίας Κ. Λάσκαρη, στενό συνεργάτη του Φώτη Μακρή. Η Ν.Δ. σημειώνεται ότι δεν χρειάστηκε σε όλο αυτό το διάστημα να ιδρύσει ξεχωριστή συνδικαλιστική παράταξη, πράγμα που ενισχύει το επιχείρημα των δεσμών κράτους και συνδικαλισμού. Η ΔΑΚΕ ιδρύθηκε το 1985. Άλλες παρατάξεις ήταν η Πανελλήνια Αγωνιστική Συνδικαλιστική Κίνηση Εργαζομένων που άνηκε στο χώρο του ΠΑΣΟΚ και ιδρύθηκε το 1975, η Ενιαία Συνδικαλιστική Αντιδικτατορική Κίνηση, αργότερα ΕΣΑΚ- συνεργαζόμενοι, που άνηκε στο χώρο του Κ.Κ.Ε. το Ελεύθερο Δημοκρατικό Εργατικό Κίνημα, τα στελέχη του οποίου ήταν σταγονίδια της χουντικής περιόδου, και το Αντιδικτατορικό Εργατικό Μέτωπο (ΑΕΜ) που άνηκε στο ΚΚΕ εσ.

⁸⁹ Μ. Σπουρδαλάκης, «Πολιτικά Κόμματα και Συνδικάτα. Βίοι Παράλληλοι», στο *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, ό.π., 142- 152.

⁹⁰ Ο Λάσκαρης καλλιέργησε το 1975 μια σύμπραξη των δημοκρατικών συνδικαλιστικών παρατάξεων με κύριο στόχο την απομόνωση της ΕΣΑΚ. Η ανεξάρτητη συνδικαλιστική Δημοκρατική Συνεργασία, ήταν μια αποτυχημένη απόπειρα της ηγεσίας της Γ.Σ.Ε.Ε. να συγκεντρώσει τις αντιδικτατορικές δυνάμεις και να παρουσιάσει ένα ενιαίο εκλογικό μέτωπο, αλλά και να απομονώσει την ΕΣΑΚ. Ωστόσο το εγχείρημα βρήκε αντίθετες τις αντιπολιτευτικές δυνάμεις της ΠΑΣΚΕ και της ΕΣΑΚ-Σ γιατί με αυτόν τον τρόπο θα αποδέχονταν την ηγεμονία της φίλα κυβερνητικής παράταξης στην Γ.Σ.Ε.Ε.. Μόνο το ΑΕΜ είχε βραχεία συμμετοχή που γρήγορα εξαναγκάστηκε να αποχωρήσει από τον συνασπισμό ενώ δέχτηκε δριμεία κριτική για αυτήν την επιλογή. Όπως αναφέρει ο Γ. Φ. Κουκουλές, η επιλογή αυτή του ΑΕΜ ήταν εμπνευσμένη από τη θεωρητική βάση συμμαχιών του Ν. Πουλιαντζά. Γ. Φ. Κουκουλές, «Αναδρομή σ' ένα Αμφιλεγόμενο Παρελθόν», *Το Ελληνικό Συνδικαλιστικό Κίνημα στο Τέλος του 20^{ου} Αιώνα*, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, 1997, υποσ. 15., 63

⁹¹ Δ. Λιβιεράτος, *90 Χρόνια Γ.Σ.Ε.Ε.*, σ. 130.

δημοκρατικών συνδικαλιστικών παρατάξεων, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τον μερικό εκδημοκρατισμό του οργάνου, αλλά και για την ύπαρξη σωματείων-σφραγίδων, τα οποία λειτουργούσαν εις βάρος της εγγραφής γνήσιων σωματείων, γεγονός που επέτρεπε την επικράτηση της ΔΕΚΕ και τη συνεργασία με χουντικά στοιχεία που αναβίωναν στους κόλπους της Γ.Σ.Ε.Ε. (βλ. Παράρτημα 1, πίνακες 4-8). Εξάλλου υπάρχει συμφωνία με τη λογική της Ν.Δ. να μην ορίζει πολιτικά τα άκρα της προς τα δεξιά. Σε λιγότερο από ένα μήνα μετά το 21^ο Συνέδριο, και συγκεκριμένα στις 4 Νοεμβρίου 1981 κατατίθεται αίτηση αναστολής των αποφάσεών του, και με την απόφαση 9305/1981 του Πρωτοδικείου Αθηνών ορίστηκε Προσωρινή Διοίκηση στις 7.1.1982 με την ΠΑΣΚΕ να καταλαμβάνει 27 έδρες (βλ. Παράρτημα 1, πίνακα 9) και με την ΕΣΑΚ-Σ να αρνείται να πάρει μέρος στην κατανομή των θέσεων λόγω της μεροληψίας υπέρ της ΠΑΣΚΕ⁹².

Η Γ.Σ.Ε.Ε. φαίνεται να υποτάσσεται και στον «σιδηρού νόμο της ολιγαρχίας»⁹³. Ο Michels υποστηρίζει ότι σε κάθε μαζικό κόμμα ή μεγάλο επαγγελματικό συνδικάτο είναι αναπόφευκτο να δημιουργηθεί μια ελίτ που κυριαρχεί επί των μελών και επιδιώκει την αναπαραγωγή της ηγεμονίας της⁹⁴. Πέραν του κυβερνητικού συνδικαλισμού, η οργάνωση των κομμάτων υποδαύλιζε την ανάγκη της ισχυρής συνδικαλιστικής οργάνωσης, γεγονός που επέτρεψε σε αυτά να διαδραματίσουν μεγάλο ρόλο στην εξέλιξη της συνδικαλιστικής εκπροσώπησης, αναδεικνύοντας την κομματική ταυτότητα σε κυρίαρχο στοιχείο έναντι του συνδικαλιστικού ρόλου⁹⁵. Ο μερικός εκδημοκρατισμός, άφηνε χώρο στα κόμματα να την αξιοποιήσουν για τον συνδικαλιστικό ανταγωνισμό τους. Η νεότευκτη δημοκρατία κυριαρχήθηκε από την «κομματοκρατία»⁹⁶ ως φορέα εκδημοκρατισμού. Η πόλωση και ο ανταγωνισμός, ειδικά σε ό,τι αφορά στην εκπροσώπηση των κοινωνικών διεκδικήσεων και της ριζοσπαστικοποίησης της

⁹² Τα επόμενα χρόνια, δεν αλλάζει το σκηνικό στις αρχαιρεσίες. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. το 1986 θα καταφύγει στη δικαστική παρέμβαση εναντίον στελεχών της Π.Α.Σ.Κ.Ε. που απέκλιναν από την περιοριστική πολιτική του κυβερνώντος κόμματος και μετά τη ρήξη του 1985, ενώ μέχρι το 1989 η ΔΑΚΕ που είχε πλέον συγκροτηθεί σε συνδικαλιστική παράταξη, θα απέχει από τη διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε.

⁹³ Στο σημείο αυτό και πάλι θα πρέπει να τονιστεί ότι υπήρχαν προσωπικότητες στη Γ.Σ.Ε.Ε. και μάλιστα στην ηγεσία της διοίκησης, που αντέδρασαν στις συνθήκες λειτουργίας της τριτοβάθμιας οργάνωσης με παραιτήσεις όπως ο Ν. Παπαγεωργίου και ο Ορέστης Χατζηβασιλείου. Ο μεν πρώτος παραιτήθηκε πριν το 20^ο Συνέδριο (1981) και ο δεύτερος το 1983.

⁹⁴ Βλ. R. Michels, *Κοινωνιολογία των Πολιτικών Κομμάτων στη Σύγχρονη Δημοκρατία – Έρευνες Γύρω από τις Ολιγαρχικές Τάσεις του Ομαδικού Βίου*, μτφρ. Γ. Ανδρουλιδάκης, Αθήνα, εκδ. Γνώση, 1997.

⁹⁵ Σ. Ζαμπαρλούκου, *Κράτος και Εργατικός Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, ό.π., 105.

⁹⁶ Μ. Σπουρδαλάκης, «Πολιτικά Κόμματα και Συνδικάτα. Βίοι Παράλληλοι», ό.π., 144.

περιόδου, από τα κόμματα της παραδοσιακής αριστεράς και το ΠΑ.ΣΟ.Κ., που ορμητικά διεκδίκησε και επέτυχε να προσελκύσει τους εργαζόμενους στο κόμμα και στην παράταξη, συνέβαλαν στο να εξελιχθεί η Γ.Σ.Ε.Ε. σε στίβο παραταξιακής κομματικοποίησης, λειτουργώντας περισσότερο ως «πολιτική φράξια» και όχι ως ιδεολογικό ρεύμα⁹⁷.

---

⁹⁷ Η διαπίστωση και η ορολογία που υιοθετείται απόλυτα εδώ, ανήκει στον Γ. Φ. Κουκουλέ, «Συλλογικές εργασιακές σχέσεις», ό.π., 105.

3. Το βιομηχανικό προλεταριάτο και οι εργατικοί αγώνες μέσα από την περίπτωση του φαινομένου των εργοστασιακών σωματείων

Τα παραπάνω κεφάλαια λειτουργούν ως πολιτικοθεσμική αιτιολόγηση για την ανάπτυξη του εργοστασιακού συνδικαλισμού πέραν και μακριά τις περισσότερες φορές από τους επίσημους διαύλους. Σε αυτό το κεφάλαιο, στόχος είναι πάνω από όλα, να γνωρίσουμε τον βιομηχανικό εργαζόμενο της περιόδου αυτής, εξετάζοντας τις «αντικειμενικές συνθήκες», όπως αυτές ορίζονται στο χώρο της οικονομίας και της πολιτικής, και τον υποκειμενικό παράγοντα της δράσης, όπως αυτός εκφράζεται στη μαρξική φράση «η πάλη των τάξεων είναι η πηγή της ανθρώπινης ιστορίας». Τα εργοστασιακά σωματεία αποτέλεσαν ενδεχομένως μια γνήσια έκφραση αυτής της πάλης, καθώς στάθηκαν σημείο αναφοράς σε επίπεδο εθνικών κοινωνικών συγκρούσεων. Αυτήν την «πάλη» επιχειρεί το κεφάλαιο να εξετάσει, με εργαλεία όρους της συγκρουσιακής πολιτικής, καθώς επιχειρείται μια συζήτηση γύρω από τα ζητήματα της συγκρότησης των κινητοποιήσεων σε πολιτικοθεσμικό και ιδεολογικό πλαίσιο, αλλά και των διεκδικήσεων που εκφέρονταν μέσα από τις κινηματικότητες. Το κεφάλαιο αυτό έχει αναπόσπαστη διασύνδεση με το Παράρτημα II που αποτελεί σταχυολόγηση των όσων υποστηρίζονται στο παρόν και που συχνά η γράφουσα παραπέμπει ως ενδεικτικές περιπτώσεις.

3.1. Η συγκρότηση του βιομηχανικού προλεταριάτου και οι «αντικειμενικές συνθήκες».

Η Ελλάδα είχε μπει σε πορεία ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού από τα τέλη της δεκαετίας του '50. Η αστικοποίηση⁹⁸ συνδέθηκε με την κοινωνική άνοδο⁹⁹, και σύμφωνα με τη μαρξιστική θεώρηση των πέντε σταδίων, εντάθηκε η καθυστερημένη μετάβαση στο καπιταλιστικό στάδιο, αλλά με την ταυτόχρονη συνύπαρξη φεουδαλικών υπολειμμάτων¹⁰⁰. Ειδικότερα, τη δεκαετία αυτή, ξεκινά η δημιουργία των μεγάλων αστικών κέντρων που είχε αφετηρία το 1922, αλλά και η

⁹⁸ Από το 1961 μέχρι το 1980 το 65% των επενδύσεων ήταν στραμμένο στην κατασκευή, κυρίως πολυκατοικιών.

⁹⁹ Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα από τη Μεταπολίτευση στην Παγκοσμιοποίηση*, ό.π., 48.

¹⁰⁰ Χ. Ιωάννου, *Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, Αθήνα, Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών, 1989, 41.

εμφάνιση του εσωτερικού μετανάστη, ανειδίκευτου τις περισσότερες φορές, που βρίσκει εργασία στη βιομηχανία, στην οποία σημειώνεται μεν αύξηση της παραγωγής, αλλά οι μισθοί διατηρούνται χαμηλά, πολλές φορές κάτω από το ζωτικό ελάχιστο¹⁰¹. Τονίζεται εδώ ότι, ήταν η εσωτερική μετανάστευση περισσότερο, παρά μια ανάπτυξη της βιομηχανικής απασχόλησης¹⁰², που κληροδότησε στην επόμενη δεκαετία ένα πολυάριθμο εργατικό δυναμικό αλλά και φτηνά εργατικά χέρια. Εξάλλου, η δεκαετία του '50, με το όραμα του Κων. Καραμανλή και της ΕΡΕ, ήταν προσανατολισμένη στην ταχεία οικονομική ανάπτυξη με κίνητρα στο ιδιωτικό κεφάλαιο – κυρίως δανειακά-. Σημειώνεται λοιπόν ταχύτατη συσσώρευση του κεφαλαίου, που σήμαινε ταυτόχρονα τη συμπίεση μισθών στα όρια επιβίωσης και την αφαίρεση δικαιωμάτων των εργαζομένων¹⁰³, έχοντας τα χαρακτηριστικά μιας «αποικιακής εκμετάλλευσης»¹⁰⁴ αυτών, παράγοντες που συντέλεσαν στο κύμα εξωτερικής μετανάστευσης¹⁰⁵.

Στη δεκαετία του 1960, σημειώθηκε περεταίρω μετατόπιση της απασχόλησης από τον πρωτογενή στον δευτερογενή τομέα, και συνεπώς αύξηση της βιομηχανίας και βιοτεχνίας, αλλά και της οικοδομής λόγω της έντασης της αστικοποίησης. Το ελληνικό ιδιωτικό κεφάλαιο πέραν της δραστηριοποίησης σε ναυτιλία, κατασκευές και τουρισμό, επεκτάθηκε στην παραδοσιακή βιομηχανία, ενώ ταυτόχρονα το ξένο κεφάλαιο, με τη βοήθεια του κράτους, επένδυσε σε μη

---

¹⁰¹ Γ. Πετράκη, *Κοινωνική Συσχετισμοί και Εργοδοτικές Πολιτικές Διαχείρισης και Ελέγχου της Εργασίας (1950 – 1993)*, Αθήνα, Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε. (ΙΝΕ), χ.χ., 32.

¹⁰² Εξάλλου, η βιομηχανία εξακολουθεί να διατηρεί το μικρό της μέγεθος, ευνοώντας τον πατερναλισμό που χαρακτηρίζει την περίοδο αυτή. Η πατερναλιστική διαχείριση σε γενικές γραμμές, εφαρμόζεται σε περιόδους διαμόρφωσης της βιομηχανικής ανάπτυξης για τον έλεγχο ενός κινητικού και ανειδίκευτου εργάτη, ειδικά αυτού προερχόμενου από την αγροτική ενασχόληση. Οι εργάτες αφοσιώνονται στην επιχείρηση, και ο εργοδότης μεριμνεί για την προστασία του μέσω θεσμών που βρίσκουν εφαρμογή και εκτός του χώρου εργασίας ουσιαστικά ηγεμονεύοντας τη ζωή του εργάτη. Οι εργατικές πολυκατοικίες του Λαυρίου (Καρέλλα) αποτελούν ένα παράδειγμα της πρακτικής αυτής στη δεκαετία του 1960.

Περισσότερα για τον πατερναλισμό βλ. Γ. Πετράκη, ό.π. αλλά και στο Α. Παπανδρέου, *Πατερναλιστικός Καπιταλισμός*, μτφρ. Μ. Λυκούδη, Αθήνα, εκδ. Καρανάση, 1974

και για το Λαύριο βλ. Γ. Παπαδόπουλος, «Εδώ η κρίση στοίχειωσε 22 χρόνια πριν», *εφ. Τα Νέα*, 19.1.2013.

<http://www.tanea.gr/news/greece/article/4782972/?iid=2>

¹⁰³ Α. Τσακίρης, *Ο Συνδικαλισμός των Εργαζομένων στις Τράπεζες ....*, ό.π., 182.

¹⁰⁴ Ο χαρακτηρισμός που υιοθετείται εδώ ανήκει στον Γ. Φ. Κουκουλέ, *Ελληνικά Συνδικάτα: Οικονομική Αυτοδυναμία και Εξάρτηση (1938-1984)*, ό.π., σ.97.

¹⁰⁵ Υπολογίζεται ότι την περίοδο 1960 – 1970 σχεδόν 1,4 εκατομμύρια άτομα παραγωγικών ηλικιών μετανάστευσαν στο εξωτερικό.

βλ. Χ. Ιωάννου, *Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός....*, ό.π., 51.

παραδοσιακούς κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας¹⁰⁶ (πχ οικιακές συσκευές). Συνακόλουθα, συντελέστηκε μεγαλύτερη αποδέσμευση του εργαζόμενου από τα μέσα παραγωγής και αυξανόμενη ένταξη στην αγορά μισθωτής εργασίας, δημιουργώντας έτσι μια προλεταριοποίηση¹⁰⁷, η οποία διαφαίνεται και στους εργατικούς αγώνες της περιόδου. Ο ειδικευμένος εργάτης αυξάνεται, ενώ ο χώρος εργασίας του είναι πλέον η βαριά βιομηχανία, γεγονός που σημαίνει τη δομική μεταβολή της ελληνικής καπιταλιστικής οικονομίας από τη βιομηχανία καταναλωτικών αγαθών στη βαριά βιομηχανία, και την υποσκέλιση του πρωτογενούς τομέα, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι μπορεί να γίνει σύγκριση με τις χώρες του δυτικού καπιταλισμού.

Στα χρόνια της δικτατορίας, το καθεστώς κατάφερε να διατηρήσει μια διεθνή ανοχή μέσω μιας πολιτικής δανεισμών και προσέλκυσης των επενδύσεων¹⁰⁸ τουλάχιστον μέχρι την πετρελαϊκή κρίση του '73, μετά τον πόλεμο του Yom Kippur. Εκτός από το πετρελαϊκό σοκ, δεν πρέπει να ξεχνάμε και την οριστική κατάρρευση του συστήματος του Breton Woods το '73, μετά την απόφαση του Νίξον (1971) να αποδεσμεύσει το δολάριο από τον χρυσό και την επακόλουθη υποταγή του διεθνούς νομισματικού συστήματος στο καθεστώς των κυμαινόμενων ισοτιμιών, γεγονός που οδήγησε το 1975 στην αποσύνδεση της δραχμής από το δολάριο. Η κρίση αυτή σηματοδότησε το τέλος της αισιοδοξίας περί άενης προόδου και

¹⁰⁶ Ιωάννου, ό.π., 49

¹⁰⁷ Σύμφωνα με τις απογραφές:

	Πληθυσμός	Οικ. ενεργός	ποσοστό ενεργού πλ.	Μισθωτοί	ποσοστό μισθ.
1971	8.768,6	3.235,0	36,9	1.369,8	42,3
1981	9.739,6	3.543,8	36,4	1.730,3	48,8

Παρατίθεται στο Χ. Ιωάννου, ό.π., 50.

¹⁰⁸ Ενδεικτικό της μεταπολιτευτικής εργατικής δυσπιστίας απέναντι στους κεφαλαιούχους, στάθηκε το γεγονός ότι το μεγάλο κεφάλαιο θεωρήθηκε στήριγμα της δικτατορίας. Ένας από τους λόγους που ο Καραμανλής κρατικοποίησε το σύμπλεγμα της Εμπορικής Τράπεζας (Όμιλος Ανδρεάδη) ήταν λόγω της στενής σχέσης της ιδιοκτησίας με το δικτατορικό καθεστώς. Βέβαια αυτή του η κίνηση έδινε στο κράτος τον έλεγχο του τραπεζικού κλάδου σε μεγάλο ποσοστό. Είναι χαρακτηριστικό ότι η διοίκηση της Γενικής Ομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας, παρέμεινε η ίδια που υπήρχε επί επταετίας μέχρι το 1984. Στο ίδιο κλίμα, ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων μεταπολιτευτικά ήταν κόκκινο πανί λόγω της συνεργασίας του με τη δικτατορία

Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα από τη Μεταπολίτευση στην Παγκοσμιοποίηση*, ό.π., 306-307, 308, 310.

σταθερής ανάπτυξης, αλλά και τη σταδιακή στροφή από τον κεϋνσιανισμό¹⁰⁹ στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές.

Ο απόηχος της κρίσης στον ελλαδικό χώρο είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του πληθωρισμού, ειδικά από το 1973 και εντεύθεν, λόγω της ανόδου των διεθνών τιμών. Σημειώνεται ότι ο μέσος όρος της ανοδικής πορείας του πληθωρισμού στο διάστημα 1973-1980 ήταν 17,5%¹¹⁰. Συγχρόνως, ανακόπτεται η εξωτερική μετανάστευση, ήτοι σημαίνει ότι σημειώθηκε αύξηση του εργατικού δυναμικού ιδιαίτερα μετά το 1975, καθώς οι παλιννοστήσεις άρχισαν να υπερβαίνουν τις μεταναστεύσεις¹¹¹. Ταυτόχρονα, το εργατικό δυναμικό ενισχύθηκε και λόγω της αύξησης της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας¹¹². Οι μισθωτοί σύμφωνα με τις απογραφές αντιστοιχούν στο 42,3% το 1971 και στο 49,6% το 1981. Τα αντίστοιχα ποσοστά των αυτοαπασχολούμενων ήταν 34,5% και 34,2¹¹³.

Σε αυτό το κλίμα η Ελλάδα βιώνει τη μεταπολίτευση. Η εισοδηματική πολιτική του Καραμανλή –αν και δεν μπορεί να αναλυθεί πλήρως στο παρόν, εντούτοις πρέπει να τονιστεί ότι, χωρίς να σημειώνει καθολική μεταστροφή από αυτήν της δεκαετίας του '50, υποχωρεί στις ριζοσπαστικοποιημένες συνδηλώσεις της μεταπολίτευσης. Η τετραετία 1975-1978 θεωρείται μια μάλλον «γενναιόδωρη» εισοδηματική πολιτική, όσον αφορά τουλάχιστον τα νούμερα: οι ετήσιες αυξήσεις των αποδοχών του βιομηχανικού εργάτη ήταν 23% σε ονομαστικούς όρους και 8,6% σε πραγματικούς, ενώ στη διετία 1979-1980 οι δείκτες ήταν 23,4% και 5,5% αντίστοιχα¹¹⁴. Σε επίπεδο πραγματικών αμοιβών ωριαίων αποδοχών των εργατών ο μέσος όρος αυξητικής μεταβολής στο διάστημα μέχρι το 1978 ήταν 8,1% , το οποίο μειώνεται σε 3,9 το 1978-1982¹¹⁵. Ο δείκτης αυξάνεται εκ νέου στην πολωμένη

¹⁰⁹ Η κεϋνσιανή πολιτική βασίζεται στη ρύθμιση και στην κρατική παρέμβαση με τη δημιουργία επενδύσεων και θέσεων εργασίας, ενώ στον αντίποδα, ο νεοφιλευθερισμός βασίζεται σε όρους προσφοράς και ζήτησης σε μια απελευθερωμένη αγορά όπου μειώνεται η ρύθμιση του κράτους. Βλ. Μ.Ι. Keynes, *Η Γενική Θεωρία της Απασχόλησης του Τόκου και του Χρήματος*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση 2001. και Μ. Friedman, *Capitalism and Freedom, 40th Anniversary Addition*, Chicago, University of Chicago Press, 2002.

¹¹⁰ Χ. Ιορδάνογλου, *Η Ελληνική Οικονομία στη «Μακρά Διάρκεια», 1954 – 2005*, Αθήνα, εκδ. ΠΟΛΙΣ, 2008, 492.

¹¹¹ Ο.π., 252

¹¹² Ο.π. 253.

¹¹³ Γ. Καραμπελιάς., *Κράτος και Κοινωνία Στη Μεταπολίτευση (1974-1988)*, Αθήνα, εκδ. Εξάντας, 1989, 163.

¹¹⁴ Χ. Ιορδάνογλου, ό.π., 198

¹¹⁵ Το 1978 υπήρχαν 128.988 βιομηχανικά καταστήματα με 671.496 απασχολούμενους, ενώ το 1984 οι αριθμοί ήταν 144.742 και 698.650 αντίστοιχα., Οι δε μεγάλες βιομηχανικές μονάδες

προεκλογική περίοδο του '81 και στα πρώτα χρόνια της κυβέρνησης Παπανδρέου (αυξάνεται σε 10,3%)¹¹⁶. Τα νούμερα ωστόσο δεν αντανακλούν πάντοτε την πραγματική ζωή των εργαζομένων. Οι τιμές ακολούθησαν επίσης ανοδική πορεία που έφτασε στο 257% το 1979 που ουσιαστικά απορροφούσε την αύξηση των μισθών¹¹⁷. Επίσης ενδεικτικό της δεινής διαπραγματευτικής θέσης των εργαζομένων είναι το γεγονός ότι από το 1977 οι απεργοί των βιομηχανικών μονάδων δεν μιλούν με τους εργοδότες αλλά παραπέμπονται στον Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχάνων¹¹⁸, ενώ η Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας τα έτη 1978-1979 οδηγήθηκε στη διαιτησία.

Η εισοδηματική πολιτική της πρώτης κυβέρνησης Παπανδρέου κινήθηκε αρχικά ακολουθώντας τους όρους του «συμβολαίου με το λαό», παρά την αλλαγή στη διεθνή συγκυρία. Οικονομική ενίσχυση των λιγότερο προνομιούχων, καθιέρωση της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής (ΑΤΑ) πλήρως για τους χαμηλόμισθους και μερικώς για τους υψηλόμισθους, μείωση των ωρών εργασίας σε 40, αύξηση των συντάξεων, πρόβλεψη για άδειες και επιδόματα, εξίσωση για τη γυναικεία εργασία κ.ο.κ. Γρήγορα ωστόσο, αναγκάστηκε σε μεταστροφή που φαίνεται ιδιαίτερα στην τροπολογία του άρθρου 27 του Ν.1320/1982, η οποία προέβλεπε τη μηδενική αύξηση για τους εργαζόμενους για το έτος 1983. Οι πιέσεις ήταν αρκετές σε εσωτερικό και διεθνές επίπεδο, και απαιτούσαν μια σαφή πολιτική. Δεν πρέπει κανείς να παραλείπει να αναφέρει τη διολίσθηση της δραχμής την περίοδο αυτή και τις δύο υποτιμήσεις. Παράλληλα, το δεύτερο πετρελαϊκό σοκ του 1979, ως αποτέλεσμα της ιρανικής επανάστασης, είχε ενισχύσει την εξάρτηση στις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες, γεγονός που εν μέρει προκάλεσε και τη στασιμότητα

απασχολούσαν περίπου στα 200.000 άτομα Πηγή ΕΣΥΕ παρατίθεται στο Γ. Καραμπελιάς ό.π., 132.

¹¹⁶ Ό.π. 209.

¹¹⁷ Ριζοσπάστης, 21/9/1980

¹¹⁸ Είναι χαρακτηριστικός ο ρηματικός λόγος του ΣΕΒ σχετικά με τον συνδικαλισμό, όταν το 1978 ο τότε Πρόεδρος Δ. Κυριαζής δηλώνει ότι «υπάρχει έλλειψη ευθύνης στη διαχείριση της κοινωνικής συνοχής. Σημειώνεται ότι το 1978 και το 1979 οι διαπραγματεύσεις για την Εθνική Συλλογική Σύμβαση απέτυχαν και οδηγήθηκαν σε διαιτησία. Ταυτόχρονα ο ΣΕΒ μετά τον Ν.330 χαιρετίζει ως «σωστές και υπεύθυνες τις ρυθμίσεις των εργασιακών θεμάτων, ώστε να απαλλαγούν από πολιτικοποιήσεις... γιατί χρειάζεται συναίσθηση κοινής ευθύνης των κοινωνικών εταίρων απέναντι στην εθνική προκοπή». Τα αποσπάσματα παρατίθεται στο:

Μ. Πολυχρονίδης «Για τον Εργοδοτικό Λόγο περί Συνδικαλισμού στη Μεταπολίτευση», *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα*, ό.π. 270-287.

στην παραγωγή. Η διεθνής συγκυρία σε επίπεδο πολιτικής κατεύθυνσης είχε στραφεί σε νεοφιλελεύθερες πολιτικές που σημαδεύτηκαν με την άνοδο της Θάτσερ και του Ρέιγκαν στην εξουσία. Το γνωστό θατσερικό U- Turn, δυστυχώς φαίνεται να βρίσκει εφαρμογή στη στροφή της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ, που σημειωτέον είχε συμφωνήσει στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας, εγκαταλείποντας αντιευρωπαϊκές ρητορείες και υποσχέσεις περί δημοψηφίσματος. Όπως ο Ν. 1264/82 αποτέλεσε μια ευκαιρία που όμως χάθηκε σε επίπεδο εφαρμογής, έτσι και η σοσιαλιστική παράταξη στην εξουσία, έπρεπε την περίοδο αυτή να πάρει αποφάσεις. Η γράφουσα πιστεύει ότι οι επιλογές πολιτικής, ιδιαίτερα μετά το 1985 που στρέφονται σε μονεταριστικές πολιτικές, δείχνουν πως το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έκανε το ίδιο μια «αλλαγή» την πιο κρίσιμη: την αλλαγή σε φυσιογνωμία πολιτικής.

3.2. «Μοντέρνοι καιροί» στα χρόνια της μεταπολίτευσης

Ενώ η βιομηχανική ανάπτυξη ήρθε αργά στην Ελλάδα, εντούτοις η κρίση ήταν χρονικά συμβατή με τη διεθνή συγκυρία. Αυτό αποτυπώνεται στους πτωτικούς δείκτες της οικονομίας και της βιομηχανίας και στον διπλασιασμό του πληθωρισμού, αλλά και στην ανάδειξη του κράτους ως υποκατάστατου του ιδιωτικού κεφαλαίου¹¹⁹. Συγκεκριμένα, ενώ η δευτερογενής παραγωγή από τα μέσα της δεκαετίας του 1950 μέχρι το 1974 ήταν σε φάση ανάπτυξης, από το 1974 έως το 1980 εισήλθε σε φάση επιβράδυνσης για να περάσει από το 1981 και εντεύθεν –και τουλάχιστον μέχρι το 1990- σε φάση στασιμότητας¹²⁰. Εξάλλου οι δομικές αδυναμίες της ελληνικής βιομηχανίας δεν προσπελάστηκαν στη φάση ανάπτυξης,

¹¹⁹ Χ. Ιωάννου, *Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, ό.π., 50

¹²⁰ Χ. Ιορδάνογλου, ό.π., 176.

γεγονός που εξηγεί την πτωτική της πορεία στη συνέχεια¹²¹, αλλά και της στενής εξάρτησής της με το κράτος είτε μέσω δανεισμού είτε μέσω διαχείρισης.

Επιπλέον η βιομηχανία έπρεπε να αναπροσαρμοστεί στους κανόνες του ανταγωνισμού και του ελεύθερου εμπορίου ως αποτέλεσμα της ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Οι περιορισμοί που τίθεντο στην ελληνική οικονομία, ήδη από τη Συμφωνία Σύνδεσης (πχ, με την άρση των δασμών κ.ο.κ.) επέφεραν ζημιά στην ελληνική βιομηχανία με κλείσιμο βιομηχανιών και αθρόες απολύσεις. Ενδεικτική περίπτωση αποτελεί το περίφημο σχέδιο Νταβινιόν για την αντιμετώπιση της κρίσης χάλυβα και τη μείωση του παραγωγικού δυναμικού στην ευρωπαϊκή βιομηχανία του κλάδου, που είχε ως αποτέλεσμα το «σβήσιμο» της μοναδικής στην Ελλάδα υψικαμίνου στη Χαλυβουργική (ιδιοκτησίας Αγγελόπουλου) στις 2/6/1981, και την απώλεια εκατοντάδων θέσεων εργασίας.

Από το 1981 ο αριθμός των ζημιολόγων επιχειρήσεων υπερτερούσε του αριθμού των κερδοφόρων, και ειδικά σε κλάδους όπως η κλωστοϋφαντουργία και η βιομηχανία χάρτου. Αν σημειωθεί δε ότι οι κλάδοι σε κρίση συγκέντρωναν την πλειονότητα του παραγωγικού δυναμικού, μπορεί κανείς να αντιληφτεί το μέγεθος της κρίσης και το κόστος που κλήθηκαν οι εργαζόμενοι να πληρώσουν μένοντας στο δρόμο. Αν αναλογιστεί κανείς την ανεπάρκεια του πτωχευτικού δικαίου, μπορεί να κατανοήσει ότι το κόστος για τους εργαζόμενους ήταν αφόρητο καθώς συχνά βρίσκονταν αντιμέτωποι με λουκέτα και με πολύμηνα χρωστούμενα δεδουλευμένα χωρίς καμιά εγγύηση (βλ. ενδεικτικά Παράρτημα II, έτος 1981, τον αγώνα των εργαζομένων στην βιομηχανία παραγωγής μεταξιού ΜΠΑΡΚΟ, της ΜΙΚΟΤΕΞΤΙΛ, της ΓΟΥΝΑΡΑΣ κ.α.). Για να γίνει πιο κατανοητό το μέγεθος του προβλήματος πρέπει να αναφερθεί ότι, οι μισοί κλάδοι στη μεταποίηση άνηκαν σε ζημιολόγες επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση Καραμανλή από το 1978 που ενέκυψε το πρόβλημα, και η κυβέρνηση

---

¹²¹ Η ελληνική βιομηχανία ειδικεύεται σε προϊόντα χαμηλής τεχνολογίας με ανειδίκευτη εργασία, γεγονός που δεν την έκανε ανταγωνιστική σε επίπεδο διεθνούς ανταγωνισμού, στοιχείο που επέτεινε το μικρό μέγεθος των βιομηχανικών μονάδων.

Βλ. αναλυτικά Χ. Ιορδάνογλου, *ό.π.*, 195-197.

Επίσης, συμπληρωματικά, σημειώνεται ότι οι βιομηχανικές μονάδες με απασχόληση μέχρι 4 άτομα αντιπροσώπευαν το 85% του συνόλου των βιομηχανικών μονάδων, ενώ μαζί με τις μονάδες με απασχόληση 5-9 άτομα συγκροτούσαν το 93,3%. Επίσης το 1978, το 28,8% της απασχόλησης στον βιομηχανικό κλάδο άνηκε στις επιχειρήσεις που απασχολούσαν έως 4 άτομα ενώ το 31,9% σε επιχειρήσεις που απασχολούσαν από 100 άτομα και πάνω. Βλ. Τ. Γιαννίσης, *Η Ελληνική Βιομηχανία Ανάπτυξη και Κρίση*, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, ³1988, 225-226.

Παπανδρέου μέχρι το 1983, βάσισαν τη λειτουργία των προβληματικών επιχειρήσεων στις κρατικές τράπεζες¹²².

Λόγω της μεγέθυνσης του φαινομένου και του κινδύνου που αυτός επέφερε στο τραπεζικό σύστημα, την ανάληψη της ευθύνης των λεγόμενων «προβληματικών», ανέλαβε μετά από πολύμηνες διαβουλεύσεις και τέσσερα σχέδια νόμου, ο Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ, Ν. 1386/1983), ο οποίος βάραινε πλέον τον κρατικό προϋπολογισμό και αφορούσε σε μεγάλο βαθμό τις βιομηχανικές μονάδες. Σημειώνεται επίσης, ότι ο ΟΑΕ ήταν αίτημα δυναμικών κινητοποιήσεων, καθώς οι εργαζόμενοι βρίσκονταν αντιμέτωποι με τα λουκέτα, απλήρωτοι χωρίς πλάνο για την αποζημίωσή τους και μάλιστα αφού είχαν ήδη αναλωθεί κινηματικά για ζητήματα κακοδιαχείρισης. Σε μια συνοπτική παρουσίαση του φαινομένου, αναφέρεται ότι το κράτος μέσω της Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΕΤΒΑ) συμμετείχε ή και ήλεγχε βιομηχανικές επιχειρήσεις αλλά όχι στο μέγεθος που συναντάμε μετά το 1980, όταν το κράτος ελέγχει πλέον μεγάλες βιομηχανικές μονάδες όπως τα Διυλιστήρια Ασπροπύργου, η ΕΑΒ κλπ. Μετά το 1980 το μεγαλύτερο εξορυκτικό συγκρότημα ιδιοκτησίας Μποδοσάκη δηλαδή τα μεταλλεία Χαλκιδικής, Λάρυμνας, τα Λιπάσματα στη Δραπετσώνα, η ΠΥΡΚΑΛ και η ΛΑΡΚΟ πέρασαν στον έλεγχο του κράτους, όπως και τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά ιδιοκτησίας Νιάρχου. Ο δε Σκαλιστήρης επίσης άφησε στο κράτος τη διαχείριση, όπως και το συγκρότημα Λαδόπουλου¹²³. Ακολούθησε η κατάρρευση της ΕΣΣΟ ΠΑΠΠΑΣ και άλλων. Σημειώνεται πάντως, ότι ο ΟΑΕ, εφαρμόστηκε ενώ δεν υπήρχε σαφές σχέδιο για την ελληνική βιομηχανία ούτε και για τη λειτουργία του

---

¹²² Χ. Ιορδάνογλου, *Η Ελληνική Οικονομία στη «Μακρά Διάρκεια»*, ό.π. 204.

¹²³ Γ. Καραμπελιάς, *Κράτος και Κοινωνία Στη Μεταπολίτευση*, ό.π., 240.

Οργανισμού¹²⁴, γεγονός που εξηγεί την κακοδιαχείριση του οργανισμού και τις επιπτώσεις στην ελληνική βιομηχανία.

Μια περαιτέρω ερμηνεία για τα προβλήματα της βιομηχανίας, ενδεχομένως να αποτελεί το γεγονός ότι, παρά την προλεταριοποίηση, το επάγγελμα του εργάτη ήταν λύση επιβίωσης και όχι επαγγελματική, τόσο πριν τη δικτατορία όσο και μεταπολιτευτικά, καθώς η βιομηχανική εργοδοσία, δεν δημιούργησε τις προϋποθέσεις για μια αναβάθμιση του ρόλου των εργαζομένων στην παραγωγή, παρά μόνο εστίασε στο ότι, το συγκριτικό πλεονέκτημα της ελληνικής βιομηχανίας θα ήταν η συμπίεση της αμοιβής της εργασίας¹²⁵. Το κράτος δε ως φορέας των εργασιακών σχέσεων διαμόρφωνε την ανταγωνιστικότητα με συμπίεση του εργατικού κόστους και συρρίκνωση των δικαιωμάτων¹²⁶. Ταυτόχρονα, η προσαρμογή στα κοινοτικά δεδομένα, να μεν αύξησε το κόστος εργασίας¹²⁷ αλλά αυτό ερμηνεύτηκε ως μειονέκτημα, καθώς η ελληνική βιομηχανία, στηριζόμενη στη συμπίεση του εργατικού κόστους και στην ένταση της εργασίας, έχασε το όποιο πλεονέκτημα της. Βέβαια, παρά τις όποιες αυξήσεις σημειώθηκαν στο διάστημα αυτό, αυτές ουσιαστικά απορροφήθηκαν από την πληθωριστική άνοδο, και εξάλλου δεν μπορούσαν να ισοσκελίσουν τη μεγάλη συμπίεση που είχαν δεχτεί. Εάν δε συνδέσουμε τα όσα ειπώθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, αντιλαμβανόμαστε ότι δεν υπήρχε η δυνατότητα μέσω του επίσημου συνδικαλισμού, να αναπτυχθεί εύκολα μια συλλογικότητα ενάντια στην αυθαιρεσία της εργοδοσίας και των

---

¹²⁴ Η περίπτωση του Ο.Α.Ε. χρίζει περαιτέρω μελλοντικής μελέτης καθώς οι όροι ένταξης σε αυτόν μεγάλων επιχειρήσεων όπως η Πειραιϊκή Πατραϊκή, Σκαλιστήρη, ΠΥΡΚΑΛ, ΑΓΕΤ Ηρακλής, και ο τρόπος εκφυλισμού του εγχειρήματος καθώς και η στάση του κεφαλαίου και των εργοδοτικών μηχανισμών απέναντι στην κοινωνικοποίηση του εγχειρήματος, έχουν παίξει το ρόλο τους στην αποβιομηχάνιση της χώρας. Ενδεικτικά παραπέμπω στο Θ. Σακελλαρόπουλος, *Προβληματικές Επιχειρήσεις. Κράτος και Κοινωνικά Συμφέροντα τη Δεκαετία του '80*, Αθήνα, εκδ. Κριτική, 1992.

Στην κρατική και κεφαλαιακή αντιμετώπιση του Οργανισμού, προστίθεται και η αντιμετώπιση των εργαζομένων απέναντι στις προς εξυγίανση επιχειρήσεις. Ενδεικτική η μαρτυρία που παρατίθεται στο Γ. Πετράκη, *Κοινωνική Συσχετισμοί και Εργοδοτικές Πολιτικές Διαχείρισης και Ελέγχου της Εργασίας*, ό.π., 151, και παρατίθεται εδώ ως ενδεικτική για τη μελέτη που πρέπει να γίνει :

«είναι σπάνιο να 'ρθεις στις 7 το πρωί και να βρεις όλες τις μηχανές να δουλεύουν και παλαιότερα ήταν ακόμα χειρότερα. Ερχόντουσαν μετά τις 7 που άρχιζαν να έρχονται οι προϊστάμενοι και τα αφεντικά. Τότε αν έβγαινες το καλοκαίρι στην αυλή και κοίταγες τις σκάλες εκεί που ήταν ο ίσκιος, οι σκάλες ήταν γεμάτες, καθόντουσαν και ξεκουραζόντουσαν..... τον προϊστάμενο και τον διευθυντή ούτε που τους υπολογίζει καθόλου το πολύ πολύ να του 'βαζε ένα χιλιάριο πρόστιμο ή 2 ή 3 το μεροκάματο. Να τον σχολάσουν δεν μπορούσαν ούτε πρόστιμα πέφτανε, τα πρόστιμα ήταν πολύ χαμηλά 50 δρχ. λη 100 δρχ, τα λάθη του ΟΑΕ».

¹²⁵ Γ. Πετράκη ό.π., 25-26, 60.

¹²⁶ Γ. Φ. Κουκουλές, *Το Σύγχρονο Συνδικαλιστικό Κίνημα στην Ελλάδα*, ό.π., 103.

¹²⁷ Γ. Καραμπελιάς, ό.π., 139.

συνθηκών εργασίας πραγματικών και μισθολογικών. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι εύγλωττη η διαπίστωση στο 14^ο Πανελλαδικό Πανεργατικό Συνέδριο (1961) όπως το παραθέτει ο καθηγητής Γ.Φ. Κουκουλές:

«Συνεπώς η Ελλάς έχει τās πλέον χαμηλās αμοιβās των μισθωτών αλλά και τας ολιγοτέρας κοινωνικās παροχās και κατὰ ταύτα θα πρέπει να γίνη αντιληπτόν, ότι η περαιτέρω συμπίεσις της αμοιβής της εργασίας δεν θα αυξήση την συναγωνιστικότητα της Ελληνικής Βιομηχανίας, αλλ' ούτε και η αύξησις αυτής θα εμποδίση επ'ελάχιστον την βελτίωσιν της συναγωνιστικότητός της, δια την οποίαν βαρύνοντα ρόλον διαδραματίζουν τελείως άλλαι προϋποθέσεις, ως η δημιουργία μεγάλων μονάδων, ο εκσυγχρονισμός αυτών, η αξιολόγησις και διαβάθμισις της εργασίας προς ενθάρρυνσιν του Εργατικού μας δυναμικού δια την συνεχή τεχνικήν του εξέλιξιν και απόδοσιν, η ορθολογική εκμετάλλευσις των πρώτων υλών, η επιστημονική οργάνωσις κλπ. Ιδού συνεπώς, διατί και αυτό το επιχείρημα περί του κόστους εργασίας κλπ. ελέγχεται αβάσιμον και ξένον προς την σύγχρονον βιομηχανικήν πολιτικήν»¹²⁸.

Πάντως το 1979 σύμφωνα με μελέτη που Γερμανικού Ινστιτούτου Οικονομίας που πραγματοποίησε έρευνα για τις εργατικές αμοιβές, η Ελλάδα παρέμενε η χώρα με το χαμηλότερα αμειβόμενο εργάτη, σε σύγκριση με 16 άλλες χώρες¹²⁹.

Ορμώμενη από τα παραπάνω αποφάσισε η γράφουσα να ονοματίζει την ενότητα με τον τίτλο της αριστουργηματικής κινηματογραφικής ταινίας του Τσάρλι Τσάπλιν του 1936 *«Μοντέρνοι Καιροί»*, καθώς ο αγώνας του γνωστού μας αλητάκου να επιβιώσει ως εργάτης στην αλυσίδα παραγωγής και η μάχη του με τα γρανάζια και το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, περιγράφει με τον πιο γλαφυρό τρόπο το ελληνικό βιομηχανικό προλεταριάτο της μεταπολίτευσης, με την ιδιότυπη σχέση του με την επιστημονική διαχείριση (τεϋλορισμός) και το φορντικό μοντέλο παραγωγής¹³⁰. Ο Burawoy υποστηρίζει ότι οι χώρες που μπαίνουν αργά στον

¹²⁸ Απόσπασμα από τα Πρακτικά 14^{ου} Πανελλαδικού Πανεργατικού Συνεδρίου, 16-20 Οκτωβρίου 1961, όπως παρατίθεται στο Γ. Φ. Κουκουλές, *Ελληνικά Συνδικάτα: Οικονομική Αυτοδυναμία και Εξάρτηση (1938-1984)*, 104.

¹²⁹ Η έρευνα δημοσιεύτηκε στον Ριζοσπάστη το 1980. Το μέσο ωριαίο κόστος για τον Έλληνα εργάτη ήταν 6,25 μάρκα σε σχέση με τα 21,53 του Βελγίου που κατείχε την πρώτη θέση. Ακολουθεί η Σουηδία, Ολλανδία, η Δυτ. Γερμανία, Ελβετία, Δανία, ΗΠΑ, Ιταλία, Καναδάς, Γαλλία, Αυστρία, Ιαπωνία, Αγγλία, Ισπανία, Ιρλανδία.

¹³⁰ Ο τεϋλορισμός βασίζεται στην εξορθολογισμένη λειτουργία της επιχείρησης (εξ' ου και η ορολογία επιστημονική διαχείριση) με στόχο την αύξηση της παραγωγής μέσω της εργασιακής πειθαρχίας και του υψηλού καταμερισμού. Ο φορντισμός, στο πνεύμα αυτό, επέτεινε την τυποποίηση στην εργασία

καπιταλισμό εισάγουν τεχνολογίες και νόρμες βιομηχανικής πρακτικής¹³¹, και φαίνεται ότι κάτι τέτοιο έγινε και στην ελληνική βιομηχανία κυρίως μέσω των πολυεθνικών. Μελετητές έχουν υποστηρίξει ότι στις μη αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες που εισάγουν έτοιμες τεύλορικές οργανώσεις, τότε αυτές ή είναι αναποτελεσματικές ή η βιωσιμότητα εξασφαλίζεται μέσω της υπερεκμετάλλευσης της εργατικής δύναμης από μια εργοδοσία που χρησιμοποιεί την καταστολή ως μηχανισμό ελέγχου και πειθαρχίας¹³². Αναφέρεται ότι στις μεγάλες πολυεθνικές όπως στην ΙΤΤ ή στην ΤΡΙΟΥΜΦ εφαρμόζεται το σύστημα «ακκόρντ», δηλαδή η χρονομέτρηση των φάσεων εργασίας σε κάθε πόστο και βάσει του μικρότερου χρόνου καθορίζεται το επίδομα παραγωγής. Στις μεγάλες βιομηχανικές μονάδες, εξάλλου, συναντάμε κυρίως μονάδες συναρμολόγησης και όχι μηχανολογικής ειδίκευσης, στις οποίες εργάζονται εργάτες της αλυσίδας παραγωγής και όχι μηχανολογικά εξειδικευμένοι¹³³. Από την άλλη, η καταστολή πραγματοποιήθηκε σε δύο επίπεδα: στο θεσμικό όπως για παράδειγμα η χρήση του Ν.330/1976, ή το Ειδικό Συμβούλιο Νομιμοφροσύνης του Υπουργείου Βιομηχανίας (με βάση το Ν.Δ. 64/71)¹³⁴. Η καταστολή επιχειρήθηκε, ωστόσο, και εξωθεσμικά στο χώρο εργασίας στον οποίο συχνά υπήρχαν πρώην ένοπλοι αστυνομικοί που επέβαλλαν την πειθαρχία (πχ ΣΟΦΤΕΞ), ή με τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων που ζητούσε η εργοδοσία¹³⁵. Είναι σαφής στην περίοδο μέχρι το 1982, ενώ μετά ο εκδημοκρατισμός που εννοήθηκε ως θεσμοθέτηση, αποτέλεσε μια δημοκρατική καταστολή.

μέσω της γραμμής ροής όπως ονομάστηκε η ένταση της εργασίας μετά τη νέα μορφή παραγωγής R. Murray., «Φορντισμός και Μεταφορντισμός», στο Hall S. κ.α., *Η Νεωτερικότητα Σήμερα – Οικονομία, Κοινωνία, Πολιτική, Πολιτισμός*, Αθήνα, εκδ. Σαββάλας 2003.

Βλ. επίσης B. Coriat, *Ο Εργάτης και το Χρονόμετρο*, μτφρ. Γ. Διαγάντης, Αθήνα, εκδ. Κομμούνια, 1985

¹³¹ M. Burawoy, «The Anthropology of Industrial Work», *Annual Review of Anthropology*, vol.8 (1979), 231-266.

<http://www.jstor.org/discover/10.2307/2155620?uid=3738128&uid=2&uid=4&sid=21101945601477>

¹³² Γ. Πετράκη, ό.π., 30.

¹³³ Γ. Καραμπελιάς, *Κράτος και Κοινωνία Στη Μεταπολίτευση*, ό.π., 138.

¹³⁴ Το Συμβούλιο Νομιμοφροσύνης ουσιαστικά χρησιμοποιήθηκε για την νομιμοποίηση απολύσεων όπως χαρακτηριστικά έγινε στην περίπτωση των Ναυπηγείων Ελευσίνιας αλλά και στους απολυμένους της ΔΕΗ.

¹³⁵ Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση της ΜΕΤΑΞΑ που ζητούσε εγγράφως τόσο την αποκήρυξη του σωματείου όσο και πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων. Σε αυτό βοηθούσε και το «δελτίο ποιου» που χρησίμευε για την ενημέρωση του στρατού για τα φρονήματα των νέων.

Από τη συζήτηση σχετικά με το κέντρο και την περιφέρεια ή ημιπεριφέρεια¹³⁶, αλλά και από την έρευνα, προκύπτει μια συμφωνία με την παραπάνω διατύπωση τουλάχιστον μέχρι το 1982, ιδιαίτερα αν λάβει κανείς υπόψη του ότι από το 1977 και ύστερα γίνεται εντατικότερη χρήση του υφιστάμενου εξοπλισμού και εντατικοποίηση της εργασίας. Αν και μειώνονται οι ώρες απασχόλησης από το 1974 (από 43,8 καταλήγουν σε 38,2 το 1984¹³⁷), εντούτοις αυξάνονται τα ατυχήματα. Οι συνθήκες εργασίας στον δευτερογενή τομέα ήταν άθλιες. Πέραν των στατιστικών στοιχείων που σε μια πιο εις βάθος έρευνα πρέπει να λάβει κανείς υπόψη¹³⁸, από την έρευνα της γράφουσας στις εφημερίδες της περιόδου προκύπτει ότι ο χώρος της βιομηχανίας και της οικοδομής κυριαρχούν στα ατυχήματα και ειδικά στην τετραετία 1977-1981 (βλ. πολύνεκρο δυστύχημα στη ΛΑΡΚΟ τον 11/79 ή οι δύο φριχτοί θάνατοι στην ΕΤΜΑ τον Σεπτέμβριο 1981). Τις περισσότερες φορές οι θάνατοι οφείλονταν στην εντατικοποίηση της εργασίας, στη φθορά των μηχανημάτων αλλά και στην έλλειψη μέτρων ασφαλείας. Ο δε νόμος για αποζημιώσεις οικογενειών από εργατικό ατύχημα ήταν σχεδόν ο ίδιος με αυτόν του 1915, με λίγες μόνο προσαρμογές. Οι δυο απόπειρες που έγιναν για να περάσει ένα νομοσχέδιο σχετικά με την προστασία περιβάλλοντος και εργαζομένων από τη βιομηχανία τα έτη 1975 & 1979, απεσύρθησαν κάτω από την πίεση των βιομηχάνων, για να ψηφιστεί μόλις το 1985 ως νόμος για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων (Ν.1568/1985) .

Πέραν όμως των ατυχημάτων, οι καθημερινές συνθήκες εργασίας ήταν άθλιες : πολλά κλωστοϋφαντουργία λειτουργούσαν χωρίς εξαερισμό (πχ 55 λιποθυμίες σε διάστημα 3 ημερών στην ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ τον Ιούλιο 1981). Η ανήλικη εργασία (για τους μαθητευόμενους του ΟΑΕΔ και μη) ήταν σκληρή και με εξευτελιστικά μεροκάματα (πχ στα πλεκτά ΡΑΞΤΑ, Περιστέρι οι ανήλικες είχαν μεροκάματα 380 δρχ. το 1978). Η ζέστη και ο θόρυβος στα καπνεργοστάσια αλλά και οι αναθυμιάσεις από τη νικοτίνη ήταν στοιχεία αφόρητα (πχ σε Σαντέ και 22). Οι ναυτεργάτες της ποντοπόρου ναυτιλίας εργάζονταν σε παρήλικα σκάφη που

¹³⁶ Βλ. ενδεικτικά Ν. Μουζέλης, *Κοινοβουλευτισμός και εκβιομηχάνιση στην ημι-περιφέρεια: Ελλάδα, Βαλκάνια, Λατινική Αμερική*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 1987

¹³⁷ Χ. Ιορδάνογλου, *ό.π.*, 284.

¹³⁸ Για μια αναλυτική αποτύπωση των στατιστικών στοιχείων τόσο του ΙΚΑ όσο και του Υπουργείου Εργασίας και μια συγκριτική απόδοση τους, βλ. αναλυτικά Σ. Μπράνης, *Στατιστικές Εργατικών Ατυχημάτων στην Ελλάδα*, Αθήνα, Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ³1998.

αποκαλούσαν «σκυλοπνίχτες», με ακατάλληλες συνθήκες όπως σάπια κρέατα και άλλα (ενδεικτική η περίπτωση του Αιόλιαν Γουίντ βλ. χρονικό 1977, Ιανουάριος). Οι εργαζόμενοι αποκαλούσαν την Μαδέμ –Λάκκο στη Λάρυμνα «μαύρη κουλάδα», και είναι ενδεικτικό ότι υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που πήραν σύνταξη 23-24 ετών λόγω πνευμονοκονίασης για να καταλήξουν σε ηλικία 40 ετών.

Ο Τ. Γιαννίτσης υποστηρίζει ότι η κρίση που περνάει η οικονομία της χώρας μας από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 είναι κρίση της βιομηχανίας, καθώς αυτή αποτελεί «(τον) χώρο(ς) των πιο έντονων συγκρούσεων μεταξύ των δομών και των δυνάμεων, που διαμορφώθηκαν στη μεταπολεμική τριακονταετία και των νέων κοινωνικών απαιτήσεων και στόχων»¹³⁹. Πρωταγωνιστής, το βιομηχανικό προλεταριάτο που γνωρίζουμε πλέον λίγο καλύτερα, το οποίο βίωνε τις ανισότητες που οι αντικειμενικές συνθήκες δημιούργησαν, αλλά και που η μεταπολίτευση ως συνδήλωση όπως αναλύθηκε παραπάνω, του εμφύσησε την πίστη ότι η ιστορία μπορεί να πάρει μια νέα τροπή προς όφελος του. Μια αίσθηση που είχε ήδη τις καταβολές της στην κινηματικότητα της δεκαετίας του '60.

3.3. Η συγκρουσιακή πολιτική των εργοστασιακών σωματείων

Σχετικά με τις καταβολές της κινηματικότητας της περιόδου, μπορεί κανείς να ανατρέξει πίσω χρονικά, ήδη στο 1955¹⁴⁰, όταν σημειώνονται ενέργειες που διεκδικούν εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, αλλά και εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος. Τη δυναμική αυτή πορεία¹⁴¹, με κορύφωση τα Ιουλιανά του 1965, ανέκοψε αρχικά η πολιτική αστάθεια και στη συνέχεια η δικτατορία των Συνταγματαρχών¹⁴². Εντούτοις, η επταετία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως παρένθεση. Το προδικτατορικό κλίμα και οι εργατικοί αγώνες δεν υποτάχτηκαν

¹³⁹ Τ. Γιαννίτσης, ό.π. 357.

¹⁴⁰ Το 1955 δημιουργείται το Δημοκρατικό Συνδικαλιστικό Κίνημα από τη συσπείρωση αριστερών δυνάμεων. Τον Φεβρουάριο του 1962 σχηματίζονται οι 115 Σ.Ε.Ο. (Συνεργαζόμενες Εργατοϋπαλληλικές Οργανώσεις) από κεντρικές συνδικαλιστικές δυνάμεις με δυναμικές διεκδικήσεις και αιτήματα προς τον εκδημοκρατισμό του κινήματος. Στις «115» προστίθενται και άλλες δυνάμεις που έφτασαν προδικτατορικά τον αριθμό των 682.

¹⁴¹ Σχετικά με την πορεία του εργατικού κινήματος μέχρι τη δικτατορία και για τα 115 ΣΕΟ και τα Ιουλιανά του 1965, ενδεικτικά βλ. Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Διεκδικητικό κίνημα και πολιτική: ο ελληνικός συνδικαλισμός πριν από τη δικτατορία 1962-1967)», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 12, (Νοέμβριος 1998), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 5-34.

¹⁴² Βλ. υποσημείωση 59.

πλήρως στους εργατοπατέρες όπως επεδίωξε η χούντα¹⁴³. Ήδη από τον Αύγουστο του 1967 ιδρύθηκε το Α.Ε.Μ. (Αντιδικτατορικό Εργατικό Μέτωπο) από το ενιαίο ακόμα Κ.Κ.Ε. που μετά τη διάσπαση του '68, σχηματίστηκε και η δεύτερη παράνομη εργατική οργάνωση η Ε.Σ.Α.Κ. (Ενωμένη Συνδικαλιστική Αντιδικτατορική Κίνηση), ενώ υπήρχε και το Δημοκρατικό Εργατικό Κίνημα Ελλάδας (ΔΕΚΕ) προσκείμενο στο κέντρο.

Το Πολυτεχνείο δε ως συμβάν λογίζεται εύστοχα από τον Σερ. Σεφεριάδη ως «καμπή στη διεκδικητική ιστορία της μετεμφυλιακής Ελλάδας, ακριβώς επειδή διαμόρφωσε τους όρους για την ανασύνταξη των ηττημένων του 1967»¹⁴⁴. Και πόσο μάλλον όταν οι όροι της συλλογικής δράσης αυτής διαχύθηκαν στην κοινωνία, αλλά χωρίς να περιλαμβάνουν οργανωτικούς δεσμούς με επίσημους διαύλους (είναι γνωστή εξάλλου η αντίδραση των ημι-επίσημων –λόγω της παρανομίας- διαύλων βλ. το χαρακτηριστικό παράδειγμα της Πανσπουδαστικής 8)¹⁴⁵.

Ως συνέχεια αυτής της ιστορικής καταβολής, μελετούμε τη συλλογική δράση μέσα από την ανάδυση του φαινομένου των εργοστασιακών σωματείων. Τι εννοούμε όμως με τον όρο «εργοστασιακά σωματεία»; Εννοούμε τις διεκδικήσεις των εργαζομένων του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανίες, κλωστοϋφαντουργίες κ.λπ.), οι οποίες αρθρώθηκαν από εργάτες και εργαζομένους σε επίπεδο κάθε επιχείρησης, που είτε είχαν συγκροτήσει σωματείο, είτε επιτροπή και που στις περισσότερες περιπτώσεις λειτούργησαν αυτόνομα πέραν των επίσημων κλαδικών συνδικαλιστικών εκπροσώπων. Διευκρινίζεται ότι δεν πρόκειται για αποκλειστικά

---

¹⁴³ Η πρώτη αντίσταση της εργατικής τάξης σημειώθηκε ήδη από τον Ιανουάριο 1968 στο τυπογραφείο της «Ακροπόλεως» από τους εργάτες τύπου που κατέβηκαν σε δίωρη στάση εργασίας διεκδικώντας τα δεδουλευμένα τους. Ακολούθησαν και άλλες δυναμικές -παρά την καταστολή- διαμαρτυρίες και απεργίες, όπως ενδεικτικά αναφέρω τους πιλότους της Ολυμπιακής Αεροπορίας, οι αντιδράσεις των εργαζομένων για τη συγχώνευση των ασφαλιστικών ταμείων, οι λεγόμενες «κηδείες» (επιβράδυνση δρομολογίων) των εργαζομένων στους Ε.Η.Σ. (Ελληνικοί Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι), το παιχνίδι των τίτλων των δημοσιογράφων που καταφέρονταν εναντίον του καθεστώτος με λογοπαίγνια, αλλά και οι απεργίες στο χώρο του τύπου. Ειδικά από το '73 και εντεύθεν, εν μέρει και λόγω της έστω και προσχηματικής φιλελευθεροποίησης, ενισχύθηκαν οι εργατικοί αγώνες. Σημαντική απεργιακή κινητοποίηση ήταν αυτή των τραμβαγέρηδων αλλά και του προσωπικού της ΔΕΗ – ΠΑΠ και των εμποροϋπαλλήλων.

Για μια καταγραφή των εργατικών κινητοποιήσεων την περίοδο της επταετίας βλ. Μ. Λέτσα, *Εργατικοί Αγώνες στην Περίοδο της Δικτατορίας*, Αθήνα, εκδ. Αφων Τολίδη Ο.Ε., χ.χ. Για ένα χρονολόγιο αντίστασης στη χούντα βλ. Ιός, «Η γνωστή – άγνωστη αντίσταση στη χούντα», *εφημ. Ελευθεροτυπία*, (22/4/1997)

<http://www.iospress.gr/extra/antistasi74.htm>

¹⁴⁴ Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Ο Άδελος Ρόλος των Συλλογικών Δράσεων στην Ελληνική Καθεστωτική Αλλαγή...», ό.π., 129.

¹⁴⁵ Ό.π., 131-132.

και καθαρά μια καινοτόμα οργάνωση: ένα πρόσφατο της περιόδου παράδειγμα είναι το σωματείο στη Μαδέμ- Λάκκο που είχε συσταθεί το 1956¹⁴⁶. Η καινοτομία συνίσταται στην εμβάθυνση σχετικά με την οργάνωση, εξάπλωση, και δράση, καθώς και με την ένταση της κινηματικότητας που σημειώνεται χρονικά τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης. Σε αυτή ακριβώς την έρευνα, συμβάλει η θεωρία της συγκρουσιακής πολιτικής¹⁴⁷. Και αυτό γιατί ειδικά η συγκρουσιακή πολιτική και τα θεωρητικά της εργαλεία, μας επιτρέπουν να μελετάμε την «*άσκηση πολιτικής στο περιθώριο ή στο εξωτερικό του θεσμικού πολιτικού συστήματος*»¹⁴⁸ αλλά και σε αντιστοιχία με αυτό. Κρίνεται ότι η αιτιότητα της συγκρουσιακότητας της περιόδου έχει αναδειχτεί από τα παραπάνω, καθώς τεκμαίρεται η σχέση κυριαρχίας πάνω στο εργατικό κίνημα, είτε μέσω της κομματοκρατίας, είτε μέσω της επίσης συνδικαλιστικής εκπροσώπησης που λειτούργησε ως «*μάντας μεταβίβασης της κυβερνητικής εισοδηματικής πολιτικής και μέσο νομιμοποίησής της*»¹⁴⁹. Πολλώ δε μάλλον μέσω των «*αντικειμενικών συνθηκών*», όπως αναλύθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

Αυτό που καλείται η παρούσα ενότητα να αναδείξει, είναι οι τρόποι συγκρότησης και εκφοράς αυτής της κινηματικότητας. Στο ερώτημα δε για το αν τα εργοστασιακά σωματεία λογίζονται ως κίνημα, η απάντηση έχει δύο πόλους: πρώτον σαφέστατα εντάσσονται στη συζήτηση ως έννοια *είδους*, δηλαδή συνδικαλιστικής έκφανσης, του *γένους* που αποτελεί το εργατικό κίνημα στο σύνολό του¹⁵⁰. Δεύτερον, ακολουθώντας το σχήμα του C. Tilly, εμφανίζουν παρατεταμένες συλλογικές διεκδικήσεις έναντι σε καθεστηκυίες αρχές ή ηγεμονίες –κατά Γκράμσι- που αυτές δεν νοούνται μόνο οι πολιτικές, υιοθετούν *ρεπερτόρια* δημόσιας έκφρασης των διεκδικήσεων, ήτοι σημαίνει οργανώνονται και συνασπίζονται κάνοντας δημόσιες τις διεκδικήσεις τους, και τέλος προβάλλουν «*συντονισμένες δημόσιες παραστάσεις ΑΕΠΔ, Αξιοσύνης, Ενότητας, Πολυάριθμου,*

¹⁴⁶ Σημειώνεται ότι κατά τη δικτατορία αποτελούσε εντελώς «κίτρινο» σωματείο δηλαδή πλήρως ελεγχόμενο από την εργοδοσία του Μποδοσάκη. Βλ. Α. Σταυροπούλου, *Η Μεγάλη Απεργία του 1977 στα μεταλλεία του Μαντέμ Λάκκο και της Ολυμπιάδας*, Αθήνα, Εναλλακτικές εκδ., 2003, 5.

¹⁴⁷ Για μια ανάλυση σχετικά με την προσέγγιση και συμβολή της συγκρουσιακής πολιτικής στη θεωρία της πολιτικής κοινωνιολογίας βλ. Σ. Ι. Σεφεριάδης «Η «θετική ευρετική» της συγκρουσιακής πολιτικής και οι καταβολές της», στο *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ 35, (Ιούλιος 2010), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο.

¹⁴⁸ Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Ο Άδηλος Ρόλος...», ό.π.

¹⁴⁹ Χ. Ιορδάνογλου, *Η Ελληνική Οικονομία στη «Μακρά Διάρκεια»*, ό.π., 269.

¹⁵⁰ Βλ. υποσημείωση 2.

και Δέσμευσης των συμμετεχόντων για λογαριασμό τους ή/και απέναντι στους υποστηρικτές τους»¹⁵¹. Η μελέτη των εργοστασιακών σωματείων αναδεικνύει τον εντοπισμό καινοφανών, αλλά και ανανέωση ή μετεξέλιξη πρότερων συγκροτήσεων και οργανώσεων, διεκδικήσεων και τρόπου εκφοράς αυτών¹⁵². Σύμφωνα, με το παραπάνω θεωρητικό σχήμα θα επιχειρηθεί η ανάλυση των εργοστασιακών σωματείων.

3.3.1. Απόδοση πολιτικών ευκαιριών και απειλών

Ως πολιτικές ευκαιρίες νοούνται οι διαστάσεις του πολιτικοθεσμικού πλαισίου που είτε διευκολύνουν είτε παρεμποδίζουν την εκδήλωση συλλογικής δράσης¹⁵³. Συνακόλουθα, κρίνεται ότι η μεταπολίτευση με τις συνδηλώσεις της εκφέρεται ως μια πολιτικοθεσμική διάσταση που συνέβαλλε στη διεκδικητική δράση. Η νομιμοποίηση των αριστερών κομμάτων, η προσπάθεια υπέρβασης της διαιρετικής τομής αριστεράς –δεξιάς, η μετάβαση και η εδραίωση της δημοκρατίας έναντι ενός καθαρού αυταρχισμού, διευκόλυναν τη δημιουργία διεκδικητικών δράσεων¹⁵⁴, καθώς οι δρώντες απέδωσαν σε αυτές την ευκαιρία για δράση¹⁵⁵, ή καλύτερα για περεταίρω δράση. Το τελευταίο προκύπτει από την πεποίθηση ότι η μεταβολή της πολιτικής συνθήκης συνέβαλλε αλλά δεν δημιούργησε, ούτε και αποτέλεσε την μόνη αιτίαση της κινηματικότητας και της ανάδυσης του εργοστασιακού συνδικαλισμού. Εξάλλου, υπήρξε εργοστασιακό σωματείο που συγκροτήθηκε και πραγματοποίησε απεργία κατά την επταετία, και συγκεκριμένα το 1973 το εργοστασιακό σωματείο εργατοτεχνιτών και υπαλλήλων της Μαδέμ – Λάκκο (ιδιοκτησίας Μποδοσάκη) στη Χαλκιδική¹⁵⁶. Εξάλλου, έχει επισημανθεί ότι η

¹⁵¹ C. Tilly, *Κοινωνικά Κινήματα 1768-2004*, Αθήνα, εκδ. Σαββάλας, 2007.

¹⁵² Ό.π., αλλά και Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Συλλογικές δράσεις, κινηματικές πρακτικές: η «σύντομη» δεκαετία του '60 ως «συγκρουσιακός» κύκλος, στο *Η Σύντομη Δεκαετία του '60*, ό.π. 57-77.

¹⁵³ Ό.π.

¹⁵⁴ S. Tarrow, *Power in Movement Social Movements and Contentious Politics*, Cambridge, Cambridge University Press, ²1998.

¹⁵⁵ Τη σημασία της απόδοσης ευκαιριών / απειλών όπως επισημαίνει ο Σ. Ι. Σεφεριάδης στο «Συγκρουσιακή πολιτική, συλλογική δράση, κοινωνικά κινήματα: μια αποτύπωση», στο *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 27, (Μάιος 2006), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο.

στην εμβάθυνση των θεωριών της συγκρουσιακής πολιτικής, αναδεικνύουν οι Mc Adam, S. Tarrow, C. Tilly, στο *Dynamics of Contention*, Cambridge University Press, ²2003, αναδεικνύοντας την εμπρόθετη κινητοποίηση των δρώντων.

¹⁵⁶ Η απεργία ήταν διάρκειας ενός μήνα με κύρια αιτήματα τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας αλλά και τη σύσταση ενιαίου ταμείου υπαλλήλων, καθώς και το ζήτημα των αμοιβών. Η εργοδοσία

εργατική εκπροσώπηση νοείται ως «μερικό καθεστώς» στην αστική μεταπολιτευτική δημοκρατία τουλάχιστον μέχρι το 1982, λόγω της έλλειψης συνδικαλιστικής ελευθερίας.

Επομένως, η μετάβαση ναί μεν διεύρυνε τη διεκδικητική τάση, αλλά και σε παραλληλία με την παραπάνω ενότητα σχετικά με τις εργασιακές συνθήκες και τη βιομηχανία, κρίνεται ότι το βιομηχανικό προλεταριάτο υπολόγισε ότι το «κόστος αδράνειας» θα ήταν μεγαλύτερο από το κόστος της ανάληψης δράσης¹⁵⁷ και αγώνα. Αν και οι πρώτες διεκδικήσεις, χωρίς ωστόσο κινητοποίηση, εκφέρονται σύντομα μετά τη μεταπολίτευση, εντούτοις, από την έρευνα προκύπτει ότι η πρώτη απεργία στη μεταπολίτευση ξεσπά στο εργοστάσιο National Can (βλ. παράρτημα II χρονικό 1974, αλλά και στις παρακάτω ενότητες). Η απεργία είναι αυθόρμητη και ξεσπά παρά την έκκληση της αριστεράς για αυτοσυγκράτηση λόγω της πολιτικής ρευστότητας – δεν είχαν καν γίνει οι εκλογές και υπήρχε και το πολεμικό κλίμα με την Τουρκία- και παρά τη στάση της κυβέρνησης εθνικής ενότητας που είχε δείξει τη στάση της στα αιτήματα των πιλότων της Ολυμπιακής Αεροπορίας με την κήρυξη λοκ-άουτ (26/9). Η δέσμευση του προσωρινού Υπουργού Απασχόλησης Μαλατέστα για επαναπρόσληψη του εργάτη Δημουλέα που είχε απολυθεί για συνδικαλιστική δράση από τη National Can, έδειξε στο καταπιεσμένο βιομηχανικό προλεταριάτο τη δύναμή του. Θέση της γράφουσας είναι ότι αν δεν είχε ξεσπάσει η απεργία στη National Can, σύντομα θα είχε σημειωθεί σε κάποιο άλλο χώρο, αλλά η νοηματοδότηση της πρώτης απεργίας είναι υψηλή. Οι συνθήκες ήταν έτοιμες και εξάλλου η μεταπολίτευση είχε το «χαρακτήρα του έκτακτου γεγονότος δυνατού να παράξει ιστορία μέχρι να επέλθει η κανονικότητα των δομών»¹⁵⁸. Όντως αυτό που ακολούθησε αποτελεί ξεχωριστή και ιδιαίτερη περίοδο για το εργατικό κίνημα στην Ελλάδα. Πολλές από τις κινητοποιήσεις που είναι ιδιαίτερα δυναμικές και στον δευτερογενή τομέα αλλά και αλλού (πχ σπουδάστριες σχολών μαιών «Αλεξάνδρα» και «Έλενα», βλ. χρονικό Δεκέμβριο 1974 και Μάρτιο 1975) λήγουν με κάποια

μπροστά στο ενιαίο μέτωπο των εργαζομένων υποχώρησε στα αιτήματα. Βλ. Μ. Λέτσα, ό.π., 39-40

¹⁵⁷ Το δίπολο αυτό που ονοματίζουν ως «απειλή καταστολής έναντι τρέχουσας απειλής» αναδεικνύεται στη βιβλιογραφία από τους J. Goldstone και C. Tilly, «Threat (and Opportunity, Popular Action and State Response in the Dynamics of Contentious Action», *Silence and Voice in the Study of Contentious Politics*, Cambridge, Cambridge University Press, 2001 και αναδεικνύεται συγκριτικά από τον Σ. Ι. Σεφεριάδη στο «Συγκρουσιακή πολιτική, συλλογική δράση, κοινωνικά κινήματα», ό.π.

¹⁵⁸ Γ. Βούλγαρης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, ό.π., 19.

υποχώρηση από την πλευρά της εργοδοσίας. Αυτό λειτουργεί ως απόδοση ευκαιρίας για επίταση της κινηματικότητας.

Ωστόσο, το κίνημα των εργοστασιακών σωματείων εμφανίζει διακυμάνσεις σε ένταση και αποτελεσματικότητα. Βάσει των παραπάνω, μια υπόθεση εργασίας που διερευνάται είναι ότι, τα εργοστασιακά σωματεία καθίστανται πρωταγωνιστές ενός συγκρουσιακού κύκλου, όπως αυτός ορίζεται ως χρονική περίοδος επίτασης της συγκρουσιακότητας σε ολόκληρο το κοινωνικό σύστημα¹⁵⁹, αλλά και που εμφανίζει στοιχεία ύφεσης και κάμψης. Προκύπτει, επομένως, από την εξέταση του χρονικού μια διαφοροποίηση στην ένταση του φαινομένου. Χωρίς η περιοδολόγηση να αποτελεί φετιχισμό, απλώς μία ερμηνεία της μέχρι στιγμής έρευνας, λογίζεται ως εργαλείο που ερμηνεύει την ένταση και την ύφεση του εργοστασιακού συνδικαλισμού, σε παραλληλία με τις συγκυρίες. Έτσι, μπορεί κανείς να διακρίνει τις εξής φάσεις ως μια ανάγνωση του χρονικού που παρατίθεται και που η παραπομπή σε αυτό είναι εκ των ουκ άνευ:

- Φάση εκδήλωσης και ανάπτυξης: 1974 –1977. Σε αυτή τη φάση παρατηρεί κανείς τους πρώτους αγώνες και τη δημιουργία σωματείων ή επιτροπών που αποφασίζουν τις πρώτες κινητοποιήσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται, η National Can, ΙΤΤ, Μαδέμ –Λάκο. Η περίοδος ακμής εντοπίζεται τον Απρίλιο/1975 έως τον Μάη/1976. Πρόκειται για μια πραγματικά πυκνή περίοδο αγώνων και δυναμικών κινητοποιήσεων (ΒΙΑΜΑΞ, ΠΙΤΣΟΣ, ΙΖΟΛΑ, ΦΟΥΛΓΚΛΟΡ, ΜΕΛ, ΤΡΙΚΟΠΙ, κλπ.). Σημειώνεται ότι ο Μάης/1976 είναι σταθμός τόσο για τα γεγονότα της αιματηρής απεργίας της 25/5 όσο και για την ψήφιση του Ν.330 στις 29/5¹⁶⁰. Ενώ η τρομοκρατία, οι απειλές και οι απολύσεις, δεν έλειπαν πριν τον Ν.330, εντούτοις αυτός επέφερε δομική διαφοροποίηση στο κίνημα. Με την αστυνομική και δικαστική κάλυψη οι απολύσεις ήρθαν στο προσκήνιο οι οποίες δε σημειώνεται ήταν χωρίς αποζημίωση. Η απειλή ότι η απεργία θα κριθεί παράνομη λογίζεται ως ανατροπή στη ζυγαριά του κόστους δράσης / κόστους

¹⁵⁹ Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Συγκρουσιακή πολιτική, συλλογική δράση, κοινωνικά κινήματα...», ό.π., 7-42

¹⁶⁰ Σημειώνεται ότι η νομοθεσία που σαφέστατα έγερνε υπέρ της εργοδοσίας δεν είχε ως μόνο όπλο στη φαρέτρα της τον Ν.330/76. Τονίζεται ότι στο ίδιο πλαίσιο και λογική λειτούργησε ο Ν.643/77 που είχε τις ίδιες προβλέψεις για το δημόσιο. Επίσης, στο ίδιο πλαίσιο χρησιμοποιήθηκαν το ιδιώνυμο (3/8/76), το νομοσχέδιο «περί κατάστασης πολιορκίας» (19/3/1977), ο Ν.774 «περί καταστολής της τρομοκρατίας και προστασίας του Δημοκρατικού Πολιτεύματος», ακόμα και ο Ν. 4000 περί τεντιμποϊσμού που χρησιμοποιήθηκε εναντίον αγροτών σε δίκη τον Μάιο 1979!

αδράνειας, που δεν επέρχεται μεν αυτόματα, αλλά πλέον επηρεάζει τις κινητοποιήσεις. Αν και η δυναμικότητα δεν λείπει, εντούτοις, το πογκρόμ απολύσεων, λειτουργεί ως σύστημα εκκαθάρισης των δυναμικών συνδικαλιστικών στοιχείων από το χώρο του εργοστασίου. Έτσι, μέχρι τον Απρίλιο του 1977, και ενώ το κίνημα των εργοστασιακών σωματείων δέχεται σοβαρά πλήγματα από απολύσεις και αγώνες που λήγουν χωρίς νίκη, εντούτοις κορυφαίο συμβάν, το οποίο αναδεικνύει την αποδυνάμωση, είναι η λήξη των αγώνων στη Μαδέμ – Λάκκο, τον Μάρτιο του 1977, με την εργοδοσία να παραμένει αφενός αδιάλλακτη, παρά τον δυναμικό αγώνα, και αφετέρου εκδικητική, αφού μετά τη λήξη επιδόθηκε σε δυσμενείς μεταθέσεις, απολύσεις, διακρίσεις στη μισθοδοσία κ.λπ.

- Από τα παραπάνω τεκμαίρεται ότι τα εργοστασιακά σωματεία διέρχονται σε φάση ύφεσης και ειδικά από τον Μάρτιο 1977 – 1979. Όπως μπορεί κανείς να διαπιστώσει κοιτώντας το χρονικό, οι απολύσεις αλλά και τα ατυχήματα πλέον λόγω της εντατικοποίησης της εργασίας είναι σε καθημερινή διάταξη. Η εξάντληση των κινηματικών υποκειμένων και μάλιστα χωρίς νικηφόρα αποτελέσματα, αλλά και η σκληρή καταστολή είναι παράγοντες που συντελούν στη συγκρουσιακή ύφεση. Δεν είναι υπερβολή να ισχυριστεί κανείς ότι το βιομηχανικό προλεταριάτο βρίσκεται υπό διωγμόν, αν προσθέσει στα παραπάνω τη μαύρη λίστα του ΣΕΒ που ουσιαστικά καθιστούσε αδύνατη την απασχόληση των απολυμένων για συνδικαλιστική δράση σε άλλο εργοστάσιο¹⁶¹. Παρά τη δίωξη, υπάρχουν κινητοποιήσεις ενδιαφέρουσες και δυναμικές αλλά χωρίς να μπορούν να συγκριθούν με τη φάση ανάπτυξης.
- Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι το εργοστασιακό κίνημα σημειώνει μια αχνή ανάκαμψη στο διάστημα 1980-1983. Το 1980 σημειώθηκε μια αναζωπύρωση στο ρυθμό των διεκδικήσεων και ειδικά στον χώρο της κλωστοϋφαντουργίας. Μετά την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία και τον Ν. 1264, υπήρξε μια αναθέρμανση αλλά κυρίως αφορούσε σε θεσμικό επίπεδο, δηλαδή στην ίδρυση εργοστασιακών σωματείων, κυρίως στο χώρο των

---

¹⁶¹ Ν. Μανίκας, Μ. Χαραλαμπίδης, *Για Ένα Νέο Συνδικαλιστικό Κίνημα*, Τετράδια Συμβουλίων 1, Αθήνα, εκδ. ΑΛΕΤΡΙ, 1984.

προβληματικών επιχειρήσεων. Ναι μεν σημειώθηκαν σημαντικές απεργίες, ωστόσο πλέον πρωταγωνιστής δεν είναι ο χώρος του εργοστασίου με εξαίρεση ίσως τη μεγάλη απεργία στην Κόκα Κόλα Θεσσαλονίκης¹⁶². Οι κινηματικότητα είναι σαφές ότι μεταφέρεται στο χώρο της κοινής ωφέλειας και στις τράπεζες. Εξάλλου, παρατηρείται ότι οι κλάδοι που βρίσκονται στις παρυφές του κράτους όπως οι τραπεζοϋπάλληλοι, οι καθηγητές και οι υπάλληλοι του ΟΤΕ έχουν δυνατότητα διοργάνωσης απεργιακής δραστηριότητας στο κλάδο τους, εντείνοντας τους αγώνες στους μισθωτούς¹⁶³.

- Μια ακόμα υπόθεση εργασίας είναι ότι ο συγκρουσιακός κύκλος του φαινομένου των εργοστασιακών σωματείων, ως μια μελέτη εμφάνισης, ακμής και ύφεσης, κλείνει την περίοδο 1983-1985. Η ίδρυση του ΟΑΕ και ο ρόλος των προβληματικών επιχειρήσεων, ενδεχομένως να αποτελεί το κλείσιμο του συγκρουσιακού κύκλου των εργοστασιακών σωματείων, χωρίς αυτό να σημαίνει την εξαφάνισή τους. Ενδεικτική είναι η κατάληψη πέντε μικρών εργοστασιακών μονάδων Βορείου Ελλάδος (ΕΒΚΟ, ΦΛΟΚΑΝΤΑΜ, ΝΑΜΚΟ, ΕΛΥΑΦ, ΡΑΙΝΕΡ), που εντάσσεται στη συζήτηση για τις προβληματικές εταιρείες.

3.3.2. Συγκρότηση και Οργάνωση

Η ευρεία συζήτηση γύρω από το ζήτημα της συγκρότησης της εργατικής τάξης και των αγώνων της υπερβαίνει τα όρια της παρούσας εργασίας¹⁶⁴. Εντούτοις η παρούσα εργασία υποστηρίζει ότι στην περίπτωση των εργοστασιακών σωματείων ενδεχομένως να μπορεί κανείς να διακρίνει μια μετάβαση από την «τάξη καθ'εαυτήν» στην «τάξη για τον εαυτό της», με την έννοια της συγκρότησης της ταξικής συνείδησης. Εξάλλου, η διεύρυνση της μισθωτής εργασίας αποτελεί βάση για τη διαμόρφωση συλλογικότητας που πραγματοποιεί διεκδικητικούς αγώνες¹⁶⁵. Η

¹⁶² Η απεργία στην Κόκα Κόλα στη Βόρεια Ελλάδα ,ήταν δυναμική τόσο σε μαζικότητα και αλληλεγγύη, όσο και σε διάρκεια (49 ημέρες) και έληξε με ικανοποίηση όλων των αιτημάτων.

¹⁶³ Χ. Ιωάννου, *Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός*, ό.π., 65

¹⁶⁴ Μια αναλυτικά δοσμένη παρουσίαση της προβληματικής και θεωρητικής συζήτησης γίνεται στο Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Η Συγκρότηση της εργατικής τάξης στην Ελλάδα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 6, (Νοέμβριος 1995) Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 9-78, και ειδικότερα βλ. την υποσημείωση 1

¹⁶⁵ Γ. Φ. Κουκουλές, «Αναδρομή σ' ένα Αμφιλεγόμενο Παρελθόν», ό.π., 32.

δε συνδικαλιστική οργάνωση ως αποτέλεσμα της βιομηχανικής κοινωνίας, ακμάζει παράλληλα με την επέκταση της βιομηχανικής παραγωγής¹⁶⁶.

Ας πάρουμε για παράδειγμα την πρώτη απεργία στη National Can. Η έρευνα δείχνει ότι ξεσπά αυθόρμητα με το σύνθημα «Φτάνει Πια». Οι εργαζόμενοι αποφασίζουν να συζητήσουν τα προβλήματά τους. Ομάδες που έχουν ζυμωθεί στις κινηματικότητες των προηγούμενων ετών συστήνουν μια επιτροπή πρωτοβουλίας για να πραγματοποιηθεί γενική συνέλευση για να συζητηθούν τα προβλήματά τους. Η εργοδοσία πληροφορείται για τις κινήσεις των εργατών και απολύει τον πρωτεργάτη Δημουλέα. Οι εργάτες με την πληροφόρηση της απόλυσης απλώς δεν μπαίνουν να εργαστούν. Η κίνηση που ήταν αρχικά αυθόρμητη, στη συνέχεια συγκροτήθηκε σε απεργία.

Το αυθόρμητο που συναντάμε στην περίπτωση της National Can σύντομα διαμορφώθηκε σε ένα λιγότερο αυθόρμητο μοτίβο που συναντάμε σε πολλά εργοστασιακά σωματεία. Συγκροτείται μια ομάδα πρωτοβουλίας που συγκαλεί γενική συνέλευση, στην οποία αποφασίζεται τόσο η κινητοποίηση – αν αυτό είναι το ζητούμενο- όσο και η οργάνωσή τους σε ένα συλλογικό όργανο. Για παράδειγμα στην ΠΙΤΣΟΣ το σωματείο συγκροτήθηκε μετά την απεργία του 1975. Τα εργοστασιακά σωματεία κατά κύριο λόγο συγκροτούνται από επιτροπές αγώνα και σωματεία σε επίπεδο επιχείρησης και όχι κλάδου, δηλαδή συμμετέχουν και οι εργάτες αλλά και οι υπάλληλοι ενός εργοστασίου, ήτοι σημαίνει ότι είναι πιο μαζικά αλλά και πιο ευέλικτα, και η οργάνωσή τους τέμνει κάθετα την επιχείρηση. Επίσης, το γεγονός ότι αποτελούν μια μικρή ομάδα¹⁶⁷ που λειτουργεί εκτός θεσμικών περιορισμών, επιτρέπει την έγκαιρη κινητοποίηση χωρίς την ανάλωση δυνάμεων και πόρων που απαιτεί μια κλαδική κινητοποίηση. Πολλοί υποστηρίζουν ότι το εργοστασιακό σωματείο εισάγει στην Ελλάδα την έννοια της συνδικαλιστικής δημοκρατίας στα πρότυπα της δυτικής φορντιστικής βιομηχανίας¹⁶⁸. Σε αυτό το πλαίσιο, παράδειγμα συνδικαλιστικής δημοκρατίας είναι η περίπτωση της ΜΕΛ (βλ. χρονικό Σεπτέμβριος 1975). Ο Ε. Μάντελ υποστηρίζει ότι η απεργιακή επιτροπή που

¹⁶⁶ Α. Μητρόπουλος, «Νεοφιλελευθερισμός και συνδικάτα», στο Κ. Σπανού (επιμ.) *Κοινωνικές Διεκδικήσεις και Κρατικές Πολιτικές*, Αθήνα-Κομοτηνή, εκδ. Σάκκουλα, 1995, 123-151.

¹⁶⁷ Για το μέγεθος και τη συμπεριφορά των ομάδων σε επίπεδο συλλογικής κινητοποίησης βλ. ενδεικτικά Μ. Olson, *Η Λογική της Συλλογικής Δράσης. Δημόσια αγαθά και η θεωρία των ομάδων*, Η. Κατσούλης (επιμ.), Δ. Γράβαρης (μτφρ.), Αθήνα, εκδ. Παπαζήση, 1991

¹⁶⁸ Γ. Καραμπελιάς, *Κράτος και Κοινωνία Στη Μεταπολίτευση*, ό.π., 137.

εκλέγεται από το σύνολο μια γενικής συνέλευσης είναι η πιο δημοκρατική μορφή που μπορεί να δοθεί στην καθοδήγηση της πάλης¹⁶⁹.

Εξάλλου, όπως έχει ήδη επισημανθεί, στην ελληνική βιομηχανία δεν κυριαρχούσε η μηχανολογική ειδίκευση, που ερμηνεύεται ως ένα στοιχείο που έδωσε μαζικό και εξισωτικό χαρακτήρα στους αγώνες του εργοστασιακού συνδικαλισμού¹⁷⁰, καθώς εφόσον κυριαρχούσε ο εργάτης αλυσίδα και δεν εμφάνιζε διαφορές όπως πχ. στον ιταλικό εργατισμό, όλα αυτά συντέλεσαν στην ανάπτυξη μιας ταξικής συνείδησης, ενός κοινού αγώνα. Ο εξισωτικός χαρακτήρας στην εργατική ιεραρχία αποδίδεται ως έλλειψη βιομηχανικής πειθαρχίας. Εξάλλου, σε πολλές βιομηχανικές μονάδες υπήρχε έντονη εργατική κινητικότητα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η κινητικότητα αποτέλεσε «*στοιχείο που στράφηκε σ' αυτή τη φάση ενάντια στα αφεντικά, ενώ γενικά χρησιμεύει στο να εμποδίζει την οργάνωση των εργατών και τους αγώνες τους*»¹⁷¹.

Σε όλα τα παραπάνω, εντοπίζεται η διαφοροποίηση με τη θεσμική εργατική εκπροσώπηση: το κίνημα των εργοστασιακών σωματείων είναι ταξικό και ενωτικό και αλληλέγγυο σε αντίθεση με το συντεχνιακό, γραφειοκρατικό χαρακτήρα του επίσημου συνδικαλισμού¹⁷² (βλ. και την παρακάτω υποενότητα). Οι διεκδικητικές διαθέσεις της βάσης στρέφονταν ενάντια του «σιδηρού νόμου της ολιγαρχίας». Σε πολλές περιπτώσεις η εγγραφή στο σωματείο είναι μαζική, όσο και η συμμετοχή στις απεργίες, που ειδικά μέχρι το 1977 μπορεί να ήταν και καθολική. Σε άλλες περιπτώσεις το σωματείο που ήταν κλαδικό λειτουργούσε παράλληλα με επιτροπή αγώνα που δρούσε σε επίπεδο επιχείρησης. Αν και παρατηρήθηκε κατακερματισμός και πάλι σε επίπεδο συνδικαλιστικής έκφρασης, καθώς η συγκρότηση ήταν σε επίπεδο επιχείρησης, εντούτοις, το κίνημα εμφάνισε ομοιογένειες όχι μόνο οργανωτικές, αλλά και αλληλεγγύης. Ήταν συχνές οι απεργίες ή στάσεις αλληλεγγύης στις κινητοποιήσεις μεταξύ των κλάδων και όχι μόνο. Ενδεικτικότερο παράδειγμα ήταν ο κλάδος των ηλεκτρικών συσκευών. Σε αυτή την ηθική ομοιογενοποίηση απάντησε ο Ν.330.

¹⁶⁹ Ε. Μαντέλ, *Εργατικός Έλεγχος, Εργατικά Συμβούλια, Αυτοδιαχείριση*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 1975, 12.

¹⁷⁰ Γ. Καραμπελιάς, *ό.π.*, 138.

¹⁷¹ Ομάδα για μια Προλεταριακή Αριστερά, *Απεργία της National Can, Διδάγματα – Προοπτικές*, Αθήνα, εκδ. 17 Νοέμβρη, Δεκέμβρης 1974, 10.

¹⁷² Ν. Μανίκας, *ό.π.*, 13.

Η ιδεολογική ομοιογενοποίηση είναι ένα άλλο ζήτημα, που λογίζεται ως κύριο για τη μη οργανωτική συγκρότηση των εργοστασιακών σωματείων σε μια ενοποιημένη μορφή, καθώς αν και τα εργοστασιακά σωματεία ήταν ενοποιημένα σε αγώνες και συνείδηση, εντούτοις δεν κατόρθωσαν να ενωθούν σε μία συλλογικότητα που θα αποτελούσε γνήσιο αντίβαρο στη παραδεδομένη θεσμική εκπροσώπηση. Στην περίπτωση της ιδεολογίας, κοινός τόπος είναι η ταξική συνείδηση. Ωστόσο, από κει και πέρα, εκκινούν διαφοροποιήσεις που διασπούν τις ομάδες ακόμα και μέσα στον ίδιο χώρο επιχείρησης. Πέραν της επίσημης διάσπασης του κοινοβουλευτικού αριστερισμού, σε επίπεδο κοινωνίας και εργατικής τάξης, υπήρχε ιδεολογικός κατακερματισμός αριστερών ιδεολογιών. Πολλές ομάδες άνηκαν στους μαοϊκούς και πρέσβευαν την ιδέα της μάζας ως επαναστατικό στοιχείο, και στον αντίποδα βρίσκονταν τροτσκιστές οπαδοί της διαρκούς επανάστασης. Η ενοποίηση των ομάδων σε επίπεδο διεκδίκησης ναι μεν ήταν συγκροτημένη όσον αφορά τον αντίπαλο (βιομήχανος, κρατική πολιτική, κρατικός συνδικαλισμός, κ.ο.κ.), αλλά σε επίπεδο επιλογής τακτικής υπήρχε διάσπαση. Ενδεικτικά παρατίθεται από μια μπροσούρα για την απεργία στην ΙΤΤ το παρακάτω απόσπασμα:

« Η απεργία είναι πόλεμος, πόλεμος με τα αφεντικά άρα πρέπει να γίνεται με όλους τους κανόνες του πολέμου. Κάθε μετάθεση του κέντρου βάρους στο επίπεδο διαπραγματεύσεων χωρίς να υπάρχουν αποφασιστικές νίκες στο πεδίο της μάχης, σημαίνει ήττα για τον εργάτη»¹⁷³.

Ίσως, η ρήση του Hobsbawm «Χωρίς οργάνωση οι συλλογικές δράσεις, όσο μαχητικές και αν είναι, παραμένουν “πρωτόγονες”»¹⁷⁴, να αρμόζει να αναφερθεί στην ανάλυση. Στην περίπτωση των εργοστασιακών σωματείων η έλλειψη οργάνωσης εντοπίζεται σε δύο πόλους: στο επίπεδο έλλειψης θεωρητικής επεξεργασίας (αν και υπήρχαν οι διανοούμενοι που θα μπορούσαν να συμβάλλουν) αλλά και σε επίπεδο πολιτικής καθοδήγησης¹⁷⁵.

¹⁷³ Ομάδα για μια Προλεταριακή Αριστερά, *Η Απεργία της ΙΤΤ. Με Χαμένες Μάχες Κερδίζεται ο Πόλεμος*, χ.τ., χωρίς έκδοση, Ιούλης 1975, χ.σ.

¹⁷⁴ Παρατίθεται στον S. Tarrow, *Power in Movement Social Movements and Contentious Politics*, ό.π., 123, η μετάφραση αποδίδεται στον Σ. Ι. Σεφεριάδη.

¹⁷⁵ Το ελλειμματικό αυτό δίπολο αναφέρεται και στον Ν. Μανίκα, ό.π., 11. Σε επίπεδο θεωρητικής επεξεργασίας μπορεί κανείς να αντιπαραβάλλει τις θεωρητικές επεξεργασίες για τον ιταλικό εργατισμό. Ενδεχομένως η καθυστέρηση της ανάπτυξης βιομηχανικού προλεταριάτου και η γρήγορη κρίση μετά την ανάπτυξη, αλλά και η πολιτική μεταβολή, να αποτελούν στοιχεία που δεν ευνόησαν

3.3.2.1. Ο ρόλος των συνδικαλιστικών παρατάξεων

Η στάση της κυβέρνησης και της Ν.Δ. απέναντι στο κίνημα συνοψίζεται με τα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως στη λατινική φράση «dura lex sed lex» δηλαδή σκληρός ο νόμος αλλά νόμος. Η στάση της εργοδοσίας επίσης σαφής και έχει διαφανεί σε πολλά σημεία του κειμένου και του χρονικού¹⁷⁶. Η Γ.Σ.Ε.Ε. παραδεδομένη στις παρατάξεις, ακολούθησε τις γραμμές αυτών. Είναι ενδεικτικό ότι ενώ είχε αρχίσει να διαφαίνεται ο εργατικός αναβρασμός, η Γ.Σ.Ε.Ε. κήρυξε πανελλαδική στάση εργασίας στις 11/11/1975 ως ένδειξη συμπαράστασης στο λαό της Κύπρου. Για αυτό έχει ενδιαφέρον να επισημανθεί στο σημείο αυτό, η στάση των κομμάτων της παραδοσιακής αριστεράς και του ΠΑΣΟΚ. Το ΚΚΕ Εσ. και η συνδικαλιστική παράταξη που πρόσκεινται σε αυτό το ΑΕΜ δεν διαφώνησαν με αυτή την οργανωτική μορφή του εργοστασιακού σωματείου. Ωστόσο, ο ασθενικός χαρακτήρας της συνδικαλιστικής παράταξης αλλά και του κόμματος, δεν επέτρεπαν μια ουσιαστική συμπαράσταση που θα είχε μια επίδραση στο εργοστασιακό σωματείο.

Τη μεγαλύτερη κριτική και τους περισσότερους αφορισμούς έχει δεχτεί για τη στάση και δράση του απέναντι στην οργανωτική αυτή μορφή το Κ.Κ.Ε. και η ΕΣΑΚ – Σ. Το Κ.Κ.Ε. κινήθηκε στο πνεύμα, όπως αυτό ορίστηκε από τη δεύτερη Ολομέλεια τον Ιανουάριο του 1975 «ένα σωματείο, μια Ομοσπονδία, μια Συνομοσπονδία, ένα Εργατικό Κέντρο σε κάθε πόλη»¹⁷⁷, με τις κομματικές οργανώσεις να αποτελούν «το θεμέλιο και το μοχλό για την ανάπτυξη ενός πλατιού δημοκρατικού κινήματος που θα επιβάλει τη θέλησή του για αλλαγές, για ανεξαρτησία, και θα ανοίξει τον δρόμο

την θεωρητική ζύμωση στο επίπεδο του βιομηχανικού αγώνα.

¹⁷⁶ Στο χρονικό αναφέρονται σκληρές πρακτικές της εργοδοσίας. Εδώ θα μπορούσε κανείς να προσθέσει τα συστήματα παρακολούθησης των εργαζομένων σε επιχειρήσεις (CCTV), όπως στη ΔΕΛΤΑ, ή τα σεμινάρια πειθαρχίας όπως στην ΑΓΕΤ, ή ακόμα και ότι πολλοί επόπτες στους χώρους εργασίας που ήταν πρώην αστυνομικοί συνεργάτες της χούντας. Ένας τρόπος επίσης διάσπασης του κινήματος ήταν σαφώς οι απολύσεις που πλέον έχουν εμπεδωθεί, αλλά με τις ταυτόχρονες προσλήψεις, μαθητευόμενων αλλά και ξένων εργατών. Αν και σε χαμηλά ποσοστά -το 1971 σε σύνολο πληθυσμού 8.768.641 το ποσοστό αλλοδαπών έφτανε το 1.05% ενώ το 1984 σε πληθυσμό 9.740.417 το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 1.76%.- οι αλλοδαποί εργαζόμενοι χρησιμοποιήθηκαν και ως απεργοσπαστικός μηχανισμός.

Βλ. Α. Καψάλης, «Τα εργατικά συνδικάτα και η απασχόληση των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα», στο *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, ό.π., 232-269.

¹⁷⁷ 60 Χρόνια Αγώνων και Θυσιών, Χρονικό του Κ.Κ.Ε, ό.π., 451.

για μια πραγματικά νέα δημοκρατία για το Σοσιαλισμό»¹⁷⁸. Σε αυτή τη γραμμή η ΕΣΑΚ-Σ το 1977 ήταν σαφώς αρνητική στα εργοστασιακά σωματεία καθώς: «Τα εργοστασιακά σωματεία δεν μπορούν να περιλάβουν τους μισθωτούς των μικρών παραγωγικών μονάδων...διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο να μετατραπούν εύκολα, μέσα στις σημερινές συνθήκες, σε σωματεία των εργοδοτών, γιατί είναι κατά κάποιο τρόπο αποκομμένα από την υπόλοιπη εργατική τάξη... αντικειμενικά θα περιόριζαν τη δράση τους κύρια ενάντια στο δικό τους εργοδότη καπιταλιστή και όχι ενάντια στους καπιταλιστές στο σύνολο τους, στη πολιτική τους εκπροσώπηση¹⁷⁹». Οι κατηγορίες για τη στάση του Κ.Κ.Ε. και της ΕΣΑΚ –Σ σαφέστατα έχουν ερείσματα σε περιπτώσεις διασπαστικής δράσης του επίσημου σωματείου ελεγχόμενου από την ΕΣΑΚ-Σ ενάντια στην εργοστασιακή επιτροπή ή σωματείο. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση εντοπίζεται στην πρωτοβουλία εργατών το 1976, κυρίως από το ΡΑΔΙΟ ΑΘΗΝΑΙ, να στηθεί στον κλάδο των ηλεκτρικών συσκευών και τηλεπικοινωνιακών υλικών, κλαδικό σωματείο συσπειρώνοντας τα δυναμικά εργοστασιακά σωματεία της ΠΙΤΣΟΣ, ΑΕΓ, ΕΣΚΙΜΟ, ΦΙΛΙΠΣ, ΙΖΟΛΑ, ΙΤΤ, ΤΕΛΕΦΟΥΝΚΕΝ και άλλα. Ο τρόπος με τον οποίο στήθηκε το σωματείο αποτελεί καταγγελία για την ΕΣΑΚ-Σ, γιατί υποστηρίχτηκε ότι οι περισσότεροι που έλαβαν μέρος στην καταστατική συνέλευση ήταν φοιτητές που εργάστηκαν στα εργοστάσια μόλις για μερικές ημέρες και άνηκαν στην ΚΝΕ και συμμετείχαν προκειμένου να ελέγξει η ΕΣΑΚ-Σ το σωματείο. Χαρακτηριστική, επίσης, είναι η πίεση που άσκησε στο σωματείο της ΠΙΤΣΟΣ να διαλυθεί και να ενταχθεί στο κλαδικό¹⁸⁰, και οι παρόμοιες ενέργειες στην ΕΣΚΙΜΟ. Ήδη από το 1977, όμως, αρχίζει να διαφαίνεται μια μεταστροφή η οποία σφραγίστηκε στο 10^ο Συνέδριο του Κόμματος το 1978, στο οποίο αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα να δημιουργηθούν μορφές εργοστασιακής οργάνωσης, οι οποίες, ωστόσο, θα είχαν ομοσπονδιακό χαρακτήρα¹⁸¹. Σε αυτό το πνεύμα συστήνονται χωρίς δυναμική διάρκεια στις 7/9/1979 οι Συνεργαζόμενες Αγωνιστικές Δημοκρατικές Εργατοϋπαλληλικές Οργανώσεις (Σ.Α.Δ.Ε.Ο.) που θεωρούν ότι

---

¹⁷⁸ Ο.π.

¹⁷⁹ Τ. Καναβάρος, «Σημειώσεις για τη στάση της Αριστεράς απέναντι στο εργατικό κίνημα (1974-1981)», περ. Θέσεις, τχ. 2, (Ιανουάριος – Μάρτιος 1983), χ.σ.
http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=29

¹⁸⁰ βλ. Τ. Καναβάρος, ό.π., αλλά και Αντιπληροφόρηση, τχ. 14, (Μάης 1977), στο Αντιπληροφόρηση τόμος ΙΙ, Αθήνα, εκδ. Γραφές, 2003.

¹⁸¹ Τ. Καναβάρος, ό.π.,

αποτελούν τον «ώριμο καρπό της πείρας των εργαζομένων, που αποκρυσταλλώθηκε μέσα από τη ζύμωση των διαφορετικών απόψεων και προτάσεων στα τελευταία χρόνια»¹⁸² και ¹⁸³. Η όποια δικαιολογημένη κριτική μπορεί να ασκείται στην ΕΣΑΚ-Σ, έχει και έναν αντίλογο, καθώς οι φόβοι της παράταξης για επιβολή της εργοδοσίας και του ελέγχου των σωματείων από την εργοδοσία δεν ήταν αποκύημα του λόγου του Κ.Κ.Ε. Υπάρχουν περιπτώσεις που η διάσπαση έγινε μέσω κίτρινων σωματείων ή χρηματισμού της εργοδοσίας (όπως στην ΕΒΓΑ το 1975, βλ. στο χρονικό). Εξάλλου η επιλογή της συμμετοχής στην αστική δημοκρατία, σε ένα κλίμα όμως διώξεων ακόμα, επέτεινε το ζήτημα της νομιμότητας και στην κινητοποίηση¹⁸⁴.

Το ΠΑΣΟΚ από την άλλη, διακήρυττε «ναι στο εργοστασιακό (εργασιακό) σωματείο»¹⁸⁵ ήδη από το 1977. Έχει πρωτύτερα επισημανθεί ο νέηλυσ φιλεργατικός λόγος του ΠΑΣΟΚ που ακολουθήθηκε και στην περίπτωση των εργοστασιακών σωματείων. Είναι ενδεικτικό ότι στη φάση ύφεσης του κινήματος, ιδρύει την Ομοσπονδία Βιομηχανικών Εμποροϋπαλληλικών Σωματείων (ΟΒΕΣ). Με την ΟΒΕΣ το ΠΑΣΟΚ εκτός του ότι προσπάθησε να δημιουργήσει έναν αντι-ΓΣΕΕ συνδικαλιστικό πόλο, προσπάθησε επίσης να ενσωματώσει κατά την άποψη της γράφουσας, τα εργοστασιακά σωματεία έστω εν υφέσει. Εξάλλου όπως αναφέρουν οι ίδιοι η ίδρυση της ΟΒΕΣ «αποτέλεσε την κατάληξη μιας πορείας του εργοστασιακού κινήματος μετά το 1974. Μια πορεία που έδειξε το πόσο αναγκαία ήταν η δευτεροβάθμια συνένωση όλων των εργοστασιακών σωματείων. Το γεγονός αυτό συνειδητοποίησαν οι πρωτοπόρες εργοστασιακές δυνάμεις, αφού το εργοστασιακό κίνημα χτυπημένο από τη Ν.Δ. και το Σ.Ε.Β. και απομονωμένο από τα άλλα κινήματα κινδύνευε να αφανιστεί.»¹⁸⁶. Μέσα από την ΟΒΕΣ, σε επίπεδο

¹⁸² Ριζοσπάστης, 21-10-1979

¹⁸³ Στις ΣΑΔΕΟ συμμετείχαν ομοσπονδίες που ήλεγχε η ΕΣΑΚ-Σ που έφτασαν να αριθμούν τις 250. Ωστόσο, ήδη τον Απρίλιο του 1980, ο Ριζοσπάστης αναφέρεται σε αδρανοποίηση των ΣΑΔΕΟ. Η πιο αξιόλογη κινητοποίηση σημειώνεται στις 28/9 το 1979.

¹⁸⁴ Είναι πολυάριθμες οι αναφορές για συλλήψεις νέων που διένεμαν τον Ριζοσπάστη και άλλα παρόμοια περιστατικά. Εξάλλου και εντός της Βουλής συχνά ο Χαρ. Φλωράκης έδινε μάχες για να μπορέσει το Κ.Κ.Ε. να μην αποκλείεται από συζητήσεις. Μια μόλις εποπτική ματιά στον τύπο της εποχής αρκεί για να αντιληφθεί ότι η νομιμοποίηση του Κ.Κ.Ε. δεν ήταν αυτόματη με την κατάργηση του 509.

¹⁸⁵ Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο, 3-4, (Απρίλιος 1977), εκδ. ΚΕΜΕΔΙΑ, ΠΑΣΟΚ, , 33

¹⁸⁶ Το Εργοστασιακό Κίνημα. Αφιέρωμα στα 5 Χρόνια Δράσης της ΟΒΕΣ 1979-1984», ΟΒΕΣ, Αθήνα 1984, 4. Σημειώνεται ότι η ΟΒΕΣ ιδρύθηκε αρχικά από 6 σωματεία (ΠΙΤΣΟΣ, ΕΒΙΟΠ-ΤΕΜΠΟ Αιγάλεω, ΕΒΙΟΠ-ΤΕΜΠΟ Χαλκίδας, Βαμβακουργιά Μαρτίνου, Οινοποιία ΚΑΜΠΑΣ, ΒΙΣ), ενώ τον Δεκέμβριο του

βάσης, και μέσω του ΟΑΕ, αλλά και των εποπτικών συμβουλίων¹⁸⁷ σε επίπεδο πολιτικής, με επιχείρημα τη συμμετοχή των εργαζομένων, ουσιαστικά πιο καίριο πλήγμα στη δυναμική των εργοστασιακών σωματείων. Σχηματίζεται η πεποίθηση ότι, η πολιτική του ΠΑΣΟΚ ενσωμάτωσε τη δυναμική του φαινομένου σε θεσμοποιημένους φορείς και όπως χαρακτηριστικά σημειώνει ο Γ. Καραμπελιάς «Οι προωθημένοι αγώνες της εργατικής τάξης με στόχο τον εργατικό έλεγχο, την αυτοδιαχείριση όταν υποκύπτουν στις πιέσεις για διαπραγμάτευση τότε είναι διατεθειμένοι να δεχτούν το μικρότερο κακό αυτό της κρατικοποίησης, την οποία και διεκδικεί σε σχέση με την ιδιωτική κτήση έχοντας ως διεκδικητικό στόχο την εξασφάλιση και όχι την εξουσία. Η εργατική αυτονομία ενσωματώθηκε στο κράτος που εμφανίστηκε ως λύση»¹⁸⁸. Επίσης χαρακτηριστικά τοποθετείται «... μετά την αλλαγή της 18 του Οκτώβρη οι βιομηχανικοί εργάτες ξαναμπάνουν σε κίνηση .... Σήμερα, η επιλογή του εργοστασιακού συνδικαλισμού δεν είναι μόνο αυθόρμητη μαζική επιλογή (όπως το 74), αλλά πολιτική επιλογή του ΠΑΣΟΚ, δηλ. του βασικού εκφραστή της εργατικής τάξης»¹⁸⁹.

3.3.3. Αλληλεγγύη και Ρεπερτόρια

Η τελευταία αυτή ενότητα πραγματεύεται την εκφορά της διεκδίκησης και της διάχυσής της στην κοινωνία. Η διεκδικητική δράση των εργοστασιακών σωματείων εντοπίζεται σε δύο χώρους: εντός εργοστασίου και εκτός. Ωστόσο, είτε επρόκειτο για απεργία ή στάση εργασίας, είτε επρόκειτο για υπαίθρια συγκέντρωση, το καινοτόμο στοιχείο του εργοστασιακού συνδικαλισμού είναι το κάλεσμα για αλληλεγγύη όχι μόνο σε όμορους κλάδους, αλλά και σε επίπεδο κοινωνίας. Σύμφωνα με τον Μαντέλ, οι διαδικασίες οικονομικής ενίσχυσης, περιφρούρησης της απεργίας, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, όλες αυτές οι ενέργειες είναι «σπέρματα της εργατικής εξουσίας»¹⁹⁰. Συναντάει πολύ συχνά κανείς στη μελέτη

1983 αριθμούν τα 150.

¹⁸⁷ Τα Εποπτικά Συμβούλια με τον Ν. 1385/1983 όριζαν τον κρατικό έλεγχο στα ορυχεία και ύστερα στα μεταλλεία, διαχειριστικά και οικονομικά. Τα Εποπτικά ήταν οργανωμένα κατά κλάδο και συμμετείχαν (εκτός από την εργοδοσία, την Τ.Α. και το Δημόσιο) εκπρόσωποι και των εργαζομένων.

¹⁸⁸ Γ. Καραμπελιάς, *Κράτος και Κοινωνία Στη Μεταπολίτευση* ό.π., 29

¹⁸⁹ Ν. Μανίκας, *Για Ένα Νέο Συνδικαλιστικό Κίνημα*, ό.π., 12.

¹⁹⁰ Ε. Μαντέλ, ό.π., 11.

του χρονικού, είτε συναυλίες αλληλεγγύης είτε δράσης οικονομικής ενίσχυσης, αλλά και επιτροπές αλληλεγγύης που συστήνονται είτε από τα εργοστασιακά σωματεία είτε από τον απλό κόσμο. Κορυφαίο γεγονός αλληλεγγύης αποτελεί η περίπτωση της υποστήριξης των κατοίκων στα Μαντεμοχώρια στη μεγάλη απεργία του 1977 (βλ. χρονικό). Και εδώ κρίνεται μια διαφοροποίηση μεταξύ αστικού κέντρου και υπαίθρου. Στην ύπαιθρο η αλληλεγγύη σε εκφορές κινηματικών διεκδικήσεων ήταν αρκούντως διαφοροποιημένη σε σχέση με τα αστικά κέντρα. Ένας λόγος ενδεχομένως να είναι ότι οι κινητοποιήσεις και τα αιτήματα αφορούσαν και τους κατοίκους σε μεγάλο βαθμό, καθώς αυτοί αποτελούσαν σε κύριο λόγο τη μήτρα της εργατικής τάξης που συγκροτούσε το βιομηχανικό προλεταριάτο των μονάδων της περιοχής. Ένας άλλος λόγος θα μπορούσε να είναι η επικινδυνότητα που είχαν οι μονάδες αυτές για την ευρύτερη περιοχή λόγω των ελλείπων συνθηκών μέτρων ασφαλείας (ΕΘΥΛ, ΠΥΡΚΑΛ κ.ο.κ). Πάντως είτε σε αστικό κέντρο είτε σε επαρχία, τα εργοστασιακά σωματεία μεριμνούσαν στο να γνωστοποιηθεί ο αγώνας τους και να οικειοποιηθεί με την καλή έννοια, δηλαδή να γίνει κοινός αγώνας. Αυτό επετεύχθη με υπαίθριες διοργανώσεις που έχουν την καταβολή τους στην κινηματική δεκαετία του '60 και στα Ιουλιανά¹⁹¹. Κύρια μέριμνα των εργοστασιακών ήταν είναι να διαχέουν τις διεκδικήσεις τους έξω από το εργοστάσιο, τόσο για περιφρούρηση όσο και ως ένα κάλεσμα αλληλεγγύης που επιτείνονταν με πορείες.

Άλλος ένας τρόπος που γνώρισε ιδιαίτερη διάδοση στα εργοστασιακά σωματεία ήταν οι μπροσούρες, και οι προκηρύξεις¹⁹² που μοιράζονταν εντός και εκτός του εργοστασίου. Με αυτόν τον τρόπο γίνονταν γνωστές και οι συνθήκες που επικρατούσαν στο χώρο δουλειάς. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε μονάδες όπως η ΕΤΜΑ και η ΒΕΛΠΕΞ γίνονταν συστάσεις στους εργάτες περί διατήρησης της εχεμύθειας.

Άλλος τρόπος εξωτερίκευσης των αιτημάτων¹⁹³, περιεκτικός αλλά γεμάτος εννοιολογικών νοηματοδοτήσεων, ήταν τα συνθήματα. Τα συνθήματα

¹⁹¹ Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Συλλογικές δράσεις, κινηματικές πρακτικές...», ό.π., 67.

¹⁹² Οι προκηρύξεις είχαν και αυτές τη δική τους καταστολή, με πιο τραγική το θάνατο της Σωτηρίας Βασιλακοπούλου βλ. χρονικό 7/1980.

¹⁹³ Τα αιτήματα αφορούσαν κυρίως σε μεγάλες αυξήσεις 30-40%, σε συνθήκες εργασίας (ωράριο, ασφάλεια) αλλά και μετά το 1982 κυρίως σε θέματα συνδιαχείρισης και κρατικής επέμβασης λόγω των προβληματικών εταιρειών.

λειτουργήσαν από τα εργοστασιακά σωματεία «ως νομιμοποιητικοί παράγοντες της αδιαμεσολάβητης κοινωνικής παρέμβασης»¹⁹⁴. Τα εργοστασιακά σωματεία έδωσαν πολλά από τα συνθήματα που ακούγονται ακόμα και σήμερα: στη National Can το ευρέως για την εποχή διαδεδομένο σύνθημα «ο λαός δεν ξεχνά οργανώνεται νικά» μετατράπηκε σε «η εργατιά δεν λυγά οργανώνεται νικά». Το σύνθημα που ακουγόταν και στο χώρο του εργοστασίου «δώστε τη χούντα στο λαό» στρέφονταν ξεκάθαρα κατά της δικτατορίας του εργοδότη. Φαίνεται από την έρευνα ότι στην ΜΕΛ και στην πορεία που πραγματοποίησε από τη Θεσσαλονίκη στην Αθήνα πρωτοακούστηκε το σύνθημα «νόμος είναι το δίκιο του εργάτη». Συχνά στα συνθήματα υπήρχαν διεκδικήσεις που δεν αναφέρονταν ξεκάθαρα στη διατύπωση των επίσημων αιτημάτων προς την εργοδοσία, αλλά προέκυπταν σαν αιτήματα από τα κάτω «εργάτες ενωμένοι ποτέ νικημένοι», «Δεν είμαστε σκλάβοι του Μποδοσάκη», «πεινάμε αλλά δεν προσκυνάμε», «κάτω η νέα τρομοκρατία», κ.ο.κ. Εκτός από τα συνθήματα, έχει σημασία και η εκφορά των χαρακτηρισμών των αντιπάλων στα διάφορα έγγραφα κείμενα (σε παραλληλία με τα όσα αναφέρθηκαν στην παραπάνω ενότητα για την οργάνωση των εργοστασιακών σωματείων). Δεν είναι τυχαίο που αυτήν την περίοδο συναντάμε τις φράσεις «αριστεροχουντισμός» από το κεφάλαιο και τους υπερασπιστές του για τις «εξτρεμιστικές» δράσεις των εργατών, ή το χαρακτηρισμό «προβοκάτσια» στα κείμενα του Κ.Κ.Ε. Θα μπορούσε κανείς να παραθέσει, το σχήμα του Alain Touraine, δηλαδή ότι οι εργάτες ανάλογα με χαρακτηριστικά της τάξης τους (επάγγελμα, συνθήκες) αναγνωρίζουν τους ταξικούς εχθρούς τους, και μέσω των κινητοποιήσεων μεταβαίνουν από την εργατική συνείδηση στην ταξική. Και σε πολλές περιπτώσεις ο «εχθρός» δεν είναι μόνο το κεφάλαιο και οι υποστηρικτές του, αλλά και αυτοί που χειρίζονται τον αγώνα (για παράδειγμα στην ΙΤΤ το 1975 που η επιτροπή υποχώρησε και τα αιτήματα οδηγήθηκαν στη διαιτησία).

Χρίζει περεταίρω έρευνας, αλλά η γράφουσα έχει σχηματίσει την πεποίθηση ότι τα εργοστασιακά σωματεία «επέβαλλαν» έναν καινοτόμο έλεγχο πάνω στην παραγωγή, ως μέσο συνδικαλιστικής διεκδίκησης. Πιο ειδικά, αυτό στηρίζεται στο ότι συχνά οι διεκδικήσεις είχαν τη μορφή των προσεχτικά μελετημένων στάσεων εργασίας σε κομβικά σημεία κλαδικά αλλά και χρονικά της παραγωγής.

¹⁹⁴ Σ. Ι. Σεφεριάδης, «Συλλογικές δράσεις, κινηματικές πρακτικές...», ό.π., 65.

Ενσυνείδητα, και με τη γνώση πλέον της γραμμής παραγωγής, επεδίωκαν τη συστηματική επιβράδυνση αυτής είτε με προαναγγελλόμενη στάση είτε αιφνιδίως. Αυτή η γνώση του βιομηχανικού προλεταριάτου δείχνει τη συνείδηση της εργατικής του δύναμης και πως μπορεί περιορίζοντάς τη να τη χρησιμοποιήσει ως διεκδικητικό όπλο.

Είναι ενδεικτική η ακόλουθη περίπτωση άτυπης διεκδίκησης που έλαβε χώρα στη National Can με στόχο το διάλειμμα: *«το διάλειμμα ήταν λίγο. Μόνο ένα τέταρτο. Δεν φτάνει στον κόσμο. Για αυτό πολλές φορές έμεναν περισσότερο έξω. Αυτό προσπαθήσαμε να το συστηματοποιήσουμε. Να του δώσουμε ένα ταξικό περιεχόμενο. Το διάλειμμά μας μαζί με άλλους εργάτες το κάναμε 20 λεπτά, μισή ώρα. Όταν ερχόταν ο επιστάτης δεν τρέχαμε σαν βρεγμένες γάτες. Το μεγαλύτερο διάλειμμα είναι δικαίωμά μας. Το αφεντικό μας κλέβει και όχι εμείς κάνουμε «λούφα», δηλαδή κλέβουμε το αφεντικό (!).»¹⁹⁵.*

Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκαν οι διεκδικητές εργάτες της ΠΙΤΣΟΣ με μείωση της παραγωγής που οδήγησε στην εξάντληση του στοκ, ή οι εργάτες της ΒΙΑΜΑΞ το 1979 όταν απείχαν από τα πριμ παραγωγικότητας και τις υπερωρίες, και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις.

Σαφέστατα, η απεργία παραμένει θεμελιώδες διεκδικητικό ρεπερτόριο συνδικαλιστικής δράσης, ως κύριο μέσο άσκησης οικονομικών και πολιτικών πιέσεων για τη διεκδίκηση συλλογικών αιτημάτων¹⁹⁶. Και η περίοδος αυτή έδωσε τις πλέον δυναμικές απεργίες σε ένταση και διάρκεια. Αν και τα παρακάτω στοιχεία για τις απεργίες δεν αφορούν αποκλειστικά τα εργοστασιακά σωματεία όπως αντίθετα ο πίνακας 1, ωστόσο, προσθέτουν στην έρευνα και στη χρήση της λέξης «ριζοσπαστικοποίηση» της περιόδου.

---

¹⁹⁵ Απεργία της National Can, ό.π., 11.

¹⁹⁶ Χ. Ιωάννου, Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός στην Ελλάδα, ό.π., 31.

Πίνακας 1

Πηγή: υπουργείο Εργασίας, παρατίθεται στο Καραμπελιάς, ό.π., 140

Ώρες απεργιών (σε χιλιάδες)

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Ορυχεία - Βιομηχανία	2.984	5.091	1.828	2.190	2.115	2.280	4.828	4.706	2.813	1.682	594	
Οικοδομές	81	634	1.017	1.891	3.771	1.539	555	707	507	548	626	
ΔΕΗ - Νερό	546	341	344	1.391	876	59	16	46	19	354	398	
Εμπόριο, εστιατόρια, Ξενοδοχεία	195	109	153	144	129	191	199	54	49	176	41	
Συγκοινωνίες, Επικοινωνίες	1.630	2.282	2.296	1.377	2.471	844	317	175	98	561	1.681	
Τράπεζες - Ασφάλειες	516	342	474	2.016	4.778	436	3.635	586	1	929	834	
Κοινωνικές-κοινωνικές υπηρεσίες	146	844	466	351	2.309	283	126	213	153	1.409	1.188	
Γενικές απεργίες	43	4	830	2.892	4.450	53	1	143	290	2.002	3.465	
ΣΥΝΟΛΟ	6.145	9.643	7.406	12.255	20.933	5.690	9.680	6.633	3.932	7.665	8.831	16.353

Προδικτατορικά η κορύφωση των απεργιών σημειώθηκε στο διάστημα 1963 – 1966 με πυκνότητα απεργών¹⁹⁷ 170 εργαζόμενοι ανά 1000 μισθωτούς. Στην περίοδο 1976-1981 το ποσοστό ανεβαίνει στους 450 / 1000 μισθωτούς. Την περίοδο 63-66 από τους 170 οι 136 μισθωτοί απέργησαν από 1-2 ημέρες, οι 27 από 3-5 ημέρες και 7 σε απεργίες διάρκειας άνω των 10 ημερών. Για την περίοδο 1976 – 1981 από του 450 απεργούς οι 385 απέργησαν από 1-2 ημέρες, οι 45 από 3-10 ημέρες και 20 για πάνω από 10 ημέρες¹⁹⁸. Σημειώνεται ότι σε σύνολο 450 απεργών ανά 1000 μισθωτούς μόλις οι 6 έχουν ικανοποιητική έκβαση στον αγώνα τους, ενώ 15 εμφανίζουν μερική ικανοποίηση¹⁹⁹. Τα στοιχεία αυτά, βοηθούν στην ερμηνεία της διάχυσης της διεκδικητικής δράσης, τόσο σε επίπεδο συμμετοχής όσο και σε επίπεδο δέσμευσης στον αγώνα. Ωστόσο, δεν περιγράφουν επαρκώς τη δυναμική των εργοστασιακών σωματείων.

Όμως η διεκδικητική ύφεση που παρατηρεί κανείς και στους αριθμούς που παρατίθενται εδώ αλλά και στο σχήμα περιοδολόγησης που προηγήθηκε, και αν αναλογιστεί κανείς τη θεσμοποίηση της απεργίας και τους περιορισμούς της είτε από τον Ν.330 είτε από την εφαρμογή του Ν.1264/82 ίσως να το συνδέσει καταληκτικά με την ερμηνεία των Μαρξ και Ένγκελς που υποστηρίζουν ότι υπό αυτούς τους όρους «η απεργία δεν είναι .. ένα όπλο πάλης, αλλά μια απλή διαμαρτυρία, μια ειρηνική εκδήλωση, μια οργανωμένη παρέλαση, έστω και αν

¹⁹⁷ Η πυκνότητα αναφέρεται στη συμμετοχή στην απεργία.

¹⁹⁸ Χ. Ιωάννου, *Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, ό.π. 99-100.

¹⁹⁹ Ό.π., 101.

χτυπιέται βίαια από τις αστικές δυνάμεις της τάξης, ή καλύτερα, από το αστικό δικαίωμα της απεργίας»²⁰⁰.

---

²⁰⁰ Κ. Marx – F. Engels, *Για τον Συνδικαλισμό. Το Περιεχόμενο των διεκδικήσεων*, Αθήνα, εκδ. Γερ. Αναγνωστίδη, χ.χ., 200.

Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία επιχείρησε να εξετάσει τους εργατικούς αγώνες της μεταπολίτευσης με πρωταγωνιστές τα εργοστασιακά σωματεία, εξετάζοντας εν αρχή το πολιτικοθεσμικό πλαίσιο, καθώς η μεταπολιτευτική αστική δημοκρατία ήταν το πλαίσιο μέσα στο οποίο διεξάγεται ο αγώνας της εργατικής τάξης. Σε αυτήν την προβληματική εντάσσεται και η εργατική εκπροσώπηση μέσω επίσημων διαύλων. Η ανάλυση των παραπάνω, προκύπτει ως ανάγκη για την καλύτερη κατανόηση των αιτιάσεων της ανάδυσσης του φαινομένου του εργοστασιακού συνδικαλισμού. Προκύπτει, επομένως, η διεπιστημονικότητα του πεδίου και η δυσκολία του εγχειρήματος που προσπαθεί να ερμηνεύσει και όχι να υιοθετήσει γενικεύσεις και αφορισμούς.

Από τα παραπάνω ανακύπτει ότι το πλαίσιο της μεταπολίτευσης αφορούσε σε μια κρίση *παραδείγματος* σε σχέση με το παρελθόν. Οι ριζοσπαστικοποιημένες μάζες διεκδικούσαν ένα νέο συλλογικό φαντασιακό, κεκαθαρμένο από τα αυταρχικά βαρίδια του παρελθόντος. Ζητούσαν ελευθερία και εκδημοκρατισμό σε όλα τα επίπεδα. Ήδη η «σύντομη δεκαετία του '60» είχε δώσει κινηματικές πρακτικές που αποσκοπούσαν στη ρήξη διαιρετικών τομών αριστεράς –δεξιάς, ενώ η μνήμη των αγώνων αυτών θα γινόταν αντανάκλαση στη μεταπολιτευτική διεκδίκηση. Η αστική δημοκρατία, νομιμοποίησε ως φορείς του ριζοσπαστικοποιημένου ρεύματος, τα κόμματα που ορίστηκαν αγωγοί της εισόδου των κοινωνικών μαζών στην πολιτική. Η Ν.Δ. με το πρόγραμμα του ριζοσπαστικού φιλελευθερισμού, αντιμετώπισε με συντηρητισμό τις διεκδικητικές εργατικές κινητοποιήσεις με τομή τον αντεργατικό Ν.330/1976, γεγονός που πυροδότησε τις ριζοσπαστικοποιημένες μάζες ενάντια σε μια εργατική πολιτική που τις ήθελε καθυποταγμένες στον νόμο και στην τάξη. *Dura lex, sed lex.*

Τα κόμματα της παραδοσιακής αριστεράς και πρωτίστως το Κ.Κ.Ε., που επικράτησε στην κοινοβουλευτική εκπροσώπηση της κομμουνιστικής αριστεράς, έδιναν τον δικό τους αγώνα, παρά τις «διώξεις» που ακόμα βίωναν σε επίπεδο κοινωνίας αλλά και στη Βουλή. Ο αγώνας αυτός έλαβε χαρακτήρα της επιδίωξης της νομιμότητας και της μεταπολιτευτικής ομαλότητας. Ύστερα από χρόνια διώξεων και

άγριας καταστολής, η κομμουνιστική αριστερά βρέθηκε σε αμηχανία, προσπαθώντας να ισορροπήσει ανάμεσα στην «έκτακτη συνθήκη» της μεταπολίτευσης και τη συμμετοχής στην αστική δημοκρατία, παλεύοντας να διεκδικήσει το ρόλο του ισότιμου συνομιλητή. Η αμηχανία αυτή, έφερε το Κ.Κ.Ε. αντιμέτωπο με την οργανωτική μορφή των εργοστασιακών σωματείων, καθώς οι διεκδικήσεις έπρεπε να ακολουθούν τα πλαίσια της μεταπολιτευτικής νομιμότητας, έστω και αν αυτή ήταν ενάντια στο εργατικό κίνημα, διοχετεύοντας τις διεκδικήσεις μέσα σε επίσημους διαύλους: το κόμμα και τη συνδικαλιστική παράταξη. Εντούτοις, οι φόβοι που είχαν εκφραστεί για τον κίνδυνο υποταγής αυτής της οργάνωσης από την εργοδοσία, δεν ήταν αβάσιμοι.

Την αμηχανία αυτή επέτεινε και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. που χωρίς καταβολές από το παρελθόν, εισήλθε στην μεταπολιτευτική πολιτική σκηνή, επιδιώκοντας την αναδιατύπωση της αριστερής ταυτότητας. Ο νέηλος φιλεργατικός λόγος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. –είναι η τρίτη χρήση του επιθέτου στην παρούσα εργασία, αλλά για τη γράφουσα λογίζεται ως η πλέον περιγραφική –, που όμως άφηνε ασάφειες στην ιδεολογική του συγκρότηση, επέτεινε τη λαϊκή συσπείρωση στο κόμμα που σύντομα το έφερε στην εξουσία. Υποστηρίζεται ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην εξουσία, διαφοροποίησε υπό την πίεση της διεθνής συγκυρίας (πετρελαϊκές κρίσεις, στροφή από τον κεϋνσιανισμό στον νεοφιλελευθερισμό κ.λπ.) το πολιτικό του πρόγραμμα, ενσωματώνοντας την εκπροσώπηση των κοινωνικών ομάδων και των διεκδικήσεών τους στο κράτος.

Η πυκνή περίοδος της μεταπολίτευσης, ήταν ακραίως πολωμένη, γεγονός που επηρέασε και τη συνδικαλιστική εκπροσώπηση των εργατών. Η κομματική ταυτότητα ήταν το κυρίαρχο στοιχείο έναντι της συνδικαλιστικής δράσης, καθιστώντας έτσι τη Γ.Σ.Ε.Ε. στίβο παραταξιακής κομματικοποίησης, υποταγμένης στο «σιδηρού νόμο της ολιγαρχίας». Πέραν της κομματοκρατίας, η Γ.Σ.Ε.Ε. ήταν παραδεδομένη στον κρατικό συνδικαλισμό, λειτουργώντας ως διάυλος μεταβίβασης της κυβερνητικής πολιτικής και, ειδικά επί Ν.Δ. ,με την υποστήριξη χουντικών σταγονιδίων φίλιων του Μακροθεωδορισμού, γεγονός που επέτρεπε η μερική μόνο αποχουντοποίηση. Ταυτόχρονα, η Γ.Σ.Ε.Ε. παρέμεινε οικονομικά δέσμια στο κράτος, και συνέχισε την αυτή πορεία της παρά την κατάργηση του ΟΔΕΠΕΣ και επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. Τα κακώς κείμενα του τριτοβάθμιου αυτού

συνδικαλιστικού οργάνου που το συνοδεύουν από τη γέννησή του ακόμα, δεν παύουν μεταπολιτευτικά. Ωστόσο, οφείλεται να αναγνωριστεί ότι, πολλά προβληματικά πεδία όπως η διπλοψηφία, εξαλείφθηκαν με τον Ν.1264/82. Όμως η εφαρμογή των νόμων και η χρήση του από τους έχοντες τους πόρους, είναι ένα άλλο ζήτημα.

Η λογική της «συνεργασίας των τάξεων» που επιβάλλεται δια νόμου, ο εγκλωβισμός στη νομιμότητα, οι αλλαγές στις πολιτικές φυσιολογίες, και ο κομματικά και κρατικά υποταγμένος κλαδικός συνδικαλισμός, γεννούν μια ρήξη με το παγιωμένο σύστημα εκπροσώπησης των εργαζομένων, με τους αγώνες που εκκινούν «από τα κάτω». Αναφερόμαστε στην περίπτωση των εργοστασιακών σωματείων. Η έννοια του όρου αναφέρεται στη μεταπολιτευτική δράση εργοστασιακών σωματείων και επιτροπών που έτεμναν κάθετα την επιχείρηση, επιτρέποντας την εκπροσώπηση του συνόλου των εργαζομένων στο χώρο εργασίας.

Όπως ο Bugawog επισημαίνει, για να μελετήσει κανείς την ανθρωπολογία της βιομηχανικής εργασίας, πρέπει να βγει έξω από το χώρο του εργοστασίου και να εξετάσει τον ανταγωνισμό του κεφαλαίου και τους αγώνες ανάμεσα στους καπιταλιστές και την εργατική τάξη. Το κινηματικό υποκείμενο που συναντάει κανείς στα εργοστασιακά σωματεία, έχει προκύψει από τη συγκρότηση του βιομηχανικού προλεταριάτου που εκκινεί από τα μέσα της δεκαετίας του '50, αναπτύσσεται στη δεκαετία του '60 και ανδρώνεται στη μεταπολιτευτική δεκαετία. Η εντεινόμενη αποδέσμευση από τα μέσα παραγωγής, η αυξανόμενη ένταξη στην αγορά της μισθωτής εργασίας, αποτέλεσαν συνθήκες προλεταριοποίησης, ειδικά στο χώρο της βαριάς βιομηχανίας που λειτουργεί με φορντικά μοντέλα παραγωγής, μαρτυρίες της μεταβολής της ελληνικής καπιταλιστικής οικονομίας. Η εντεινόμενη, ωστόσο, συσσώρευση του κεφαλαίου, σήμαινε για το βιομηχανικό προλεταριάτο την εκμετάλλευσή του με συμπίεση μισθών και δικαιωμάτων. Η ελληνική βιομηχανία κατέστησε την αυτή συνθήκη ως συγκριτικό της πλεονέκτημα, και δεν επένδυσε στην αναβάθμιση του ρόλου των εργαζομένων και στις παραγωγικές συνθήκες. Ο χώρος της βιομηχανίας παρέμεινε λύση επιβίωσης ακόμα και στην ακμή της. Η κρίση της δεκαετίας του 1970 και οι περιορισμοί ως αποτέλεσμα της ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ, έφεραν την κρίση και στην ελληνική βιομηχανία. Η βιωσιμότητα επιχειρήθηκε να διασφαλιστεί μέσω της υπερκεμετάλλευσης της

εργατικής δύναμης και καταστολής, ενώ μετά το 1980 η λύση ήταν ο κρατικός έλεγχος. Ωστόσο, η έλλειψη κρατικού σχεδιασμού και η κακοδιαχείριση, οδήγησαν σε περαιτέρω κρίση της ελληνικής βιομηχανίας, πλήττοντας το βιομηχανικό προλεταριάτο και κατ' επέκταση τους αγώνες του.

Σύμφωνα με τον Μαρξ και το εννοιολογικό σχήμα που εισήγαγε στο Κεφάλαιο, ο χώρος της βιομηχανίας ως «χώρος της σχετικής υπεραξίας» αποτελεί χώρο συγκέντρωσης της εργατικής τάξης και ως αποτέλεσμα ο χώρος αυτός εξελίσσεται σε συνείδηση των κοινών συμφερόντων και την ανάπτυξη του κινήματος. Στο ίδιο πνεύμα ο Hobsbawm υποστηρίζει ότι «όταν υπάρχει σύγκρουση μεταξύ εργοδοσίας – μισθωτών, θα υπάρξει συλλογική δράση, συνεχίζοντας την πάλη των τάξεων, είτε αυτή ενισχύεται από πολιτικές ιδεολογίες είτε όχι»²⁰¹. Τα εργοστασιακά σωματεία αποτέλεσαν ενδεχομένως μια γνήσια έκφραση αυτής της πάλης, που αμφισβήτησε την εκφορά διεκδικήσεων μέσω των παρατάξεων και έφερε νεωτερικά στοιχεία στο εργατικό κίνημα.

Πρωταρχικά και κύρια σε επίπεδο οργάνωσης, καθώς ο εξισωτικός χαρακτήρας στην εργατική ιεραρχία, λόγω της έλλειψης μηχανολογικής ειδίκευσης, ενίσχυε το ταξικό και ενωτικό χαρακτήρα ενός κοινού αγώνα, που ερχόταν σε αντιπαράθεση με το ιεραρχικό, γραφειοκρατικό χαρακτήρα του επίσημου συνδικαλισμού. Επίσης, το γεγονός ότι έτεμνε κάθετα την επιχείρηση, δημιουργούσε μια μαζικότητα και μαχητικότητα. Ταυτόχρονα, η συγκρότηση επιτροπών αγώνα ή σωματείων πέρα και μακριά από τους επίσημους διαύλους και η συγκρότησή τους σε μικρές ομάδες αλλά με μαζική αποδοχή, δημιουργούσε, μια ευελιξία και ένα σωστό διεκδικητικό χρονισμό, καθώς δεν απαιτούνταν οι κινητοποιήσεις πόρων που αναλώνουν και χρόνο. Ο κατακερματισμός οργανωτικά σε επίπεδο επιχείρησης, υπερκεράστηκε, από την αίσθηση του κοινού αγώνα και του ορισμού του αντιπάλου (εργοδοσία, κρατική πολιτική, ακόμα και το επίσημο σωματείο), και αυτό είναι σαφές στις κινητοποιήσεις αλληλεγγύης που είναι έντονες μέχρι τα μέσα ειδικά του 1976. Ωστόσο, η ενότητα η ηθική, διαβρώνεται από τον ιδεολογικό κατακερματισμό. Το παραδοσιακό κόμμα που εκπροσωπεί την εργατική τάξη το Κ.Κ.Ε. έχει ήδη επισημανθεί ότι δεν μπόρεσε να εκπροσωπήσει το κίνημα των εργοστασιακών σωματείων, παρά τις προσπάθειες μετά το 1977. Η

---

²⁰¹ Hobsbawm, *Πώς να Αλλάξουμε τον Κόσμο*, ό.π., 422.

νομιμότητα που ήταν ένα στοιχείο, συνοδεύτηκε από τον όχι παράλογο όπως έδειξε η μελέτη περιπτώσεων, φόβο για «κιτρινισμό» κάποιων σωματείων από την εργοδοσία. Το ΠΑΣΟΚ από την άλλη, δεν αρνήθηκε ποτέ την οργανωτική μορφή των σωματείων, ωστόσο επιχείρησε κυρίως μέσω της ΟΒΕΣ τη θεσμοποίησή του, στοιχείο που επέτειναν οι ως άνω αναφερόμενες πολιτικές του. Πέραν αυτών, τα εργοστασιακά σωματεία, είχαν να αντιμετωπίσουν και τον περεταίρω ιδεολογικό κατακερματισμό των κινηματικών υποκειμένων (μαοϊστές, τροτσκιστές) που επηρέαζαν τις διαφορές στην τακτική, άρα και στην εξέλιξη του αγώνα.

Άλλη μία καινοτομία των εργοστασιακών σωματείων, έγκειται στο ότι μετέφερε τον αγώνα έξω από το εργοστάσιο. Η καταβολή αυτής της τακτικής εκκινεί από το Ιουλιανά του 1965. Ωστόσο, η νεωτερικότητα εντοπίζεται στην προσπάθεια των σωματείων τόσο να γνωστοποιήσουν τον αγώνα τους και τα αιτήματά τους, όσο και να καλέσουν σε αλληλεγγύη σε άλλες επιχειρήσεις αλλά και στην κοινωνία. Το αποτέλεσμα αυτών των ενεργειών (μπροσούρες, συναυλίες, πορείες, συνθήματα), ήταν η οικονομική και ηθική ενίσχυση των απεργών, που σήμαινε συνάμα και μιας μορφής αυτονομίας και εργατικής εξουσίας. Ένα σημείο που πρέπει να επισημανθεί είναι η διαφοροποίηση του αστικού κέντρου από την επαρχία σε επίπεδο αλληλεγγύης. Χωρίς να σημαίνει ότι η συμπάρσταση στα αστικά κέντρα ήταν ασθενής, εντούτοις, υπάρχει διαφοροποίηση στην αλληλεγγύη που επιδεικνύει η επαρχία σε κινητοποίησης μονάδων της περιοχής. Αυτό είναι λογικό αν αναλογιστεί κανείς ότι έχει άμεση σχέση, τόσο με το εργατικό δυναμικό, όσο και με το περιβάλλον. Εκτός των παραπάνω, η ρεπερτοριακή καινοτομία των εργοστασιακών σωματείων εντοπίζεται στην αυξανόμενη γνώση της γραμμής παραγωγής. Αυτό σημαίνει, ότι γνωρίζουν πότε και που να διακόψουν ή να μειώσουν την παραγωγή προκαλώντας τη μεγαλύτερη πίεση στην εργοδοσία προς ικανοποίηση των αιτημάτων τους. Η νοηματοδότηση αυτής της τακτικής είναι υψηλή, καθώς ερμηνεύεται ως συνείδηση της εργατικής τους δύναμης.

Όλα τα παραπάνω, τα συναντάει κανείς με μεγάλη ένταση από το 1974 έως το 1977. Μετά την ψήφιση του Ν330/76 ακολούθησε πογκρόμ δίωξης δραστήριων συνδικαλιστικών στελεχών όχι μόνο από την επιχείρηση, αλλά από τη βιομηχανία γενικότερα λόγω της «μαύρης λίστας» του ΣΕΒ. Ο παράγοντας αυτός συνεπικουρούμενος από την εντατικοποίηση της εργασίας σε άθλιες συνθήκες με

συχνά θανατηφόρα δυστυχήματα, καθώς και η έλλειψη στήριξης πέραν από την κοινωνία, οδήγησε σε μια ύφεση του κινήματος. Η ανάκαμψη που σημειώνεται μετά το 1980 είναι περισσότερο θεσμική και ορμώμενη από τον εκδημοκρατισμό και την ρητορεία περί εργατικής συμμετοχής. Εντοπίζεται δε περισσότερο στο χώρο των προβληματικών επιχειρήσεων. Δεν υπονοείται επ' ουδενί ότι και σε περιόδους ύφεσης ενός *είδους* του εργατικού κινήματος δεν υπάρχουν δυναμικές εξαιρέσεις. Για αυτό, η γράφουσα αρνείται κατηγορηματικά να μιλήσει για ήττα των εργοστασιακών σωματείων. Αντίθετα θεωρεί ήττα τη μη θεωρητική ζύμωση πάνω στο φαινόμενο, και τη συμβολή του στη διεθνή θεωρία. Διαβάζοντας δε κανείς για τη μεταπολίτευση ή για το εργατικό κίνημα στην Ελλάδα, μπορεί να βρει αναφορές σχετικά με τη δράση των εργοστασιακών σωματείων. Ωστόσο, οι περισσότερες συχνά περιορίζονται σε έκταση μιας παραγράφου, συμφωνώντας παρ' αυτά στη δυναμική του κινήματος. Τα εργοστασιακά σωματεία, δεν αποτελούν παράγραφο στην εξέταση της νεότερης ιστορίας της Ελλάδας, ούτε σημείωση στην μακροσκοπική πραγμάτευση του ελληνικού εργατικού κινήματος. Αποτελούν ένα παράθυρο στην ουτοπία. Μια δράση που φάνηκε να μπορεί να φέρει ανατροπές, με τη γνώση και την οικειοποίηση πρακτικών αλλά κυρίως μνήμης. Σε κάθε περίπτωση η λήθη είναι ήττα, όχι η μνήμη.

Βιβλιογραφία

Αλεξανδρόπουλος Σ., *Συλλογική Δράση και Αντιπροσώπευση Συμφερόντων Πριν και Μετά τη Μεταπολίτευση στην Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. Κριτική, 2010.

Βαμιεδάκης Σ., *Η Εργατική Πολιτική του ΠΑΣΟΚ 1981-1985*, διπλωματική εργασία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, Μ.Π.Σ. Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία, Ρέθυμνο, 2009.

Βερναρδάκης Χ. «Η Ίδρυση, η Εξέλιξη και η Μετεξέλιξη του ΠΑΣΟΚ: Από το “κόμμα μαζών” στο κόμμα του κράτους», χ.τ., χ.χ.,
http://www.vernardakis.gr/uplmed/8_evolution%20pasok.pdf

Βερναρδάκης Χ, Μαυρή Γ., «Οι Ταξικοί Αγώνες στη Μεταπολίτευση», *περ. Θέσεις*, τχ. 14, (Ιανουάριος – Μάρτιος, 1986), χ.σ.
http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=141&Itemid=29

Βιτσιλάκη Χ., Μεταξάς Μ., «Το Βιομηχανικό Εργοστασιακό Κίνημα: Αντιλήψεις και Πρακτικές της Ηγεσίας», *Κοινωνικές Τάξεις, Κοινωνική Αλλαγή στην Οικονομική Ανάπτυξη*, Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών, 1986, 57-74.

Βούλγαρης Γ., *Η Ελλάδα από τη Μεταπολίτευση στην Παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα, εκδ. ΠΟΛΙΣ, 2008.

Βούλγαρης Γ., *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης 1974-1990*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 2001.

Burawoy M., «The Anthropology of Industrial Work», *Annual Review of Anthropology*, vol.8, (1979), 231-266

Γιαννίτσης Τ., *Η Ελληνική Βιομηχανία Ανάπτυξη και Κρίση*, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, ³1988.

Clogg R., *A Concise History of Greece*, UK, Cambridge University Press, ¹⁰2012.

Coriat B., *Ο Εργάτης και το Χρονόμετρο*, μτφρ. Διαγάντης Γ., Αθήνα, εκδ. Κομμούνια, 1985.

Craib I., *Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία, Από τον Πάρσονς στον Χάμπερμας*, Π. Λέκκας (επιμ.), Τζιαντζή Μ., Λέκκας Π. (μτφρ), Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, ¹³2009.

Δήμου Τ., *2340 Ημέρες στην Παρανομία*, Αθήνα, εκδ. Γλάρος, 1977.

Διακήρυξη Βασικών Αρχών και Στόχων του ΠΑΣΟΚ, 3/9/1974. διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος Ανδρέας Παπανδρέου, <http://www.agp.gr/agp/content/Document.aspx?d=7&rd=5499005&f=1403&rf=1842884619&m=4731&rm=11896313&l=2>

Friedman M., *Capitalism and Freedom, 40th Anniversary Addition*, Chicago, University of Chicago Press, 2002.

Goldstone J, Tilly C., «Threat and Opportunity, Popular Action and State Response in the Dynamics of Contentious Action», *Silence and Voice in the Study of Contentious Politics*, Cambridge, Cambridge University Press, 2001.

Ζαμπαρλούκου Σ., *Κράτος και Εργατικός Συνδικαλισμός στην Ελλάδα, 1936 – 1990-Μία Συγκριτική Προσέγγιση*, Αθήνα – Κομοτηνή, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, , 1997.

Hobsbawm E., *Πώς να Αλλάξουμε τον Κόσμο, Μαρξ και Μαρξισμός 1840-2011*, Μεζίτη Μ. (μτφρ), Σταματάκης Ν. (επιμ.), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 2011.

Θεοδώρου Θ.Ε., *Στοιχεία για την Εργατική Τάξη Σήμερα*, Αθήνα, εκδοτική ομάδα Εργασίας, 1975.

Θεωδορόπουλος Θ. Σ., *Η Αντεργατική Πρόκληση*, Αθήνα, τυπογραφία ΜΑΝΟΥΤΙΟΣ για λογαριασμό του συγγραφέα, Μάης 1976.

Ιορδάνογλου Χρ., *Η Ελληνική Οικονομία στη «Μακρά Διάρκεια», 1954 – 2005*, Αθήνα, εκδ.ΠΟΛΙΣ, 2008.

Ιωάννου, Χρ. «Η βιομηχανική εργατική τάξη στο συνδικαλιστικό κίνημα 1974-1984», *Κοινωνικές Τάξεις, Κοινωνική Αλλαγή στην Οικονομική Ανάπτυξη*, Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών, 1986, 31-56.

Ιωάννου Χρ., *Μισθωτή Απασχόληση και Συνδικαλισμός στην Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών, 1989.

Καναβάρος Τ., «Σημειώσεις για τη στάση της Αριστεράς απέναντι στο εργατικό κίνημα (1974-1981)», *περ. Θέσεις*, τχ. 2, (Ιανουάριος – Μάρτιος 1983), χ.σ. http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=29

Καραμπελιάς Γ., *Κράτος και Κοινωνία Στη Μεταπολίτευση (1974-1988)*, Αθήνα, εκδ. Εξάντας, 1989.

Κατρούγκαλος Γιώργος Σ.-Π., «Οι Συλλογικές Διαπραγματεύσεις στο Δημόσιο και το Φάντασμα του Ελληνικού Κορπορατισμού», *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, Πρακτικά 10^{ου} Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο (5/2005), Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, 2007, 196-212.

Κατσανέβας Θ. Κ., *Το Σύγχρονο Συνδικαλιστικό Κίνημα στην Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. «Νέα Σύνορα» Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη, ³1994.

Κατσορίδας Δ., *Βασικοί Σταθμοί του Εργατικού-Συνδικαλιστικού Κινήματος στην Ελλάδα 1780-2011*, Αθήνα, Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων (ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ), 2008.

Καψάλης Α., «Τα Εργατικά Συνδικάτα και η Απασχόληση των Οικονομικών Μεταναστών στην Ελλάδα», *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, Πρακτικά 10^{ου} Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο (5/2005), Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, 2007, 232-269.

Keynes M.J., *Η Γενική Θεωρία της Απασχόλησης του Τόκου και του Χρήματος*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση 2001.

Κορδάτος Γ., *Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος, Με Βάση Άγνωστες Πηγές και Ανέκδοτα Αρχεία*, Αθήνα, εκδ. Μπουκουμάνη, 1972.

Κουζής Γ., *Τα Χαρακτηριστικά του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος. Αποκλίσεις και Συγκλίσεις με τον Ευρωπαϊκό Χώρο*, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, 2007.

Κουζής Γ., «Τα Βασικά Χαρακτηριστικά του Σύγχρονου Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος», *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, Πρακτικά 10^{ου} Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο (5/2005), Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, 2007, 323-342.

Κουκουλές Γ. Φ., *Ελληνικά Συνδικάτα: Οικονομική Αυτοδυναμία και Εξάρτηση (1938-1984). Συμβολή στη Διερεύνηση της Υπόθεσης Ανυπαρξίας Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσεάς, 1984.

Κουκουλές Γ. Φ., *Για μια Ιστορία του Ελληνικού Συνδικαλιστικού Κινήματος, Εισαγωγή στην Παιδαγωγική της Ιστορικής Έρευνας*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσεάς, ²1994.

Κουκουλές Γ. Φ., «Αναδρομή σ' ένα Αμφιλεγόμενο Παρελθόν», *Το Ελληνικό Συνδικαλιστικό Κίνημα στο Τέλος του 20ου Αιώνα*, Αθήνα, εκδ. Gutenberg, 1997, 25-84.

Κουκουλές Γ. Φ., «Συλλογικές εργασιακές σχέσεις», *Επετηρίδα Εργασίας 1998*, Αθήνα, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Παντείου, 1998, 101-115.

Κυριακόπουλος Π., *Το Εργατικό Πρόβλημα στην Ελλάδα στα Πρώτα Μεταδικατορικά Χρόνια*, Αθήνα, εκδ. Ελεύθερος Τύπος, χ.τ., χ.χ.

Kuhn, T., *The Structure of Scientific Revolution*, Chicago, Chicago University Press, 1962.

Lagroye J., Francois B., Sawichi F., *Πολιτική Κοινωνιολογία*, Μ. Ψύλλα (επιμ), Ε. Μαγκανιώτης (μτφρ), Αθήνα, εκδ. τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, 2008.

Λέτσα Μ., *Εργατικοί Αγώνες στην Περίοδο της Δικτατορίας*, Αθήνα, εκδ. Αφων Τολίδη Ο.Ε., χ.χ.

Λιβιεράτος Δ., *στο 90 Χρόνια Γ.Σ.Ε.Ε. Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας*, Αθήνα, Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων (ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ), 2009.

Linz, J., Stepan, A., *Problems of democratic transition and consolidation - Southern Europe, South America and Post -Communist Europe*, USA John Hopkins University Press, , 1996.

Λυριντζής Χ., Νικολακόπουλος Η. , Σωτηρόπουλος Δ., (επιμ.), *Κοινωνία και πολιτική: όψεις της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, 1974-1994*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 1996.

Μανίκας Ν., Χαραλαμπίδης Μ., *Για Ένα Νέο Συνδικαλιστικό Κίνημα*, Τετράδια Συμβουλίων 1, Αθήνα, εκδ. ΑΛΕΤΡΙ, 1984.

Μαντέλ Ε., *Εργατικός Έλεγχος, Εργατικά Συμβούλια, Αυτοδιαχείριση*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 1975.

Marx K. –Engels F., *Για τον Συνδικαλισμό. Το Περιεχόμενο των διεκδικήσεων*, Αθήνα, εκδ. Γερ. Αναγνωστίδη, χ.χ.

Μαυρογορδάτος Γ.Θ., *Μεταξύ Πιτυοκάμπη και Προκρούστη – Οι Επαγγελματικές Οργανώσεις στη Σημερινή Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσέας, 1988.

Mc Adam D., Tarrow S., Tilly C, *Dynamics of Contention*, Cambridge University Press, 2003 .

Michels R., *Κοινωνιολογία των Πολιτικών Κομμάτων στη Σύγχρονη Δημοκρατία – Έρευνες Γύρω από τις Ολιγαρχικές Τάσεις του Ομαδικού Βίου*, μτφρ. Γ. Ανδρουλιδάκης, Αθήνα, εκδ. Γνώση, 1997.

Μητρόπουλος Α., «Νεοφιλελευθερισμός και συνδικάτα», Κ. Σπανού (επιμ.) *Κοινωνικές Διεκδικήσεις και Κρατικές Πολιτικές*, Αθήνα-Κομοτηνή, εκδ. Σάκκουλα, 1995, 123-151.

Μουζέλης Ν., *Κοινοβουλευτισμός και Εκβιομηχάνιση στην Ημι-περιφέρεια: Ελλάδα, Βαλκάνια, Λατινική Αμερική*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 1987.

Μπελαντής Δ., «Η “μαχητικότητα” της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ο κρατικός λόγος για τον “εσωτερικό εχθρό” στη “Μεταπολίτευση”», περ. *Θέσεις*, τχ. 53, (Οκτ. – Δεκ. 1995), χ.σ.

http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=517&Itemid=29

Μπελαντής Δημ., «ΚΚΕ, Εξεγέρσεις και «αστική –δημοκρατική» νομιμότητα», *περ. Θέσεις*, τ.χ. 107, (Απρίλιος – Ιούνιος 2009), χ.σ.

http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1067

Murray R., «Φορντισμός και Μεταφορντισμός», Hall S. κ.α., *Η Νεωτερικότητα Σήμερα – Οικονομία, Κοινωνία, Πολιτική, Πολιτισμός*, Αθήνα, εκδ. Σαββάλας, 2003.

Νικολακόπουλος Η., *Η καχεκτική Δημοκρατία – Κόμματα και Εκλογές, 1946-1967*, Αθήνα, εκδ. Πατάκη, ⁵2009.

Νικολακόπουλος Η., *Των Εκλογών τα Πάθη, Ψηφίδες της Ελληνικής Εκλογικής Ιστορίας του 20ου Αιώνα*, Αθήνα, ειδική έκδοση για την εφ. *Το Βήμα*, Οργανισμός Λαμπράκη, 2012.

Olson M., *Η Λογική της Συλλογικής Δράσης. Δημόσια Αγαθά και η Θεωρία των Ομάδων*, Κατσούλης Η. (επιμ.), Γράβαρης Δ. (μτφρ.), Αθήνα, εκδ. Παπαζήση, 1991.

Παπανδρέου Α., *Πατερναλιστικός Καπιταλισμός*, μτφρ. Μ. Λυκούδη, Αθήνα, εκδ. Καρανάση, 1974.

Πετράκη Γ., *Κοινωνική Συσχετισμοί και Εργοδοτικές Πολιτικές Διαχείρισης και Ελέγχου της Εργασίας (1950 – 1993)*, Αθήνα, Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε. (ΙΝΕ), χ.χ.

Πολυχρονίδης Μ., «Για τον Εργοδοτικό Λόγο περί Συνδικαλισμού στη μεταπολίτευση», *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, Πρακτικά 10^{ου} Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο (5/2005), Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Σάκη Καραγιωργα, 2007, 270-287.

Σακελλαρόπουλος Θ., *Προβληματικές Επιχειρήσεις. Κράτος και Κοινωνικά Συμφέροντα τη Δεκαετία του '80*, Αθήνα, εκδ. Κριτική, 1992.

Sartori G., *Σημασιολογία, Έννοιες, Συγκριτική Μέθοδος, Κείμενα του Γιουβαννί Sartori*, Επιλογή, Επιμέλεια, Εισαγωγή: Σ. Ι. Σεφεριάδης, Αθήνα εκδ. Παπαζήση, 2004, 227-295.

Schmitter P. C., «Still the Century of Corporatism?», *The Review of Politics*, Vol. 36, No. 1, , *The New Corporatism: Social and Political Structures in the Iberian World*, Cambridge University Press, (January 1974), 85-131.

Schmitter P.C., «The Consolidation of Democracy and Representation of Social Groups», *American Behavioral Scientist*, vol. 35, (March –June 1988), 422-449.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Η Συγκρότηση της Εργατικής Τάξης στην Ελλάδα», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 6, (Νοέμβριος 1995), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 9-78.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Διεκδικητικό Κίνημα και Πολιτική: ο Ελληνικός Συνδικαλισμός πριν από τη Δικτατορία 1962-1967)», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 12, (Νοέμβριος 1998), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 5-34.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Συγκρουσιακή Πολιτική, Συλλογική Δράση, Κοινωνικά Κινήματα: μια Αποτύπωση», στο *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 27, (Μάιος 2006), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 7-42.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Συλλογικές Δράσεις, Κινηματικές Πρακτικές: η «Σύντομη» Δεκαετία του '60 ως «Συγκρουσιακός Κύκλος», *Η «Σύντομη Δεκαετία του '60» Θεσμικό Πλαίσιο, Κομματικές Στρατηγικές, Κοινωνικές Συγκρούσεις, Πολιτισμικές Διεργασίες*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 2008, 57-77.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Η «θετική ευρετική» της συγκρουσιακής πολιτικής και οι καταβολές της», στο *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 35, (Ιούλιος 2010), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 5-18.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Ο Άδηλος Ρόλος των Συλλογικών Δράσεων στην Ελληνική Καθεστωτική Αλλαγή (1974), Προκαταρκτικές Σκέψεις για το Πολυτεχνείο», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 36, (Δεκέμβριος/2010), Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 119-133.

Σπουρδαλάκης Μ., *ΠΑΣΟΚ: Κόμμα – Κράτος – Κοινωνία*, Αθήνα, εκδ. Πατάκης, 1998.

Σπουρδαλάκης Μ., «Πολιτικά Κόμματα και Συνδικάτα. Βίοι Παράλληλοι», *Εργασία και Πολιτική. Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα (1974-2004)*, Πρακτικά 10^{ου} Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο (5/2005), Αθήνα, εκδ. Ίδρυμα Σάκη Καραγιωργα, 2007, 142- 152.

Tarrow S., *Power in Movement Social Movements and Contentious Politics*, Cambridge, Cambridge University Press, 2^η1998.

Tilly C., *Κοινωνικά Κινήματα 1768-2004*, Αθήνα, εκδ. Σαββάλας, 2007.

Τσακίρης Α., *Ο Συνδικαλισμός των Εργαζομένων στις Τράπεζες στην Ελλάδα (1974 -1993)*, διδακτορική διατριβή, Αθήνα, Ε.Κ.Π.Α., Π.Μ.Σ. Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία, 2006.

Τσουκαλάς Κων., *Κράτος, Κοινωνία, Εργασία στη Μεταπολεμική Ελλάδα*, Αθήνα, εκδ. Θεμέλιο, 1986.

Τσουκαλάς Κ., «Η Ελληνική Δεκαετία του '60: «Σύντομη ή μακρά»;», στο Ρήγος Α., Σεφεριάδης Σ.Ι., Χατζηβασιλείου Ε. (επιμ.), *Η «Σύντομη Δεκαετία του '60» Θεσμικό Πλαίσιο, Κομματικές Στρατηγικές, Κοινωνικές Συγκρούσεις, Πολιτισμικές Διεργασίες*, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη, 2008, 41-46.

Χατζηβασιλείου Ο., *Συνδικαλισμός και Κοινωνική Αντίδραση (1947-1987)*, Αθήνα, εκδ. Οδυσσεάς, χ.χ.

Τύπος

Γιαννακά Σ., «29 Χρόνια από την 3^η Σεπτέμβρη 1974, από το ΠΑΚ στο ΠΑΣΟΚ», εφ. *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 31/8/2003

<http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=153471>

Ιός, «Τα τανκς της Μεταπολίτευσης», εφ. *Ελευθεροτυπία*, 22/7/2007

<http://www.iospress.gr/ios2007/ios20070722.htm>

Ιός, «Η γνωστή – άγνωστη αντίσταση στη χούντα», εφ. *Ελευθεροτυπία*, (22/4/1997)

<http://www.iospress.gr/extra/antistasi74.htm>

Ιός, «Το κόκκινο περιοδικό της μεταπολίτευσης», *Ιός*, εφ. *Ελευθεροτυπία*, (22/2/2003)

<http://www.iospress.gr/ios2003/ios20030223b.htm>

Παπαδόπουλος Γ., «Εδώ η κρίση στοίχειωσε 22 χρόνια πριν», εφ. *Τα Νέα*, 19.1.2013.

<http://www.tanea.gr/news/greece/article/4782972/?iid=2>

Τσουκαλάς Κ., «Η νέα “μεταπολίτευση”», εφ. *Η Εφημερίδα των Συντακτών*, 9.12.2012.

<http://www.efsyn.gr/?p=6686>

Πηγές

Εκλογικά αποτελέσματα, Βουλή των Ελλήνων

<http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Ekloges/Eklogika-apotelesmata-New/#B>

60 Χρόνια Αγώνων και Θυσιών, Χρονικό του Κ.Κ.Ε., τόμος β (1945-1978), Αθήνα, έκδ. της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε. Σύγχρονη Εποχή, 1979.

Αντιπληροφόρηση, τόμος Ι περιλαμβάνει τα τεύχη 1-11, Αθήνα, εκδ. Γραφές, 2003.

Αντιπληροφόρηση, τόμος ΙΙ περιλαμβάνει τα τεύχη 12-20, Αθήνα, εκδ. Γραφές, 2003.

Αυτόνομη Πρωτοβουλία Πολιτών, Νοέμβρης 1973 Αυτοί οι Αγώνες Συνεχίζονται Δεν Εξαγοράζονται Δεν Δικαιώθηκαν, Αθήνα, Νοέμβρης, 1983.

Εφημερίδα Ριζοσπάστης, φύλλα από τις 25/9/1974 – 31/10/1981 *εκτός από τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο 1981

*Σημειώνεται ότι η εφημερίδα Ριζοσπάστης υπάρχει ψηφιοποιημένη από την Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδας

<http://efimeris.nlg.gr/ns/main.html>

Η Πείρα της ΙΖΟΛΑ Όπλο για το Προχώρημα του Προλεταριακού Αγώνα, 1, Αθήνα εκδ. Προλεταριακός Αγώνας, Ιούλιος 1977.

Λάρκο '77, Αθήνα, έκδ. του γραφείου περιοχής Αν. Στερεάς – Εύβοιας του Κ.Κ.Ε., 1977.

Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο, τχ. 3-4 (Απρίλιος 1977), έκδ. ΚΕΜΕΔΙΑ, ΠΑΣΟΚ.

Μπράνης Σ., *Στατιστικές Εργατικών Ατυχημάτων στην Ελλάδα*, Αθήνα, Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, 1998.

Ομάδα για μια Προλεταριακή Αριστερά, *Απεργία της National Can, Διδάγματα – Προοπτικές*, Αθήνα, εκδ. 17 Νοέμβρη, Δεκέμβρης 1974.

Ομάδα για μια Προλεταριακή Αριστερά, *Η Απεργία της ΙΤΤ. Με Χαμένες Μάχες Κερδίζεται ο Πόλεμος*, χ.τ., χωρίς έκδοση, Ιούλης 1975.

Σταυροπούλου, Α., *Η Μεγάλη Απεργία του 1977 στα μεταλλεία του Μαντέμ Λάκκο και της Ολυμπιάδας*, Αθήνα, Εναλλακτικές Εκδόσεις, 2003

Το Εργοστασιακό Κίνημα. Αφιέρωμα στα 5 Χρόνια Δράσης της ΟΒΕΣ 1979-1984», εκδ. ΟΒΕΣ, Αθήνα 1984.

Πηγές από Γ.Σ.Ε.Ε. και ΑΡ.ΙΣΤ.ΟΣ.

- Πρακτικά του 17^{ου} Πανελλαδικού Συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε., 4-6 Μαρτίου 1973
- 18ο Πανελλαδικό Συνέδριο Γ.Σ.Ε.Ε.- Διοικητικός Απολογισμός, Γ.Σ.Ε.Ε., Καβάλα, Απρίλης 1976
- 19^ο Έκτακτο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. Φάκελος Συνεδρίου, 8-12 Νοεμβρίου 1978
*δεν περιέχει τα πρακτικά τα οποία δεν υπάρχουν, αλλά περιέχει τις διακηρύξεις και το Διοικητικό Απολογισμό
- Πρακτικά 20^{ου} Έκτακτου Πανελλαδικού Συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε., 19 Απριλίου 1984
- Πρακτικά 21^{ου} Πανελλαδικού Συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε., Κασσάνδρα, 3-5 Οκτωβρίου 1981
- Πρακτικά 22^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε 9-11 Δεκέμβρη 1983. Αθήνα, ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ., 1995

Οπτικοακουστικό υλικό

Νικολακόπουλος Η., συζήτηση στρογγυλής τραπέζης «Ποιος Φοβάται τη Μεταπολίτευση;», Συνέδριο: *Μεταπολίτευση: Από τη Μετάβαση στη Δημοκρατία στην Οικονομική Κρίση;*, Αθήνα, Διοργανωτής: Περιοδικό Ιστορείν, Freie Universitat Berlin, Friedrich Ebert, 16.12.2012

<http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=659>

Ντοκιμαντέρ: *Ανδρέας Παπανδρέου: 1974-1981 Η Σκιαγράφηση της Πορείας του Προς τη Νίκη*, Ίδρυμα Ανδρέας Παπανδρέου, 2004.

Σεφεριάδης Σ. Ι., «Μεταπολίτευση, Συλλογικές Δράσεις και η Πολιτική των Συνδηλώσεων», Συνέδριο: *Μεταπολίτευση: Από τη Μετάβαση στη Δημοκρατία στην Οικονομική Κρίση;*, Αθήνα, Διοργανωτής: Περιοδικό Ιστορείν, Freie Universitat Berlin, Friedrich Ebert, 15.12.2012.

<http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=681>

Οι Λαχειοπώλες του Ουρανού, εκδ. Διάδοση, χ.τ., 2005-2009.

Ο Αγώνας: μια ταινία των Έξι. Κοινωνικοί και Εργατικοί Αγώνες 1974-1980, Λέσχη των Ισοπεδωτών, χ.τ., χ.χ.

---

*Σημειώνεται ότι όλοι οι διαδικτυακοί τόποι προσπελάστηκαν στις 22/2/2013

Παράρτημα Ι. Ο χώρος του επίσημου συνδικαλισμού

Το παράρτημα αυτό αποτελεί υποστήριξη για το κεφάλαιο 2 της παρούσας εργασίας, αναδεικνύοντας μέσα από τους πίνακες που παρατίθενται τον κατακερματισμό της Γ.Σ.Ε.Ε. αλλά και τη σύνδεση με τα κόμματα και τις παρατάξεις. Οι πίνακες έχουν συγκροτηθεί μετά από σχετική έρευνα των πολυγραφημένων πρακτικών των Συνεδρίων της Γ.Σ.Ε.Ε. (17-21^ο) καθώς και μελέτη τύπου και περιοδικών και σχετικής βιβλιογραφίας, όπως παρατίθενται.

Πίνακες:

Πίνακας 1: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 1966-1983

Εικόνα1 : Πρώτη μεταδικτατορική Διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε

Πίνακας 2: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 18ο Συνέδριο, Καβάλα, Απρίλιος 1976

Πίνακας 3: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 18^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε

Πίνακας 4: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 19ο Καλαμάτα, Νοέμβριος 1978

Πίνακας 5: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 19^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.

Πίνακας 6: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 20^ο Συνέδριο, Πειραιάς, Απρίλιος 1981

Πίνακας 7: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 21^ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, Οκτώβριος 1981

Πίνακας 8: Νέα διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε, 21^ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, 1981

Πίνακας 9: Προσωρινή Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. 1982

Πίνακας 10: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 22^ο Συνέδριο, Βουλιαγμένη, Δεκέμβριος 1983

Πίνακας 11: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 22ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε

Πίνακας 2: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 1966-1983

Ετος	Εργατικά Κέντρα			Ομοσπονδίες			Σύνολο φυσικών μελών
	Αριθ.	Σωματεία	Μέλη	Αριθ.	Σωματεία	Μέλη	
1966	70	1.520	163.292	42	1.304	131.471	
1968*	73			46			
1976	78	2.367	309.412	43	1.587	248.178	
1978	78	2.492	336.798	43	1.916	288.550	
1980	79	2.575	397.856	43	1.930	315.237	
1981	79		404.681	51		379.111	
1983 ^α	65	1.516	204.837	64	1.415	365.809	570.646
1983 ^β	84	1.555	210.640	77	1.582	387.355	597.995

Πηγή: Μαυρογορδάτος, ό.π., 93,

Συνδικαλιστική Επιθεώρηση, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986,

α: ψηφίσαντα μέλη,

β: σύνολο φυσικών μελών

Σημείωση: μέχρι το 1983 δεν μπορεί να γίνει υπολογισμός της συνολικής δύναμης, λόγω της διπλής εκπροσώπησης

Εικόνα1 : Πρώτη μεταδικτατορική Διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε

Πρόεδρος: Παπαγεωργίου Νικόλαος,
 Γενικός Γραμματέας: Καρακίτσος Χρήστος, Αναπληρωτής Πρόεδρος: Σιούτης Ελευθέριος, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας: Θεοφανόπουλος Παναγιώτης, Γραμματέας Οργανωτικού: Μποσκαΐνος Ιωάννης, Γραμματέας Οικονομικού: Μαυρικός Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Γραμματέας Οικονομικού: Ψαλτάκος Γρηγόριος, Μέλη Εκτελεστικής Επιτροπής: Ασάναγλου Νικόλαος, Κουλουμπής Γεράσιμος, Παπαδάτος Αργύριος, Χατζηβασιλείου Ορέστης.
 Μέλη Διοίκησης: Γασουφαλάκης Νικόλαος, Γιαννόπουλος Λουκάς, Γρυπάρης Αντώνιος, Δούσκας Δημήτριος, Γαλανόπουλος Χαράλαμπος, Ιωάννου Γεώργιος, Ιορδανίδης Ιωάννης, Κατσαφάδος Νικόλαος, Καλλιζας Γεώργιος, Κοτσοβόλης Ευάγγελος, Κυπραΐος Γεώργιος, Νικολιδάκης Ιωάννης, Παπαγεωργόπουλος Νικόλαος, Παππάς Γεώργιος, Ρομπόπουλος Ιωάννης, Σκύβαλος Εμμανουήλ (παραιτήθηκε και τη θέση του πήρε ο Τσαπάκης Νικόλαος), Στεφόπουλος Πανταζής, Ταξιάριου Γεώργιος, Τασούλης Παναγιώτης, Γζιέρης Βασίλειος, Τζαβάσας Κωνσταντίνος, Τόλος Κωνσταντίνος, Φράσκος Ιωάννης, Χριστινάκης Παναγιώτης.

Πηγή: Συνδικαλιστική Επιθεώρηση, τχ 15, (Μάρτιος 1986)

Πίνακας 2: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 18ο Συνέδριο, Καβάλα, Απρίλιος 1976

18 ^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Καβάλα, 10-11 Απριλίου 1976								
Δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε.								
Εργατικά Κέντρα				Ομοσπονδίες				Σύνολο αντιπροσώπων στο Συνέδριο
Αριθ.	Ψήφισαν	Σωματεία	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αριθ.	Ψήφισαν	Σωματεία	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	
78	73	2.367	309.412	43	41	1.587	248.178	534

Πηγή: Συνδικαλιστική Επιθεώρηση, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986 και

Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε., αρ. φύλλου 61, 20.11.1978

Πίνακας 3: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 18^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.

18ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Καβάλα, 10-11 Απριλίου 1976			
Παραταξιακές Δυνάμεις			
Παράταξη	Σχόλια	Ψήφοι	Έδρες
Δημοκρατική Συνεργασία Δ.Σ	Παράταξη Παπαγεωργίου - Καρακίτσος	254	16
Ελεύθερο Δημοκρατικό Εργατικό Κίνημα Ε.Δ.Ε.Κ.	Άκρα δεξιά	125	8
Ενιαία Συνδικαλιστική Κίνηση - Συνεργαζόμενοι Συνδικαλιστές (ΕΣΑΚ - ΣΣ)		91	6
Πανελλήνια Αγωνιστική Κίνηση Εργαζομένων (ΠΑΣΚΕ)		49	3
Συνδικαλιστική Ενότητα (ΑΕΜ)		27	2
Ρομπόπουλος Ιωάννης	Ανεξάρτητος	14	-
Δημοκρατική Ανανεωτική Συνδικαλιστική Αλλαγή		7	-
Σύνολο:			35

Πηγή: *Συνδικαλιστική Επιθεώρηση*, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986

Πίνακας 4: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 19ο Καλαμάτα, Νοέμβριος 1978

19ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Καλαμάτα, 8-12 Νοεμβρίου 1978										
Δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε.										
Εργατικά Κέντρα					Ομοσπονδίες					
Αρ ΕΚ	Ψήφισα ν	Σωματεία	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αντ/ποι	Αρ	Ψήφισα ν	Σωματεία	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αντ/ποι	Σύνολο Αντ/πων
78	74	2.457	334.609	347	43	43	1.916	288.550	294	641 *

Πηγή: *Συνδικαλιστική Επιθεώρηση*, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986

* τελικά συμμετείχαν 596 από τους 641 αντιπροσώπους των οργανώσεων καθώς και 27 αντιπρόσωποι όπως όριζε ο Ν. 6/75.

Πίνακας 5: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 19^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.

19ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Καλαμάτα, 8-12 Νοεμβρίου 1978		
Παραταξιακές Δυνάμεις		
Παράταξη	Σχόλια	Ψήφοι
Ελεύθερο Δημοκρατικό Συνδικαλιστικό Κίνημα	Παράταξη Παπαγεωργίου, Καρακίτσος και άκρα δεξιά	416 υπέρ * ¹
Σερέτης	Ανεξάρτητος προερχόμενος από την ακροδεξιά	51
Ενιαία Συνδικαλιστική Κίνηση - Συνεργαζόμενοι Συνδικαλιστές (ΕΣΑΚ - ΣΣ)	Απείχε	
Πανελλήνια Αγωνιστική Κίνηση Εργαζομένων (ΠΑΣΚΕ)	Απείχε	
Συνδικαλιστική Ενότητα (ΑΕΜ)	Απείχε	

Πηγή: *Συνδικαλιστική Επιθεώρηση*, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986

*¹: ο Λιβιεράτος αναφέρει 417 ψήφους υπέρ.

Πίνακας 6: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 20^ο Συνέδριο, Πειραιάς, Απρίλιος 1981

20 ^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Πειραιάς, 19 Απριλίου 1981										
Δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε.										
Εργατικά Κέντρα					Ομοσπονδίες					Σύνολο αντιπροσώπων στο Συνέδριο
Αριθ.	Ψήφι-σαν	Σωματεία	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αντ/ποι	Αριθ.	Ψήφι-σαν	Σωματεία	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αντ/ποι	
79	78	2.457	388.307	411	43	43	1.916	338.526	336	747*

Πηγή: Πρακτικά 20^{ου} Έκτακτου Πανελλαδικού Συνεδρίου για την Τροποποίηση του Καταστατικού της Γ.Σ.Ε.Ε.

* συμμετείχαν τελικά 692 αντιπρόσωποι. Λιβιεράτος, Τα Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε., ό.π., σ. 133.

Πίνακας 7: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 21^ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, Οκτώβριος 1981

21 ^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Κασσάνδρα, 3-5 Οκτωβρίου 1981						
Δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε.						
Εργατικά Κέντρα			Ομοσπονδίες			Σύνολο αντιπροσώπων στο Συνέδριο
Ψηφίσαν	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αντι-πρόσωποι	Ψηφίσαν	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Αντι-πρόσωποι	
79	404.681	419	51	379.111	386	805

Πηγή: Συνδικαλιστική Επιθεώρηση, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986

Πίνακας 8: Νέα διοίκηση Γ.Σ.Ε.Ε, 21^ο Συνέδριο, Κασσάνδρα, 1981

Πηγή: Συνδικαλιστική Επιθεώρηση, τ.χ. 15, Μάρτιος 1986

21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Κασσάνδρα, 3-5	
Η συγκρότηση σε σώμα της νέας Διοίκησης	
Όνομα	Θέση
Προεδρείο	
Χρήστος Καρκαίτσος	Πρόεδρος
Κώστας Μαυρίκος	Αναπληρωτής Πρόεδρος
Μανώλης Σαΐτης	Γενικός Γραμματέας
Αντώνης Γρυπάρης	Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας
Θωμάς Θωμαΐδης	Γραμματέας Οικονομικού
Παναγιώτης Θεοφανόπουλος	Γραμματέας Οργανωτικού
Γιάννης Ιορδανίδης	Αναπληρωτής Γραμματέας Οργανωτικού
Πότης Πανούσης	Αναπληρωτής Γραμματέας Οικονομικού
Εκτελεστική Επιτροπή	
Μιχάλης Ζησιμόπουλος	
Νίκος Λάπας	
Ιωάννης Λοΐζας	
Νίκος Νεοκοσμιδής	
Γιώργος Ντότζης	
Γιάννης Ρομπόπουλος	
Θόδωρος Σαραντάρης	

Όνομα	Θέση	Όνομα
Μέλη Διοίκησης		
Δημήτρης Αθανασίου		Γιάννης Κιτσόπουλος
Θεόδωρος Ασαλουμίδης		Μιχάλης Λαζαρίδης
Θεράπων Γουρνάς		Χρήστος Παπαϊωάννου
Στέφανος Διάκος		Παναγιώτης Παπαχριστόπουλος
Θεοφάνης Ζωγράφος		Δημήτρης Παταρινός
Γιάννης Θάνος		Ιωσήφ Ποτηράκης
Θεοφύλακτος Θεοφύλακτιδής		Ιάκωβος Πρωτογάλης
Σπύρος Καριτζάς		Δήμητρα Ρεβέθη
Χαράλαμπος Καρυπίδης		Κώστας Σγουρός
Δαμιανός Κασσαλάς		Σωτήρης Σεραφειδής
Βαγγέλης Κατσούλης		Λέκκας Τσιργιώτης
Γιάννης Κιτσόπουλος		Ανδρέας Χιώτης
Μιχάλης Λαζαρίδης		Στέφανος Χονδρέλης
Χαράλαμπος Λευτεριώτης		Χρήστος Χρηστίδης
Γιάννης Μαραβέλιας		Δημήτρης Χριστόπουλος
Χαράλαμπος Λευτεριώτης		
Γιάννης Μποσκαίνος		
Γιώργος Πάντος		

Πίνακας 9: Προσωρινή Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. 1982

Προσωρινή Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. 1982	
Παράταξη	Έδρες
ΠΑΣΚΕ	27
ΕΣΑΚ-Σ	4
ΑΕΜ	3
Ν.Δ.	2
Παράταξη του Καρακίτσου	4
Ακροδεξιόι	3
Ανεξάρτητοι της αριστεράς	2

Πηγή: Λιβιεράτος, 90 Χρόνια Γ.Σ.Ε.Ε, ό.π., σ. 141

Πίνακας 10: Η δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., 22^ο Συνέδριο, Βουλαγαμένη, Δεκέμβριος 1983

22^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., «Αστέρας» Βουλαγαμένης, 9-11 Δεκεμβρίου 1983				
Δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε.				
Εργατικά Κέντρα			Ομοσπονδίες	
Ψήφισαν	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Ψήφισαν	Ψηφίσαντα φυσικά μέλη	Σύνολο αντιπροσώπων στο Συνέδριο
65	204.837	64	365.809	583

Πηγή: Πρακτικά 22^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε 9-11 Δεκέμβρη 1983. Αθήνα, ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ., 1995

Πίνακας 11: Αποτελέσματα αρχαιρεσιών 22ου Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.

22ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε., Βουλαγαμένη, 9-11 Δεκεμβρίου 1983		
Παραταξιακές Δυνάμεις		
Παράταξη	Ψήφοι	Μέλη
ΠΑΣΚΕ	301	26
Δημοκρατική Αγωνιστική Συνεργασία Δ.Α.Σ.	205	17
Αυτονομία –Ανανέωση	22	2

Πηγή: Πρακτικά 22^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε, ό.π.

Παράρτημα II

Χρονικό κινητοποιήσεων Ιούλιος 1974 - Οκτώβριος 1981

Το παρόν παράρτημα αποτελεί ένα χρονικό κινητοποιήσεων και συμβάντων, με αφετηρία την πτώση της δικτατορίας και λήξη την άνοδο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην εξουσία. Οι λόγοι για τους οποίους έχει επιλεγεί αυτό το χρονικό διάστημα είναι οι εξής: επελέγη να αποτυπωθούν οι κινητοποιήσεις μεταδικτατορικά λόγω του ότι, οι διαμαρτυρίες πριν είχαν ευνόητα και αντιδικτατορικό χαρακτήρα, ενώ το χρονολόγιο θέλει να αποτυπώσει τα αιτήματα και τις κινητοποιήσεις στη μετάβαση στη δημοκρατία. Εξάλλου, έγινε λόγος παραπάνω για τις κινητοποιήσεις κατά την επταετία. Η επιλογή να ολοκληρωθεί το χρονικό τον Οκτώβριο του 1981, βασίζεται πρωτίστως στα όρια μιας μεταπτυχιακής εργασίας, και δευτερευόντως στην ολοκλήρωση μιας περιόδου που συνηθίζουμε να ονοματίζουμε ως πρώιμη μεταπολίτευση. Πάντως, η έρευνα δείχνει ότι η μελέτη του εργοστασιακού συνδικαλισμού δεν ολοκληρώνεται το 1978, όπως πολλές μελέτες και χρονικά αναφέρουν. Αυτό υποστηρίζεται με θέρμη από τη γράφουσα και είναι εμφανές ακόμα και με μια σύντομη ματιά στο χρονικό. Επίσης, σημειώνεται ότι σε ένα επόμενο ερευνητικό στάδιο, θα πρέπει κανείς να λάβει υπόψη του και τις κινητοποιήσεις μετά την άνοδο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην εξουσία όταν υπάρχει μια αναζωπύρωση τόσο των κινητοποιήσεων, όσο και του εργοστασιακού συνδικαλισμού, και ειδικά στις περιπτώσεις των προβληματικών βιομηχανιών. Εξάλλου, πρόκειται για μια περίοδο που υπάρχει μεταβολή τόσο των αξιακών πλαισίων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, γεγονός που επηρεάζει εκ νέου την πολιτική εκπροσώπηση, την εργατική εκπροσώπηση σε επίσημο επίπεδο όπου σημειώνεται και η διάσπαση του 1985, καθώς επίσης και τους ταξικούς αγώνες.

Αναφορικά με τη συγκρότηση του χρονικού, αυτή έχει βασιστεί σαφέστατα και πρώτιστα στις εργατικές κινητοποιήσεις (απεργίες, στάσεις εργασίας κ.ο.κ.), αλλά και στα συμβάντα που υποστηρίζουν τα όσα αναφέρθηκαν στην εργασία, τόσο περί ριζοσπαστικοποίησης της περιόδου, όσο και για τον χαρακτηρισμό της εργατικής εκπροσώπησης ως «μερικό καθεστώς» της αστικής δημοκρατίας της μεταπολίτευσης· ενδεικτικά αναφέρω ότι έχουν καταγραφεί γεγονότα όπως ψήφιση νόμων που αφορούν στη μελέτη, απολύσεις για συνδικαλιστικούς λόγους ή lok

άουτ και δικαστικές διαμάχες, κάποιες κινητοποιήσεις φοιτητών και αγροτών (ιδιαίτερα εκείνες οι οποίες αντιμετωπίστηκαν με καταστολή). Επίσης αναφέρονται εργατικά ατυχήματα, αν και σημειώνεται ότι είναι απλώς ενδεικτικά, καθώς αυτά δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι ήταν καθημερινά –ειδικά από το 1978 και εντεύθεν. Δεν έχουν καταγραφεί οι μεγάλες πολιτικές συγκεντρώσεις που έλαβαν χώρα αυτήν την περίοδο, παρά μόνο ουδέτερης πολιτικής απόχρωσης συγκεντρώσεις με υψηλή νοσηματοδότηση (όπως για παράδειγμα η υποδοχή του Προέδρου της Κύπρου στον Νοέμβριο 1974).

Η συγκρότηση του χρονικού βασίστηκε στη μελέτη της εφημερίδας *Ριζοσπάστης* από τον Ιούλιο 1974 έως και τον Οκτώβριο 1981. Η επιλογή της εν λόγω εφημερίδας βασίστηκε στο γεγονός ότι, είχε ενδελεχή αναφορά στα εργατικά ζητήματα με σελίδα αφιερωμένη στην εργατιά και σημειώσεις για τις απεργίες, αλλά και έρευνες, ειδικά στα κυριακάτικα φύλλα, στους τόπους δουλειάς. Σημειώνεται ότι για τα χρόνια 1974-1978 επίσης χρησιμοποιήθηκε βιβλιογραφία που είχε χρήση πηγής κυρίως: *Εξήντα Χρόνια Αγώνων και Θυσιών, Χρονικό του ΚΚΕ, Νοέμβρης 1973 Αυτοί οι Αγώνες Συνεχίζονται, Δεν Εξαγοράζονται Δεν Δικαιώθηκαν*, τα τεύχη της *Αντιπληροφόρησης* από το 1974 έως το 1978, καθώς επίσης και μπροσούρες από τις ομάδες που πρωτοστάτησαν στις απεργίες όπως της ΙΤΤ και της National Can και της ΠΙΤΣΟΣ (για τις ακριβείς βιβλιογραφικές αναφορές βλ. Βιβλιογραφία). Σημειώνεται ότι ειδικά από το 1978 και εντεύθεν, η γράφουσα βασίστηκε αποκλειστικά στα φύλλα του *Ριζοσπάστη*, στα οποία έγινε εξαντλητική έρευνα εκτός από τους μήνες Ιούλιο -Αύγουστο 1981, στους οποίους δεν υπήρχε πρόσβαση.

Πίνακας 1. Χρονικό 1974

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
26/7	Σχηματίζεται η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας			
27/7	Κύπριοι φοιτητές	Διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας και κατάληξη στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη	Διαμαρτυρία για τα γεγονότα της Κύπρου	
Αύγουστος 1974				
3/8	Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδος (ΕΦΕΕ)	Ανακοίνωση	Άμεση κατοχύρωση πολιτικών, συνδικαλιστικών, ακαδημαϊκών ελευθεριών του φοιτητικού κόσμου Συγκρότηση οργάνων της ΕΦΕΕ από αντιδικτατορικούς εκπροσώπους του κινήματος Διευκολύνσεις στους φοιτητές που διώχτηκαν κατά την επταετία	
12/8	Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης Σ. Γκίγκας απαγορεύει τις συγκεντρώσεις σε ανοικτό και κλειστό χώρο			
16/8	Κύπριοι σπουδαστές	Απεργία πείνας και πορεία		Υπάρχουν συγκρούσεις με τους απεργούς. Το βράδυ συγκεντρώνονται διαδηλωτές για συμπαράσταση τους οποίους απομακρύνει με βία η αστυνομία. Παρόμοιες διαδηλώσεις είχαμε και σε άλλες πόλεις
Σεπτέμβριος 1974				
1/9		300000 συγκεντρώνονται στη Θεσσαλονίκη	Με την ευκαιρία της επίσκεψης Καραμανλή	Σύνθημα «Δώστε τη χούντα στο λαό»

7/9	4.000 διαδηλωτές	Αντιαμερικανική διαδήλωση στην κεντρική πλατεία Ελευσίνας έξω από την αμερικανική βάση		«Έξω οι Αμερικάνοι» «Οι προδότες στο Γουδί» «Κάτω ο 509»
10/9	Φοιτητές	Διαδήλωση στη Θεσσαλονίκη		«Έξω οι Αμερικάνοι» «Δώστε τη Χούντα στο Λαό»
11/9	20.000 Φοιτητές	Φοιτητική συγκέντρωση σε Αθήνα *Παράλληλες συγκεντρώσεις σε Πάτρα και Θεσσαλονίκη	Συμπαράσταση στους λαούς της χούντας Αποχουτοποίηση	
13/9	40.000 Διαδηλωτές	Συγκέντρωση στην πλατεία Κοτζιά. Οργάνωση: Συντονιστική Επιτροπή Κυπρίων Φοιτητών	Συμπαράσταση για τα γεγονότα της Κύπρου	
24/9	Κατάργηση του Ν. 509/47			
26/9	Λοκ άουτ της Ολυμπιακής Αεροπορίας στην προσπάθεια διεκδίκησης αιτημάτων των πιλότων			
Οκτώβριος 1974				
1/10	Οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Διαμαρτυρία για τα γεγονότα της Κύπρου	Υπήρχε αστυνομική απαγόρευση αλλά πραγματοποιήθηκε η συγκέντρωση Συνθήματα: «Κάτω τα χέρια από την Κύπρο», «Δώστε τη χούντα στο Λαό» «Ο λαός δεν ξεχνά οργανώνεται νικά»
4/10	National Can, Μάντρα Αττικής. Κονσερβοποιία	Απεργία διάρκειας 4 ημερών	Επαναπρόσληψη πρωτεργάτη Δημουλέα	Σύνθημα: «Η εργατιά δεν λυγά οργανώνεται νικά» που ξεκίνησε ως «ο λαός δεν ξεχνά οργανώνεται νικά» «τη νίκη τη φέρνει η απεργία» «Έλληνες – Πακιστανοί Εργάτες Ενωμένοι»

				<p>«Έλληνες – Πακιστανοί, όλοι μαζί»</p> <p>Εταιρεία ελληνοαμερικανικών συμφερόντων. Ιδιοκτησίας Κασνακίδη. Απασχολεί περίπου 500 άτομα. Τα μεροκάματα είχαν ως εξής: 147 δρχ. για τις γυναίκες, 172 για τους άνδρες, 90 για τους ανήλικους, 210 για τους ειδικευμένους, και 150 για τους Πακιστανούς, οι οποίοι εργάζονταν χωρίς ασφάλεια και περίθαλψη. Οι συνθήκες εργασίας περιγράφονται ως κακές με συχνά ατυχήματα.</p> <p>Είχε συσταθεί ομάδα πρωτοβουλίας που συγκάλεσε σε γενική συνέλευση, η οποία δεν έγινε λόγω της απόλυσης του Δημουλέα που ήταν μέλος της επιτροπής και ακολούθησε η απεργία. Η πρώτη αντίδραση ήρθε άμεσα καθώς αρκετοί εργάτες εγκατέλειψαν το πόστο τους με την κυκλοφορία της είδησης. Η χωροφυλακή ήρθε άμεσα. Λέγεται ότι τους απειλούσε με φράσεις όπως «θα σας κόψουμε τα αυτιά και θα σας κάνουμε κεφτέδες». και παρουσία τανκς, Διαμεσολαβεί το Ε.Κ. καθώς ο Κασνακίδης δεν αναγνωρίζει καμία επιτροπή εργαζομένων. Ο εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. Καρακίτσος ανέφερε ως δίκαιη την απόλυση λόγω απουσιών του Δημουλέα. Ο Καρακίτσος επίσης εφιστούσε την προσοχή για τις συνέπειες καθώς το να «ανταπεργεί η εταιρεία είναι πάλι νόμιμο».</p> <p>Η αστυνομία ήταν παρούσα και υπήρξαν και κάποιες συμπλοκές. Οι απεργοί αντέδρασαν «Όργανα της Χούντας»</p> <p>Οι Πακιστανοί κατέβηκαν και αυτοί σε απεργία. Παρέμβαση υπουργού Απασχόλησης Μαλατέστα και δέσμευση για επιστροφή του Δημουλέα.</p> <p>Υπήρχε συμπαράσταση από τους φοιτητές που οργανώθηκαν για τη σίτιση των απεργών αλλά συμμετείχαν και στις πορείες προς το εργατικό κέντρο</p> <p>Επιτροπή από εργάτες και φοιτητές πραγματοποίηση έρανο στη μεγάλη απεργία του Θεοδωράκη στο Καραϊσκάκη. Την τρίτη μέρα απεργίας ανακοινώνεται ότι απαγορεύονται οι</p>
--	--	--	--	--

				<p>συγκεντρώσεις σε ανοικτό χώρο. Σε συνέλευση του Ε.Κ. απαγορεύεται η παρουσία φοιτητών.</p> <p>Η απεργία έληξε με δέσμευση να επιστρέψουν στην εργασία τους και μετά ο Δημουλέας τη Δευτέρα.</p> <p>Τη Δευτέρα ακολούθησαν 70 απολύσεις Ελλήνων και Πακιστανών</p> <p>Σημειώνεται ότι η κριτική στο ΚΚΕ είναι δριμεία καθώς ήθελε την παύση της απεργίας μετά το αρχικό αίτημα για την επαναπρόσληψη του Δημουλέα, θεωρώντας νίκη την κινητοποίηση, ενώ είχε ψηφιστεί αρκετές φορές πριν, η συνέχιση της απεργίας με άλλα αιτήματα όπως η αναγνώριση της απεργιακής επιτροπής, κ.α.</p> <p>Σημαντικό αγώνα έδωσαν περίπου δέκα χρόνια μετά με κατάληψη του εργοστασίου μετά την απόλυση 400 εργαζομένων και το επικείμενο κλείσιμο, ενώ η επιχείρηση ήταν ακόμα βιώσιμη</p>
10/10	2.500 μαθητές	Μαθητική συγκέντρωση, Πειραιάς	Εκσυγχρονισμός Παιδείας	
11/10	Τζαμάδες στο εργοστάσιο Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, Δραπετσώνα	Απεργία διαρκείας (3 ημέρες)	Απόλυση 15 εργατών	Νίκη των εργατών. Συμφωνήθηκε η επιστροφή των απολυμένων ενώ ταυτόχρονα έγινε συζήτηση για τα δικαιώματά τους και τις συνθήκες εργασίας
13/10	Φοιτητές	Συγκέντρωση στη Θεσσαλονίκη	Αποχουτοποίηση κράτους και Παιδείας και μετάθεση των εκλογών που είχαν οριστεί για τις 17/11	
16/10	Τεχνικοί του Ημερήσιου και Περιοδικού Τύπου Αθήνας	Απεργία διαρκείας (6 ημέρες)	10% αύξηση Ενσωμάτωση κλαδικού επιδόματος 155 δρχ. στο 5ωρο.	Λήξη της απεργίας μετά τις υποσχέσεις της κυβέρνησης ότι θα δικαιώσει τα αιτήματά τους
16/10	Προσωπικό συνεργείων Siemens Θεσσαλονίκης	Απεργία διαρκείας (20 ημέρες)	Αύξηση αποδοχών κατά 30% Βελτίωση συνθηκών εργασίας	Λήξη απεργίας μετά από ικανοποίηση των αιτημάτων
26/10	Προσωπικό σε Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα	24ωρη προειδοποιητική	Μισθολογική εξομοίωση με τους μισθούς συναδέλφων σε μεγάλες	

			τράπεζες	
Νοέμβριος 1974				
4/11	Ελασματοουργοί, οξυγονιστές, πελεκητές στα Ναυπηγεία Περάματος, ιδιοκτησίας Ανδρεάδη	Απεργία διαρκείας (3ημέρες)	Αύξηση ημερομισθίου Διάθεση από εργοδοσία μέσω μεταφοράς για τους εργαζόμενους	Μερική επιτυχία
5/11	70 πωλητές της ΙΤΤ, εταιρεία τηλεπικοινωνιών	Απεργία διαρκείας (10 ημέρες)	Επαναπρόσληψη συναδέλφου Αύξηση αποδοχών	Η ΙΤΤ ήταν ένας οικονομικός κολοσσός της εποχής με πάνω από 400.000 εργαζόμενους παγκοσμίως και πολλές θυγατρικές. Λήξη μετά από αποδοχή της λύσης της τριμερούς συνεργασίας.
5/11	1.000 Σπουδαστές της ανώτερης σχολής Ηλεκτρονικών του «Ευκλείδη»	Πορεία στους δρόμους της Θεσσαλονίκης μετά από αποχή (21/10)	Αναγνώριση σπουδαστικής ιδιότητας χωρίς την προϋπόθεση της εξόφλησης των διδάκτρων	«Ψωμί, παιδεία, ελευθερία» «Παιδεία για όλο το λαό» «Έξω η χούντα από τις σχολές»
7/11	2000 εργαζόμενοι στις αμερικανικές βάσεις	24ωρη απεργία	Ανάκληση απόλυσης 24 συναδέλφων Εφαρμογή ελληνικής νομοθεσίας Ελεύθερο συνδικαλισμό Απομάκρυνση υπευθύνων που πρόβαλαν ανθελληνική ταινία	
8/11	1000 μαθητές γυμνάσιο Ν. Σμύρνης	Αποχή	Βιβλία σε όλους τους μαθητές Κατάργηση του ν.1010 Εκπροσώπηση μαθητών στα καθηγητικά συμβούλια με δικαίωμα ψήφου	
11/11	Αθήνα	Αντιχουντική διαδήλωση στην ομιλία του Πέτρου Γαρουφαλιά αρχηγού της ΕΔΕ		Σημειώνεται η στάση πλέον του κόσμου απέναντι στα σταγονίδια της χούντας μέσω της συνθηματολογίας και για αυτό σημειώνεται και το παρόν περιστατικό: «Πέτρο μαλάκα, ήρθαμε για πλάκα», «Το πουλί σας έπεσε». «πιο φτηνές τυρόπιτες», «όχι τρύπες στις δεκάρες». Βέβαια σημειώνεται επίσης ότι υπήρχε ισχυρή αστυνομική δύναμη για τη διαφύλαξη της ομιλίας και την αποφυγή συγκρούσεων.
23/11	Προσωπικό ΗΒΗ Μαρούσι	Διαρκείας (5 ημέρες)	Επαναπρόσληψη απολυθέντων Αύξηση	Λήξη με μερική επιτυχία (αύξηση 15% και επαναπρόσληψη

			35%, συνθήκες εργασίας Κατάργηση αντεργατικού κανονισμού 1972 Ιατρείο λόγω συχνότητας ατυχημάτων Πληρωμή των ημερών απεργίας	απολυμένων). Στην απεργία δεν συμμετείχαν οι οδηγοί και υποστηρίζεται ότι είναι ένας από τους λόγους για τη μερική μόνο επιτυχία της απεργίας.
26/11	«ΕΘΥΛ- ΕΛΛΑΣ» Θεσσαλονίκη	48ωρη προειδοποιητική και στη συνέχεια διαρκείας (13 ημέρες)	Ειδικό επίδομα ανθυγιεινής εργασίας Αυξήσεις κατά 25% Συνθήκες εργασίας	Η ΕΘΥΛ αποτελεί θυγατρική της ΕΘΥΛ ΚΟΡΠΟΡΕΙΣΟΝ και με εξαγωγική δραστηριότητα. Επεξεργάζεται ή παράγει μόλυβδο, χλώριο κ.λπ. Οι εργαζόμενοι κινδυνεύουν με χρόνια δηλητηρίαση, τύφλωση, στειρώση κ.ο.κ. Η λήψη μέτρων ασφάλειας στην εταιρεία ήταν μηδαμινή, ούτε ο εξαερισμός δεν λειτουργούσε σωστά. Η ΕΘΥΛ λειτουργούσε μόλις 5 χλμ. έξω από τη Θεσσαλονίκη με άδεια που πήρε επί χούφτας. Λήξη με αύξηση 12%
26/11	250 υπάλληλοι στις Γενικές Αποθήκες Αθήνας, Πειραιά, Ελευσίνα	Απεργία διαρκείας	Μισθολογική εξομοίωση με τους υπαλλήλους της Εθνικής Τράπεζας	
27/11	Κεραμοποιία ΑΛΛΑΤΙΝΗ στη Θεσσαλονίκη	24ωρη προειδοποιητική	Επαναπρόσληψη 9 συναδέλφων	
28/11	Εργατοϋπάλληλοι αμερικανικής βάσης στις Γούρνες Ηρακλείου	24ωρη προειδοποιητική	Αναγνώριση εργατικών δικαιωμάτων που παραβιάζει η εργοδότηρια εταιρεία	
29/11		Συγκέντρωση υποδοχής στην πλατεία Συντάγματος του Προέδρου της Κύπρου, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου		Συνθήματα κατά του ΝΑΤΟ και των αμερικανών
27/11	1000 τροchioδρομικοί του	48ωρη απεργία. Τα	Επαναφορά κεκτημένων που είχε	

	ΗΛΠΑΠ	τρόλει δεν κινήθηκαν	καταργήσει η χούντα Κατάργηση χουντικού κανονισμού για το προσωπικό	
Δεκέμβριος 1974				
1/12	+ 300 έκτακτοι υπάλληλοι ΟΠΑΠ Θεσσαλονίκης	Απεργία διαρκείας	Αύξηση αποδοχών	
2/12	8500 εργαζόμενοι στην Ολυμπιακή	Απεργία διαρκείας (5 ημέρες) και στις 3/12 διαδήλωση στους δρόμους της Αθήνας	Διαμαρτυρία για την απόλυση 350 συναδέλφων και για την αναγκαστική αργία 20 ημερών άλλων 500	Κεντρικό σύνθημα «ή όλοι στη δουλειά μας ενωμένοι ή όλοι στο δρόμο τιμημένοι» Επέμβαση της αστυνομίας στην πορεία με αποτέλεσμα αρκετοί διαδηλωτές να τραυματιστούν. Λήξη με νίκη των απεργών
5/12	Εργάτες εργοστασίου ΕΛΜΗ	Απεργία διαρκείας	Αύξηση κατά 35% Πληρωμή αδειών	
11/12	Πέραμα κάτοικοι	Πορεία διαμαρτυρίας από το Πέραμα στη Βουλή	Διαμαρτυρία για την κατεδάφιση αυθαιρέτων	Οι βουλευτές της περιοχής στις εκλογές είχαν δεσμευτεί ότι δεν θα τους διώξει κανείς. Μετά τις εκλογές φάνηκαν οι μπουλντόζες για να κατεδαφίσουν τις εργατοπαράγκες. Σημειώνεται ότι η BP και η SHELL ήθελαν να στήσουν εκεί δεξαμενές. Αναστολή της εντολής για κατεδάφιση
13/12	Σπουδάστριες σχολής μαιών ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΣΚΥΛΙΤΣΗ (ΕΛΕΝΑ)	Συγκέντρωση έξω από το μαιευτήριο ΕΛΕΝΑ	Συνθήκες εργασίας ενώ καταγγέλλουν την εκμετάλλευσή τους.	Οι μαίες εργάζονταν σε εντατικά ωράρια αλλά όχι στο αντικείμενό τους. Τις απασχολούσαν ως νοσοκόμες για 14 χρόνια χωρίς να τις θεωρεί επιστημονικό προσωπικό και δεν τους παρείχαν καμία κατάρτιση του αντικειμένου τους. Ισχυρή αστυνομική παρουσία. Κατεβαίνουν οι φοιτητές της ιατρικής σε 24ωρη αποχή συμπαράστασης. Στις 18/12 κατεβαίνουν σε απεργία συμπαράστασης οι σπουδάστριες μαίες του ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ οι οποίες δέχονται λάσπη από την δ/νουσα του ΈΛΕΝΑ. 21/12 μερική ικανοποίηση αιτημάτων και απόφαση για συνέχιση του αγώνα με αίτημα και τη γραπτή βεβαίωση του Υπουργού. Η αστυνομία επεμβαίνει και ξυλοποκοπεί τις μαίες. Έτσι σταματά η απεργία

Πίνακας 2: Χρονικό 1975

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος 1975				
2/1	Ε.Κ. Ελευσίνας	Γραπτή διαμαρτυρία	Εκφέρεται εναντίον της NATIONAL KAN για πράξεις βίας και τρομοκρατίας κατά των εργατών	Μετά από αυτό η εργοδοσία απάντησε με απολύσεις
4/1	560 Μεταλλωρύχοι του Μαδέμ -Λάκκο στη Στρατονίκη Χαλκιδικής Ιδιοκτησίας Μποδοσάκη	24ωρη γενική απεργία. Στις 8/1 κατέβηκαν σε 48ωρη η οποία μετατράπηκε σε διαρκείας στις 16/1	Αύξηση στα μεροκάματα που κρατούνται χαμηλά, Ιατρική περίθαλψη και γιατρός στις στοές, αύξηση επιδόματος εξορύξεων.	Η Μαδέμ Λάκκο αποκαλούνταν «μαύρη κοιλάδα» λόγω των συνθηκών εργασίας. Όπως δείχνει το χρονικό υπήρξε ένας χώρος ο οποίος έδωσε σημαντικές κινητοποιήσεις. Ο Μποδοσάκης στην αρχή αρνείται οποιαδήποτε παραχώρηση και έτσι η απεργία μετατράπηκε σε διαρκείας. Στη συνέχεια προσέφερε αύξηση μόλις 25 δρχ. την οποία απέρριψαν οι απεργοί. Η εργοδοσία απαντά με λοκ άουτ σε όλες τις εγκαταστάσεις. Η προσπάθεια αυτή εξόφθαλμα ήταν μια απόπειρα διάσπασης των εργαζομένων.
7/1	Τσαγκαράδες στο εργοστάσιο Κοκαλίδη – Ψάλτη	Απεργία διαρκείας (15 + ημέρες)		Ανήρτησαν πανό στο χώρο εργασίας με τα εξής συνθήματα: «Η απεργία είναι όπλο» «Όλοι στην απεργία για καλύτερη ζωή»
7/1	Συντονιστική Επιτροπή των Ηθοποιών	Πορεία	Αλληλεγγύη στο λαό της Χιλής κατά του Πινοσέτ	
8/1	Αθήνα	Συγκέντρωση έξω από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης	Διαμαρτυρία για το βασανισμό του φοιτητή Ν. Πάντζαλη στο Αλιβέρι από τη χωροφυλακή	
9/1	Εργαζόμενοι στο τμήμα εκδόσεων της ΙΤΤ	Στάση εργασίας	Διαμαρτυρία για την αντισυνδικαλιστική δράση της εταιρείας που απαγόρευσε στον πρόεδρο και στον γραμματέα του σωματείου να εργαστούν	Ακολούθησε συγκέντρωση έξω από τα γραφεία της εταιρείας. Λίγες ημέρες αργότερα με την παρέμβαση του ΕΚΑ πετυχαίνουν συμφωνία
10/1	Εργαζόμενοι στην ΠΕΣΙΝΕ	2ήμερες στάσεις εργασίας	Μισθολογική αναπροσαρμογή	
11/1	Προσωπικό της ασφαλιστικής	24ωρη απεργία	Οικονομικές διεκδικήσεις	

	εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ»			
13/1	Μητέρες που τα παιδιά τους δολοφονήθηκαν, βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν από το καθεστώς	Πορεία	Τιμωρία των χουντικών	
13/1	Φοιτητές της Σχολής Βοηθητικών Ιατρικών Επαγγελμάτων (Σ.Β.Ι.Ε.)	Κατάληψη της σχολής	Αποχουντοποίηση Επαγγελματική κατοχύρωση	Επέμβαση αστυνομίας με σκληρή καταστολή και τραυματισμούς φοιτητών
13/1	Φοιτητές της Ιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης	Πορεία στη Θεσσαλονίκη Κατάληψη σχολής	Αποχουντοποίηση Εκσυγχρονισμός παιδείας	
15/1	Αγρότες	Πορεία με χιλιάδες τρακτέρ στην Καρδίτσα και διαδήλωση στους δρόμους της πόλης	Διαμαρτυρία για τη στάση της κυβέρνησης στο θέμα του βαμβακιού	
18/1	Επεισόδια στην βρετανική πρεσβεία στην Αθήνα από κύπριους φοιτητές		Ο λόγος ήταν ο θάνατος κύπριου φοιτητή από βρετανικό τανκ στην Κύπρο	
22/1	πολιτικές οργανώσεις νεολαίας (ΚΝΕ, Ρήγας Φεραίος, Νεολαία ΠΑΣΟΚ κ.α.) Αθήνας και Πειραιά αλλά και Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση στα Προπύλαια		«Όχι στο Σύνταγμα των μονοπωλίων» «Ο λαός απαιτεί οι προδότες στο Γουδί» «Όχι στη νέα τρομοκρατία» «Σύνταγμα ελεύθερο και δημοκρατικό» «Το ΝΑΤΟ σκοτώνει τα αδέρφια μας»
23/1	500 μεταλλωρύχοι του Μαδέμ – Λάκο	Επανάληψη απεργίας για έβδομη ημέρα		
26/1	Αγρότες στα Τρίκαλα	Αγροτικό συλλαλητήριο	Διαμόρφωση τιμών των αγροτικών προϊόντων με βάση το κόστος παραγωγής και το νόμιμο κέρδος Αναπροσαρμογή αγροτικών συντάξεων και πλήρης ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	
27/1	Κέρκυρα	Αποτροπή αποβίβασης		

		πληρωμάτων του 6 ^{ου} αμερικανικού στόλου		
Φεβρουάριος 1975				
4/2	Τσαγκαράδες στο εργοστάσιο Κοκαλίδη – Ψάλτη	Λήξη απεργίας διαρκείας (30ημέρες)	Αύξηση 30% Ρύθμιση των υπερωριών Δημιουργία χώρων υγιεινής	
5/2	Ντοματοπαραγωγοί περιφερειών Αμαλιάδας και Νομού Ηλείας	Πορεία με τρακτέρ στην Αθήνα	Αύξηση τιμής ασφάλειας ντομάτας από 1,40 δρχ./κιλό σε 2,20δρχ.	<p>Μαχητικότερη και μαζικότερη συμμετοχή. Συντονισμός από πενταμελή επιτροπή. Στην Πάτρα ενώνονται με τους Φοιτητές. Έξω από την Πάτρα τους περιμένει η χωροφυλακή.</p> <p>Ο Υπουργός Συντονισμού Παπαληγούρας μιλάει στην τηλεόραση και αναφέρει ότι οι αγρότες κινούνται από ύποπτα και αναρχικά στοιχεία.</p> <p>Δύο νύκτες έμειναν οι αγρότες έξω στο κρύο. Γίνεται συνέλευση ο πρόεδρος της επιτροπής ευχαριστεί τις αρχές για την ευγενή συμπεριφορά τους (στο προσκήνιο βρίσκονται οι αύρες και ισχυρές δυνάμεις της χωροφυλακής) και παρακαλεί τους φοιτητές να φύγουν. Στους αγρότες αναφέρει πως ό,τι και να κάνουν δεν θα κερδίσουν τίποτα. Η επιτροπή λένε οι αγρότες πουλήθηκε. Οι φοιτητές κάνουν διαδήλωση συμπαραστάσης. «Λαός ενωμένος ποτέ νικημένος» «Εργάτες, αγρότες και φοιτητές» «Τα τανκς δεν είναι δημοκρατία» «Όχι στη νέα τρομοκρατία» «Το Πολυτεχνείο ζει»</p> <p>Μετά από πέντε ημέρες οι αγρότες επέστρεψαν χωρίς κάποια νίκη.</p>
10/2	Σπουδαστές Σχολών Εμπορικής Ναυτιλίας	Διαδήλωση μπροστά στη Βουλή		«Παιδεία, όχι στρατοκρατία» «Ελεύθερο συνδικαλισμό»
13/2	1.000 νοσοκομειακοί γιατροί Θεσσαλίας και Βόρειας Ελλάδας	4ήμερη απεργία Επαναλαμβανόμενες διαμαρτυρίες και	Κοινωνική υγεία	

		απεργίες που κράτησαν μέχρι τα τέλη του 1977		
26/2		Παλαιϊκό συλλαλητήριο	Αντίδραση στο πραξικόπημα της πυτζάμας	Τιμωρία των πραξικοπηματιών και κάθαρση του κρατικού μηχανισμού
	Ναυπηγεία Νέωριο Σύρου 60 απολύσεις			
	Λοκ άουτ στα ναυπηγεία Γουλανδρή			
Μάρτιος 1975				
6/3	Ναυπηγεία Ελευσίνας ιδιοκτησίας Ανδρεάδη	Απεργία	Επαναπρόσληψη απολυθέντων συναδέλφων τους, συνθήκες εργασίας, αύξηση 30%	<p>Η απολύσεις ήταν μαζικές. Ενδεικτικό το ότι από 3000 άτομα που απασχολούνταν στα τέλη του '74 στα μέσα Μαρτίου είχαν μείνει 2000 εργαζόμενοι.</p> <p>Το επίσημο σωματείο ΣΕΝΕ δέχεται κριτική για τη μη δραστηριοποίησή του με ουσιαστικούς αγώνες αλλά και λόγω του ότι στο σωματείο υπήρχαν και αρχιεργοδηγοί όπως ο πρόεδρος.</p> <p>Μετά από ακόμα μία συνέλευση που δεν κατέληξε σε κάποια δράση, οι εργαζόμενοι εκλέγουν επιτροπή αγώνα η οποία οργανώνει 24ωρη απεργία με σημαντική συμμετοχή. Η εργοδοσία απολύει κυρίως τους πρωτεργάτες και καλεί σε υπογραφές αποκήρυξης της επιτροπής. Όσοι δεν υπέγραψαν απολύθηκαν.</p> <p>29/5 οι φλογοχειριστές κατεβαίνουν σε λευκή απεργία που γενικεύτηκε σε άλλους κλάδους στη συνέχεια και είχε ως αποτέλεσμα τη νέα εκλογή επιτροπής.</p> <p>Η εργοδοσία απαντά με λοκ άουτ και απολύσεις 50 εργατών εννοείται χωρίς αποζημίωση. Ο Ανδρεάδης επιχειρεί να διασπάσει την κινητοποίηση με προσλήψεις και άλλα μέσα.</p> <p>Στις 19 Ιουνίου και ενώ η απεργία μετράει ήδη 22 ημέρες, το ΕΚ Ελευσίνας οργανώνει πανεργατική συγκέντρωση βγαίνοντας από τα ναυπηγεία. Κατηγορείται ότι η συγκέντρωση δεν ήταν</p>

				<p>δυναμική καθώς δεν υπήρχε προβολή της. 1/7 οι απεργοί κατεβαίνουν σε πορεία στο Υπουργείο Απασχόλησης. Ακούγονται : «Πουλημένε Λάσκαρη», «Πεινάμε Πεινάμε, το δίκιο μας ζητάμε». «Ο τύπος είναι πουλημένος»</p> <p>Η εργοδοσία υποχωρεί στο θέμα των επαναπροσλήψεων και δίνει αυξήσεις και δάνεια για τις ημέρες απεργίας. Πραγματοποιείται γ.σ. όπου αποφασίζεται ότι δέχονται την προσφορά της εργοδοσίας. Αποφασίζεται επίσης να ζητηθούν εγγυήσεις ότι θα τηρηθούν τα υποσχόμενα. Η επιτροπή μεταβαίνει στο υπουργείο αλλά καθώς δεν είχε καμία ανταπόκριση πραγματοποιεί πορεία στο Σύνταγμα και δέχεται την καταστολή της αστυνομίας. Το βράδυ η κυβέρνηση αναγκάζεται να δημοσιοποιήσει την υπουργική διαβεβαίωση. Έτσι μετά από 37 ημέρες η απεργία λήγει.</p>
13/3	Εργαζόμενοι στην ΠΕΣΙΝΕ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση μεροκάματου	
20/3	Προσωπικό του ΚΑΤ	Απεργία	Απομάκρυνση της Διοίκησης	Ασθενείς κάνουν απεργία πείνας για συμπαράσταση στους απεργούς οι οποίοι συστήνουν ομάδες περίθαλψης ασθενών..

	Σπουδάστριες ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	Αποχή διαρκείας και υπόμνημα στα κόμματα με τα αιτήματά τους		<p>Μαζί τους σε αλληλεγγύη οι σπουδάστριες στο ΕΛΕΝΑ. Στις 15/4 πλέον κατεβαίνουν σε διαδήλωση και μαζί τους σε συμπαράσταση οι απεργοί της ΙΤΤ. Καταλαμβάνουν το δρόμο έξω από το υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών αλλά χωρίς αποτέλεσμα να δουν τον υπουργό. «Γιατί φοβάστε την αλήθεια».</p> <p>Η κυβέρνηση στηρίζει τις διοικήσεις των σχολών οι οποίες πραγματοποιούν lock out. Στο ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ γίνεται κατάληψη. Στις 24/4 ο Υπουργός δεσμεύεται για ικανοποίηση αιτημάτων (επαναπρόσληψη 8 σπουδαστριών στο ΕΛΕΝΑ, αλλά και τα αιτήματα για συνθήκες και στα δύο ιδρύματα). Οι σπουδάστριες του ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ αποδέχονται και σταματούν την αποχή και την κατάληψη. Στο ΈΛΕΝΑ επιμένουν όπως το 1974 σε γραπτή εγγύηση. 45 σπουδάστριες πραγματοποιούν απεργία πείνας στις 15/5 η οποία βρίσκει την ενεργή συμπαράσταση του κόσμου με αποτέλεσμα τη σύλληψη 10 ατόμων. Στη συνέχεια καλούν πρες κόνφερανς και καταγγέλλουν την προκλητική συμπεριφορά της αστυνομίας και την επίθεση στον Αλέκο Παναγούλη που είχε παραβρεθεί για συμπαράσταση. Στις 21/5 η κυβέρνηση υποχωρεί και δέχεται τα αιτήματα μετά την αμέριστη συμπαράσταση που επέδειξε ο κόσμος</p>
26/3	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο της ΙΤΤ στο Μαρούσι	24ωρη απεργία που εξελίχθηκε σε διαρκείας στις 2/4	Αυξήσεις 30% και συνθήκες εργασίας και επαναπρόσληψη 2 απολυμένων συνδικαλιστριών.	<p>Η ΙΤΤ προσελάμβανε προσωπικό για μια δοκιμαστική περίοδο που έφτανε τους 6 μήνες. Χρησιμοποιείται σύστημα χρονομέτρησης των φάσεων εργασίας σε κάθε πόστο και ο μικρότερος χρόνος είναι η βάση για τον καθορισμό του επιδόματος παραγωγής (σύστημα ακρόντ). Οι συνθήκες εργασίας είναι άθλιες κυρίως λόγω του θορύβου και του μολύβδου.</p> <p>Προηγήθηκε γ.σ. και συγκρότηση απεργιακής επιτροπής. Η επιτροπή κατέθεσε τα αιτήματα στην εταιρεία και περίμενε απαντήσεις. Την επόμενη της 24ωρης η παραγωγή μειώθηκε στο ελάχιστο. Ακολούθησε απόλυση εργάτριας και έτσι η απεργία</p>

				<p>συνεχίστηκε με κύριο σύνθημα το «κάτω το θηρίο που λέγεται ΙΤΤ»</p> <p>Η αστυνομία εμποδίζει τους απεργούς να συγκεντρώνονται έξω από το εργοστάσιο</p> <p>Οι απεργοί πραγματοποιούν πορείες «Δεν παρακαλάμε τον κόπο μας ζητάμε». «Έξω οι πουλημένοι, οι καλοπληρωμένοι», «Θα πάρουμε το δίκιο με τη γροθιά μας».</p> <p>Η συμπαράσταση του κόσμου είναι έμπρακτη με έρανο, συναυλίες κλπ.</p> <p>Η εργοδοσία καλεί με εξώδικα να επιστρέψουν στην εργασία τους. Η επιτροπή με πολύ κριτική για την κίνησή της αυτή μετά από συνέλευση αποφασίζεται να πάει το ζήτημα σε διαιτησία και έτσι λήγει η απεργία.</p> <p>Η διάρκεια της απεργίας ήταν 45 ημέρες</p>
27-29/3	ΗΛΠΑΠ (τρόλεϊ)	Διήμερη απεργία	Αποχουτοποίηση Πληρωμή υπερωριών Πληρωμή 75% αργιών Επίδομα ανθυγεινής εργασίας	
Απρίλιος 1975				
8/4	Απεργία Μαδέμ –Λάκο	82 ημέρες απεργίας		Λήξη με νίκη δηλαδή μεροκάματο 320-350 δραχ. και αύξηση εργολαβικού επιδόματος.
10/4	Οικοδόμοι	23ωρη απεργία, συγκέντρωση στο ΠΕΡΟΚΕ και πορεία προς το υπουργείο Απασχόλησης	7ωρο και επιδότηση ανέργων	Στην Αθήνα στην πορεία που ξεκίνησε από το Πολυτεχνείο προς την Αμερικανική Πρεσβεία, η αστυνομία επενέβη με αύρες και δακρυγόνα, τραυματίζοντας και συλλαμβάνοντας πολλά άτομα.
21/4	Πανελλαδικά	Συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις και πορείες	Μαύρη επέτειος του πραξικοπήματος	Στην Αθήνα στην πορεία που ξεκίνησε από το Πολυτεχνείο προς την Αμερικανική Πρεσβεία, η αστυνομία επενέβη με αύρες και δακρυγόνα, τραυματίζοντας και συλλαμβάνοντας πολλά άτομα. Γίνεται εκτεταμένη χρήση δακρυγόνων.

29/4	Έκρηξη στο εργοστάσιο πυρομαχικών ΠΥΡΚΑΛ ιδιοκτησίας Μποδοσάκη στο Λαύριο			Θάνατος 3 εργατών και 54 τραυματισμοί
Μάιος 1975				
1/5		Εορτασμός πρωτομαγιάς με απεργίες και στάσεις εργασίας		
9/5	Αθήνα, Θεσσαλονίκη, και αλλού	Πανεργατικές συγκεντρώσεις και πορεία στο Πολυτεχνείο		
11/5	Πατατοπαραγωγοί Μεσσηνίας	Πορεία προς την Αθήνα	Διαμαρτυρία για τη μείωση τιμής από τους εμπόρους	Ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις παρεμπόδισαν την πορεία
13/5	Δημοσιογράφοι Αθήνα	Λήξη 15ήμερης απεργίας		
15/5		30 ^η επέτειος νίκης κατά του φασισμού Ιδιαίτερα μεγαλειώδη συγκέντρωση στο Γήπεδο Παναθηναϊκού		
17/5	Καπνεργάτες Καβάλας	24ωρη απεργία	Αίτημα υπογραφή νέας συλλογικής σύμβασης	
17/5	Οδηγοί και εισπράκτορες στα ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης	24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για τις απολύσεις Αίτημα για υπαγωγή του κλάδου στα βαριά κα ανθυγιεινά επαγγέλματα	
18/5	Κάτοικοι στο Προκόπι Εύβοιας	Συγκέντρωση	Αίτημα απαλλοτρίωση των τσιφλικιών του Μπάικερ και απόδοση στους αγρότες	Οι κάτοικοι των γύρω χωριών ενώθηκαν με τους συγκεντρωμένους «δώστε τον Μπάικερ στο χωριό» «ο λαός απαιτεί το τσιφλίκι να παρθεί» Στις 23/5 οι αγρότες ξηλώνουν πόρτες και παράθυρα από τη παραθαλάσσια βίλα του. στις 24/5 ο Μπάικερ εμφανίζεται για να

				καταθέσει μήνυση, ο κόσμος τον «υποδέχεται» αλλά έχει προστασία της αστυνομίας. Στις 4/7 σημειώνονται επιθέσεις σε ιδιοκτησίες του Μπάικερ. Η αντίδραση της κρατικής μηχανής είναι άμεση με ανακρίσεις.
19/5	1200 Εργαζόμενοι ΒΙΑΜΑΞ (εμπορία και μεταποιητική βιομηχανική εργασία)	Απεργίες επαναλαμβανόμενες έως τις 10/6	Αυξήσεις 30%	Μετά από σχεδόν ένα μήνα επαναλαμβανόμενων κινητοποιήσεων με μαζικότητα και συλλογικότητα, η απεργία έληξε με νίκη των απεργών στις 11/6
20/5	Εργαζόμενοι στην Πειραϊκή Ορειχαλουργία, Οινόφυτα Θήβας	Απεργία διαρκείας	Αίτημα για επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων	Έληξε με επιτυχία
21/5	Πατατοπαραγωγοί Λοκρίδας	Πορεία με 700 τρακτέρ προς την Αθήνα	Διαμαρτυρία για τη χαμηλή τιμή ασφάλειας που όρισε η κυβέρνηση	Ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις επενέβησαν. Έγιναν επεισόδια
21/5	Εργαζόμενοι ΕΣΣΟ –ΠΑΠΑΣ Θεσσαλονίκη	48ωρη απεργία	Αύξηση αποδοχών	
22/5		12 ^η επέτειος δολοφονίας Γρηγ. Λαμπράκη. Στεφάνια στον τόπο δολοφονίας		Επίθεση της αστυνομίας
22/5	750 εργαζόμενοι της ΠΙΤΣΟΣ	Απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών Αύξηση αποδοχών, πληρωμή των μεροκάματων της απεργίας	Η ΠΙΤΣΟΣ είναι από τα μεγαλύτερα συγκροτήματα παραγωγής ηλεκτρικών συσκευών. Απασχολεί 1003 εργατοϋπαλλήλους. Σημειώνεται ότι το σωματείο δημιουργήθηκε μετά την απεργία που αποφασίστηκε από τους εργαζομένους. Η εγγραφή σε αυτό είναι μαζική. Λήξη την επόμενη ημέρα με νίκη των εργαζομένων
26/5	1200 βοηθοί και επιμελητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης	Απεργία διαρκείας	Εκδημοκρατισμός Αύξηση αποδοχών	
26/5	Καθηγητές των Δημοσίων Τεχνικών Σχολών Κατερίνης	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
	Τυπογράφοι «Γραφίτες» Αθήνα	Απεργία		

	Χειριστές γερανών των «Χαλυβουργιών Βορείου Ελλάδος»	Απεργία		
27/5	Εργαζόμενοι τραπεζών ιδιοκτησίας Ανδρεάδη	Απεργία και Πορεία διαμαρτίας προς τη Βουλή	Διαμαρτυρία για την προσφυγή στη διαιτησία.	
27/5	Νοσηλευτικό προσωπικό στο νοσοκομείο Ιπποκράτειο	Απεργία	6ωρη απασχόληση Ανθυγιεινό επίδομα	
28/5	Απολύθηκαν 300 εργάτες από τα Ναυπηγεία Χαλκίδος και αργότερα ακολούθησαν και άλλες μαζικές απολύσεις Μαζικές απολύσεις και στα Ναυπηγεία Ελευσίνας του Ανδρεάδη			Απολύσεις
29/5	Εργαζόμενοι της Χαλυβουργίας Β. Ελλάδος	48ωρη απεργία		
29/5	Βοηθοί επιμελητές των ΑΕΙ	3ήμερη προειδοποιητική αποχή	Εκδημοκρατισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης Άρθρο 16	
29/5	3000 τηλεφωνήτριες ΟΤΕ σε Αθήνα και Πάτρα	Στάσεις εργασίας		
30/5	Εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία Ελευσίνας ιδιοκτησίας Ανδρεάδη	Λευκή απεργία 2ημέρων	Αύξηση 35% Διαμαρτυρία για απολύσεις και για τη διαθεσιμότητα Συνθήκες εργασίας	Ακολούθησε lock out της εργοδοσίας.
	Λιθογράφοι στην καπνοβιομηχανία του Κεράνη	Απεργία διαρκείας	Αύξηση 40%	
	Λιμενεργάτες Θεσσαλονίκης	Αποχή	Συνθήκες εργασίας	Είχαν προηγηθεί αρκετές δηλητηριάσεις εργατών από μολυβδίαση. Παρενέβη ο εισαγγελέας. Εξ' ου και οι ονομασία

				«Προβλήτες θανάτου»
	1200 εργαζόμενοι ΒΙΟΧΑΛΚΟ	Συνεχίζουν την απεργία τους	Αύξηση και συνθήκες εργασίας	Συστήνουν ομάδες περιφρούρησης. Υπολογίζεται ότι το 75% πάσχει από πνευμονοκονίαση. Η απεργία διαρκεί 22 ημέρες και μερική νίκη των απεργών που παίρνουν 15% ανθυγιεινό επίδομα. Μετά την απεργία η εργοδοσία άρχισε μεταθέσεις και απολύσεις.
	500 εργατοϋπάλληλοι στο εργοστάσιο της Ελληνικής Υαλουργίας Ελευσίνας «Όουενς» ιδιοκτησίας Μποδοσάκης, στην Ελευσίνα	24ωρη προειδοποιητική απεργία και πορεία στην Ελευσίνα	Ανθυγιεινό επίδομα 15% σε όλους τους εργαζομένους Εξομοίωση στο ζήτημα χορήγησης 26ήμερης άδειας ετησίως	Η ιδιοκτησία απείλησε ότι θα κηρύξει την απεργία «μη νόμιμη»
	Εργαζόμενοι Τράπεζας Πειραιώς του Ανδρεάδη	Απόφαση να φορούν μαύρα περιβραχιόνια	Διαμαρτυρία για την παραπομπή του θέματος της εξομοίωσης μισθών σε Διαιτησία	
Ιούνιος 1975				
	ΕΘΥΛ, Θεσσαλονίκη	απεργία		Μετά την παρουσίαση της εταιρείας στο χρονικό 1974, στις αρχές Ιουνίου σημειώνονται απανωτές λιποθυμίες στην προβλήτα 5 ενώ πολλοί εργάτες μεταφέρονται στα νοσοκομεία με μολυβδίαση. Η αντίδραση των εργαζομένων είναι άμεση και κατεβαίνουν σε απεργία. 13/8 γίνεται μεγάλη διαρροή μολύβδου και εξαπλώνεται σύννεφο καπνού σε μεγάλη απόσταση. Συγκροτήθηκαν επιτροπές κατοίκων διαμαρτυρίας και απεργία. Ο υπουργός βιομηχανίας Κωνοφάγος έδωσε εγγυήσεις επίλυσης ζητήματος και οι εργάτες επέστρεψαν στην εργασία τους. Οι κάτοικοι συνέχισαν τις διαμαρτυρίες με μπροσούρες για την κοινοποίηση του ζητήματος.
2/6	Ροδακινοπαραγωγοί Ημαθίας και Πέλλης	Συγκέντρωση	Καταγγελία για εμπαιγμό της κυβέρνησης Καθορισμός τιμών ασφαλείας	

	Εργαζόμενοι της Century Hellas	Απεργία	Αυξήσεις 35%	
4/6	Εργαζόμενοι ΑΕΕ Χάλυβα ιδιοκτησίας Τομ Πάπας στη Θεσσαλονίκη	48ωρη απεργία	Αυξήσεις 30%	
6/6	82 απολυμένοι εισπράκτορες της ΔΕΗ	Απεργία πείνας		Έληξε στις 11/6
9/6	64 απολυμένοι εργατοϋπάλληλοι αμερικανικών βάσεων	Απεργία πείνας		
9/6	Δάσκαλος Ι. Βαγενάς	Απεργία πείνας	Ανάκληση της διαθεσιμότητας στην οποία ετέθη από χουντικά σταγονίδια στην Επιθεώρηση Δημοτικής Εκπαίδευσης	Συμπαράσταση από μαθητές, η γειτονιά του στην Κοκκινιά, πολιτικά κόμματα, η Δ.Ο.Ε., κ.α. Η απεργία πείνας έληξε στις 18/6 με νίκη του Βαγενά που επέστρεψε στη θέση του.
10/6	Διδακταλική Ομοσπονδία	48ωρη απεργία	Συμπαράσταση στον δάσκαλο Βαγενά	
11/6	Εκ νέου οι 3000 τηλεφωνήτριες του ΟΤΕ	3ωρες στάσεις εργασίας	Αυξήσεις 12% Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας που είχε καταργηθεί από τη χούντα Εξομίωση μισθών ανδρών – γυναικών για τις ίδιες υπηρεσίες	
12/6	Εργαζόμενοι στις αμερικανικές βάσεις	Απεργία διαρκείας	Επαναπρόσληψη 64 απολυμένων Επαγγελματική κατοχύρωση	
13/6	Προσωπικό Νοσοκομείου Παιδων Αγία Σοφία	4ήμερη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
14/6	Υπάλληλοι υπουργείου Βιομηχανίας	24ωρη προειδοποιητική	Οικονομικά αιτήματα	
17/6	10.000 δάσκαλοι	24ωρη απεργία	Συμπαράσταση στον δάσκαλο Βαγενά που συνεχίζει την απεργία πείνας	
17/6	Ομαδικές απολύσεις στα Ναυπηγεία Χαλκίδας και			

	Ελευσίνας, στον ΟΠΑΠ και στην Ιζόλα			
19/6	Εργαζόμενοι ΕΣΚΙΜΟ	Απεργία που στις 21/6 γίνεται κατάληψη	Αυξήσεις 30%	Σε δύο ημέρες η απεργία έγινε κατάληψη. Συστήνεται λαϊκή αστυνομία από τους απεργούς για την περιφρούρηση του εργοστασίου που αποκαλείται «λαϊκή αστυνομία» Ο Λάσκαρης δηλώνει ότι πρέπει η εργατική τάξη να περιφρουρηθεί από ανεύθυνα στοιχεία 27/6 έληξε η απεργία με νίκη των εργαζομένων_υποστηρίζουν κάποιοι, άλλοι υποστηρίζουν ότι πουλήθηκε ο αγώνας. Είχε προηγηθεί η σύσταση νέας επιτροπής.
19/6	Γιατροί στον Οίκο του Ναύτη	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
20/6	Εργατοτεχνίτες της ΑΝΑΤΟΛΙΑ	24ωρη απεργία	Αυξήσεις 35%	
21/6	Βερυκοπααραγωγοί Κορινθίας	Πορεία 400 τρακτέρ	Διαμαρτυρία για την πτώση της τιμής	Επίθεση από χωροφυλακή. Επεισόδια και συλλήψεις
21/6	Εργαζόμενοι στη ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ	48ωρη απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων Αυξήσεις 30%	Η απεργία συνεχίστηκε και στις 28/6 έγινε πανεργατική συγκέντρωση συμπαράστασης στους απεργούς στην Κόρινθο.
24/6	Εργαζόμενοι ΒΙΟΧΡΩΜ κ ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΙΚΗΣ	Απεργία	Αυξήσεις	
26/6	Έληξε η απεργία των Χαλυβουργών Θεσσαλονίκης			
27/6	4.500 εργαζόμενοι στη ΔΕΗ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Ασφαλιστικά αιτήματα	
	Υπάλληλοι του Υπουργείου Βιομηχανίας	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση αποδοχών	
31/6	Εργαζόμενοι στα εργοστάσια υγραερίου	Απεργία διαρκείας	Αύξηση ημερομισθίου Συνθήκες εργασίας	
	Υαλουργοί της Όουενς	24ωρη απεργία	Ανθυγιεινό επίδομα	
	Αλιεργάτες Βόλου	Απεργία		
	Ταμειακοί υπάλληλοι Αθήνας και Πειραιά	Απεργία		

	Υφαντουργοί Τριαντέξ	Απεργία		
Ιούλιος 1975				
2/7	Υπομηχανικοί και διπλωματούχοι εργοδηγοί ΔΕΗ	48ωρη απεργία	Τροποποίηση υπαλληλικού κανονισμού	
2/7	Απεργοί Ναυπηγείων Ανδρεάδη	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από το Υπουργείο Εργασίας		
2/7	Επιστημονικό προσωπικό της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
4/7	Απεργία εργατών Ναυπηγείων Ελευσίνας	Συγκέντρωση στην Πλατεία Συντάγματος		Η συγκέντρωση είχε ισχυρή αστυνομική παρουσία και εμπόδισε περαιτέρω συγκεντρωμένους που έσπευσαν για συμπαράσταση. Σημειώνονται συγκρούσεις. Η επιτροπή συναντάται με Λάσκαρη και Καρακίτσο όπου γίνονται δεκτά τα αιτήματα. Ύστερα από περίπου ένα μήνα λευκής απεργίας υπογράφεται συμφωνία με την εργοδοσία. Ακυρώνονται οι απολύσεις, εξομοιώνονται οι αποδοχές τους με αυτές των ναυπηγείων Νιάρχου
7/7	Λήξη απεργίας εργαζομένων στα υγραέρια Θεσσαλονίκης με νίκη εργαζομένων			
8/7	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο της ΦΟΥΛΚΓΟΡ ΑΕ στην Κόρινθο	6ωρες στάσεις εργασίας	Αυξήσεις αποδοχών Ανθυγιεινό επίδομα Επαναπρόσληψη εργαζομένων	
9/7	4.000 νοσοκομειακοί γιατροί πανελλαδικά	Απεργία διαρκείας		Στις 17/7 οι ασθενείς του ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ κατεβαίνουν σε πορεία συμπαράστασης στους απεργούς
9/7	Σιτοπαραγωγοί Θεσσαλίας	Συγκέντρωση στη Λάρισα	Ικανοποιητική τιμή ασφάλειας στο σιτάρι	
10/7	Μαζικές απολύσεις εργατών			

	από τα μεταλλεία Σκαλιστήρη στη Β. Εύβοια			
12/7	Μαζικές απολύσεις εργαζομένων στα λιγνιτωρυχεία Φλώρινας και στην πολυεθνική Φρανκ Μπέιζιλ			Κατόπιν κινητοποίησης των εργαζομένων η Φρανκ –Μπέιζιλ ανακάλεσε τις απολύσεις
11/7	Εργάτες παραγωγής και φορτώσεων ΕΒΓΑ	Στάση εργασίας	45ωρο, αυξήσεις 30%, ανθυγιεινό επίδομα, 15λεπτο διάλλειμα.	Στις 12/7 λок άουτ και πρόσληψη απεργοσπαστών και χρηματισμός επιτροπής. Η απεργία σταματά και ο ιδιοκτήτης Μπουγάς διαλέγει ποιο επιστρέφουν για εργασία. Οι απολυμένοι πλέον κάνουν πορεία στο Υπουργείο Απασχόλησης συναντάται επιτροπή με τον γενικό γραμματέα ο οποίος καλεί να μην γίνουν απολύσεις. 100 άτομα απολύονται.
14/7	Εισπράκτορες – καταμετρητές της ΔΕΗ	Απεργία	Οικονομικά και ασφαλιστικά αιτήματα	
	Προσωπικό του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Εμπορικού Ναυτικού	Απεργία		
	Υπομηχανικοί Τοπογράφοι Υπουργείου Γεωργίας	Απεργία		
	Διοικητικοί υπάλληλοι ΙΚΑ	Απεργία		
15/7	Εργαζόμενοι στη ΒΙΕΞ, Ελευσίνα	25ωρη απεργία	Αυξήσεις 30% Ανθυγιεινό επίδομα	
22/7	Εργαζόμενοι στην ΙΖΟΛΑ	Στάσεις εργασίας	Αύξηση 40% Ανθυγιεινό επίδομα Τέλος στις απολύσεις	Έληξε στις 19/8 με νίκη των εργαζομένων
22/7	Φοιτητές και πολίτες	Συγκέντρωση στο	Αίτημα να αποσυρθεί το Νομοσχέδιο	Η κυβέρνηση αναγκάστηκε να αποσύρει το νομοσχέδιο

		Πολυτεχνείο	της Κυβέρνησης για τις ακαδημαϊκές και συνδικαλιστικές ελευθερίες της σπουδάζουσας νεολαίας	
23/7	Οικοδόμοι και ξυλουργοί	24ωρη πανελλαδική απεργία, συγκέντρωση στο ΠΕΡΟΚΕ και διαδήλωση στην Αθήνα		Σκληρή καταστολή από αστυνομία με 40 τραυματίες και πολλές συλλήψεις. Η αστυνομική βία επεκτάθηκε στους δρόμους της Αθήνας. Σκληρές μάχες ενώ λέγεται ότι έγινε χρήση όπλων το οποίο αρνείται η αστυνομία. «Κάτω η νέα τρομοκρατία», «λαού γροθιά θα φέρει λευτεριά»
24/7		Εκδηλώσεις εορτασμού για την πτώση της χούντας		
24/7	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΚΑΛΑΣ	Απεργία	Αύξηση αποδοχών	
31/7	Απεργία ΦΟΥΛΓΚΡΟΡ Κορίνθου			Λήγει με αύξηση 15 δρχ.
Αύγουστος 1975				
6/8	Χειριστές μεταλλείων της εταιρείας Βωξίται Παρνασσού	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	Έληξε στις 19/8 με νίκη των εργαζομένων
13/8	100ο τοματοπαραγωγοί	Συγκέντρωση με τρακτέρ και άλλα οχήματα στο Εργοστάσιο Φραγκίστας στην Αλίαρτο	Κατηγορία ότι το εργοστάσιο δεν αγοράζει τις τομάτες για να πετύχει χαμηλότερη τιμή	
13/8	Εργατοτεχνίτες του εργοστασίου λιγνίτη (για λογαριασμό της ΔΕΗ) στο Αλιβέρι	Απεργία	Επαναπρόσληψη συναδέλφου	
14/8	Εργαζόμενοι στη χαρτοβιομηχανία Λαδόπουλου στην Πάτρα	Λευκή απεργία διαρκείας	Τακτική καταβολή δεδουλευμένων Επαναπρόσληψη απολυμένης συνδικαλίστριας	Έληξε με νίκη στις 19/8

16/8	Τοματοπαραγωγοί της Νιγρίτας	Πορεία διαμαρτυρίας με τρακτέρ προς την Αμφίπολη		
18/8	Απεργοί ΙΖΟΛΑ			Λήγει μετά από 29 ημέρες η απεργία με αύξηση 50 δρχ. στο μεροκάματο, πληρωμή 28% των ημερών απεργίας
19/8	Εργαζόμενοι στην ιχθυόσκαλα Κερασινίου	24ωρες προειδοποιητικές απεργίες	Οικονομικά αιτήματα	
	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο Σκούρα στην Πάτρα	Απεργία		
20/8	60 υποψήφιοι δικηγόροι	Απεργία πείνας έξω από τον Άρειο Πάγο	Κατάργηση του θεσμού των εξετάσεων και αναδιάρθρωση της άσκησης	Επέμβαση της αστυνομίας και διάλυση της συγκέντρωσης με χρήση βίας. Η απεργία πείνας μεταφέρθηκε στα Προπύλαια
27/8	Οδηγοί διανομείς της ΔΕΛΤΑ	Απεργία διαρκείας	Αύξηση αποδοχών	
28/8	Σερβιτόροι Ρόδου	Απεργία και συγκέντρωση και πορεία	Αυξήσεις αποδοχών	
28/8	Εργαζόμενοι υποδηματοποιίας ΣΑΜΠΟΤ	Στάσεις εργασίας, απεργία	Αυξήσεις 30% Επαναπρόσληψη απολυμένων	Έληξε με νίκη των εργαζομένων στις 2/9
Σεπτέμβριος 1975				
1/9	Εργαζόμενοι στη χαρτοβιομηχανία ΜΕΛ Θεσσαλονίκης (Μακεδονική Εταιρεία Λαδόπουλου)	Απεργία διαρκείας	Αύξηση μισθών Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας	Το χρονικό της απεργίας έχει ως αφετηρία την προσπάθεια συγκρότησης σωματείου. Πριν τη Γ.Σ.. που είχε ανακοινωθεί η εργοδοσία απέλυσε μέλη της πρωτοβουλίας αλλά οι συνελεύσεις πραγματοποιήθηκαν και αποφασίστηκε απεργιακός αγώνας. Μετά από 21 ημέρες η εργοδοσία απαντά με απολύσεις, ενώ στις 6/9 γίνεται συναυλία συμπαράστασης στη Θεσσαλονίκη. Οι συγκεντρώσεις έξω από το εργοστάσιο είναι καθημερινές. Μοιράζονται προκηρύξεις και βγάζουν δική τους εφημερίδα που γράφουν «60 ημέρες απεργία δεν μας δίνουν σημασία» στις 29/10 πραγματοποιούν πορεία στην Αθήνα και φτάνουν στις

				<p>30/10 καταθέτουν στεφάνι στο Πολυτεχνείο και πραγματοποιούν πορεία στη Βουλή και ολονυκτία διαμαρτυρίας</p> <p>Στις 2/11 εγκαθίστανται στα Προπύλαια και ενημερώνουν με προκηρύξεις και τηλεβόες για τον αγώνα τους. Γίνεται ανοικτή συνέλευση. Στις 4/11 συγκεντρώνονται και οι απεργοί της Πάτρας και γίνεται κοινή συνέλευση. Στις 6/11 πορεία στο υπουργείο Απασχόλησης αλλά η ισχυρή αστυνομική παρουσία δεν τους αφήνει να προσεγγίσουν. Ο Πρύτανης στο ενδιάμεσο αποφασίζει την άρση του ασύλου για την εκδίωξη των απεργών.</p> <p>Η απεργοί της Πάτρας αποχωρούν λέγεται μετά από πίεση της ΕΣΑΚ.</p> <p>Στις 8/11 η συμπάρασταση του κόσμου αναγκάζει την αστυνομία να αποχωρήσει.</p> <p>Στη συνέλευση που ακολουθεί αποφασίζουν τη μεταφορά τους στο Πολυτεχνείο. Η ΕΦΕΕ κλείνει τις πόρτες αλλά οι απεργοί είχαν προλάβει να εισχωρήσουν και να ανοίξουν τις πόρτες. Η ΕΦΕΕ διαμαρτύρεται για παράβαση της συμφωνίας να γίνει συνέλευση με φοιτητές και σωματεία. Πραγματοποιούνται εκδηλώσεις οικονομικής ενίσχυσης.</p> <p>Στις 18/11 ύστερα από συνέλευση αποφασίζεται να καταλάβουν το εργοστάσιο και να το λειτουργήσουν μόνοι τους. Ειδοποιούν τον Λαδόπουλο ο οποίος υποχωρεί δίνοντας 20% αυξήσεις για τους νέους, 26% αυξήσεις για όσους έχουν συμπληρώσει 2 χρόνια, μεροκάματα για τις ημέρες απεργίας, δώρο Χριστουγέννων (δεν ήταν υποχρεωτικό τότε), κατάργηση του εσωτερικού κανονισμού. Η απεργία στην Πάτρα συνεχίζεται.</p> <p>Λέγεται ότι στην απεργία της ΜΕΛ πρωτοακούστηκε το σύνθημα</p>
--	--	--	--	--

				«Νόμος είναι το δίκιο του εργάτη»
2/9	Ντοματοπαραγωγοί Βοιωτίας	Πορεία διαμαρτυρίας με τρακτέρ προς Αθήνα	Έλλειψη πολιτικής για την απορρόφηση της τομάτας	Ισχυρή δύναμη με αύρες και δακρυγόνα ανέκοψαν την πορεία.
2/9	Επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό του ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αίτημα για επίλυση των ασφαλιστικών τους αιτημάτων	
2/9	Μητέρες δολοφονημένων, βασανισθέντων και εξορισθέντων παιδιών	Απεργία πείνας	Κάθαρση και αποχουνοποίηση Ανάκληση της απόφασης για απονομή χάρης στη χούντα	
4/9	Εργαζόμενοι, επαγγελματίες, βιοτέχνες και έμποροι Μυτιλήνης	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Μη ικανοποίηση αιτημάτων που σχετίζονται με την οικονομία του νησιού	
4/9	Υπάλληλοι Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου	48ωρη απεργία		
6/9	Εργαζόμενοι ξενοδοχείου ΚΑΡΑΒΕΛ	24ωρη	Τέλος στις απολύσεις	
8/9	Στάδιο Καλλιθέας	Συγκέντρωση	Αλληλεγγύη προς την Πορτογαλική επανάσταση	
10/9	Μεταλλωρύχοι της εταιρείας Βωξίται Παρνασσού	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Αυξήσεις 40% Καλύτερες συνθήκες εργασίας	Έληξε με νίκη των εργατών
11/9	Μάνη	Διαδηλώσεις	Διαμαρτυρία για την απόβαση του 6 ^{ου} στόλου στο Γύθειο	«Έξω το ΝΑΤΟ» «Αμερικάνοι στα σπίτια σας»
11/9	Ομαδικές απολύσεις εργαζομένων στα ναυπηγεία Σκαρμαγκά ιδιοκτησίας Νιάρχου			
12/9	Ντοματοπαραγωγοί Ανδραβίδας και Γαστούνης		Απορρόφηση προϊόντος από ντοματοβιομηχανίες	Πέτυχαν το αίτημά τους
15/9	Οδηγοί, εισπράκτορες και ελεγκτές του ΚΤΕΛ Αρκαδίας	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	

	Εργαζόμενοι στο Λιθογραφείο- Βιβλιοδετείο Σ. Δαρεμά στο Μπραχάμι	Απεργία		
	Υπάλληλοι ΕΤΒΑ	Απεργία		
	Δημοτικοί υπάλληλοι Θεσσαλονίκης και Λαμίας			
	Εργαζόμενοι εργοστασίου Καλαμπόκα Λιβαδειά και στην κονσερβοποιία ΒΙΕΚΤΕΚΑΤ στα Γιαννιτσά	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
15/9	Μεταλλωρύχοι Μαδέμ – Λάκο της Χαλκιδικής	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
16/9	900 εργάτες της χαρτοποιίας Λαδόπουλου, Πάτρα	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
17/9	Τευτοπαραγωγοί Ημαθίας	Πορεία και συγκέντρωση ενώ στις 26/9 σταμάτησαν να διαθέτουν τα προϊόντα τους	Χαμηλή τιμή του προϊόντος	
17/9	Μεταλλωρύχοι στο Βωξίται Παρνασσού	Απεργία διαρκείας	Αύξηση 40%	
17/9	4500 διοικητικοί υπάλληλοι του ΙΚΑ	2ήμερη απεργία	Μισθολογικά αιτήματα	
19/9	500 μεταλλωρύχοι Μαδέμ – Λάκο στο Στρατώνι	Νέα 48ωρη προειδοποιητική		

		απεργία		
21/9	Μέγαρα και Σπάτα	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας κατοίκων	Σχέδια της κυβέρνησης για το νέο αεροδρόμιο	
22/9	Νέο Κορδελιό	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας κατοίκων	Απομάκρυνση της ΕΘΗΛ	
22/9	400 οικοδόμοι του εργοστασίου Διαμάν – Μπόαρντ, Οινόφυτα	Απεργία	Αυξήσεις 10% Επαναπρόσληψη συναδέλφων	
26/9	Μεταλλωρύχοι Μαδέμ – Λάκο Χαλκιδικής	Απεργία διαρκείας		Ο Μποδοσάκης απολύει κόσμο και υπάρχει σχέδιο να κλείσει την επιχείρηση και να την ανοίξει εκ νέου με Γάλλους μετόχους.
26/9	Επιστημονικό και υπαλληλικό προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
27/9	Γήπεδο Καλλιθέας αλλά και αλλού στην Ελλάδα	Εορτασμός της 34 ^{ης} επετείου του ΕΑΜ		
30/9	Μαδέμ – Λάκο			Ο Μποδοσάκης κήρυξε λοκ άουτ
30/9	Εργαζόμενοι στις συγκοινωνίες Αθήνας Υπάλληλοι Υπουργείου Παιδείας Εργάτες του εργοστασίου κλειδαριών Τάϊγκερ	4ωρες στάσεις εργασίας Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
30/9	800 απεργοί Λαδόπουλου	Πορεία στην Πάτρα		
Οκτώβριος 1975				
2/10	Πολιτικές Νεολαίες (ΚΝΕ, ΕΣΟΝ, ΟΝΝΕΔ, ΠΑΣΟΚ, Ρήγας Φεραίος)	Συγκέντρωση στα Προπύλαια και πορεία στην ισπανική πρεσβεία	Διαμαρτυρία συμπαράστασης στους Ισπανούς στον αγώνα τους κατά του Φράνκο	
3/10	Εργαζόμενοι στην ασφαλιστική ΦΟΙΝΙΞ του	48ωρη προειδοποιητική	Μισθολογικά αιτήματα	Έληξε με νίκη των εργαζομένων

	Ανδρεάδη	απεργία		
7/10	Κάτοικοι Σπάτων	Κήρυξη γενικού πένθους. Μαύρες σημαίες, κλείσιμο των σχολείων και αποκλεισμός της πόλης με αυτοκίνητα	Διαμαρτυρία για την απόφαση της κυβέρνησης να μεταφέρει το αεροδρόμιο στα Σπάτα	Οι κάτοικοι πέτυχαν με τις κινητοποιήσεις να ανασταλούν οι απαλλοτριώσεις στις 14/10
7/10	Μαδέμ Λάκο	Οι απεργοί πραγματοποιούν πορεία 30χλμ. Προς τα γραφεία του Μποδοσάκη στο Στρατώνι		
9/10	Έξωση σε 40 οικογένειες από τις τράπεζες Ιονική και Λαϊκή	Απεργία πείνας οικογενειών έξω από την τράπεζα στη Θεσσαλονίκη		
10/10	Σωματεία εργαζομένων στην αστική συγκοινωνία Αθήνας Πειραιά	Συγκέντρωση στο θέατρο Περοκέ	Διαμαρτυρία για την αντεργατική και αντισυνδικαλιστική πολιτική της κυβέρνησης και τις αρχαιρεσίες Αντίδραση στο ν89/75	
15/10	Εμποροϋπάλληλοι Αθήνας και άλλων πόλεων	Συγκεντρώσεις, διαβήματα, διαμαρτυρίες	Διαμαρτυρία για το νέο σύστημα ωραρίου	
21/10	Οδηγοί και βοηθοί ΦΙΞ 2500 υπομηχανικοί δημόσιοι υπάλληλοι	Απεργία	Επαναπρόσληψη Συναδέλφων Οικονομικά αιτήματα	
27/10	Κάτοικοι Μεγάρων	Αποκλεισμός με τρακτέρ και φορτηγά για μία ώρα της εθνικής οδού Αθηνών		

		Κορίνθου		
30/1	5000 ακτήμονες	Κατάληψη της λίμνης Κάρλας με 700 τρακτέρ. Άρχισαν να οργώνουν τη γη	Αίτημα να μοιραστεί η γη	
31/10	Εργατοτεχνίτες μαρμάρου ν. Καβάλας	24ωρη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
Νοέμβριος 1975				
2/11	Βαμβακοπαραγωγοί	Συλλαλητήρια σε μεγάλες πόλεις	Αίτημα να καθοριστεί η τιμή στο βαμβάκι στις 25δρχ.	
3/11	Μηχανικοί – δημόσιοι υπάλληλοι Προσωπικό ΕΗΣ	6ήμερη απεργία 4ωρη στάση εργασίας	Οικονομικά αιτήματα Οικονομικά αιτήματα	
5/11	Ομαδικές απολύσεις στα μεταλλεία Βάβδου Χαλκιδικής			
7/11	Ταπητουργοί εργοστασίου ΠΕΡΣΙΚΑ	Απεργία διαρκείας	Επαναπρόσληψη απολυμένου	
11/11	Γ.Σ.Ε.Ε	Πανελλαδική στάση εργασίας	Ένδειξη συμπαράστασης προς την κυπριακή κυβέρνηση για την προσφυγή της Κύπρου στον ΟΗΕ	
11/11	Εργατοτεχνίτες ΠΕΣΙΝΕ Διοικητικοί υπάλληλοι Α.Ε.Ι.	48ωρη απεργία Τριήμερη προειδοποιητική απεργία	Τέλος στις απολύσεις Πρώθηση νομοσχεδίου σχετικά με τα οικονομικά τους αιτήματα	
12/11	Προσωπικό ΟΑΠ Εργαζόμενοι στις καπνοβιομηχανίες Γεωργιάδη και Κωνσταντίνου	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	

	Ξενοδοχοϋπάλληλοι ΚΑΡΑΒΕΛ		Αυξήσεις αποδοχών 20-30%	
13/11	Εργατοτεχνίτες ΠΕΣΙΝΕ	Μετατροπή της 48ωρης σε απεργία διαρκείας		
	Εργάτες βιομηχανίας πλαστικών ΝΜ Πετζετάκη στο Αιγάλεω	Απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένου συναδέλφου συνδικαλιστή	
	Εργαζόμενοι της Λάντις Γκορ	Απεργία διαρκείας	Αύξηση 30%	
16/11	Αρχαιολόγοι	Απεργία	Πρώθηση νομοσχεδίου για τα επαγγελματικά τους δικαιώματα	
	Εργαζόμενοι εταιρείας πυρομαχικών προϊόντων ΚΕΡΕΜ Ελευσίνας	Απεργία	Πληρωμή αναδρομικών μισθών	Έληξε στις 20/11 με νίκη των απεργών
17/11	1.000.000 κόσμου	Πορεία από το Πολυτεχνείο στην αμερικανική Πρεσβεία		
	24 χειρίστριες του ΟΤΕ λιποθυμούν σε διάστημα 2 ημερών			
19/11	600 οικοδόμοι στο Μαρμαρά Χαλκιδικής	Απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένου συνδικαλιστή συναδέλφου Οικονομικά αιτήματα	Έληξε στις 20/11 με νίκη των απεργών
	Διοικητικοί υπάλληλοι Α.Ε.Ι.			
20/11	Απεργοί ΠΕΣΙΝΕ			Έληξαν με νίκη των απεργών

	Γιατροί του Οίκου του Ναύτη Δάσκαλοι πανελλαδικά	Απεργία διαρκείας 2ήμερη απεργία προειδοποιητική	Μονιμοποίηση και ίση μεταχείριση με τους γιατρούς του ΙΚΑ Αντίθεση στο νομοσχέδιο «περί Γενικής Εκπαιδεύσεως»	
21/11	Συνταξιούχος Παν. Τσομπουλίδης	Απειλή να αυτοπυρποληθεί στην πλατεία Συντάγματος	Είχε κρεμάσει στο λαιμό του μια πινακίδα «Διαμαρτύρομαι κατά του ΙΚΑ διότι παίρνω σύνταξη μόνο 332 δρχ. το μήνα. Αν δεν ικανοποιηθεί το αίτημά μου θα βάλω φωτιά και θα καώ».	Συνελήφθη
22/11	Υπάλληλοι Στατιστικής Υπηρεσίας	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
24/11	Φοιτητές	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στα Προπύλαια	Αντίθεση με την ίδρυση Σχολής Δημόσιας Διοίκησης	
	Τυπογράφοι του Τσιβεριώτη και 3000 τυπογράφων της Αθήνας	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	
Δεκέμβριος 1975				
	Απεργοί Λάντις Γκορ ΜΑΔΕΜ ΛΑΚΚΟ			Λήξη απεργίας με νίκη των απεργών Συμπληρώνονται 70 ημέρες απεργίας
3/12	Οδηγοί και βοηθοί της ΗΒΗ – ΠΕΠΣΙ	Απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένου συνδικαλιστή	
4/12	Εργαζόμενοι εργοστασίου καλωδίων Μανούλη Ελλάς, Λαμία	Απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένου συνδικαλιστή	

5/12	200 εργαζόμενοι ΟΛΠ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Άμεση κατάθεση στη Βουλή του νομοσχεδίου για τον ΟΛΠ	
	Τεχνικοί εργοστασίου της ΔΕΗ στην Πτολεμαΐδα	Απεργία		
	Εργάτες Μακαρονάδικου Παλαιολόγου στη Χαλκίδα	Απεργία		
6/12	3000 μεταλλουργοί Ελευσίνας	24ωρη απεργία	Ανθυγιεινό επίδομα 25%	
8/12	3000 μηχανικοί και 1500 εργοδηγοί του Δημοσίου Δικαστικοί υπάλληλοι	Απεργία Απεργία	Βαθμολογικά αιτήματα Οικονομικά αιτήματα	
	ΠΙΤΣΟΣ	Στάσεις εργασίας	Επίδομα παραγωγής ενσωμάτωση στο μεροκάματο	Γίνεται συνέλευση και αποφασίζεται να μην δουλεύουν υπερωρίες για λόγους ελεύθερου χρόνου, και 5ήμερο. Οι στάσεις εργασίας έγιναν 10 ώρες. Σημειώνεται ότι έχουν πραγματοποιήσει στάσεις εργασίας συμπαράστασης σε ΜΕΛ, ΕΣΚΙΜΟ και ΙΖΟΛΑ αλλά και για τους βάσκους κατά του Φράνκο. Στις 16/12 μετά την εξάντληση του στοκ κηρύσσεται lock out, οι αγώνες συνεχίζονται και το 1976
9/12	Εργαζόμενοι εργοστασίου πλαστικών Α.Γ. Πετζετάκη Μοσχάτο	Απεργία διαρκείας	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων	
	Εργαζόμενοι ΟΑΕΔ Μοσχάτο	Απεργία		

	Υπάλληλοι Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου	Απεργία		
10/12	Εργαζόμενοι στη βιομηχανία Πετρετάκη στη Θήβα	Απεργία	Αυξήσεις 40% Ανθυγιεινό επίδομα 15% Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών Αυξήσεις 35%	
12/12	ΕΦΕΕ Γεωτεχνικοί της Αγροτικής Τράπεζας	Συγκέντρωση στο Πολυτεχνείο 48ωρη προειδοποιητική	ενάντια στο νόμο για την επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων Οικονομικά αιτήματα	
16/12	Εργαζόμενοι στην επιχείρηση Φορμάϊκες Α.Ε. Στασινόπουλου	24ωρη απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων	
17/12	Καθηγητές γυμνασίων Οικοδόμοι Ελληνικής τεχνικής στο Μαρμαρά	Απεργία διαρκείας Απεργία	Βελτίωση νομοσχεδίου για τη Γενική Εκπαίδευση	
18/12	Απεργοί χαρτεργάτες Λαδόπουλου στην Πάτρα			Έληξε με νίκη

	Σπουδαστές Μέσων Τεχνικών Επαγγελματικών Σχολών	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Υπεράσπιση σπουδαστικών συλλόγων Όχι αύξηση στα δίδακτρα	
19/12	Χαλυβουργοί Ελευσίνας Εργατοϋπάλληλοι βιομηχανίας ξύλου ΒΑΛΚΑΝ ΕΞΠΟΡΤ Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση Απεργία 24ωρη	Ανθυγιεινό επίδομα Αύξηση 20-30%	Έληξε με νίκη των απεργών
22/12	Χαλυβουργοί Ελευσίνας Εργαζόμενοι στην ΟΛΙΒΕΤΙ ΕΛΛΑΣ	48ωρη απεργία. Πορεία και συγκέντρωση στο υπουργείο Εργασίας Απεργία διαρκείας	Ανθυγιεινό επίδομα 25% Επαναπρόσληψη συνδικαλιστή	
23/12	Χαλυβουργοί Βόλου	24ωρη απεργία	Ανθυγιεινό επίδομα 25%	
	Δολοφονία αρχηγού ΣΙΑ Ρίτσαρντ Γουέλς ανάληψη ευθύνης από 17N			
29/12	Κρεοπώλες Αθήνας και Πειραιά	Πορεία διαμαρτυρίας στο υπουργείο Εμπορίας	Διαμαρτυρία για το καπέλο των κρεάτων	
30/12	Απεργοί ΠΙΤΣΟΣ	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από το υπουργείο Εργασίας		

Πίνακας 3: Χρονικό 1976

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος				
2/1	Απεργοί Πετζετάκη			Λήξη απεργίας με νίκη των απεργών. Μετά από 25 ημέρες απεργιακών κινητοποιήσεων των 600 εργαζομένων, στα 3 εργοστάσια πλαστικών του ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ σε Καλλιθέα, Θήβα, Ρέντη οι απεργοί πέτυχαν μέχρι 40% αύξηση μεροκάματου, επαναπρόσληψη 3 απολυμένων, ανθυγιεινό επίδομα και άλλα.
6/1	Εργαζόμενοι στις αστικές συγκοινωνίες Αθήνας και Πειραιά ΕΚΤΕΛ και ΑΣΠΑ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση αποδοχών Εκσυγχρονισμός κανονισμού λειτουργίας Ρύθμιση ασφαλιστικών ζητημάτων	
7/1	1000 εργατοϋπάλληλοι της ΠΙΤΣΟΣ	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από το Υπουργείο Εργασίας	Διαμαρτυρία για την αντεργατική στάση της εργοδοσίας Έκκληση στον υπουργό Εργασίας Λάσκαρη να πάρει θέση	Μετά το λοκ άουτ στις 16/12 προχώρησαν σε απεργία. Στη συγκέντρωση της 7/1 κατάφεραν να δουν τον Ποτήρη γεν. γραμματέα του υπουργείου ο οποίος απαίτησε εντόνως να απομακρυνθούν οι απεργοί από το δρόμο. Η στάση αυτή είχε ως αποτέλεσμα να αποχωρήσουν απεργοί και επιτροπή. Στις 14/1 οι απεργοί δεν άφησαν τους 150 απεργοσπάστες να περάσουν στο εργοστάσιο. Είχε προηγηθεί ανακοίνωσή τους ότι έχουν γνώση αυτού του σχεδίου και σκοπεύουν να το εμποδίσουν. Οι συγκρούσεις με την αστυνομία ήταν βίαιες και σχεδόν μάχες σώμα με σώμα. Γκλομπς, αύρες και δακρυγόνα διέλυσαν τους απεργούς. Χτυπούσαν αδιακρίτως και ακολουθούν και συλλήψεις. Οι απεργοί συνεχίζουν τον αγώνα τυπώνουν προκηρύξεις. Ο αγώνας τους βρίσκει συμπαραστάτες με στάσεις εργασίας σε ΜΕΛ, ΑΕΓ, ΙΖΟΛΑ, ΕΣΚΙΜΟ με 4ωρες στάσεις εργασίας. Στις 15/1 απολύονται 500 εργάτες. Η εργοδοσία ταυτόχρονα

				<p>προσελάμβανε κόσμο που πολλοί δεν πήγαν να δουλέψουν ως αλληλεγγύη.</p> <p>Στις 16/1 πραγματοποιούν πορεία στη Βουλή χωρίς επεισόδια. Ακολούθησε συγκέντρωση στο ΕΚ Πειραιά αλλά και επέμβαση της αστυνομίας Πειραιά που με αγριότητα επιτέθηκε στους απεργούς. Στις 23/1 το πούλμαν που μετέφερε τους απεργοσπάστες έπεσε πάνω στους απεργούς. Η αστυνομία προχώρησε σε συλλήψεις .... 3 απεργών.</p> <p>Οικονομική ενίσχυση στους απεργούς από διάφορες ενώσεις εργαζομένων</p> <p>Στις 25/1 επιτυγχάνεται συμφωνία με τη διαμεσολάβηση της ΓΣΕΕ με αύξηση 20% πριμ παραγωγής 25% επαναπρόσληψη απολυμένων, 500 εφάπαξ για τις ημέρες της απεργίας</p> <p>Σημειώνεται ότι στις 27/1 καταδικάζονται οι 3 απεργοί της ΠΙΤΣΟΣ για βιαιοπραγίες ενάντια στο πούλμαν απεργοσπαστών. Το ίδιο συμβαίνει στις 2/2 με 3 άλλους απεργούς που καταδικάζονται για εξύβριση.</p>
	Υπάλληλοι Πολιτικής Αεροπορίας	Απεργία	Διαμαρτυρία καθώς εκπαιδεύονται στρατιωτικοί για τα καθήκοντα αερολιμενικών και ελεγκτών για το ενδεχόμενο απεργίας στην ΥΠΑ	
12/1	400 εργαζόμενοι στη Χαλυβουργία Βόλου	Απεργία διάρκειας (5 ημέρες)	Υπαγωγή όλων των εργαζομένων στα βαριά και ανθυγιεινά	Έληξε με νίκη των απεργών
	Σουφλί, Διδυμότειχο, Ορεσιτιάδα	Γενική 24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για την εγκατάλειψη της περιοχής από την κυβέρνηση	
14/1	Προσωπικό νοσοκομείο Παιδών ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ	Απεργία	Δώρο Χριστουγέννων, ανθυγιεινό επίδομα για ξυλουργούς, κα. Επιδόματα χωρίς διακρίσεις.	Το ΔΣ αποκάλυψε την απεργία «νόμο της ζούγκλας» Στις 19/1 γίνεται η πρώτη μεταπολιτευτική επιστράτευση στο προσωπικό
21/1	13.000 ταξιτζήδες της επαρχίας	48ωρη προειδοποιητική απεργία Συγκέντρωση στον	Πετρελαιοκίνηση στα ταξί Βενζίνη σε χαμηλή τιμή για τα ταξί Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	

		κινηματογράφο «Αριστοτέλειο»		
25/1	800 εργατοτεχνίτες της ΛΑΡΚΟ ιδιοκτησίας Μποδοσάκη στη Λάρυμνα	Ανέστειλαν τις 3ωρες στάσεις εργασίας που πραγματοποίησαν το προηγούμενο διάστημα		Η αναστολή οφείλεται στη δέσμευση να συζητηθούν τα αιτήματά τους
	Στον ΟΤΕ σημειώνονται πολυάριθμες λιποθυμίες τηλεφωνητριών από τον θόρυβο και την μυρωδιά του κλιματισμού			
26/1	Εργαζόμενοι (τεχνικοί και υπάλληλοι σέρβις) στην ΦΙΛΙΠΣ	Απεργία διαρκείας	Αυξήσεις 40% και επαναπρόσληψη απολυμένων	
31/1	3000 απεργοί του ΟΛΠ			Λήξη με νίκη των απεργών και αύξηση του βασικού ημερομισθίου
Φεβρουάριος 1976				
2/2	900 εργαζόμενοι ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης	Απεργία διαρκείας	Επαναπρόσληψη 25 απολυμένων συναδέλφων και μισθολογικά αιτήματα	
4/2	Απεργοί υπάλληλοι του ΕΘΙΓΜΕ και φοιτητές Γεωλόγων Μεταλλειολόγων	Πορεία προς τη Βουλή	Απόσυρση νομοσχεδίου για το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών Κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων Κατάργηση της σύμβασης με τη γαλλική BRMG	
5/2	Θεσσαλονίκη	4ωρη στάση εργασίας και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για την αύξηση στην τιμή των εισιτηρίων	
10/2	1000 εργαζόμενοι στη	Απεργία διαρκείας	Επαναπρόσληψη 70 απολυμένων	Αρχικά είχαν αποφασίσει στάσεις εργασίας αλλά μετά το lok

	ΒΙΟΧΑΛΚΟ		συναδέλφων Αύξηση 2500 δρχ.	<p>αούτ αποφάσισαν απεργία. Γίνεται πορεία απεργών στα δικαστήρια στη δίκη συναδέλφων τους που δικάζονταν για ξυλοδαρμό απεργοσπαστών (καταδίκη 2 απεργών σε 20 ημέρες φυλακή).</p> <p>Η εργοδοσία αντιπροτείνει στα αιτήματα 15 δρχ. την ημέρα και στη συνέχεια 9% αύξηση. Η Γ.Σ.. αποφασίζει τη λήξη της απεργίας στις 16/2. Λέγεται ότι υπήρχε χρηματισμός μελών του σωματείου.</p> <p>Να σημειωθεί ότι η ΒΙΟΧΑΛΚΟ λέγονταν κάτεργο λόγω των συνθηκών εργασίας. Πέραν της πνευμονοκονίασης, υπήρχαν πολλά εργατικά ατυχήματα και δυστυχήματα φριχτά χωρίς καμία βοήθεια από την εργοδοσία.</p>
	7000 γεωτεχνίτες και γεωλόγοι	Απεργία		Η κυβέρνηση επιστρατεύει κάποιους από αυτούς αλλά η απεργία συνεχίζεται
11/2	Εργαζόμενοι στη ΒΙΟΦΡΑΜ Α.Ε.	Απεργία διαρκείας	Αύξηση μεροκάματου και επαναπρόσληψη συναδέλφου μέλους του Δ.Σ. του Σωματείου τους	
11/2	Απεργία στα ΚΤΕΛ			Λήξη μετά από 12 ημέρες αγώνα με νίκη των απεργών
12/2	Σπάτα		Κάτοικοι εναντίον σχεδίων για το αεροδρόμιο	Επέμβαση της αστυνομίας με δακρυγόνα και πυροβολισμούς στον αέρα
	Απεργία ΟΛΙΒΕΤΤΙ			Συμπληρώνονται 52 ημέρες
13/2	23.000 υπάλληλοι στη ΔΕΗ	Κήρυξαν απεργία 24ωρη προειδοποιητική	Αύξηση αποδοχών	Η κυβέρνηση σταμάτησε την απεργία με επιστράτευση όλων των εργαζομένων
14/2	Απεργοί ΤΡΙΚΟΠΙ, πλεκτήριο ιδιοκτησίας Χαραλαμπίδη.	Απεργία από τις 26/1	Επαναπρόσληψη απολυμένου, αυξήσεις 25%, 15λεπτο διάλειμμα, συνθήκες εργασίας	<p>Το χρονικό έχει ως εξής: οργανώνεται Γ.Σ. από ομάδα πρωτοβουλίας για να συγκροτηθεί εργοστασιακή επιτροπή. Απολύεται εργάτης της πρωτοβουλίας.</p> <p>Στις 24/1 ο απολυμένος μοιράζει προκηρύξεις καλώντας σε απεργία, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 26/1 με καθολική συμμετοχή (200 από τα 250 άτομα).</p> <p>Η εργοδοσία απαιτεί τη λήξη της απεργίας και μετά τις</p>

				διαπραγματεύσεις το οποίο απορρίπτεται. Αστυνομία βοηθά τους απεργοσπάστες να μπου για εργασία. Στις 14/2 οι απεργοί σχημάτισαν αλυσίδα αποκλείοντας απεργοσπάστες να προσεγγίσουν το εργοστάσιο και επενέβη η αστυνομία με επίθεση κατά των απεργών. Συλλαμβάνονται 3. Η απεργία μετά από 30 ημέρες αρχίζει να φθίνει καθώς οι απεργοί αριθμούν πλέον τους 74 και ενώ η εργοδοσία απολύει. Λήγει η απεργία και η εργοδοσία δίνει 15% αύξηση.
16/2	Απεργία ΒΙΟΦΡΑΜ Α.Ε.			Λήξη μετά από 7 ημέρες με νίκη των απεργών
19/2	18000 εργαζόμενοι της ΔΕΗ	Απεργία	Μισθολογικά αιτήματα	
23/2	Απεργία στη ΔΕΗ			Επιστράτευση μέρος των απεργών. Η απεργία συνεχίζεται
25/2	Απεργία χειριστών στα μεταλλεία Διστόμου (ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΒΩΞΙΤΑΙ ΔΙΣΤΟΜΟΥ)	Απεργία	Συνθήκες εργασίας, αύξηση 30%, επίδομα ανθυγιεινής εργασίας, μεταφορικά, ημερομίσθια όταν ο καιρός δεν επιτρέπει την εργασία. Επαναπρόσληψη γραμματέα σωματείου	
27/2	7500 υπάλληλοι τραπεζών του συγκροτήματος Ανδρεάδη	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Εξομοίωση με το προσωπικό της Εθνικής Τράπεζας	
	4000 γιατροί και οδοντίατροι του ΙΚΑ	Απεργία	Μονιμοποίηση	
Μάρτιος 1976				
1/3	1500 εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	4ωρες στάσεις εργασίας	Μισθολογικά αιτήματα	
	Οδηγοί και εισπράκτορες ΕΚΤΕΛ και ΑΣΠΑ	24ωρη απεργία	Αύξηση αποδοχών κατά 30%	
	Εργαζόμενοι στη ΔΕΗ	48ωρη απεργία	Ίση μεταχείριση με το προσωπικό της ΛΙΠΤΟΛ και τιμαριθμική αναπροσαρμογή μισθών	

	Καθηγητές ιδιωτικών σχολείων	Απεργία διαρκείας	Μετάταξη στη δημόσια εκπαίδευση Νομοσχέδιο για την ιδιωτική εκπαίδευση	
16/3	1300 εργάτες του φράγματος του Μόρνου	Απεργία	Καταβολή των δεδουλευμένων του Φεβρουαρίου	
17/3	32000 δάσκαλοι και νηπιαγωγοί	3ήμερη απεργία	Ίση επιδοματική μεταχείριση με άλλους δημόσιους υπάλληλους	
27/3	32000 δάσκαλοι	Απεργία διαρκείας	Ίση επιδοματική μεταχείριση με άλλους δημόσιους υπάλληλους	
31/3	5000 μεταλλωρύχοι των μεταλλείων Σκαλιστήρη	Απεργία	Υπογραφή συλλογικών συμβάσεων και συνθηκών εργασίας. Κατάργηση διακρίσεων.	<p>Καθολική συμμετοχή στην απεργία 99% παρά την αντίθετη γνώμη σωματείων. η εργοδοσία αποκαλεί «τερατώδη» τα αιτήματα. Στήνονται οδοφράγματα από κορμούς σε όλους τους δρόμους που οδηγούν στα εργοτάξια. 2/4 Στήνουν αλυσίδες και εμποδίζουν τα πούλμαν με απεργοσπάστες. Στο Προκόπι απεργοί ξαπλώνοντας στο οδόστρωμα σταμάτησαν το πούλμαν αλλά συνελήφθησαν, ενώ στο Μαντούδι οι χωροφύλακες με βία σταματούν το μπλοκάρισμα του λεωφορείου. Η αστυνομία εναντίον απεργών αντιδρά με δακρυγόνα κ.α.</p> <p>Οι συγκρούσεις γενικεύονται στην περιοχή ανάμεσα σε απεργούς και υποστηρικτές τους και στη χωροφυλακή. Αύρες και κλούβες εμποδίζουν εργάτες από τις γύρω περιοχές να μεταβούν για συμπαράσταση. Οι κάτοικοι στο Μαντούδι ξενυχτούν στην πλατεία.</p> <p>Σημειώνεται ότι στη δίκη των συλληφθέντων για τα επεισόδια, χωροφύλακας καταθέτει ότι οι απεργοσπάστες του πούλμαν ήταν χωροφύλακες με πολιτικά. Μετατέθηκε στον Έβρο.</p> <p>Οι απεργοί και οι κάτοικοι οπλίζονται με πέτρες. Κηρύσσεται στρατιωτικός νόμος. Στις 3/4 η χωροφυλακή είναι παντού. Υπάρχουν 14 αύρες και 100 χωροφύλακες να αντιμετωπίσουν το οδόφραγμα των 100 εργατών που περιφρουρεί την είσοδο. Οι εργάτες υποχωρούν. Οι</p>

				απεργοσπάστες μπαίνουν στο εργοτάξιο. Η απεργία συνεχίζεται. Γίνονται έφοδοι στα σπίτια και συλλαμβάνονται 8 απεργοί. Ελικόπτερα ρίχνουν προκηρύξεις του Σκαλιστήρη που αποκαλεί την απεργία έργο ταραχοποιών και καλεί για εργασία.
Απρίλιος 1976				
7/4	Ηράκλειο	Συγκέντρωση και πορεία	Διαμαρτυρία ενάντια στις αμερικανικές βάσεις	
7/4	Επισιτιστικά επαγγέλματα	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση μεροκάματου 7ωρη εργασία Υπαγωγή στα ανθυγιεινά επαγγέλματα Δημοκρατικές αλλαγές	
	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Ενάντια στην ακρίβεια	
16/4	Ταχυδρομικοί υπάλληλοι	24ωρη απεργία	Ρύθμιση αποζημιώσεων Νομιμοποίηση έκτακτων υπαλλήλων	
17/4	Εργαζόμενοι στην ΙΤΤ	Στάσεις εργασίας		Η εργοδοσία απαντά με λοκ άουτ.
21/4	Εργαζόμενοι στις εταιρείες πετρελαιοειδών και υγραερίων	24ωρη πανελλαδική προειδοποιητική απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
22/4	Εργαζόμενοι στις ξένες αεροπορικές εταιρείες	Απεργία διαρκείας		Στην αρχή είχε κηρυχθεί προειδοποιητική απεργία και μετά τις απεργοσπαστικές ενέργειες διευθυντών κηρύχθηκε διαρκείας
Μάιος 1976				
1/5		Εορτασμός της πρωτομαγιάς με		«Λευτεριά – ψωμί – δουλειά»

		συγκέντρωση στο Πεδίο του Άρεως αλλά και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας Οργανώθηκε από τις δημοκρατικές συνδικαλιστικές παρατάξεις		«Όχι κρατικό συνδικαλισμό»
1/5	Δολοφονία Αλέκου Παναγούλη			
2/5	Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων	3ήμερη παναγροτική απεργία		
4/5	Εργάτες μετάλλου στο Ηράκλειο Κρήτης	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση μεροκάματων κατά 30%	
5/5		Κηδεία Αλέκου Παναγούλη		Συγκέντρωσε πάνω από 1 εκ. κόσμου και έλαβε μορφή συλλαλητηρίου με συνθήματα κατά των Αμερικάνων και αιτήματα για εκδημοκρατισμό της δημόσιας ζωής
6/5	Χανιά	Διαδηλώσεις στους δρόμους Κλείσιμο καταστημάτων της πόλης	Κατά της επίσκεψης του Κίσινγκερ στη Σούδα	
9/5	Θεσσαλονίκη	Συγκέντρωση	Για τα 40 χρόνια από τη σφαγή των απεργών στις 9/5/36	
11/5	Χαλυβουργοί Βόλου	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Αναδρομική καταβολή ανθυγιεινού επιδόματος κατά 25%	
12/5	Εργάτες μετάλλου στο Ηράκλειο Κρήτης	Απεργία διαρκείας		Αρχικά είχαν κηρύξει απεργία προειδοποιητική αλλά μετά την άρνηση της εργοδοσίας να ικανοποιήσει τα αιτήματα αποφάσισαν για απεργία διαρκείας

13/5	Νοσοκομειακοί γιατροί	3ήμερη προειδοποιητική απεργία	Άμεση εφαρμογή του Ν.123/1975 και των ρυθμίσεων για την καταβολή των υπερωριών κ.α.	
14/5	Απεργία 600 εργατοτεχνιτών της ΙΖΟΛΑ		5ήμερη εβδομάδα 40ωρο	Λήξε απεργίας με νίκη των απεργών μετά από 64 -67 ημέρες
15/5	Καπνοβιομηχανία 22 και ΣΑΝΤΕ	Στάσεις εργασίας	Ανθυγιεινό επίδομα εργασίας	Οι συνθήκες εργασίας είναι άθλιες. Η συνεχής εισπνοή αναθυμιάσεων νικοτίνης προκαλούν σοβαρά προβλήματα υγείας και είναι μόνο μία διάσταση των προβλημάτων Η κινητοποίηση λήγει με επιτυχία και χορήγηση επιδόματος. Επίσης πριν τη γενική απεργία για την ψήφιση του Ν.330 οι εργάτες αποφάσισαν να κινητοποιηθούν σε απεργία διαμαρτυρίας για τον Ν. 330. Μετά την ψήφιση του Ν. απολύεται ο πιο δραστήριος συνδικαλιστής, ενώ η εργοδοσία αρνείται να αναγνωρίσει την εργοστασιακή επιτροπή.
20/5	1000 χαλυβουργοί της Ελευσίνας	24ωρη απεργία	Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας	
20/5	Τυφλοί	Συγκέντρωση στον Άγνωστο Στρατιώτη	Σύνταξη, περίθαλψη.	
24& 25/5	Συνεργαζόμενα Εργατικά Σωματεία	48ωρη πανελλαδική απεργία και συγκέντρωση Στην Αττική αλλά και αλλού έκλεισαν εργοστάσια, καταστήματα, τράπεζες, ναυπηγεία	Διαμαρτυρία για τον Ν.330	Υπολογίζεται ότι 100.000 άτομα συμμετείχαν στη συγκέντρωση ενώ 500.000 συμμετείχαν στην απεργία. Ενώ στις 25/5 συμμετείχαν και νέοι κλάδοι στην απεργία δίνοντας τον πανεργατικό χαρακτήρα. Οι οικοδόμοι πραγματοποίησαν συγκέντρωση στο Θέατρο Γκλόρια και πορεία στο υπουργείο Απασχόλησης (παρά τις παραινέσεις της ομοσπονδίας να διαλυθούν και να μην υπάρξει πορεία). Στην Αθήνα υπήρχε αστυνομοκρατία με δυνάμεις και αύρες. Οι διαδηλωτές ξεκινούν από την Πειραιώς και μπαίνουν στη Σταδίου. Στη Πεσμαζόγλου τους κλείνει η αστυνομία. Ακούγεται το σύνθημα «εργάτες ενωμένοι ποτέ νικημένοι» ενώ προσπαθούν να σπάσουν την κόκκινη γραμμή της αστυνομίας. Επεμβαίνουν οι αύρες με δακρυγόνα. Στήνονται οδοφράγματα και μάλιστα

				<p>χρησιμοποιήθηκε και ένα υπό κατάληψη περιπολικό. Στην Ομόνοια μαζεύονται απεργοί και λοιποί διαδηλωτές. Μπροστά στον ΚΑΤΡΑΝΤΖΟ στην Αιόλου αύρα πατά και εγκαταλείπει την ηλικιωμένη Αναστασία Τσιβίκα, μικροπωλητή. Οι συγκρούσεις συνεχίζονται. Φωτιές ανάβονται για την αντιμετώπιση της βροχής από δακρυγόνα.</p> <p>Οι συγκρούσεις προς τη νύχτα μετατοπίζονται γύρω από το Πολυτεχνείο και αργά τη νύχτα η αστυνομία επιβάλλεται. Οι τραυματίες πολλοί, 2 φέρουν τραύματα από σφαίρα. 100 συλλήψεις και 75 τραυματίες</p> <p>Την επόμενη ημέρα καταγράφονται οι εξής τοποθετήσεις: Κυβέρνηση : «... Η ευθύνη ορισμένων κομμάτων που υπεκίνησαν την αναταραχή και εδημιουργήσαν το κλίμα αναρχίας είναι βαρύτερη. Η ευθύνης της κυβερνήσεως είναι μία και μόνα: Να επιβάλλει τον νόμον και την τάξιν. Και θα το πράξει προς πάσαν κατεύθυνση».</p> <p>Η τοποθέτηση της ΓΣΕΕ αναφέρει για «ανεύθυνα εξτρεμιστικά στοιχεία, ξένα προς την εργατική τάξη». Ο Ανδρέας Παπανδρέου αναφέρεται σε προβοκατόρικα και χουντικά στοιχεία. ΚΚΕ: «οργανωμένο σχέδιο σκοτεινών δυνάμεων της ανωμαλίας – εγχώριων και ξένων .... Φασιστικά και προβοκατόρικά στοιχεία βρήκαν την ευκαιρία ... να δράσουν ανενόχλητα, εμφανίζοντας τον εαυτό τους σαν απεργούς οικοδόμους». Η <i>Ελευθεροτυπία</i> δημοσίευσε τα ονόματα των συλληφθέντων στο άρθρο με τίτλο «Απολογισμός προβοκάτσιας»</p>
26/5	Ρόδος	48ωρη γενική κινητοποίηση	Κατά της απόβασης αμερικανικού στόλου	Καταστολή από αστυνομία με δεκάδες τραυματισμούς και εκατοντάδες συλλήψεις. Ο 6 ^{ος} στόλος δεν κατέβηκε στο νησί
29/5	Ψηφίζεται ο Ν.330 από την			

	πλειοψηφία της Ν.Δ.			
27/5	Υγειονομικοί των νοσηλευτικών ιδρυμάτων πανελλαδικά	48ωρη προειδοποιητική	Τιμαριθμική προσαρμογή των μισθών Μονιμοποίηση και συμμετοχή στη διοίκηση	
Ιούνιος 1976				
1/6	Εργαζόμενοι στη Χαλυβουργική του Αγγελόπουλου	48ωρη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
	Εργαζόμενοι στη Βιομηχανία Χάλυβα Ελευσίνα	48ωρη απεργία		
7/6	Αερολιμενικοί	Απεργία διαρκείας		
	Ραδιοτηλεγραφητές	5ήμερη απεργία		
9/6	Εργάτες στο εργοστάσιο «Βιομηχανία Χάλυβα ΣΑΒΑ» στον Ασπρόπυργο	48ωρη απεργία	Πληρωμή αναδρομικών του ανθυγιεινού επιδόματος Αύξηση 20%	
11/6	7 Απολυμένοι με τον Ν. 330	Απεργία πείνας στα Προπύλαια		Στις 15/6 συλλαμβάνονται.
14/6	Εργατοτεχνίτες του ΣΑΡΑΚΑΚΗ	24ωρη απεργία	Αύξηση 30%	
15/6	Τυφλοί	Συγκέντρωση και πορεία στη Βουλή	Εκπαίδευση Συνταξιοδότηση	
18/6	Ελαιουργοσαπουνοποιοί		15% αύξηση	Λίγες ώρες πριν την απεργία η εργοδοσία έκανε δεκτά τα αιτήματα τους
	Εργατοτεχνίτες του		Αύξηση 30%	

	εργοστασίου ΝΤΟΪΤΣ			
21/6	1100 Εργατοϋπάλληλοι εργοστασίου ΣΑΡΑΚΑΚΗΣ	Απεργία διάρκειας με τη μορφή 24ώρης κάθε δεύτερη ημέρα	Αύξηση 30%	
	Εργαζόμενοι στην τράπεζα ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΞΠΡΕΣ	5ήμερη απεργία	Κατοχύρωση δικαιωμάτων	
29/6	Εργαζόμενοι στην κλωστοϋφαντουργία ΓΕΠΑ		Αύξηση 40%	
			Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων	
Ιούλιος 1976				
6-7	20000 οικοδόμοι Θεσσαλονίκης	48ωρη προειδοποιητική απεργία		Απόλυτη συμμετοχή στην απεργία
14/7		Συγκέντρωση μαθητών, φοιτητών, γονέων, επιστημόνων στα Προπύλαια	Διαμαρτυρία για τη μείωση του αριθμού των εισακτέων στα Α.Ε.Ι.	
15/7		Εκδηλώσεις σε Αθήνα κ.α.	Αλληλεγγύη στον κυπριακό λαό	
16/7	Εργάτες της ΕΡΙΟΜΑΛ Πειραιά	48ωρη απεργία	Αύξηση επιδόματος παραγωγής και παρουσίας	Λήξη με νίκη λίγες ώρες μετά την κήρυξη της απεργίας
26/7	Ροδακινοπαραγωγοί Ημαθίας, Πέλλης και Πιερίας	Πορεία προς τη Θεσσαλονίκη	Τιμή ασφάλειας στις 7,5 δρχ.	
27/7	Πολιτικές νεολαίες	Συγκέντρωση στα Προπύλαια για τα 2 χρόνια από την πτώση της δικτατορίας		

29/7	Σταφιδοπαραγωγοί Ηράκλειο-Κρήτης	24ωρη προειδοποιητική	Καθορισμός τιμής ασφάλειας	
30/7	Χανιά	Συγκέντρωση	Κατά του 6 ^{ου} αμερικανικού στόλου	Δεν αγκυροβόλησαν στο νησί
Αύγουστος 1976				
2/8	Εμποροϋπάλληλοι Αθήνας	24ώρη προειδοποιητική απεργία	Καθιέρωση 42ωρης εβδομάδας εργασίας	
3/8	Ψηφίζεται το ιδιώνυμο			
4/8	Σταφιδοπαραγωγοί Αιγίου	Συλλαλητήριο	Καθορισμός τιμής ασφάλειας	
7/8	Σταφιδοπαραγωγοί Ηρακλείου Κρήτης	Απεργία	Καθορισμός τιμής ασφάλειας	
12/8	Εμποροϋπάλληλοι Αθήνας	24ωρη απεργία	Καθιέρωση 42ωρης εβδομάδας εργασίας	
13/8	Σπάρτη	Συγκέντρωση	Ενάντια στην αποβατική άσκηση του αμερικανικού στόλου	
23/8	Οδηγοί και βοηθοί αυτοκινήτων σε ΗΒΗ και ΠΕΠΣΙ ΚΟΛΑ	24ωρη απεργία	Αύξηση 30%	
31/8	Πολιτικές οργανώσεις νεολαίας	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά	Διαμαρτυρία κατά την αγκυροβόληση στο λιμάνι σκάφους του 60ου αμερικανικού στόλου	
Σεπτέμβριος 1976				
2/9	Λεωφορειούχοι ΕΚΤΕΛ Αθήνα	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	
4/9	Παναγροτική συγκέντρωση Πύργος Ηλείας		Αναθεώρηση τιμ'ών σταφίδας που όρισε η κυβέρνηση	
6/9	Φοιτητικοί σύλλογοι σε Καβάλα, Ξάνθη, Δράμα	Συγκεντρώσεις	Κατά των αμερικανικών βάσεων	
17/9	Εργοδηγοί ηλεκτρολόγοι της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας	5ήμερη απεργία η οποία στις 22/9 γίνεται διαρκείας	Διαμαρτυρία για τη μη επίλυση αιτημάτων	
22/9	Εργαζόμενοι στην IBM	48ωρη απεργία	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή μισθών	
29/9	Σταφιδοπαραγωγοί Αμαλιάδας	Συγκέντρωση	Ενάντια στα κυβερνητικά μέτρα για τη	

			σταφίδα	
Οκτώβριος 1976				
1/10	1000 Σταφιδοεργάτες του εργοστασίου των εξαγωγών στο Ηράκλειο Κρήτης	Απεργία	Αύξηση αποδοχών	
5/10	Απεργοί ΥΠΑ			Λήγει η απεργία με διαβεβαιώσεις ότι θα γίνουν δεκτά τα αιτήματά τους
7/10	Πειραιάς	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τον 6 αμερικανικό στόλο	
14/10	Εργατοτεχνίτες στο εργοστάσιο ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	48ωρη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
15/10	Πολιτικές οργανώσεις σε Καλαμάτα	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τα σχέδια εγκατάστασης πυρηνικής βάσης στη Μεσσηνία	
21/10	Κλωστοϋφαντουργοί Λάρισας	48ωρη προειδοποιητική απεργία Κήρυξη εκ νέου 48ωρης απεργίας στις 23/10 και στις 25/10 κηρύσσεται απεργία διαρκείας	Αύξηση μεροκάματου	Τελικά στις 29/10 η εργοδοσία έκανε δεκτή την αύξηση και έληξε η απεργία
29/10	1200 εργατοτεχνίτες στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	4ώρες προειδοποιητικές στάσεις εργασίας	Αύξηση κατά 15%	
Νοέμβριος 1976				
8/11	Κατάθεση στη Βουλή το νομοσχέδιο για τις εκποτίσεις			
8/11	Κόρινθος και Λουτράκι	24ωρη πανεργατική απεργία	Διαμαρτυρία για την κατάσταση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους εργάτες	
11/11	Τεχνικοί ΔΕΗ	48ωρη πανελλαδική		

		απεργία		
17/11		Πορεία	Επέτειος του Πολυτεχνείου	
17/11	1000 μεταλλωρύχοι της Γερανικής Χαλκιδικής	48ωρη απεργία	Αύξηση 25%	
22/11	Συνταξιούχοι ΙΚΑ	Συγκέντρωση στο Γκλόρια	Διαμαρτυρία για την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης	Κρανοφόροι διαλύουν την προσπάθεια πορείας προς τη βουλή
	Ελαιοπαραγωγοί Χανίων	Ογκώδες συλλαλητήριο	Διαμαρτυρία για τα κυβερνητικά μέτρα για το λάδι	
	Καλλιεργητές κηπευτικών Ιεράπετρας	Πορεία	Καθορισμός τιμών προϊόντων	
24/11	18000 καθηγητές μέσης εκπαίδευσης	48ωρη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	1600 σχολεία της χώρας παρέμειναν κλειστά δείχνοντας τη συμμετοχή στην απεργία
Δεκέμβριος 1976				
4/12	Εργάτες ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗΣ στο Ρουφ	24ωρη προειδοποιητική	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων Ένταξη στα βαριά επαγγέλματα	
6/12	Αγρότες στην Κάρλα		Αναδιανομή της γης	Αστυνομική καταστολή
8/12	Δικαστικοί υπάλληλοι πανελλαδικά Υπάλληλοι στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ	Απεργία διαρκείας 48ωρη απεργία	Αύξηση μισθών Επαναπρόσληψη 6 απολυμένων συνδικαλιστών συναδέλφων	
10/12	Δάσκαλοι και νηπιαγωγοί πανελλαδικά	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Διαμαρτυρία για την άρνηση της κυβέρνησης να δεχτεί τα αιτήματά τους	

	Γεωτεχνικοί του δημοσίου	24ωρη απεργία	Εξίσωση επιδομάτων με άλλους τεχνικούς	
	Εργάτες του τμήματος ηλεκτροσυγκόλλησης της ΠΕΣΙΝΕ	48ωρη απεργία	Αίτημα να σταματήσουν οι απολύσεις Διαμαρτυρία για απειλές της εργοδοσίας Διαμαρτυρία για την εντατικοποίηση της εργασίας τους	
13/12	Εργατοτεχνίτες και βοηθητικό προσωπικό της ΛΙΠΤΟΛ – ΔΕΗ Πτολεμαΐδας	Απεργία διαρκείας	Αύξηση αποδοχών 45%	
	Καπνεργοστάσιο «22» δύο απολυμένοι εργάτες	Απεργία πείνας για 8 ημέρες	Επαναπρόσληψη	30 αστυνομικοί απομακρύνουν τους 2 απεργούς.
14/12	Εκτελείται ο βασανιστής Μάλλιος ευθηνή αναλαμβάνει η 17N			
15/12	Εμποροϋπάλληλοι Αθήνας και Πειραιά	24ωρη απεργία	Καθιέρωση 42ωρης εβδομάδας εργασίας	
	Πανελλαδική αποχή σπουδαστών	2ήμερη αποχή Συγκέντρωση στο Σπόρτιγκ	Ενάντια στο εκπαιδευτικό νομοσχέδιο	
22/12	Εμποροϋπάλληλοι Θεσσαλονίκης	24ωρη απεργία	Καθιέρωση συνεχούς ωραρίου	
23/12	Υπάλληλοι ΤΕΒΕ	48ωρη προειδοποιητική απεργία		
30/12	Εργαζόμενοι στο ΚΑΜΕΡΑ ΕΠΕ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή αποδοχών	

Πίνακας 4: Κινητοποιήσεις 1977

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος 1977				
	Κατάληψη πλοίου ΑΙΟΛΙΑΝ ΓΟΥΙΝΤ	3 ημέρες απεργία και εν συνεχεία κατάληψη του πλοίου και μετονομασία σε ΟΥΡΛΙΚΕ ΜΑΙΝΧΟΦ		<p>Η απεργία ξεκίνησε λόγω των συνθηκών όπως άχρηστες σωστικές λέμβοι, σάπια τρόφιμα, ακατάλληλο νερό. Συγκροτούνται επιτροπές αγώνα και όταν το πλοίο προσλιμενίζεται στο Ρίο ξεκινά η απεργία και μετά η κατάληψη μετά την απειλή για επέμβαση της αστυνομίας. Κρεμούν πανό με «Νόμος είναι το δίκιο του Εργάτη». Γίνεται επίθεση της αστυνομίας, συλλαμβάνονται και φυλακίζονται.</p> <p>Επιστρέφοντας στην Ελλάδα ξεκινούν οι δίκες τους. Αθωώθηκαν στις 20/4. Ωστόσο, ο υπουργός Εμπορικής Ναυτηλίας Παπαδόγγονας, κάνει έφεση και έτσι καταδικάζονται σε στέρηση του φυλλαδίου από 14 μήνες έως 30μήνες. Ο</p> <p>Στις 24/8 αυτοπυρπολείται στην ταράτσα του σπιτιού του ο ναυτικός Παναγιώτης Λιβερέτος 29 ετών, έντονα πολιτικοποιημένος και δραστήριος, και που είχε πρωτοστατήσει στην απεργία του ΑΙΟΛΙΑΝ ΓΟΥΙΝΤ. Του είχε στερηθεί το ναυτικό φυλλάδιο για 2,5 χρόνια και είχε καταδικαστεί σε φυλάκιση 2 ετών λόγω της επίθεσης στον δικηγόρο Βρεττό κατά τη διάρκεια της δίκης. Ο Λιβερέτος στη φυλακή κάνει 15 ημέρες απεργία πείνας.</p>
3/1	120 εργατοτεχνίτες ναυπηγείων ΝΑΥΣ	Απεργία διαρκείας	Καταβολή των δεδουλευμένων	
4/1	Λιθογράφοι της εταιρείας ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ ΑΕ	7ωρες στάσεις εργασίας	Επαναπρόσληψη απολυμένου συναδέλφου	<p>Ο απολυμένος ήταν μέλος της εκλεγμένης εργοστασιακής επιτροπής.</p> <p>Οι στάσεις εργασίας αρχικά ήταν 2ωρες και στη συνέχεια κορυφώθηκαν σε 5ωρες και τέλος σε 7ωρες.</p>

				Στις κινητοποιήσεις η εργοδοσία υποχώρησε και επαναπροσέλαβε τον απολυμένο εργάτη
12/1	Πορτοκαλοπαραγωγοί Αργολίδας	Συγκέντρωση σε κινηματογράφο του Άργους	Έγκαιρη διάθεση προϊόντων Αποζημίωση ζημιών από παγετό	
14/1	700 εργάτριες βιομηχανίας έτοιμων ενδυμάτων ΦΟΝ ΜΠΑΟΥΜ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Αυξήσεις αποδοχών και ανθυγιεινό επίδομα	
18/1	Συνεργαζόμενα σωματεία ΙΖΟΛΑ και θυγατρικών ΞΥΛΑΝΗ και ΑΖΙΝΚ	7ωρες στάσεις εργασίας	Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών	
20/1	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΕΛΑΡΚΟ, Κόρινθος	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αυξήσεις 30-40%	
	Εργαζόμενοι στο Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ	Απεργία		
	Εργαζόμενοι ΜΕΛ	Απεργία	Καταβολή δεδουλευμένων	
21/1	Ηλεκτροσυγκολλητές στα Ναυπηγεία Σαλαμίνας ΣΚΟΥΝΑΚΗ	Απεργία	Αυξήσεις 25% Επαναπρόσληψη 7 απολυμένων συνδικαλιστών	
24/1	Συνταξιούχοι ΙΚΑ και ΤΕΒΕ	Συγκεντρώσεις στα θέατρα ΓΚΛΟΡΙΑ και ΔΙΑΝΙΑ	Αύξηση συντάξεων	«Συντάξεις πείνας» και επέμβαση της αστυνομίας

	Κτηνοτρόφοι Γιάννενα και Πρέβεζα	Συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας	Αίτημα για προστασία κτηνοτροφίας	
	Ελαιοπαραγωγοί Ηράκλειο Κρήτης	Συγκέντρωση διαμαρτυρία	Ενάντια στην ελαϊκή πολιτική	
	5 χωριά της Άρτας	Συγκέντρωση έξω από τη Νομαρχία	Διαμαρτυρία για την αναγκαστική απαλλοτρίωση των χωραφιών από τη ΔΕΗ	Η αστυνομία είχε απαγορεύσει τη συγκέντρωση η οποία πραγματοποιήθηκε ούτως ή άλλως
	Ραπτεργάτες της βιομηχανίας ΙΤΑ	Απεργία διαρκείας	Να σταματήσει η παράνομη κράτηση του 10% του μισθού	
25/1	Νέα ΕΣΣΕ			Δίνονται αυξήσεις 10%
27/1	Καπνοπαραγωγοί Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση	Αύξηση τιμής ασφάλειας καπνού κατά 25%	
	500 εργάτες της AEG	7ωρες στάσεις εργασίας	Αυξήσεις 35% και επαναπρόσληψη απολυμένων	<p>Οι κινητοποιήσεις συνεχίζονται και τους επόμενους μήνες. Στις 21/3 ξεκινούν οι διαπραγματεύσεις .</p> <p>Στις 1/4 η εργοδοσία αποδέχεται να επαναπροσλάβει τους απολυμένους εκτός από δυο μέλη σωματίου που εκκρεμούσαν μηνύσεις από απεργοσπάστες εναντίον τους. Επίσης αυξήσεις 17%, αλλά όχι πληρωμή των ωρών των στάσεων εργασίας.</p> <p>Πραγματοποιείται γενική συνέλευση και η απεργία συνεχίζεται.</p> <p>Στις 6/4 γίνεται εκ νέου γ.σ. χωρίς την επιτροπή αγώνα (υπάρχουν κατηγορίες για την ΕΣΑΚ που ήλεγχε το σωματείο) παρουσιάζονται εκ νέου υποσχέσεις της εργοδοσίας για 1500 δρχ. για τις 70 πλέον ημέρες των στάσεων εργασίας. Αποφασίζεται να λήξει η απεργία.</p> <p>Στις 12/4 οι απολυμένοι πάνε να πιάσουν δουλειά αλλά δεν τους παίρνουν όλους. Σε κάποιους δίνονται άδειες για να ακολουθήσει</p>

				η απόλυσή τους ύστερα. Επίσης, ακολουθούν δυσμενείς μεταθέσεις. Το σωματείο δεν αντιδρά.
	Εργάτες ΙΖΟΛΑ	Καθημερινές στάσεις εργασίας	Διαμαρτυρία για τρομοκρατικές απολύσεις	
27/1	1000 εργαζόμενοι στη ΛΑΡΚΟ στη Λάρυμνα και μεταλλωρύχοι στο Νέο Κόκκινο (31/1)	Απεργία διαρκείας	Αύξηση κατά 55 δρχ., αύξηση 3τιών, αύξηση επιδόματος συζύγου, αύξηση του ανθυγιεινού επιδόματος, το γάλα να χορηγείται σε είδος, οδοιπορικά και φυσικά και συνθήκες εργασίας	<p>Η ΛΑΡΚΟ ανήκει στον Μποδοσάκη στον οποίο ανήκουν την εποχή εκείνη οι επιχειρήσεις χημικών και λιπασμάτων βορείου Ελλάδας, η PEPSI COLA και η ΠΕΣΙΝΕ</p> <p>Παραμονή Χριστουγέννων του 1976 το σωματείο υποβάλλει τα αιτήματά του στην επιχείρηση, η οποία απαντά ότι περιμένει την ανακοίνωση της κυβερνητικής πολιτικής για τα μισθολογικά. Όταν εξαγγέλθηκε το 10^ο+5^ο, η επιχείρηση είπε ότι δεν μπορεί να δώσει πάνω από αυτά.</p> <p>Στις 27/1 ξεκινά η απεργία την οποία η εργοδοσία έκρινε παράνομη που όμως κρίθηκε νόμιμη αργότερα και μετά τη λήξη της.</p> <p>Στις 27/2 αστυνομικές δυνάμεις εγκαθίστανται στη Λάρυμνα, χωροφύλακες και κρανοφόροι περιπολούν πάνοπλοι.</p> <p>Η Εθνική Τράπεζα της περιοχής αρνείται σε απεργούς χρήματα καταθέσεων τους και τους αναγκάζει να κάνουν αναλήψεις από την Αταλάντη.</p> <p>16/3 Η αστυνομία συνέλαβε 15 απεργούς συνδικαλιστές και τους παρέπεμψε σε δίκη</p> <p>Στις 25/3 Οι σύζυγοι πέντε απεργών συνελήφθησαν λόγω αποδοκμασίας απεργοσπαστών</p>

				<p>5-7/4 Η χωροφυλακή κήρυξε κατάσταση πολιορκίας στη Λάρυμνα ενώ διέλυσαν δια της βίας συγκεντρωμένους απεργούς μαζί με κατοίκους. Σπίτι απεργού δέχτηκε ανεπιτυχή επίθεση εμπρησμού</p> <p>Στις 12-13/4 απαγορεύτηκε η κυκλοφορία από και προς τη Λάρυμνα</p> <p>Νέες επιθέσεις αστυνομίας</p> <p>18/4 εκδήλωση στο γήπεδο Καλλιθέας για συμπάρασταση με παρουσία εργατών ΒΙΟΤΣΑΛ, ΙΖΟΛΑ, ΡΑΔΙΟ ΑΘΗΝΑΙ</p> <p>Στις 22/4 με τηλεγράφημα η Παγκόσμια Συνδικαλιστική ομοσπονδία συμπαραστέκεται στους απεργούς</p> <p>Την πρωτομαγιά οι απεργοί πραγματοποίησαν αγωνιστική συγκέντρωση.</p> <p>Τον Μάιο σημειώθηκαν βομβιστικές επιθέσεις ή απόπειρες κατά των γραφείων του Σκαλιστήρη, του Δ/ντη της ΛΑΡΚΟ και στα γραφεία της ΛΑΡΚΟ. Ανάληψη ευθύνης ο ΕΛΑ</p> <p>Συμφωνία εργοδοσίας με τους απεργούς της Λάρυμνας στις 15/5 (μετά από 110 ημέρες) με αυξήσεις 17%, επαναπρόσληψη 28 απολυμένων, 3τίες με αύξηση 4% και οικονομική ενίσχυση 1500 δρχ για κάθε απεργό. Λίγο αργότερα τον ίδιο μήνα λήγει μετά από 115 ημέρες η απεργία στο Νέο Κόκκινο</p>
29-30/1	Λάρισα	συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας	Τιμή ασφάλειας καπνού	
30/1	Αγροτικοί σύλλογοι Ηλείας	Πανηλειακή συγκέντρωση στην Αμαλιάδα	Διαμαρτυρία για τις τιμές των αγροτικών προϊόντων	
31/1	2000 εργάτες της ΠΕΣΙΝΕ	Απεργία διαρκείας	Αύξηση 3000 δρχ	
			Ανθυγιεινό επίδομα	

			Μείωση ωρών εργασίας	
	Εργάτες στην ΠΕΙΡΑΙΚΗ ΟΡΕΙΧΑΛΚΟΥΡΓΙΑ	Λευκή απεργία	Αυξήσεις 30%	
	Κτηνοτρόφοι	Πανελλαδική συγκέντρωση στο θέατρο ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ και πορεία προς τη Βουλή	Προστασία προϊόντων και περιορισμός κερδών μεσαζόντων	
Φεβρουάριος 1977				
1/2	500 εργάτες της ΞΥΛΟΠΑΝ	48ωρη απεργία	Αύξηση αποδοχών	
	4000 διπλωματούχοι μηχανικοί των ΝΠΔΔ	4ήμερη απεργία	Υπερωριακό επίδομα	
2/2	Εργαζόμενοι στην τράπεζα ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΞΠΡΕΣ	5ήμερη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
	Επισιτιστές Θεσσαλονίκης	42ωρη απεργία		
	Εργατοϋπάλληλοι της ΕΣΣΟ ΠΑΠΑΣ Θεσσαλονίκη	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	Διάρκεια 10 ημερών και λήξη με νίκη των απεργών
3/2	3000 λιμενεργάτες ΟΛΠ	Λευκή απεργία	Αυξήσεις 40%	
	Ναυπηγοεπιχειρηματίες Πειραιά	24ωρη απεργία	Αυξήσεις 40%	
	Εργαζόμενοι στα εργοστάσια γραφεία και αποθήκες της PHILIPS	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
5/2	Εργατοτεχνίτες ΝΤΙΑΝΑ Θεσσαλονίκη	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών	
	Εργατοτεχνίτες της FIAT AUTO	4ήμερη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
6/2	Εργαζόμενοι στην ΚΕΡΑΦΙΝΑ, Κόρινθος	Απεργία	Αυξήσεις 40%	
			Επαναπρόσληψη απολυμένου συνδικαλιστή	
7/2	Τσαγκαράδες του ΣΕΒΑΣΤΑΚΗ	24ωρη απεργία στη συνέχεια οι κινητοποιήσεις	Αυξήσεις 40%	
			Ανθυγιεινό επίδομα	

		μετατράπηκαν σε επαναλαμβανόμενες στάσεις εργασίας		
	Εργατοτεχνίτες των ΕΒΠΑ Ελευσίνα	Απεργία	Αυξήσεις 20%	
10/2	Εργατοτεχνίτες εργοστασίου ΞΥΛΑΝΗ Θήβα	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών	
	Καπνεργάτες Αγρινίου	48ωρες απεργίες		
14/2	Εργάτες της Αθήνας	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο θέατρο ΓΚΛΟΡΙΑ για τα εκτός του ΕΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ	Εγγραφές σωματείων στο ΕΚΑ και στις Ομοσπονδίες όλα τα συνδικάτα Να επικυρωθεί η 135 ΔΣΕ	
	Χαλυβουργοί ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΧΑΛΥΒΑ στην Ελευσίνα	24ωρη απεργία	Αυξήσεις 30% και ανθυγιεινό επίδομα	
	Τεχνίτες και ηλεκτρολόγοι της Α.Ε. ΒΩΞΙΤΑΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	48ωρη απεργία	Αυξήσεις 35% Ανθυγιεινό επίδομα	
	Εργαζόμενοι της ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΞΠΡΕΣ	5ήμερη απεργία		
15/2	Εργατοτεχνίτες της FIAT AUTO	48ωρη απεργία		
	Εργαζόμενοι ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΧΑΛΥΒΑ στην Ελευσίνα	Απεργία		
	Εργατοτεχνίτες των ΕΒΠΑ Ασπροπύργου	Απεργία		
	Εργάτριες βιομηχανίας κουρτινών ΒΕΠΣΥ	Απεργία	Αύξηση, ανθυγιεινό επίδομα	Ο εργοδότης πρότεινε να απολυθούν οι μισοί και να δοθούν αυξήσεις στους υπόλοιπους. Αρχές Μαρτίου η εταιρεία προχωρεί σε lock out.
17/2	Τηλεφωνήτριες – χειρίστριες και ραδιοτηλεγραφετές του ΟΤΕ	3ήμερη απεργία	Αύξηση αποδοχών	
	Εργαζόμενοι ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	24ώρη απεργία		

	ΧΑΛΥΒΑ Ασπροπύργου			
18/2	70000 εργαζόμενοι στον ΟΤΕ	24ωρη πανελλαδική απεργία	Αυξήσεις 20% Ασφαλιστικά ζητήματα	
23/2	Σπουδαστές σχολών μαθητείας ΟΑΕΔ	2ήμερη πανελλαδική αποχή 24/2 συγκέντρωση στα Προπύλαια	Διαμαρτυρία για το νομοσχέδιο για την τεχνική παιδεία	
	Προσωπικό της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	24ωρη πανελλαδική απεργία	Βαθμολογικά αιτήματα	
	17000 εργαζόμενοι της ΔΕΗ πανελλαδικά	3ωρες στάσεις εργασίας	Αυξήσεις αποδοχών	
	Υγειονομικοί υπαίθρου	24ωρη απεργία		
24/2	250000 οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική απεργία	Ασφαλιστικά αιτήματα Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας	
	Εργαζόμενοι στο Πεδίο Βολής Κρήτης	Απεργία	Αύξηση αποδοχών	
	Εργάτριες βιομηχανίας ενδυμάτων ΚΟΥΣ ΜΠΡΑΝΤ ΕΛΛΑΣ	Απεργία		
	200 εργάτες χαρτοβιομηχανίας ΣΑΙΝΤ ΡΗΤΖΙΣ ΕΛΛΑΣ	Απεργία		
	Αγρότες κεντρικής Μακεδονίας	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
26/2	Ηλεκτροτεχνίτες της Α.Ε. ΒΩΞΙΤΑΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	10ήμερη απεργία	Αυξήσεις 35% Ανθυγιεινό επίδομα 10%	
	Κληρούχοι καλλιεργητές του Οργανισμού Κωπαΐδας	Συγκέντρωση		
28/2	Ιδιωτικοί υπάλληλοι και	24ωρη απεργία	Συνεχές ωράριο	

	μικρομεσαίοι καταστηματαρχες Αθήνα κ Πειραιά	Συγκέντρωση στην πλατεία Μητροπόλεως	42 ώρες δουλειά εβδομαδιαίως	
	Τρίκαλα	Παναγροτικό συλλαλητήριο	Τιμές προϊόντων Κοινωνική ασφάλιση	
Μάρτιος 1977				
1/3	18500 καθηγητές μέσης εκπαίδευσης	Απεργία διαρκείας		
	Εργατοτεχνίτες εργοστασίου ΣΑΡΑΚΑΚΗ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση αποδοχών	
	Χαλυβουργοί Ελευσίνας και Ασπροπύργου	24ωρη προειδοποιητική απεργία και πορεία	Αυξήσεις αποδοχών κατά 30%	
3/3	Υπάλληλοι και τηλεφωνήτριες ΟΤΕ	48ωρη απεργία	Μισθολογικά και ασφαλιστικά αιτήματα	
	Επιτροπή του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών	3ήμερα απεργία	Διαμαρτυρία για την αλλαγή του εσωτερικού καταστατικού εργασίας	
5/3	Καπνοπαραγωγοί Πιερίας	Συλλαλητήριο στο κέντρο της Κατερίνης	Διαμαρτυρία	
6/3	Ξενοδοχοϋπάλληλοι του ΜΟΝ ΠΑΡΝΕΣ	48ωρη απεργία	Αυξήσεις αποδοχών Να σταματήσουν οι απολύσεις	
7/3	Εργαζόμενοι στη Μήλο	24ωρη απεργία Επανάληψη απεργίας στις 9/3	Προστασία περιβάλλοντος από τα εργοστάσια λόγω της πνευμονοκονίασης	
	Ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί	5ήμερη απεργία	Αναγνώριση μονιμότητας Επέκταση υπερωριακού επιδόματος	
	250 εργάτες της βιομηχανίας	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	

	ενδυμάτων ΕΛΛΑΣ στην Πάτρα			
8/3	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στο Πολυτεχνείο αλλά και σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα	Διαμαρτυρία για την αθώωση όσων είχαν κατηγορηθεί για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου	Στη Θεσσαλονίκη επενέβη η αστυνομία με επεισόδια
	600 μεταλλωρύχοι της ΜΑΔΕΜ-ΛΑΚΚΟ Χαλκιδική	Απεργία	Ανθυγιεινό επίδομα Επίδομα επικίνδυνης εργασίας	<p>Η Μαδέμ (ή Μαντέμ) Λάκο, είναι ιδιοκτησίας Μποδοσάκη.</p> <p>Μετά τη μη διαπραγμάτευση σχετικά με τα αιτήματά του αποφασίζουν αγωνιστικές κινητοποιήσεις. Η εργοδοσία εμμένει στη μισθολογική πολιτική της κυβέρνησης.</p> <p>27/2 συγκαλείται γενική συνέλευση από τους εργάτες υπόγειων στοών. Αποφασίζονται δύο απεργίες μια 24ωρη στις 5/3 και μια 48ωρη στις 8-9/3.</p> <p>Ο Μποδοσάκης με την έναρξη της 24ωρης καταφεύγει σε διαιτησία αλλά παρόλα αυτά η απεργία συνεχίζεται. Με την έναρξη της 48ωρης απολύονται ο πρόεδρος και ο γραμματέας του σωματείου. Ανακοινώνει επίσης ότι είναι διατεθειμένος να διαπραγματευτεί εφόσον επιστρέψουν στην εργασία τους οι απεργοί. Αποφασίζεται απεργία διαρκείς με το σύνθημα «Δεν είμαστε σκλάβοι του Μποδοσάκη»</p> <p>Από τις πρώτες ημέρες οργανώνονται συγκεντρώσεις έξω από τα γραφεία στο Στρατώνι και πορείες από την Μαντέμ στο Στρατώνι. Στο Στρατώνι οι εργάτες επιφάνειας κυρίως δεν απεργούν. Πολλοί κατ' εντολή της εταιρείας «ζητούν την προστασία των αρχών» γιατί «κινδυνεύει η σωματική τους ακεραιότητα λόγω της αναταραχής που προκαλείται από την απεργία».</p> <p>Λίγες ημέρες μετά αποφασίζεται η κατάληψη των εργοταξίων της Ολυμπιάδας και του Μαδέμ Λάκο με περιφρουρήσεις.</p> <p>22/3, συνεχίζεται για 55 ημέρα η απεργία Ο Δ/ντης Αθνασιιάδης</p>

			<p>δηλώνει ότι η απεργία «ισοδυναμεί με επανάσταση, με κατάλυση της εννόμου τάξεως δηλαδή με πλήρη αναρχία» για αυτό το λόγο αναλαμβάνει η αστυνομία και προχωρεί σε καταστολή και συλλήψεις.</p> <p>Έτσι την ίδια νύκτα ισχυρές δυνάμεις της χωροφυλακής επιτέθηκαν στους απεργούς τη νύκτα με αύρες και δακρυγόνα..</p> <p>Οι κάτοικοι σε ένδειξη συμπαράστασης αλλά και προειδοποίησης κινδύνου χτυπούσαν τις καμπάνες. Μαζί με τους απεργούς προσπάθησαν να ειδοποιήσουν την κατάληψη στην Ολυμπιάδα πηγαίνοντας προς την περιοχή. Υπολογίζεται ότι 2000 κάτοικοι συγκεντρώθηκαν στην πορεία. Ανάμεσα τους γυναίκες με τα παιδιά στην αγκαλιά. Επεμβαίνει η χωροφυλακή και οι αύρες και διαλύει τον μεγάλο όγκο ενώ τραυματίζει περίπου 30 άτομα Οι κάτοικοι των γύρω χωριών έφτασαν για συμπαράσταση στα μεταλλεία αλλά με 30 τραυματίες. Συνελήφθηκαν ο πρόεδρος του Σωματίου Βασιλούδης, ο γενικός γραμματέας Μαργαρίτης και πέντε μέλη της απεργιακής επιτροπής. Αφέθηκαν ελεύθεροι ξημερώματα 24^{ης} και απαγγέλθηκαν κατηγορίες για διατάραξη της κοινής ειρήνης και απειλής εξύβρισης κατά της αρχής. Σημειώθηκαν και τραυματισμοί. Ωστόσο, μερίδα της πορείας κατόρθωσε να φτάσει.</p> <p>Οι εργάτες στην κατάληψη της Ολυμπιάδας κλείνονται στις στοές, ενώ έξω γίνονται μάχες με τη χωροφυλακή και τα ΜΑΤ. Ο κόσμος δεν υποχωρεί παρά τη νύκτα και τις συμπλοκές.</p> <p>Την επόμενη ημέρα βγαίνουν οι μεταλλωρύχοι από τις στοές με παρέμβαση του Νομάρχη Χαλκιδικής και εγγυήσεις ότι δεν θα τους επιτεθεί κανείς. Υπάρχουν πολλές απόψεις σχετικά με την έξοδο των μεταλλωρύχων όπως ότι ο πρόεδρος του σωματίου που μετέβηκε εκεί, ως συλληφθείς όμως, για να βοηθήσει την</p>
--	--	--	---

				<p>κατάσταση, τους απέτρεψε από άλλες κινητοποιήσεις κ.α. Η αλήθεια είναι ότι δεν τους επετέθη κανείς κατά την έξοδο τους αλλά λίγες ημέρες αργότερα τους απαγγέθηκαν κατηγορίες και απολύθηκαν χωρίς αποζημίωση.</p> <p>Οι συγκρούσεις ωστόσο συνεχίστηκαν και είναι ιδιαίτερα σκληρές και σημειώνονται και συλλήψεις. Οι τραυματίες αμέτρητοι ανάμεσά τους και αστυνομικοί. Τη νύχτα εισβάλουν στα σπίτια απεργών που καταφεύγουν στα βουνά.</p> <p>Κηρύσσεται στρατιωτικός νόμος για τα Μαντεμοχώρια, μέχρι την Ολυμπιάδα και απαγορεύονται οι δημόσιες συναθροίσεις μέχρι και την 25/3. Ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις και στρατιωτικές (ΛΟΚ) καταφτάνουν στην περιοχή.</p> <p>Ο κόσμος αγανακτισμένος φωνάζει «Αυτή είναι η Δημοκρατία του Καραμανλή»</p> <p>Ο Ριζοσπάστης αναφέρει ότι σε όλα τα μεταλλεία της περιοχής Μαδέμ Λάκο υπάρχουν μόνο 13 απεργοσπάστες ενώ κάποιοι δηλώνουν χαρακτηριστικά «με τη δύναμή μας και με τον ιδρώτα μας κάνουν οι Μποδοσάκηδες τα εκατομμύρια. Εμείς τους κάνουμε πλούσιους»</p> <p>Η αλληλεγγύη σωματείων και εργαζομένων ήταν μεγαλειώδης.</p> <p>2/4 γίνεται τριμερής συνάντηση εργαζομένων, εργοδοσίας Υπουργείου Εργασίας αλλά καταλήγει σε αδιέξοδο. Η εργοδοσία με τη σύμπραξη με την αστυνομία σε θέματα προστασίας τους, προσλαμβάνει απεργοσπάστες.</p> <p>Πλέον οι μάχες ήταν διττές: με τις δυνάμεις καταστολής αλλά και με τους συγχωριανούς «προδότες» όπως τους αποκαλούσαν.</p>
--	--	--	--	---

				<p>6/7 γίνεται απόπειρα συγκέντρωσης έξω από το Υπουργείο Βορείου Ελλάδος με το αίτημα της απόσυρσης αστυνομικών δυνάμεων και των αιτημάτων. Σύνθημα «Πεινάμε αλλά δεν προσκυνάμε». Ωστόσο, οι δυνάμεις καταστολής παρεμπόδισαν τη μετάβαση.</p> <p>Ο Καραμανλής δηλώνει «Κανένας πατριώτης δεν μπορεί να ικανοποιήσει το προσωπικό και το ταξικό του συμφέρον»</p> <p>22/10 πογκρόμ απολύσεων. 250 απολύονται χωρίς αποζημίωση ενώ άλλοι 50 καλούνται να επιστρέψουν εντός μίας εβδομάδας. Η εργοδοσία δεν διαπραγματεύεται κανένα αίτημα απολύτως. Η φθορά των απεργών είναι εκ των ουκ άνευ. Η απεργία σπάει λέγεται από χρηματισμένο συνδικαλιστή. Οι συνθήκες μετά είναι ακόμα πιο δύσκολες για τους εργαζόμενους.</p> <p>Η «δικαίωση» έρχεται με τον Ν1264/82 που προβλέπει την επιστροφή των απολυμένων</p>
9/3	1000 εργατοτεχνίτες και υπάλληλοι του ΣΑΡΑΚΑΚΗ	48ΩΡΗ απεργία	<p>Αυξήσεις 25%</p> <p>5ήμερη εργασία</p> <p>Επαναπρόσληψη απολυμένου συνδικαλιστή</p>	
10/3	Τσαγκαράδες	24ώρη πανελλαδική απεργία	<p>Ανθυγιεινό επίδομα</p> <p>5ήμερη εργασία</p>	

			40ώρο Αυξήσεις 25% Αναμόρφωση του ν. 330/76	
	Εργαζόμενοι του Ομίλου Εταιρειών Ελληνικής Τεχνικής	Απεργία		
	Εργαζόμενοι στον δημοσιογραφικό οργανισμό ΛΑΜΠΡΑΚΗ	Απεργία		
	Εργάτριες του εργοστασίου ΣΙΝΑΝ, Κολωνός	Απεργία		
11/3	Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης	Συγκέντρωση στο Σπόρτινγκ	Διαμαρτυρία για την μη ικανοποίηση αιτημάτων	
	Εργατοτεχνίτες της επιπλοποιίας ΑΦΟΙ ΒΥΘΟΥΛΚΑ ΑΕ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αυξήσεις 30%	
12/3	Μηχανοδηγοί, μηχανοστασιάρχες και θερμαστές ΟΣΕ	3ήμερη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
14/3	Σύλλογοι εργαζομένων ΟΤΕ	3ήμερη απεργία	Αυξήσεις αποδοχών	
14- 15/3	ΕΚ Κορίνθου	3ήμερες στάσεις εργασίας, απεργία, και συγκέντρωση	Συμπαράσταση στους απεργούς της ΚΕΡΑΦΙΝΑ	
15/3	Ομοσπονδία Κλωστοϋφαντουργών	24ωρη πανελλαδική απεργία	Αυξήσεις 30% Καλύτερη ασφάλιση	
	Νοσηλευτικό προσωπικό βορείου Ελλάδος	48ωρη προειδοποιητική	Μονιμοποίηση έκτακτου προσωπικού Ρύθμιση ωραρίου Ανθυγιεινό επίδομα	

	Εργαζόμενοι στη ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ και στην ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ, Ελευσίνα	Απεργία		
16/3	Αγρότες Λάρισας Αμφιλοχίας και Άρτας	Συλλαλητήρια	Τιμές προϊόντων Κυβερνητική πολιτική	
	Εταιρεία ΔΑΚΑΡ Λειβαδιά, απολύθηκαν 2 εργάτες για συνδικαλιστική δράση			Η εργοδοσία ανακοίνωσε ότι η απόλυση έγινε λόγω συμπαράστασης των εργαζομένων στην απεργία των κλωστοϋφαντουργών
17/3	Εργάτριες εργοστασίου ΜΠΕΡΚΣΑΪΡ	24ωρη απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένης συνδικαλίστριας	
	Έκτακτοι εργατοτεχνίτες και χειριστές γερανών του ΟΛΘ	Απεργία	Επίδομα αργίας	
	Εργαζόμενοι σε χαλυβουργείο ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ και ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ στην Ελευσίνα	Απεργία διαρκείας		
	Προσωπικό Αγροτικής Τράπεζας	Απεργία		
	Εργαζόμενοι στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους	Απεργία		
	Διοικητικό προσωπικό ΟΓΑ	Απεργία		
18/3	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΣΤΑΝΤΑΡ ΕΛΛΑΣ Θήβα	2ωρες στάσεις εργασίας		
19/3	Ψήφιση νομοσχεδίου «περί κατάστασης πολιορκίας»			Ψηφίστηκε μόνο από τη Ν.Δ. καθώς η αντιπολίτευση απείχε. Ο νόμος αυτός ουσιαστικά επιτρέπει την εφαρμογή του στρατιωτικού νόμου
21/3	Εμποροϋπάλληλοι και επαγγελματιοβιοτέχνες	24ωρη προειδοποιητική απεργία (κλείσιμο καταστημάτων)	Διαμαρτυρία για νέο ωράριο Διοικητικές κυρώσεις του φορολογικού και αγρονομικού κώδικα Ασφαλιστικά αιτήματα	
	Εργάτες εργοστασίου πλαστικών ΒΙΟΤΣΑΛ, Κηφισός	24ωρη προειδοποιητική	Αύξηση μεροκάματου 35% 15% ανθυγιεινό επίδομα	Οι απεργοί περιφρουρούσαν την απεργία από μια παράγκα έξω από το εργοστάσιο. Η απεργία διήρκησε 53 ημέρες χωρίς να

		απεργία η οποία στις 23/4 μετατρέπεται σε διαρκείας	συνθήκες εργασίας και διαμαρτυρία για την τρομοκρατία και την κακομεταχείριση	υποχωρήσει η εργοδοσία στα αιτήματα. Αντίθετα απέλυσε 27 άτομα. Υπάρχουν κατηγορίες για το κλαδικό σωματείο ότι δεν δεχόταν την οικονομική συμπαράσταση από άλλους κλάδους.
	Εργάτες χαλυβουργείου ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Απεργία		
	Υγειονομικοί υπαίθρου	Απεργία		
	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΙΣΑΡΗ – ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ	3ωρες στάσεις εργασίας που στις 22/3 έγιναν 4ωρες	Αύξηση κατά 25% μεροκάματου	
	150 εργαζόμενοι στους ΒΩΞΙΤΑΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ απολύονται			
	Εργάτριες της ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ ΟΡΥΧΑΛΚΟΥΡΓΙΑΣ	3ωρες στάσεις εργασίας		
	Καταγγελία σωματείου Ηλεκτρονικών Οικιακών Συσκευών και Τηλεπικοινωνιακού υλικού για απολύσεις 3 υπαλλήλων			
	Λιμενεργάτες ΟΛΠ και Χειριστές γερανών και εργατοτεχνιτών του ΟΛΘ	Συνεχίζουν τις κινητοποιήσεις		
	Πιλότοι της Ολυμπιακής Αεροπορίας	48ωρη απεργία	Αδιαφορία κυβέρνησης και των αρμοδίων για τα αιτήματά τους	Παράλληλα η ΟΣΠΑ (Ομοσπονδία Σωματείων Πολιτικής Αεροπορίας) καταδικάζουν την απεργία των χειριστών
22/3	Δηλητηρίαση εργάτη από αμμωνία βιομηχανία λιπασμάτων ΣΙΝΓΚ Θεσσαλονίκη			
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, στην			Ο ιδιοκτήτης κήρυξε lock out

	Ελευσίνα			Οι απεργοί συνεχίζουν
23/3	Διπλωματούχοι μηχανικοί ΝΠΔΔ	24ωρη προειδοποιητική		
24/3	200 εργατοτεχνίτες του εργοστασίου ΡΑΔΙΟ ΑΘΗΝΑΙ	Επαναλαμβανόμενες απεργίες	Αυξήσεις Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων Τέλος στην τρομοκρατία	Μετά τις απολύσεις ακολούθησε γενική συνέλευση και συγκρότηση επιτροπής αγώνα. Αποφασίζεται να αγωνιστούν με 24ωρες συνεχείς απεργίες. Μετά από 3 ημέρες η εργοδοσία καλεί σε διαπραγμάτευση, και αποφασίζεται η λήξη της απεργίας μέχρι την ικανοποίηση των αιτημάτων εντός εβδομάδας. Μετά το πέρας της εβδομάδος και ενώ δεν υπήρχε πρόοδος, προχωρούν σε 48ωρη προειδοποιητική. Τη δεύτερη ημέρα η εργοδοσία υποχωρεί και αποφασίζει την επαναπρόσληψη του απολυμένου, αύξηση 60 δρχ. και ανθυγιεινό επίδομα.
	Εργοστάσιο ΠΕΤΖΕΤΑΚΗΣ	Μεροκάματο αλληλεγγύης	Για τους απεργούς της ΛΑΡΚΟ	
	250 εργατοτεχνίτες της ΓΙΟΥΚΑΡ Θήβα	3ωρες στάσεις εργασίας		
24/3	Εργαζόμενοι στην ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση αποδοχών 30% Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών	
	Εργατοτεχνίτες εργοστασίου ΡΑΔΙΟ ΑΘΗΝΑΙ	24ωρη απεργία		
	Εργαζόμενοι στην ΑΕΙΚΕ ΕΛΛΑΣ	7ωρες στάσεις εργασίας		
25/3	250 εργάτριες της βιομηχανίας ενδυμάτων ΕΛΛΑΣ	3ωρη στάση εργασίας	Διαμαρτυρία για την απόλυση 3 εργατριών	Εργοδοσία προχώρησε σε lock out
26/3	Αγρότες που συμμετείχαν στην απεργία σταφιδοπαραγωγών το 1975			Δεκάδες παραπέμφθηκαν σε δίκη
	ΕΚ Χαλκίδας	Πανεργατική απεργία	Συμπαραύσταση στους απεργούς Μαδέμ Λάκο	
31/3	Εργαζόμενοι στον ιματισμό	24ωρη προειδοποιητική	Αύξηση 30%	

		απεργία	Επίδομα πολυετούς υπηρεσίας 5% στην τριετία Ανθυγιεινό επίδομα 15% Πενθήμερη εργασία 40 ωρών	
	Εργοστάσιο ΚΕΡΑΦΙΝΑ	Συνεχίζεται η απεργία		Στο υπουργείο γίνονται διαπραγματεύσεις με την εργοδοσία
Απρίλιος 1977				
1/4	Εργαζόμενοι Θήβας	24ωρη πανεργατική απεργία	Συμπαράσταση στους απεργούς της ΛΑΡΚΟ	
	Προσωπικό των νοσοκομείων ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ και ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ	48ωρη απεργία	Καταβολή δεδουλευμένων	
4/4	Εργαζόμενοι στις μεταφορές μετά από απόφαση της πανελληνίας Ομοσπονδίας Υπαλληλικού Προσωπικού Αυτοκινήτων	24ωρη προειδοποιητική	Άμεση υπογραφή ΕΣΣΕ Υπαγωγή στα βαρέα και ανθυγιεινά	4 συνδικαλιστές της ΠΟΥΠΑ συνελήφθησαν
20/4	Ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί			Η κυβέρνηση επέταξε τα ιδιωτικά σχολεία και επιστράτευσε τους καθηγητές
	Μεταλλωρύχοι Μήλου	24ωρη προειδοποιητική	Λήψη μέτρων για το περιβάλλον	
22/4	4500 γιατροί του ΙΚΑ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Βελτίωση συνθηκών Μισθολογικές αυξήσεις	
25/4	Πολιτικές νεολαίες	Ανοικτή συγκέντρωση στα Ν. Λόσια	Ενάντια στην τρομοκρατία	
27/4	2000 λιθογράφοι	48ωρη κλαδική απεργία	40ωρο και πενθήμερη εργασία Μισθολογικές αυξήσεις	
Μάιος 1977				
1/5		Εορτασμοί για την πρωτομαγιά		

4/5	Πτηνοτρόφοι Μεγάρων	Πορεία		Αύρες κ.λπ. σταμάτησαν την πορεία
	300 εργαζόμενοι εργοστασίου ΕΒΕΤΕ Α.Ε.	Απεργία	Επαναπρόσληψη 3 απολυμένων συνδικαλιστών Αυξήσεις 30% Ανθυγιεινό επίδομα 15% Ίση αμοιβή για τις γυναίκες για ίση εργασία αλλά και για τους ανήλικους	
	Εργατοτεχνίτες εργοστασίου ΜΕΚΑΤ Μεταμόρφωση	Απεργία		
5/5	2000 γεωπόνου Δημοσίου	24ωρη απεργία	Κλαδικά ζητήματα	
	Νοσηλευτικοί υπάλληλοι των κρατικών ψυχιατρειών	Απεργία διαρκείας	Πρόσληψη περισσότερου προσωπικού Μονιμοποίηση εκτάκτων Τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών	
13/5	Νοσοκομειακοί γιατροί Αθήνας και Πειραιά	Απεργία	Καλύτερη περίθαλψη για το λαό Καλύτερες συνθήκες εργασίας και αμοιβής	
	Εργαζόμενοι στον ιματισμό	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
	Κεραμοπλινθοποιοί Αθήνας	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά και ασφαλιστικά αιτήματα	
	Εργατοτεχνίτες εργοστασίου ΑΚΜΗ Θήβα	Απεργία		
	Εργαζόμενοι στην ΚΟΝΤΑΚ	Απεργία		
24/5	4500 γιατροί του ΙΚΑ	5ήμερη πανελλαδική	Μισθολογικά, βαθμολογικά,	

		απεργία	συνταξιοδοτικά αιτήματα	
	Μεταλλωρύχοι στο Νέο Κόκκινο Θήβας ιδιοκτησίας Μποδοσάκη			Λήξη απεργίας με νίκη των απεργών
28/5	Ε.Κ. Πολύγυρου	Κήρυξη πανεργατική 24ωρη απεργία	Υποστήριξη των απεργών στην Μαδέμ –Λάκο	
31/5	Συνταξιούχοι ΙΚΑ ΤΕΒΕ ΤΣΑ	Συγκέντρωση στο θέατρο ΓΚΛΟΡΙΑ	Διαμαρτυρία κατά της λιτότητας	
Ιούνιος 1977				
1/6	5000 κάτοικοι Β. Χαλκιδικής	Συγκέντρωση στο χωριό Μεγάλη Παναγιά	Συμπαράσταση στους απεργούς Μαδέμ – Λάκο	Απέτρεψαν επίθεση αστυνομίας στους απεργούς
	Εργαζόμενοι στα ελαιοσαπυνοποιία Αττικής	24ωρη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
2/6	Ομοσπονδία Οικοδόμων	Συγκέντρωση στο θέατρο ΓΚΛΟΡΙΑ Στις 6/6 έγινε πανελλαδική 24ωρη απεργία	Ασφαλιστικά αιτήματα (εξαγορά ενσήμων με βάση το ασφάλιστρο του 1971 και όχι του 1977)	
	Μαδέμ- Λάκο	Συγκέντρωση από τους κατοίκους Νεοχωρίου	Διαμαρτυρία για ένοπλες προκλήσεις της εργοδοσίας και απεργοσπαστών και ανοχή της αστυνομίας. Συγκεκριμένα είχε πυρποληθεί αποθήκη απεργοσπαστή και οι απεργοί διαμαρτυρήθηκαν για προβοκάτσια εναντίον τους	Επίθεση από τη χωροφυλακή στους απεργούς με τραυματίες και συλλήψεις 17 ατόμων μαζί με τον Δήμαρχο Πολυγύρου και παραπομπή των απεργών σε δίκη (συνολικά όλο αυτό το διάστημα 158 κατηγορούμενοι)
9/6	Νοσοκομειακοί γιατροί	Μετατράπηκε ο αγώνας σε πανελλαδική απεργία		
10/6	Εργαζόμενοι στα 2 εργοστάσιο ΦΥΡΟΓΕΝΗ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση αποδοχών	
16/6	12000 δικηγόροι Αθήνας	48ωρη	Κατάργηση πολυθεσίας, αύξηση	

		προειδοποιητική απεργία	συντάξεων κλπ	
17/6	Δημόσιοι υπάλληλοι Αθήνας	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο Σπόρτινγκ	Διαμαρτυρία για το αντεργατικό νομοσχέδιο περί συνδικαλισμού των δημοσίων υπαλλήλων	
20/6	10 εργοστασιακά σωματεία Θεσσαλονίκης	Εκδήλωση στον κινηματογράφο INTEAL	Συμπράσταση στους απεργούς της Μαδέμ – Λάκο	
	420 εργατοτεχνίτες και υπάλληλοι του εργοστασίου ΑΦΟΙ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΙ, Περιστέρι	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
21/6	Πτηνοτρόφοι Εύβοιας	Συγκέντρωση	Αναστολή χρεών από ΑΤΕ και κατάργηση φορολογικού νομοσχεδίου	
22/6	Δημόσιοι υπάλληλοι	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Ανάκληση του νομοσχεδίου για τον συνδικαλισμό στο δημόσιο	
24/6	Μηχανικοί του δημοσίου και των διοικητικών υπαλλήλων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
25-26/6	Κερασίνοι		Διαμαρτυρία για λειτουργία χαβούζας	Η αστυνομία παρενέβη με βία στην αντίδραση των κατοίκων που πραγματοποιούν τον μήνα αυτό διαμαρτυρία. Παρά την αστυνομική καταστολή πραγματοποιήθηκε εκ νέου συγκέντρωση στις 29/6
27/6	4000 γιατροί του ΙΚΑ	7ήμερη απεργία	Μισθολογικά, βαθμολογικά και άλλα	
	Εργαζόμενοι στα διόδια	Απεργία		
30/6	Θεσσαλονίκη διαμαρτυρία δημοκρατικών συνδικαλιστικών παρατάξεων	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο θέατρο ΑΓΡΑΜΠΕΛΗ	Καταγγελία για πραξικόπημα στο Ε.Κ. Θεσ/νίκης από αντιδημοκρατικές δυνάμεις	Η νέα διοίκηση του Ε.Κ. απέλυσε όλους τους υπαλλήλους που πρόσκεινται στις δημοκρατικές παρατάξεις και καταφέρθηκαν εναντίον του δημάρχου για τη βοήθειά του με την παραχώρηση αιθουσών για τη διαμαρτυρία. «Συνδικάτα ελεύθερα δημοκρατικά» «Έξω η χούντα από τα συνδικάτα»

Ιούλιος 1977				
4/7	Οικοδόμοι Βόλου	24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για τις μαζικές διαγραφές σωματείων από το Ε.Κ. Βόλου που ελέγχονταν από χουντικούς	
5/7	Μεταλλωρύχοι και εργάτες Μήλου	48ωρη απεργία	Λήψη μέτρων για το περιβάλλον	
	Ε.Κ. Λάρισας και τα 75 σωματεία του	Συγκέντρωση συμπαράστασης	Αλληλεγγύη στους απεργούς της ΕΞΑΛΚΟ	
7/7	Εργαζόμενοι ΝΤΟΥΤΣ	24ωρη απεργία		
10/7	Οδηγοί και εισπράκτορες του ΚΤΕΛ Νομού Θεσσαλονίκης με οικονομικά αιτήματα	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
13/7	Διαγραμμένα σωματεία Ε.Κ. Βόλου	Συγκέντρωση στον κινηματογράφο ΡΙΒΟΛΙ	Διαμαρτυρία για τις διαγραφές και τον έλεγχο του Ε.Κ. από χουντικούς	
15/7	Θεσσαλοί αγρότες	Πορεία προς την Αθήνα	Αρδευτικό ζήτημα	Καταστολή από αστυνομία και ανακοπή της πορείας Το ίδιο επαναλήφθηκε στις 18/7
Αύγουστος 1977				
2/8	Αργοστόλι διοργάνωση από ΚΝΕ και νεολαία ΠΑ.ΣΟ.Κ.	Συγκέντρωση και πορεία διαμαρτυρίας	Διαμαρτυρία για την επίσκεψη πολεμικού ναυτικού	
5/8	ΕΚ Χαλκίδας ελεγχόμενο από την κυβέρνηση διέγραψε το σωματείο οικοδόμων			
8/8	Πολιτικές οργανώσεις νεολαίας	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Αλληλεγγύη στον κυπριακό λαό	
10/8	Ηράκλειο σταφιδοπαραγωγοί	Συλλαλητήριο	Τιμή ασφάλειας	
18/8		Συγκέντρωση στο θέατρο ΑΚΡΟΠΟΛ	Διαμαρτυρία για το νομοσχέδιο για τη στράτευση των γυναικών	
24/8	Εργαζόμενοι στις ασφαλιστικές ΕΘΝΙΚΗ και ΑΣΤΗΡ (θυγατρικές της Εθνικής Τράπεζας)	Απεργία διαρκείας	Πλήρη βαθμολογική και μισθολογική εξομοίωση με τους υπαλλήλους της Εθνικής Τράπεζας	

28/8	Αγρότες Σέρρες	Παναγροτικό συλλαλητήριο	Αναγνώριση του αγροτικού συνδικαλισμού και λοιπά αιτήματα των αγροτών	Καταγγελίες για αστυνομοκρατία
Σεπτέμβριος 1977				
3/9	2000 εργαζόμενοι στα εργοστάσιο κονσερβοποιίας της Ομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών Θεσσαλονίκης	24ωρη απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
5/9	1300 εργαζόμενοι στα ναυπηγεία Ελευσίνας	4ωρες στάσεις εργασίας	Εξομίωση ωραρίου με τους υπαλλήλους Άδεια με αποδοχές για τους σπουδαστές κ.α.	Οι στάσεις συνεχίστηκαν μέχρι τις 10/9 όταν έληξαν με νίκη απεργών
6/9	Ακτήμονες στην Εύβοια	Συγκέντρωση	Αναδιανομή γης και διαμαρτυρία για παραχώρηση κλήρων σε μη αγρότες	Άγρια επέμβαση της χωροφυλακής
7/9	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο καλωδίων ΧΑΝΔΡΗ, Βόλου	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	
9/9	Λαύριο	Συγκέντρωση	Ενάντια στην τρομοκρατία	Αρχικά είχε απαγορευτεί από τη χωροφυλακή. Κοινή ανακοίνωση ΚΚΕ ΠΑΣΟΚ ΕΔΗΚ
	Σιδηροδρομικοί	48ωρη απεργία πανελλαδική	Μισθολογικά αιτήματα	
12/9	Κεραμοπλινθοποιοί	24ωρη πανελλαδική προειδοποιητική απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
17/9	Λογιστές Αθήνας	24ωρη απεργία	Πραγματικές αυξήσεις έναντι του Πρωτοβάθμιου Διαιτητικού Δικαστηρίου που καθόριζε ουσιαστικά πλασματικές αυξήσεις	
18/9	Θεσσαλονίκη Πολίχνη ΚΚΕ και ΠΑΣΟΚ	Ανοικτή συγκέντρωση	Ενάντια στην τρομοκρατία Διαμαρτυρία για την πυρπόληση των γραφεία της ΚΟ Πολίχνης του ΚΚΕ	

21/9	Εργαζόμενοι στη ΒΙΟΝΟΞ ΦΡΑΝΚΕ	Απεργία διαρκείας	Οικονομικά αιτήματα	
23/9	14000 τεχνικοί ΟΤΕ	3ωρες στάσεις εργασίας	Τεχνικό επίδομα ανθυγιεινό επίδομα	
24/9	1100 εργαζόμενοι στη βιομηχανία ξύλου ΒΑΛΚΑΝ ΕΞΠΟΡΤ Θεσσαλονίκη	24ωρη απεργία	Αυξήσεις αποδοχών	
26/9		Γήπεδο Καλλιθέας	Εορτασμός 36 ^{ης} επετείου ΕΑΜ	Αίτημα να αναγνωρισθεί η Εθνική Αντίσταση
28/9	ΗΒΗ – Καραντάνη Λουτρακίου	24ωρη προειδοποιητική	Βελτίωση συνθηκών εργασίας	
30/9	2800 εργαζόμενοι στα Χαλυβουργεία Ελευσίνας	24ωρη προειδοποιητική και εκ νέου στις 3/10	Αυξήσεις 20% Συνθήκες εργασίας	
Οκτώβριος 1977				
3/10	1100 εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΑΕΒΑΛ Πτολεμαΐδας	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Αυξήσεις 15%	Μετατροπή σε απεργία διαρκείας στις 4/10
6/10	6000 δημοτικοί υπάλληλοι	Απεργία διαρκείας πανελλαδική	Οικονομικά αιτήματα	
12/10	Βαμβακοπαραγωγοί σε Καρδίτσα και Άρτα	Αγροτικά συλλαλητήρια		
	Τεχνικοί ΟΤΕ	24ωρη απεργία		
19/10	Εργαζόμενοι βιομηχανίας ηλεκτροκινητήτων ΚΗΜ ΔΑΜΙΓΟΣ Θεσσαλονίκη	Απεργία	Συνθήκες εργασίας και αυξήσεις	
20/10	Εργαζόμενοι στον ιματισμό	24ωρη απεργία	Πραγματικές αυξήσεις και τιμαριθμική αναπροσαρμογή 5ήμερη εργασία 40ωρο Υπαγωγή στα βαρέα και ανθυγιεινά Κατάργηση των Ν.3239/55 Ν. 330/76	
	Χαλυβουργοί Ελευσίνας	Νέα 24ωρη απεργία		

	Σε μάχες ανάμεσα σε αστυνομικούς και ενόπλους τραυματίζεται θανάσιμα ο Χρήστος Κασίμης κοντά στο εργοστάσιο της AEG, στο οποίο θα επιχειρούσαν σαμποτάζ.			<p>Ο Χρήστος Κασίμης άνηκε στην «Διεθνιστική Αλληλεγγύη» που μετά τον θάνατό του ονομάστηκε «Επαναστατική Ομάδα Χρήστος Κασίμης»</p> <p>Ενώ η οικογένεια υποβάλλει μήνυση για ανθρωποκτονία σε δύο αστυνομικούς που φέρονται να φορούσαν πολιτικά και να τραυμάτισαν θανάσιμα τον Κασίμη, συλλαμβάνεται και κατηγορείται ο Γιάννης Σερίφης ως ύποπτος για τον θάνατο του Κασίμη. ο Σερίφης πιάστηκε στο εργοστάσιο της AEG την ώρα που εργαζόταν.</p>
27/10	Εργαζόμενοι στη Βιομηχανία Χάλυβα, Ελευσίνα	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Οικονομικά αιτήματα	
29/10	Εργαζόμενοι σε ΕΑΣ και ΗΣΑΠ	4ωρες στάσεις εργασίας	Μισθολογική εξίσωση με άλλους κρατικούς συγκοινωνιακούς φορείς	
	Εργαζόμενοι στην αμερικανική βάση Σούδας	Απεργία		
31/10	Θεσσαλοί αγρότες	4ήμερη παναγροτική απεργία	Αναθεώρηση κυβερνητικών μέτρων για την αγροτική πολιτική	
Νοέμβριος 1977				
4/11	Εργαζόμενοι στη ΦΙΛΙΠΣ	Απεργία	Αυξήσεις σε μισθούς και ημερομίσθια, επιδόματα, ασφαλιστικά, συνθήκες εργασίας	<p>Ολλανδική πολυεθνική εταιρεία. Στην Ελλάδα εγκαταστάθηκε το 1930 και στο συγκρότημα που αποτελεί από την ΦΙΛΙΠΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΦΙΛΙΠΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΦΩΝΟΓΚΡΑΜ ΑΕ., απασχολούνται 600 εργατοϋπάλληλοι.</p> <p>Το σωματείο ιδρύθηκε το 1975 αλλά η πρώτη απεργία πραγματοποιείται στις 4/1/77 που έληξε με μικρές επιτυχίες.</p> <p>Στις 2/11 & 3/11 κατεβαίνουν εκ νέου σε 48ωρη απεργία και στα τρία μέλη του συγκροτήματος. Στη συνέχεια απαντούν σε στάσεις εργασίας για μια εβδομάδα. Στις 9/11 μετά τη συμμετοχή στην απεργία των εργαζομένων στη LUX της ΦΙΛΙΠΣ η εργοδοσία κηρύττει lock out. Η απεργία γίνεται διαρκείας με συμμετοχή</p>

				<p>550 εργαζομένων.</p> <p>25/11 πραγματοποιούν συνέντευξη τύπου οι απεργοί για να γνωστοποιήσουν τα αιτήματά τους, να καλέσουν σε αλληλεγγύη αλλά και να κάνουν έκκληση για τη δημιουργία συντονιστικού οργάνου των σωματείων σε πολυεθνικές.</p> <p>Αρχές Δεκεμβρίου η εργοδοσία απαντά με τον Ν3239/55 και παραπέμπει το θέμα στη διαιτησία. Οι απεργοί συνεχίζουν παρά τις απειλές και στις 5/12 πραγματοποιούν καλλιτεχνική συγκέντρωση. Στις 6/12 απολύεται το ΔΣ του σωματείου και πλέον στα αιτήματα προστίθεται και η επαναπρόσληψη. Λίγες ημέρες αργότερα η εργοδοσία υποχωρεί με επαναπρόσληψη και μερική ικανοποίηση αιτημάτων.</p>
10/11	Εργατοτεχνίτες εργοστασίου ηλεκτροδίων ΟΥΡΛΙΚΟΝ, Αθήνα	48ωρη απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένου συνδικαλιστή	
14/11	150 εργαζόμενοι στη Βιομηχανία Χάλυβα, Ελευσίνας			Έληξε με νίκη των απεργών
23/11	Ομαδικές απολύσεις 700 στα μεταλλεία του Σκαλιστήρη στο Μαντούδι			
27/11		Συγκέντρωση για την επέτειο του Πολυτεχνείου		
30/11	Υπάλληλοι της Τράπεζας της Ελλάδος	Πανελλαδικές στάσεις εργασίας	Διαμαρτυρία για παραπομπή σε δίκη δύο συνδικαλιστών της ΟΤΟΕ	
Δεκέμβριος 1977				
5/12	250 εργαζόμενοι στην ΓΚΟΥΝΤ ΓΙΑΡ στη Θεσσαλονίκη	Απεργία διαρκείας	Αυξήσεις σε μισθούς και επιδόματα	
7/12	Εργαζόμενοι στην αμερικανική βάση στο Ηράκλειο	Απεργία	Οικονομικά αιτήματα	

	Λιμενεργάτες του ΟΛΘ	Απεργία		
	Εργαζόμενοι γαλλικής εταιρείας GSA Γεωφυσικές Έρευνες στην Ηλεία	Απεργία		
9/12	2000 εργάτες στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	24ωρη απεργία	Προστασία συνδικαλιστικών ελευθεριών	
16/12	εργάτες στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	εκ νέου 24ωρη απεργία συγκέντρωση και πορεία	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων Κατάργηση πιστοποιητικού κοινωνικών φρονημάτων για τους νεοπροσλαμβανόμενους	
19/12	Αρτεργάτες Αθήνας	48ωρη απεργία	Αυξήσεις 40% Τιμαριθμική αναπροσαρμογή Συνθήκες εργασίας	
	Κατερίνη 21 συνδικαλιστές καπνοπαραγωγοί	Απεργία πείνας	Διαμαρτυρία για τη μη διάθεση του καπνού	2.000 καπνοπαραγωγοί της Περίας έκαναν συμπαράσταση προς τους απεργούς
23/12	Απεργία αεροσυνοδών και φροντιστών Ολυμπιακής Αεροπορίας	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Συνθήκες εργασίας Συνδικαλιστικές ελευθερίες	Μετά την 48ωρη συνεχίστηκαν οι κινητοποιήσεις με επαναλαμβανόμενες 48ωρες απεργίες
	Τηλεφωνήτριες του ΟΤΕ	48ωρη απεργία	Συνθήκες εργασίας	

Πίνακας 5: Κινητοποιήσεις 1978

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος 1978				
9/1	Εργαζόμενοι ΚΑΤ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Κατάρτιση νέου οργανισμού λειτουργίας Συνθήκες εργασίας	
12/1	1800 εργαζόμενοι στις αμερικανικές βάσεις	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Διαμαρτυρία για τις απολύσεις	
13/1	Απεργία στα Ναυπηγεία Ελευσίνας			Λήγει μετά από 2 μήνες με νίκης των απεργών
16/1	Εργαζόμενοι στην Ολυμπιακή Αεροπορία	48ωρη απεργία	Ακύρωση απολύσεων των απεργών Αναμόρφωση του κανονισμού λειτουργίας	
18/1	Εργατοϋπάλληλοι στην ΕΣΣΟ ΠΑΠΠΑΣ	3ήμερη προειδοποιητική απεργία, η οποία μετά την αδιάλλακτη στάση της εργοδοσίας έγινε διαρκείας		
23/1 & 25	Τεχνικοί στην ΧΟΥΒΕΡ ΣΕΡΒΙΣ	48ωρη απεργία Μετά την άρνηση της εργοδοσίας να ικανοποιήσει τα αιτήματα κήρυξαν εκ νέου 48ωρη απεργία στις 25/1	Αύξηση 20% Επαναπρόσληψη απολυμένου συναδέλφου συνδικαλιστή 40ωρη πενθήμερη εργασία	
25/1	Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Σωματείων Αθήνας (70 εργατοϋπαλληλικές	Συγκέντρωση στο θέατρο ΓΚΛΟΡΙΑ	Αυξήσεις 30% 5ήμερη εργασία 40ωρη	Καταγγέλθηκε και η νέα ΕΣΣΕ και η διαπραγματευτική απουσία της ΓΣΕΕ

	οργανώσεις)			
26/1	Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Σωματείων Αθήνας	24ωρη απεργία και συγκέντρωση έξω από το ΓΚΛΟΡΙΑ	Αυξήσεις 30%	
	Θεσσαλονίκη	Πανεργατική συγκέντρωση		
28/1	Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Αγροτικών Συλλόγων στο Ηράκλειο Κρήτης	Πορεία	Αντι-αγροτική πολιτική	Η χωροφυλακή επενέβη με βία και συλλήψεις 30/1 δίκες 140 αγροτών για τη συμμετοχή τους στην πορεία
31/1	Δημόσιοι και ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί	48ωρη απεργία	Ενιαίο μισθολόγιο και τιμαριθμική αναπροσαρμογή μισθού	Ποσοστό συμμετοχής υπολογίζεται σε 99%
	Εργαζόμενοι Πάτρας Δεν λειτούργησαν τα εργοστάσια: Λαδόπουλου, Πιρέλλι, Μαραγκόπουλου, Τσιμέντα Τιτάν, ΒΕΣΟ, Μύλοι Αγίου Γεωργίου, ΕΝΙΣ – ΕΛΛΑΣ, Κονφέξ, και άλλα	24ωρη απεργία και συγκέντρωση	Αύξηση μισθών και ημερομισθίων	«Κάτω η λιτότητα και ο αυταρχισμός»
	Εργαζόμενοι στη Θήβα	24ωρη απεργία	Αύξηση μισθών και ημερομισθίων	Η συμμετοχή των εργατών των μεγάλων εργοστασίων ξεπέρασε το 70%
Φεβρουάριος 1978				
6/2	9000 σιδηροδρομικοί των Συνδέσμων Πελοποννήσου και Λαρισαϊκού	3ήμερη απεργία συγκέντρωση στο Ε.Κ. Πειραιά στις 7/2	Εξίσωση με τα δικαιώματα των δημοσίων υπαλλήλων σε ζητήματα αυξήσεων και βαθμολογικών ανόδων Ασφαλιστικά ζητήματα	
7/2	600 εργαζόμενοι στην κλωστοϋφαντουργία ΜΠΑΡΚΟ	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Επαναπρόσληψη συναδέλφων Συνθήκες εργασίας	
	Ηθοποιοί	Συγκέντρωση και πορεία στη Βουλή	Σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας με ΕΡΤ και ΥΕΝΕΔ	Η αστυνομία προσπάθησε να εμποδίσει να πλησιάσει η πορεία στη Βουλή ανεπιτυχώς Έτσι επιδόθηκε το υπόμνημα με τα αιτήματα
8/2	200 εργαζόμενοι της χημικής	48ωρη απεργία	Αύξηση αποδοχών κατά 36%	

	βιομηχανίας ΤΕΚΚΟΣΑ ΕΛΛΑΣ		Συνθήκες εργασίας	
9/2	9000 σιδηροδρομικοί	Νέα 3ήμερη απεργία		
13/2	Εργαζόμενοι στην κοινή ωφέλεια στις τράπεζες και οι συνταξιούχοι Αθήνας	Συγκέντρωση στο θέατρο ΑΚΡΟΠΟΛ	Διαμαρτυρία για την πολιτική λιτότητας	
	Ηθοποιοί	Απεργία διάρκειας	Υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης	
16/2	Λαύριο	24ωρη γενική απεργία και συγκέντρωση διαμαρτυρίας	Διαμαρτυρία για το θανάσιμο ατύχημα εργάτη στο εργοστάσιο ΠΥΡ-ΚΑΛ ιδιοκτησίας Μποδοσάκη Κλείσιμο των επικίνδυνων τμημάτων στην ΠΥΡΚΑΛ Τιμωρία υπευθύνων Δημιουργία υγειονομικού σταθμού για τις ανάγκες της εργατικής αυτής πόλης	Το ΙΚΑ στεγάζεται σε υπόγειες αποθήκες και είναι ακατάλληλο για την περίθαλψη των συχνών ατυχημάτων
18/2	Σιδηροδρομικοί ως άνω και ηλεκτροτεχνικοί του ΟΣΕ	Νέα 4ήμερη απεργία		
	Εργαζόμενοι στις αμερικανικές βάσεις	Συγκέντρωση στο ΕΚΑ και πορεία στη Βουλή όπου επέδωσαν υπόμνημα διαμαρτυρίας		
19/2	Εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία ΝΕΩΡΙΟΝ Σύρου	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τις αθρόες απολύσεις	
20/2	Διδακτικό προσωπικό των ΑΕΙ	6ήμερη απεργία	Μονιμότητα Δημιουργία ενιαίου φορέα διδασκόντων	
	6000 τεχνικοί δημοσίου	Απεργία	Διαμαρτυρία για το ενιαίο μισθολόγιο	
21/2	Μηλοπαραγωγοί Νάουσας	Πορεία	Μη εξόφληση από τον ιδιοκτήτη του εργοστασίου ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ	
22/2	Σιδηροδρομικοί	Νέα 6ήμερη απεργία		

24/2	Επιτροπή Αγώνα Σωματείων Αθήνας	3ωρη παναθηναϊκή στάση εργασίας	Ενάντια στην απόφαση της διαιτησίας για αύξηση 15%	
25/2	Σπουδαστές Εθνικής Ακαδημίας Σωματικής Αγωγής ΕΑΣΑ	Συγκέντρωση έξω από το Υπουργείο Παιδείας	Βελτίωση συνθηκών σπουδών	Καταστολή και 5 συλλήψεις
27/2	Εργαζόμενοι στις αμερικανικές βάσεις	20ήμερη απεργία		
	4000 εργάτες πετρελαίου	4ήμερη απεργία	Μισθολογικά αιτήματα	
28/2	800 εργαζόμενοι κλωστοϋφαντουργίας ΑΦΟΙ ΤΣΙΡΟΖΙΔΗ, Καλλιθέα	24ωρη απεργία	Μισθολογικά αιτήματα	
Μάρτιος 1978				
1/3	Συντονιστική Επιτροπή	24ωρη πανελλαδική απεργία Συγκεντρώσεις σε πόλεις της Ελλάδας	Αύξηση αποδοχών 30% 5ήμερη 40ωρη εργασία Κατάργηση αντεργατικής νομοθεσίας	600.000 υπολογίζονται οι εργαζόμενοι που συμμετείχαν. Στη Σαλαμίνα δεν λειτούργησαν 4 μεγάλα ναυπηγεία Καθολική συμμετοχή από οικοδόμους, τραπεζικούς ΟΤΕ και ΔΕΗ, όπως επίσης και στο εργοστάσιο ΠΕΠΣΙ – ΚΟΛΑ
2/3	Εργάτριες ΤΡΙΟΥΜΦ	24ωρη απεργία	Αυξήσεις 40% στα μεροκάματα = 380 δρχ. 40ωρο, Αναλυτικό κατάλογο πληρωμής. Επαναπρόσληψη απολυμένων	Γερμανική πολυεθνική με δύο εργοστάσιο στον Περισσό και στο Ηράκλειο. Οι συνθήκες εργασίας πάλι στο προσκήνιο με συχνές λιποθυμίες και πονοκεφάλους. Η πρώτη απεργία έγινε στις 18/2 και στα δύο εργοστάσια με στάσεις εργασίας. Η εργοδοσία απάντησε με απολύσεις. Ο αγώνας συνεχίζεται αυτή τη φορά με επιπλέον αίτημα την επαναπρόσληψη. Η εργοδοσία κόβει το ρεύμα, παίρνει τις κάρτες και ανακοινώνει από τα μεγάφωνα ότι η σύμβαση με την εταιρεία έληξε ουσιαστικά απολύοντας 400 εργάτες. Η απεργία γίνεται διαρκείας. Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει σωματείο. Ανοργάνωτες και χωρίς υποστήριξη οι εργάτριες παύουν την απεργία 37 ημέρες αργότερα κερδίζοντας 15δρχ αύξηση και να μην πληρώνουν εισιτήριο στο πούλμαν.

3/3	Απεργοί στις αμερικανικές βάσεις	Συγκέντρωση στο ΕΚΑ και πορεία στο Σύνταγμα		Βίαιη καταστολή και 2 συλλήψεις
	Διδακτικό προσωπικό ΑΕΙ	Εκ νέου απεργία		
6/3	Καπνοπαραγωγοί Κοζάνης	Πορεία προς την πόλη		Η χωροφυλακή ανέκοψε την πορεία
8/3	1300 εργαζόμενοι στο ΝΕΩΡΙΟ	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για την απόλυσή τους και το κλείσιμο των ναυπηγείων	Μαζί με τους απεργούς τάχθηκε Επιτροπή Αγώνα που συστάθηκε για τη συμπαράσταση στον αγώνα των απεργών
8/3	Εργάτριες της ΤΡΙΟΥΜΦ	Μετατροπή σε απεργία διαρκείας		
	700 εργαζόμενοι στο Ίδρυμα Γεωλογικών Μεταλλευτικών Ερευνών	24ωρη απεργία		
10/3	7000 υπάλληλοι γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων	48ωρη πανελλαδική απεργία	5ήμερη εργασία Αύξηση αποδοχών	
13/3	Επαγγελματιοβιοτέχνες Χανίων	48ωρη απεργία	Βελτίωση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	
17/3	Έλληνες εργαζόμενοι στην αμερικανική βάση Σούδας	Απεργία διαρκείας	Μη εφαρμογή από τους εργοδότες της απόφασης διαίτησίας περί όρων αμοιβής και εργασίας	
21/3	Καπνοπαραγωγοί Αιτωλοακαρνανίας	Συγκέντρωση στη γέφυρα του Αχελώου		Ισχυρή καταστολή με αύρες δακρυγόνα, ρόπαλα. Τραυματισμοί και συλλήψεις
	Εργατοτεχνίτες κλωστοϋφαντουργείων ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ, Θήβα	48ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για απολύσεις Επαναπρόσληψη απεργών Αύξηση αποδοχών	
	Σύρος	Συγκέντρωση	Επαναλειτουργία ναυπηγείων	
27/3	1200 σταφιδεργάτες Ηρακλείου Κρήτης	48ωρη απεργία	Αυξήσεις 30% 10% ανθυγιεινό επίδομα Άδεια με αποδοχές στις σταφιδεργάτριες Μείωση ορίου σύνταξης στα 55 για τους άντρες και στα 52 για γυναίκες	

30/3	Εργατοτεχνίτες κλωστοϋφαντουργείων ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ, Θήβα	Νέα 24ωρη απεργία		
	Επιστημονικό Διδακτικό Προσωπικό	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Κατοχύρωση συνδικαλιστικών και ακαδημαϊκών ελευθεριών, Κατοχύρωση ασύλου και άλλα	
Απρίλιος 1978				
1/4	Πέντε συνδικαλιστές της Ελληνικής Εταιρείας Αστικών Συγκοινωνιών ΕΑΣ συλλαμβάνονται για παράβαση του Ν.330			Συμπαράσταση από εργαζομένους στα τρόλεϊ με στάση εργασίας
3/4	Νοσηλευτικό προσωπικό κρατικών νοσοκομείων Αθήνας	48ωρη απεργία	6ωρη απεργία Ανθυγιεινό επίδομα Βαθμολογική εξέλιξη	
4/4	Εργαζόμενοι στον ιματισμό	24ωρη προειδοποιητική απεργία πανελλαδική	Αυξήσεις 30% 40ωρη εβδομάδα εργασίας	
5/4	Ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί	3ήμερη πανελλαδική απεργία	Διαμαρτυρία για απολύσεις Πρόσληψη από το δημόσιο με σύμβαση ΔΔ Κατάργηση του 682/77 περί ιδιωτικής εκπαίδευσης	Αθήνα και Θεσσαλονίκη υπολογίζεται ότι η συμμετοχή άγγιξε το 80%
7/4	13500 εργατοτεχνίτες των Δήμων πανελλαδικά	48ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για την πολιτική της λιτότητας για τη συλλογική σύμβαση του κλάδου	
	5000 καπνοπαραγωγοί	Πορεία στην Εθνική Γιαννιτών Θεσσαλονίκης	Διαμαρτυρία για τιμές ασφάλειας	Ανεκόπη από χωροφυλακή
8/4	Δήμαρχοι και κοινοτάρχες πανελλαδικά	2ήμερη αποχή	Διαμαρτυρία για την κυβερνητική πολιτική στα θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης	

11/4	Αθήνα και Θεσσαλονίκη Οργάνωση από 55 πολιτικές και μαζικές οργανώσεις που συγκροτούσαν τον φορέα Υπεράσπιση των Συνταγματικών Δικαιωμάτων και Ατομικών Ελευθεριών	Συγκεντρώσεις	Ενάντια στον Ν 774/1978 περί καταστολής της τρομοκρατίας	«Όχι στον νέο 509» «Η τρομοκρατία δεν θα περάσει»
12/4	Εργαζόμενοι στον ιματισμό Σπουδαστές ΚΑΤΕΕ	Νέα 48ωρη απεργία		
		Συγκέντρωση έξω από τη νομαρχία Λάρισας	Επίδοση ψηφίσματος διαμαρτυρίας σχετικά με το Ν.774	Επίθεση χωροφυλακής, συλλήψεις 10 ατόμων οδήγησαν σε 24ωρη αποχή και συγκέντρωση στο ΠΑΛΑΣ
13/4	Επιτροπές αγώνα σωματείων σε Αθήνα, Πειραιά, Πάτρα, Βόλο, Κόρινθο, Μυτιλήνη και αλλού	Απεργίες, στάσεις εργασίας, συγκεντρώσεις	Διαμαρτυρία για το Ν. 774	
17/4	Ψήφιση του Ν. 774 «περί καταστολής της τρομοκρατίας και προστασίας του Δημοκρατικού Πολιτεύματος»			Καταψηφίστηκε από τη δημοκρατική αντιπολίτευση
18/4	Καπνοπαραγωγοί Αιτωλοακαρνανίας	Συγκέντρωση στο Αγρίνιο	Τιμές	Κατάφεραν να σπάσουν τα φράγματα της αστυνομίας και να πραγματοποιήσουν τη συγκέντρωση
	κοινή ανακοίνωση των δημοκρατικών συνδικαλιστικών παρατάξεων ΕΣΑΚ-Σ, ΠΑΣΚΕ, ΑΕΜ	Για την εργατική πρωτομαγιά	Κινητοποίηση για τον εορτασμό στις 4/5 -ενάντια στη λιτότητα - τροποποίηση των Ν. 330 και 3239/55 -διαμαρτυρία για απολύσεις	
24/4	Τηλεφωνήτριες ΟΤΕ	Απεργία διαρκείας	Διαμαρτυρία καθώς ενώ η διοίκηση δεσμεύτηκε να ικανοποιήσει τα μισθολογικά και βαθμολογικά αιτήματα αθέτησε τον όρο	Τελικά στις 27/4 έληξε με νίκη των απεργών
25&26 /4	Συλλήψεις μελών και οπαδών του ΚΚΕ που προπαγάνδιζαν το 10 ^ο Συνέδριο του κόμματος			
28/4	Εργαζόμενοι στα τρόλεϊ των	Απεργία διαρκείας		

	ΗΛΠΑΠ			
Απρίλιος 1978				
4/5	Πανελλαδικά	Εορτασμοί της εργατικής πρωτομαγιάς		«Κάτω ο νέος 509» «Αυξήσεις και όχι απολύσεις»
7/5	Κλωστοϋφαντουργία Μιχαηλίδη, Θήβα : απολύσεις 50 εργατών για τη συνδικαλιστική τους δράση			
8/5	120 εργάτες απολύθηκαν από το ναυπηγείο ΑΡΓΩ Ελευσίνας για συνδικαλιστική δραστηριότητα			
10/5	1200 εργάτες ΣΕΛΜΑΝ, Βασιλικό Χαλκίδας	48ωρη απεργία	Αυξήσεις Διαμαρτυρία για απολύσεις	
15/5	Νοσοκομειακοί γιατροί Αθήνας και Πειραιά	Απεργία διαρκείας	Πληρωμή υπερωριών Διατήρηση νοσοκομειακού επιδόματος και επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας	
	400 εργάτες της εταιρείας ΕΛΚΟ ΒΑΓΙΩΝΗΣ	Απεργία διαρκείας	Αυξήσεις 40ωρη εργασία	
	Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Συνταξιούχων ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΑ	Συγκέντρωση στο ΓΚΛΟΡΙΑ	5000 δρχ. προκαταβολή έναντι των αναπροσαρμογών Κατώτατο όριο σύνταξης το 80% των αποδοχών του ανειδίκευτου εργάτη Κα	
17/5	ΕΚ Μεγάρων	24ωρη απεργία	Καλύτερη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Επέκταση σχεδίου πόλης	
	Εργάτες ΣΕΛΜΑΝ	Νέα 48ωρη απεργία		
18/5	Νοσοκομειακοί γιατροί Β. Ελλάδας και Θεσσαλίας	24ωρη προειδοποιητική	Μισθολογικά ζητήματα και βελτίωση περίθαλψης λαού	

		απεργία		
25/5	1200 σταφιδεργάτες Ηρακλείου	Απεργία διαρκείας	Αύξηση 30% Ανθυγιεινό επίδομα 10% Άδεια με αποδοχές	Λήξη στις 31/5 με μερική ικανοποίηση αιτημάτων
27/5	Ε.Κ. Θεσσαλονίκης διέγραψε τα σωματεία μηχανουργών, επεξεργασίας ξύλου, ραφτεργατών, εργατών και υπαλλήλων του Δήμου, των εργατοτεχνιτών της ΒΑΛΚΑΝ – ΕΞΠΟΡΤ			
31/5	Ε.Κ. Πειραιά κάλεσε σε απολογία τα σωματεία που πήραν μέρος στους εορτασμούς της πρωτομαγιάς			
31/5	Βόμβα στην επιθεώρηση εργασίας στην Ν. Ιωνία			
Ιούνιος 1978				
1/6	ΕΚΑ καλεί σε απολογία			
6/6	Διαγραμμένα σωματεία από ΕΚ Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση	Καταγγελίες για επίθεση στις συνδικαλιστικές ελευθερίες	
8/6	Δίκη συνδικαλιστών νοσοκομειακών γιατρών με τον Ν.330	24ωρη απεργία από τον κλάδο	Συμπαράσταση	
	Εργατοτεχνίτες ΕΛΚΟ ΒΑΓΙΩΝΗΣ	Συνεχίζεται η απεργία που είχε αρχίσει στις 25 Απρίλη)		Στις 9/6 δικάζονται και οι συνδικαλιστές του σωματείου για παράβαση του Ν. 330
9/6	Αρτεργάτες Αθήνας και Πειραιά	48ωρη απεργία και συγκέντρωση	Ίδρυση Επικουρικού Ταμείου 7ωρο εργασίας 35ετία	
10/6	Ηλεκτροτεχνίτες Μακεδονίας και Θράκης απασχολούμενοι	Απεργία (συνέχεια από τις 29/5)	Καταβολή αναδρομικών, κλαδικά ζητήματα	

	από εργολάβους της ΔΕΗ			
	Καπνεργάτριες συνδικαλίστριες στην ΜΠΟΥΚΝΕΡ απολύονται (1 μέλος της διοίκησης του σωματείου και μία ακόμα συνδικαλίστρια)			
12/6	Προσωπικό των κρατικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων	3ήμερη πανελλαδική απεργία		
13/6	Νοσηλευτικό προσωπικό ΚΑΤ	3ήμερη απεργία	Επαναπρόσληψη 7 απολυμένων Συνθήκες εργασίας Δημιουργία παιδικού σταθμού Διαμαρτυρία για τις παρεμβάσεις της ηγείας στον συνδικαλισμό	
13/6	ΣΕΛΜΑΝ στη Χαλκίδα απέλυσε όλους τους εργάτες απεργούς (700 άτομα)			Οι απεργοί είχαν ξεκινήσει κινητοποιήσεις με στάσεις εργασίας και βρήκαν ανακοίνωση πώς όσοι συμμετείχαν στην «παράνομη» απεργία έλυσαν μόνοι τους τη σύμβασή τους. Οι κάτοικοι στάθηκαν στο πλευρό των απεργών
15/6	120 εργατοτεχνίτες στο εργοστάσιο ΤΑΙΓΚΕΡ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση 40δρχ. στο μεροκάματο, ανθυγιεινό επίδομα	Στις προηγούμενες κινητοποιήσεις τον Φεβρουάριο 1978 ο εργοδότης είχε δεσμευτεί για αυξήσεις τις οποίες ανακάλεσε
16/6	Προσωπικό στο ΚΑΤ	Εκ νέου 4ωρες στάσεις εργασίας και 48ωρη στις 20&21/6		Αστυνομικές δυνάμεις είχαν παραταχθεί έξω από το νοσοκομείο εμποδίζοντας ακόμα και το προσωπικό ασφαλείας να εισέλθει
	Εργοστάσιο Κορωνάκη Θήβα	Απεργία	Αυξήσεις 25%, 5ήμερη εργασία	
17/6	ΕΛΚΟ ΒΑΓΙΩΝΗΣ			Η εργοδοσία αρνήθηκε να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις και απέλυσε 4 μέλη του σωματείου
	Δίκη των συνδικαλιστών της ΕΑΣ για παράβαση του Ν. 330			
19/6	Εργαζόμενοι στον ΣΑΡΑΚΑΚΗ	24ωρη προειδοποιητική	Διαμαρτυρία για αυθαίρετη απόλυση υπαλλήλου	

		απεργία		
20/6	Βόμβα στο ΡΕΞ που προβαλλόταν σοβιετική ταινία με 15 τραυματίες			
22/6	Δίκη 4 συνδικαλιστών της ΕΛΚΟ ΒΑΓΙΩΝΗΣ για παράβαση του Ν.330			
	ΣΕΛΜΑΝ	Συνεχίζονται οι απεργίες		
23/6	ΚΤΕΛ Πάτρας απολύσεις 2 συνδικαλιστών			
25/6	Εργαζόμενοι στην ΕΑΣ	Συνεχίζονται οι στάσεις εργασίας		
27/6	Εργαζόμενοι Αθήνας	24ωρη απεργία	Συμπαράσταση στους απεργούς του ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ	
	Διμοιρία των ΜΑΤ επιτέθηκε σε σεισμοπαθείς καταυλισμού στη Θεσσαλονίκη και συλλήψεις μελών επιτροπών που συστήθηκαν για την συμπαράσταση των πληγέντων (μέχρι την ημερομηνία αυτή 48 νεκροί από τον σεισμό)			
27/6	Δημοκρατικές συνδικαλιστικές παρατάξεις	Κοινή συνέντευξη τύπου	Διαμαρτυρία για τον κρατικό συνδικαλισμό	
	Βιομηχανικοί εργάτες Λαμίας	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Διαμαρτυρία για τις αθρόες απολύσεις συνδικαλιστών	
28/6	Εργαζόμενοι στο ΚΑΤ	Νέα 48ωρη απεργία η οποία στις 30/6 γίνεται 4ήμερη	Εκδίδουν ψήφισμα στο οποίο καταγγέλλουν τις απεργοσπαστικές ενέργειες της διοίκησης και απαιτούν να απομακρυνθεί η χουντική διοίκηση.	Οι απεργοί δεν αναγνωρίζουν το Δ.Σ. και το δηλώνουν σε ομιλία μέλους του.

29/6	Απαγόρευση δωρεάν συναυλίας Μαρίας Φαραντούρη στο Κερατσίνι			
30/6	Εργάτες στο ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ ΑΕΒΕ	2ωρη στάση εργασίας με κλιμάκωση τις επόμενες ημέρες	Επαναπρόσληψη απολυμένων, πληρωμή υπερωριών, συνθήκες εργασίας	
Ιούλιος 1978				
1/7	Απεργία ΚΑΤ. Απολύονται τα μέλη της διοίκησης του σωματείου για παράβαση του Ν330			
3/7	Λογιστές	Συγκέντρωση στο θέατρο ΑΛΑΜΠΡΑ	Διαμαρτυρία για την εμπλοκή αντισυνδέσμων που υπέγραψαν την κλαδική σύμβαση Κάλεσμα για αγώνες	
	Εργοστάσιο ΜΟΤΙΒΟ Μεσολόγγι	Απεργία	Διαμαρτυρία για την ανήλικη εργασία που πληρώνεται με εξευτελιστικό μεροκάματο, και που στην περίοδο μαθητείας 2 μηνών δεν πληρώνονται καθόλου, Αιτήματα για εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης κλπ.	
4/7	Εργαζόμενοι στο ΚΑΤ	Νέα 48ωρη απεργία		
	500 εργαζόμενοι εργοστασίου ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ ΑΕΒΕ	24ωρη απεργία Στις 5/7 μετατράπηκε σε διαρκείας	Επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών Ανθυγιεινό επίδομα Συνθήκες εργασίας	
	9 εργάτες απολυμένοι στην ΠΕΣΙΝΕ	Απεργία πείνας		Με τη συμπαράσταση των συναδέλφων τους επαναπροσλήφθηκαν
5/7	Οικοδόμοι στην ΒΙΟΤΕΡ ΑΛΕΜΑΤ (κατασκευή Πανεπιστημιούπολης)	Απεργία		

	9 εργατοτεχνίτες της ΠΕΣΙΝΕ (Δίστομο)	Απεργία πείνας	Διαμαρτυρία για την απόλυσή τους	Οι 9 εργάτες είχαν ασθενήσει με ασθματική βρογχίτιδα εξαιτίας των συνθηκών εργασίας και κρίθηκαν ανίκανοι να συνεχίσουν να εργάζονται στο αλουμίνιο. Ακολούθησε η απόλυσή τους
	Ασθενείς του ΚΑΤ			Διαμαρτύρονται ότι η διοίκηση του νοσοκομείου έχει κηρύξει σιωπηλό lock out ενώ συμπαραστέκονται στους απεργούς
6/7	Εργάτες εταιρείας ΑΚΜΗ, Λαμία	24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για απόλυση διοίκησης σωματείου	
7/7	Οδηγοί τουριστικών λεωφορείων Αθήνα και Πειραιά	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
7/7	ΑΚΜΗ Λαμία	Νέα 48ωρη απεργία (6&7)	Διαμαρτυρία για νέες απολύσεις	Μετά τη λήξη της πρώτης 48ωρης η εργοδοσία απέλυσε τη διοίκηση του σωματείου
	Εργαζόμενοι ΠΕΣΙΝΕ	3ωρες στάσεις εργασίας	Συμπαραόσταση στους απεργούς πείνας	
	Υπάλληλοι ΜΠΑΝΚ ΟΦ ΣΙΚΑΓΟ	3ημερη απεργία		
9/7	Εργάτες ΣΕΛΜΑΝ	Συνέλευση και συνέχιση της απεργίας που σε λίγες μέρες κλείνει 3 μήνες		
10/7	1500 εργατοϋπάλληλοι ΒΙΑΜΑΞ	2ωρη στάση εργασίας	Διαμαρτυρία για την απόλυση 24 εργατοτεχνικών	
11/7	Ο Λάσκαρης παραπέμπει στην διαιτησία τα αιτήματα των χειριστών της Ολυμπιακής (Ν.3239)			
	«αυτοκτονία» του Βασίλη Τσιρώνη			Ο Βασίλης Τσιρώνης γιατρός στο επάγγελμα και έντονα πολιτικοποιημένος στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Σε απόπειρα σύλληψής του γιατί είχε κηρύξει το σπίτι του ανεξάρτητο κράτος και από μεγάφωνα κατήγγειλε πολιτικές, τραυμάτισε έναν αστυνομικό ελαφρά με όπλο,. Ύστερα από πολιορκία ημερών από ΜΑΤ στις 11/7 εισέβαλε η νεοσύστατη Μονάδα Ειδικών Αποστολών στο σπίτι του και η επίσημη τοποθέτηση ήταν ότι ο

				Τσιρώνης αυτοκτόνησε.
12/7	Κάτοικοι Χαραυγής στην Κοζάνη	Συγκέντρωση	Αναθεώρηση τιμών απαλλοτρίωσης γης από ΔΕΗ	Υπολογίζεται ότι οι συγκεντρωμένοι ήταν 2000 και απέναντί τους ήταν 400 χωροφύλακες και 30 αύρες Η καταστολή ήταν βίαιη με τραυματισμούς 120 ατόμων και συλλήψεις
13/7	Εργαζόμενοι του ΚΑΤ	Εκ νέου 4ήμερη απεργία και συγκέντρωση στις 14/7 στο Υπουργείο Εργασίας		
15/7	Μηχανουργείο Παυλίδη – Λεβέντη στο Βοτανικό	Λήξη 18ήμερης απεργίας		Νίκη απεργών με αύξηση μεροκάματου
18/7	Ομοσπονδίες ΓΕΝΟΠ/ΔΕΗ, ΠΟΛ (Λογιστές), Ομοσπονδία Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Ομοσπονδία Σωματείων Πολιτικής Αεροπορίας	Συγκέντρωση εργατοϋπαλλήλων στο θέατρο ΔΙΑΝΑ	Αίτημα το δημοκρατικό συνδικαλιστικό κίνημα	
19/7	Εργαζόμενοι στο ΚΑΤ	Συνεχίζουν τις κινητοποιήσεις. Συγκέντρωση στο υπουργείο εργασίας		Αρνήθηκε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. να δεχτεί τους απεργούς στη συνέχεια άρνηση και από τον Λάσκαρη.
	Κλωστοϋφαντουργία ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΕ Λαύριο του Καρέλλα			Μετά από μεγάλη προσπάθεια λόγω κλίματος τρομοκρατίας οι εργαζόμενοι ιδρύουν σωματείο και ο Καρέλλας εξαπολύει κύμα διώξεων μέσα σε 1 ½ μήνα απέλυσε 6 εργάτες
22/7	550 εργαζόμενοι στα εργοστάσια ΗΒΗ και ΙΡΙΣ Λουτρακίου	24ωρη απεργία που στις 23/7 μετατράπηκε σε διαρκείας	Αύξηση μισθών και ημερομισθίων Συνθήκες εργασίας	
22/7	Εργατοτεχνίτες Ναυπηγείων Σκαρμαγκά ΠΟΣΕΙΔΩΝ	Καταγγελία	Απολύσεις 46 ηλεκτροσυγκολλητών ιδρυτών σωματείου.	
	ΕΛΚΟ ΒΑΓΙΩΝΗΣ			Απολύσεις 14 εργατών που συμμετείχαν στις απεργιακές κινητοποιήσεις 70 ημερών για παράβαση του Ν. 330

24/7	12 βόμβες σε Αθήνα και Πειραιά			Θυμίζουμε ότι είναι η ημερομηνία της πτώσης της δικτατορίας
25/7	Διοίκηση ΚΑΤ			Επιχείρησαν να λειτουργήσουν με ανειδίκευτο προσωπικό στα χειρουργεία αλλά αποτυχημένα καθώς παρενέβη Εισαγγελέας
	Απεργία ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ	Λήξη απεργίας		Λήξε απεργίας με νίκη των απεργών
30/7	Εργαζόμενοι στο ΚΑΤ	Αναστολή απεργίας		Υπόσχεση Υπουργού Συντονισμού ότι θα ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους και θα επαναπροσληφθούν οι απολυθέντες
31/7	Συντονιστική Επιτροπή 50 Σωματείων Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση στο θέατρο ΚΗΠΟΥ	Λήψη μέτρων για τους πληγέντες του σεισμού, Διαμαρτυρία για απολύσεις , και διαμαρτυρία για τις διαγραφές του ΕΚΘ	
Αύγουστος 1978				
1/8	Οδηγοί και βοηθοί ΗΒΗ και ΠΕΠΣΙ	48ωρη απεργία	Εφαρμογή της απόφασης 3/77 του Δευτεροβάθμιου Διαιτητικού Δικαστηρίου Θεσ/νικης	
	Βιομηχανία ΒΕΛΠΕΞ απολύει 9 εργάτες για συνδικαλιστική δράση			
3/8	Οικοδόμοι Αθήνα και Πειραιά	Συγκέντρωση στο θέατρο ΔΙΑΝΑ	Διαμαρτυρία για τον Ν.629 περί διανομής των υπέρ αγνώστων δωροαδειοσήμενων,	
	Διώξεις απεργών στις μεταφορές με τον Ν.330			
6/8	Βόμβες σε διάφορα σημεία της Αθήνας			
6/8	Εργοστάσιο αμαξωμάτων ΤΕΟΚΑΡ Αιγάλεω απολύει 2 εργατών για συνδικαλιστική δράση			
7/8	16 σωματεία εργατοϋπαλλήλων	Συγκέντρωση σε θέατρο στον Πειραιά	Διαμαρτυρία για τον κυβερνητικό συνδικαλισμό	

8/8	ΕΛΚΟ ΒΑΓΙΩΝΗΣ απολύει 2 μέλη του σωματείου και 12 μέλη της απεργιακής επιτροπής. Η Επιθεώρηση Εργασίας καταθέτει μηνυτήρια αναφορά			
8/8	Οδηγοί και βοηθοί φορτηγών Αθήνας και Πειραιά	48ωρη απεργία	Αυξήσεις αποδοχών Ανθυγεινό επίδομα	
10/8	Οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική απεργία και συγκεντρώσεις	Διαμαρτυρία για τον Ν.629 και εκδημοκρατισμός του συνδικαλιστικού κινήματος	
18/8	Καβάλα	Γενική απεργία	Ματαίωση δημιουργίας συγκροτήματος πετροχημικών	Καταστολή από αστυνομικές δυνάμεις με τραυματισμούς και συλλήψεις
21/8	Καταστολή εκδήλωσης ΚΝΕ για το Φεστιβάλ στο Χαλάνδρι		Τοπικές οργανώσεις νεολαίας ΚΝΕ, Ν. ΠΑΣΟΚ κα Ρ.Φ. έβγαλαν κοινή ανακοίνωση διαμαρτυρίας	Παρέμβαση χωροφυλακής με αύρες
23/8	Εργαζόμενοι εναντίον ΕΚ Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση έξω από το ΕΚ	Διαμαρτυρία για διαγραφές	Το Ε.Κ. υποχωρεί και δεν προχωρεί στις διαγραφές
25/8	Φοιτητές	Συγκέντρωση στο Πολυτεχνείο	Διαμαρτυρία για το νομοσχέδιο για τα ΑΕΙ κάλεσμα σε συζήτηση	
29/8	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Διαμαρτυρία για το νομοσχέδιο για τα ΑΕΙ	«Όχι στον κρατικό συνδικαλισμό»
	Οδηγοί πωλητές εμφιαλωμένων ποτών 16 επιχειρήσεων στη Μακεδονία	48ωρη απεργία	Εφαρμογή της κλαδικής σύμβασης 5ήμερη εργασία	
Σεπτέμβριος 1978				
1/9	ΒΙΑΜΑΞ απολύσεις			Λόγω φορολογίας ανακοινώθηκαν περίπου 60 απολύσεις ενώ ήδη λίγες μέρες πριν είχε απολυθεί μέλος της εργοστασιακής επιτροπής του κλαδικού σωματείου εργατοτεχνικών ενώ δύο μήνες πριν είχαν προηγηθεί απολύσεις 25 εργατοτεχνικών
	Μουσικοί			Μετά από 6 μήνες κινητοποιήσεων πέτυχαν αύξηση 30% συνεχίζουν για το υπόλοιπο 30%
	ΠΕΤΡΟΛΑ ατυχήματα			Σημειώνονται 200 ατυχήματα το τελευταίο οκτάμηνο στο

				εργοστάσιο
12/9	Οικοδόμοι Αθήνας και Πειραιά	24ωρη απεργία	Ασφαλιστικά ζητήματα	
13/9	Επαγγελματικές και βιοτεχνικές ομοσπονδίες Αθήνας και Πειραιά, αλλά και άλλων μεγάλων πόλεων, καθώς και οι δικηγόροι Αθήνας	Συγκεντρώσεις	Διαμαρτυρία για νέο φορολογικό νομοσχέδιο	
20/9	Επαγγελματίες και βιοτέχνες Ηρακλείου Κρήτης	24ωρη γενική απεργία	Διαμαρτυρία για νέο φορολογικό νομοσχέδιο	
	Προσωπικό του εργοστασίου AMIANTIT	48ωρη προειδοποιητική απεργία	Διαμαρτυρία για τις ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας	
21/9	ΕΚ Λάρισας	Συγκέντρωση	Αλληλεγγύη στους απεργούς ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ που αντιμετωπίζουν για 20 ημέρες το λοκ άουτ	
25/9		Συγκέντρωση στο γήπεδο Καλλιθέας	37 ^η επέτειος του ΕΑΜ με αιτήματα για να αναγνωριστεί η Εθνική Αντίσταση και να επαναπατριστούν χωρίς όρους οι πολιτικοί πρόσφυγες	
27/9	Οικοδόμοι	48ωρη πανελλαδική απεργία		
	Επαγγελματοβιοτέχνες	24ωρη πανελλαδική απεργία	Ενάντια στο φορολογικό νομοσχέδιο της κυβέρνησης	
Οκτώβριος 1978				
3/10	Χαρτεργάτες, λιθογράφοι, τυπογράφοι, βιβλιοδέτες και βιβλιοχαρτοϋπάλληλοι	24ωρη πανελλαδικά απεργία	Ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά αιτήματα	
9/10	Καθηγητές τεχνικής εκπαίδευσης	3ήμερη προειδοποιητική απεργία	Εφαρμογή του Ν. 682/77 (μεταθέσεις και επίδομα) που δεν εφαρμόστηκε	
10/10	Χαρτεργάτες, λιθογράφοι, τυπογράφοι, βιβλιοδέτες και	Νέα 48ωρη απεργία		

	βιβλιοχαρτοϋπαλληλοι			
18/10	Εργαζόμενοι στη χημική εταιρεία ΕΘΥΛ ΕΛΛΑΣ Θεσσαλονίκης	48ωρη απεργία	Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας	
19/10	Οδηγοί και εισπράκτορες ΕΑΣ	4ωρη στάση εργασίας	Διαμαρτυρία για απόλυση μελών του σωματείου τους και την καταδίκη τους με τον Ν.330/76	
28/10	Περιστερί	Συγκέντρωση	Εορτασμός της 28 ^{ης} /10	ΜΑΤ επιτέθηκαν και συνέλαβαν πολίτες και αντιστασιακούς αλλά και δημοτικούς συμβούλους
Νοέμβριος 1978				
6/11	Δημοκρατικές συνδικαλιστικές παρατάξεις	Συγκέντρωση στο θέατρο ΓΚΛΟΡΙΑ	Διαμαρτυρία για τον τρόπο σύγκλησης του 19 ^{ου} Συνεδρίου Γ.Σ.Ε.Ε.	
	Τεχνικοί και τεχνολόγοι μηχανικοί του ΟΤΕ	4ήμερη απεργία		
	Εργαζόμενοι στη Διοίκηση και τα καταστήματα της Εθνικής Τράπεζας Αθήνας	3ωρη στάση εργασίας	Επιδόματα, μισθολογικά βαθμολογικά αιτήματα	
	700 εργαζόμενοι στη βιομηχανία φωσφορικών λιπασμάτων στην Καβάλα	48ωρη απεργία	Εφαρμογή εσωτερικού κανονισμού και διακανονισμό για Ζετίες και υπερωρίες	
16/11	ΕΚ Λάρισας, Ομοσπονδία επαγγελματιοβιοτεχνών κα	Πανεργατική απεργία και συγκέντρωση	Συμπαράσταση στους απεργούς της ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΑΕ (χαρτομάζα)	
	Τσαγκαράδες Αθήνας	34ωρη προειδοποιητική απεργία	Αυξήσεις 30%, 5ήμερη 40ωρη εργασία, επίδομα ανθυγιεινής εργασίας	
19/11		Εορτασμός της επετείου του Πολυτεχνείου		Ακούστηκαν συνθήματα διαμαρτυρίας για τον κρατικό συνδικαλισμό
21/11	Τεχνικοί ΔΕΗ	24ωρη απεργία	Εφαρμογή ΕΣΣΕ που ισχύει στη βιομηχανία	
23/11	Οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική	Συνταξιοδότηση υπερήλικων, το ζήτημα	

		απεργία και συγκεντρώσεις (Αθήνα στο ΔΙΑΝΑ)	των ενσήμων ως άνω	
	Ναυπηγεία Ελευσίνας έκρηξη με 4 τραυματισμούς			
24/11	27 απεργοί στη ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ	Απεργία πείνας έξω από το ΕΚ Λάρισας	Διαμαρτυρία για τη σκληρότητα της εταιρείας	
28/11	Εργατοτεχνίτες ΔΕΗ	24ωρες επαναλαμβανόμενες απεργίες ανά διήμερο		
29/11	Βαμβακοπαραγωγοί Καρδίτσας	Συλλαλητήριο	Τιμές ασφάλειας.	Καταστολή από αστυνομία με αύρες, δακρυγόνα και συλλήψεις. Έγινε ψήφισμα στο οποίο καταγγέλλεται η στάση της αστυνομίας πέραν των αιτημάτων.
30/11	400 εργαζόμενοι στην Ελληνική Χαλυβουργία, Ελευσίνα	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Επικουρική ασφάλιση, επιδόματα κ.λπ.	
Δεκέμβριος 1978				
1/12	Απεργοί ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ			Λήξη μετά από 100 ημέρες κινητοποιήσεων. Πέτυχαν επίδομα νυκτερινής εργασίας 35%, κατάργηση ειδικής νυκτερινής βάρδιας στον πολτό, τέλος στις απολύσεις για συνδικαλιστική δράση)
	150 εργατοτεχνίτες του ΒΑΡΑΓΚΗ	24ωρη απεργία	Αυξήσεις Συνθήκες εργασίας	
2/12	300 εργατοτεχνίτες ΕΤΕ ΔΕΗ Πτολεμαΐδας	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Άμεση εφαρμογή και επέκταση των συλλογικών συμβάσεων Υπαγωγή στα βαρέα και ανθυγιεινά	
4/12	300 εργάτες της ΓΚΟΥΝΤ ΓΙΑΡ Θεσσαλονίκη	Απεργία διαρκείας	Υπογραφή τοπικής συλλογικής σύμβασης	
7/12	Τεχνικοί της ΔΕΗ	24ωρη απεργία		
	Καθηγητές φροντιστηρίων ξένων γλωσσών	24ωρη πανελλαδική απεργία	Κατάργηση ωρομισθίου και υπογραφή συλλογικής σύμβασης	
8/12	ΕΚ Πάτρας	Συγκέντρωση	Συμπαράσταση στους εργαζόμενους της	Υπολογίζεται ότι 2000 άτομα συμμετείχαν στη συγκέντρωση

		εργατοϋπαλλήλων	AMIANTIT (αλλεπάλληλες κινητοποιήσεις)	
9/12	Τεχνικοί ΔΕΗ	Νέα 24ωρη απεργία		
11/12	Υπάλληλοι ΕΤΒΑ	48ωρη απεργία	Εναρμονισμός αποδοχών με τα κατώτατα όρια αμοιβής τραπεζοϋπαλλήλων	
	Ταχυδρόμοι Αττικής	48ωρη απεργία	Μισθολογικά αιτήματα	
	Εργατοτεχνίτες ΒΑΡΑΓΚΗ	Νέα 48ωρη απεργία		
	Δημόσιοι υπάλληλοι Αθήνας	Συγκέντρωση στο θέατρο ΑΚΡΟΠΟΛ	Διαμαρτυρία για πενιχρές αυξήσεις	
	4 εργαζόμενοι της ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ απολύονται			Οι εργάτες κατήγγειλαν την προσπάθεια της εργοδοσίας να βάλει μετόχους στα σωματεία
12/12	Τραπεζοϋπάλληλοι Αττικής	24ωρη απεργία	5ήμερη εργασία και βαθμολογικά ζητήματα	
13/12	Σπουδαστές Ανώτερων Τεχνικών Σχολών Αθήνας	Συγκέντρωση έξω από το υπουργείο Παιδείας	Δημοκρατική οργάνωση σπουδών Αύξηση κρατικών δαπανών για παιδεία	
	300 εργαζόμενοι της ΝΕΣΤΛΕ ΕΛΛΑΣ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Υπογραφή νέας Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας	
14/12	Τεχνικοί ΔΕΗ	Απεργία διαρκείας		
15/12	Τραπεζοϋπάλληλοι	24ωρη πανελλαδική απεργία		
17/12	Βόμβες στην Αθήνα			
18/12	Υπάλληλοι Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ..	24ωρη πανελλαδική απεργία	Αύξηση αποδοχών	
20/12	Εργαζόμενοι στην Ελληνική Χαλυβουργία	24ωρη απεργία	Συμπαραστάση στους δικαζόμενους συνδικαλιστές συναδέλφους με κατηγορίες παράβασης του Ν. 330/76 και 3239/55	
	600 εργαζόμενοι στη βιομηχανία ΣΙΝΓΚ	48ωρη απεργία	Αυξήσεις αποδοχών και ανθυγιεινό επίδομα	
23/12	Προσωπικό έλξης ΟΣΕ	4ήμερη απεργία		

	Σιδηροδρομικοί ΛΑΡΙΣΑΙΚΟΥ	48ωρη απεργία		
28/2	Διανομείς ΕΛΤΑ Αττικής	3ήμερη απεργία	Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας 5ήμερη εργασία, βαθμολογικά ζητήματα	

Πίνακας 6: Κινητοποιήσεις 1979

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος 1979				
3/1	Αθώωση του Γιάννη Σερίφη			Το κακουργιοδικείο Πειραιά αθώνει τον Σερίφη για τη δολοφονία του Κασίμη. Σημειώνεται ότι είχε εκδηλωθεί ευρεία συμπαράσταση στον Σερίφη
5/1	5 κρατούμενοι στο αναμορφωτήριο Κορυδαλλού	Απόπειρα αυτοκτονίας με απορρυπαντικό	Διαμαρτυρία για τις συνθήκες κρατήσεις	
15/1	Εργαζόμενοι στην Αθήνα	Α24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για το συνέδριο ΕΚΑ	Κατηγορίες ότι το συνέδριο ήταν νόθο
16/1	Σπάτα	Γενική απεργία και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για το αεροδρόμιο	Καταστολή με αύρες και MAT
	Βόμβα στο γραφείο του Φράγκου, πολιτευτή της Ν.Δ.			Είχε αναλάβει να εισπράξει τις αποζημιώσεις για τους κατοίκους των Σπάτων όσων είχαν δεχτεί τις απαλλοτριώσεις
31/1	Η οργάνωση Ιούνης 78 εκτελεί τον αστυνόμο Π. Μπάμπαλη, βασανιστής της χούντας			Ο Λεων. Κύρκος (ΚΚΕ εσ.) μεταξύ άλλων δηλώνει ότι «στόχος είναι η δημοκρατική ομαλότητα. Στον τόπο αναπτύσσεται μια μεγάλη συνωμοσία. Χρέος όλων των πατριωτών και δημοκρατικών δυνάμεων είναι να περιφρουρήσουν τη δημοκρατική εξέλιξη» Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκαν και οι δηλώσεις των δημοκρατικών παρατάξεων
Φεβρουάριος 1979				
4/2	Αγρότες	Πανελλαδική απεργία	Τιμές ασφάλειας, ιατροφαρμακευτική περιθαλψη, σύνταξη 5000 δρχ	7/2 λήγει η απεργία με συγκεντρώσεις
11/2	Λάρισα αγρότες	Συλλαλητήριο		Αύρες και MAT επιχειρούν να σταματήσουν το συλλαλητήριο το οποίο ωστόσο πραγματοποιείται κανονικά
12/2	Εργαζόμενοι στη ΔΕΗ	Συνεχίζεται η απεργία		Ο υπουργός Βιομηχανίας Μ. Έβερτ καλεί σε διαπραγματεύσεις και λήξει απεργίας. Οι απεργοί απορρίπτουν την πρόταση. Λίγες ημέρες αργότερα γίνεται λόγος για επιστράτευση. Στις 19/2 Δικάζεται η ηγεσία της ΓΕΝΟΠ ΔΕΗ για παράβαση του Ν. 330/1976. 2 συνδικαλιστές φυλακίζονται για 30 ημέρες. Ενώ στις 4/3 8 συνάδελφοί τους επίσης καταδικάζονται με 3μηνη

				φυλάκιση με βάση τον Ν.330
20/2	ΕΦΕΕ	Συγκεντρώσεις και πορείες	Διαμαρτυρία για τον Ν.815	
24/2	Ηράκλειο Κρήτης	Διαδηλώσεις και οδοφράγματα	Διαμαρτυρία για την απομάκρυνση στο εξωτερικό των αρχαιοτήτων του τοπικού μουσείου	Μετά τη σύλληψη του Δημάρχου και δημοτικών συμβούλων, οι διαμαρτυρίες κορυφώνονται με αποτέλεσμα η κυβέρνηση να φέρει στο νησί κρानοφόρους και αύρες. Οι κάτοικοι στα οδοφράγματα. Κάποιοι κρατούν όπλα. Στις 1/3 η κυβέρνηση υποχωρεί και οι αρχαιότητες παραμένουν στο νησί
Μάρτιος 1979				
2/3	Οδηγοί φορτηγών	Συγκέντρωση στην εθνική οδό Αθηνών – Λαμίας		Καταστολή από την αστυνομία με αύρες και δακρυγόνα
7/3	ΔΕΗ			Αναστέλλεται η απεργία μετά την αποδοχή μέρους των αιτημάτων
12/3	Θεσσαλία αγρότες	Συλλαλητήρια	Διαμαρτυρία για την αγροτική πολιτική	Στα Τρίκαλα και στον Δομοκό οι αγρότες σπάνε τα μπλόκα της αστυνομίας και μπαίνουν στις πόλεις
20/3	Κάτοικοι Γαλατά Μεσολογγίου	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για την εγκατάσταση πετροχημικού	Συγκρούσεις με τα ΜΑΤ
22/3	Σπάτα	Παρεμπόδιση συνεργείου	Διαμαρτυρία για το αεροδρόμιο	Το συνεργείο συνοδεύεται από αστυνομική δύναμη αλλά μετά από σύγκρουση με τους κατοίκους, αναγκάστηκαν να απομακρυνθούν και να μην πραγματοποιηθούν εργασίες
24/3	Απεργοί ΔΕΛΤΑ	21 ημέρες απεργίας	Επαναπρόσληψη 6 συνδικαλιστών που ανήκουν στην προσωρινή διοίκηση του σωματείου τους και άλλων 150 συνδικαλιστών	Επίθεση ροπαλοφόρων αστυνομικών στους απεργούς και συλλήψεις 15 συνδικαλιστών με τον Ν. 330
25/3	Ελληνική Χαλυβουργία	Συνεχίζεται η απεργία		
24-25/3	Κατατίθεται επερώτηση από τους βουλευτές του ΚΚΕ για το καθεστώς των δηλώσεων νομιμοφροσύνης	Επερώτηση στη ΒΟΥΛΗ		Η επερώτηση της Κ.Ο. του ΚΚΕ αναφέρει ότι σε κρατικούς οργανισμούς αλλά και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις καλούνται οι εργαζόμενοι να υπογράψουν δηλώσεις νομιμοφροσύνης
25/3	Παρέλαση Εθνικής Αντίστασης			Αστυνομικοί χτυπούν τις παρελάσεις σε 11 δήμους και ακολουθούν συλλήψεις και παραπομπή σε δίκη 20 ατόμων. Η

				δημοκρατική αντιπολίτευση κατήγγειλε με δηλώσεις τα γεγονότα. Σε ερώτηση δημοσιογράφων για ύπαρξη παρακρατικών ο κυβερνητικός εκπρόσωπος απάντησε: «Όταν παραβιάζεται ο νόμος κάθε πολίτης έχει δικαίωμα να επεμβαίνει για να τον προστατέψει και να τον επιβάλλει»
28/3	ΟΤΕ			6 συνδικαλιστές του ΟΤΕ καταδικάζονται σε 3μηνη φυλάκιση για παράβαση του Ν.330
Απρίλιος 1979				
2/4	7 αγρότες καταδικάζονται σε ποινές από 1-14 μήνες φυλάκισης για τα επεισόδια στα συλλαλητήρια του 11/78			
13/4	Σπάτα			Συνεργεία με συνοδεία αστυνομικών κρανοφόρων και αύρων πλησιάζουν τα Σπάτα. Γίνονται πολύωρες κανονικές μάχες με τους κατοίκους που στήνουν οδοφράγματα και φωτιές. Γίνονται συλλήψεις και απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις
9/4	Εργάτριες στην ποτοποιία ΜΕΤΑΞΑ	Στάσεις εργασίας		Η εργοδοσία αποφάσισε μετά την αναγγελία για τις στάσεις εργασίας να καταργήσει την απογευματινή βάρδια και κάλεσε 8 εργάτριες σε απολογία. Παρουσία χωροφυλακής έξω από το εργοστάσιο
10/4	Απεργοί στην Ελληνική Χαλυβουργία Ασπρόπυργος	Νέα 48ωρη απεργία		Η εργοδοσία απειλεί με απολύσεις 400 απεργούς με εξώδικο που τους κοινοποιεί ότι θα κηρύξει παράνομη την απεργία
17/4	Βόμβα στον ΣΕΒ ευθύνη ανέλαβε ο Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας			
	ΠΙΤΣΟΣ	Απεργία	Διαμαρτυρία γιατί δεν προσλαμβάνονται οι εργάτες που απολύθηκαν από τον στρατό	
	Εργάτες μετάλλου	Συγκέντρωση στο θέατρο ΑΛΑΜΠΡΑ	Ψήφισμα διαμαρτυρία για την εργοδοσία αλλά και την ηγεσία της ΠΟΕΜ. Προειδοποιούν ότι δεν θα αναγνωρίσουν καμία συλλογική σύμβαση που δεν θα λαμβάνει υπόψη	

			της τα αιτήματα του κλάδου	
	Οικοδόμοι, ξυλουργοί κτίστες Αθήνας	Συγκέντρωση	Ψηφίσματα με αιτήματα των κλάδων τους	
18/4	Απαγόρευση εορτασμών της εργατικής πρωτομαγιάς στα Προπύλαια			Ωστόσο, τα σωματεία επιμένουν
19/4	Εργαζόμενοι στην ΥΕΝΕΔ	Απεργία	Κατοχύρωση του Επικουρικού Ταμείου	Απέχουν από την απεργία οι 100 μόνιμοι υπάλληλοι του υπουργείου Εθνικής Άμυνας οι οποίοι επιχείρησαν να λειτουργήσουν τον σταθμό
	Εργοστάσιο ΞΥΛΑΝΗ			45 εργαζόμενοι έχουν απολυθεί ενώ 35 είναι σε διαθεσιμότητα ανάμεσα στους οποίους ο πρόεδρος και ο γραμματέας του σωματείου. Σημειώνεται ότι οι 150 εργαζόμενοι δεν έχουν πληρωθεί δύο μηνών δεδουλευμένα ούτε και τα δώρα
20/4	Εργάτες ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ, ιδιοκτησίας Βαρδινογιάννη, Αγ. Θεόδωροι Κορινθίας	4ήμερη προειδοποιητική απεργία	Διαμαρτυρία για αντεργατικές διασπαστικές ενέργειες εργοδοσίας	Η εργοδοσία έδωσε αυξήσεις σε εργαζόμενους <u>μη</u> μέλη του σωματείου
21&22 /4	Επισιτιστές	Προειδοποιητική 48ωρη απεργία		Σημειώνεται ότι ήταν ημέρες του Πάσχα
27/4	Καπνοπαραγωγοί Γιαννιτσά	Πορεία	Τιμές ασφάλειας	Συγκρούσεις με κρανοφόρους. Αύρες και δακρυγόνα ενάντια σε πέτρες και ξύλα των αγροτών. Επεισόδια έξω από το κέντρο κράτησης συλληφθέντων
Μάιος 1979				
1/5		Τελικά η συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε στο Πεδίο του Άρεως	Εορτασμός Πρωτομαγιάς	Σημειώνεται ότι υπήρξε διεθνής κατακραυγή για την απαγόρευση στα Προπύλαια
1/5	Εργάτες στη ΓΙΟΥΚΑΡ Θήβα	Μετατροπή των επαναλαμβανόμενων στάσεων εργασίας σε απεργία διαρκείας		
2/5	Οδηγοί δημοσίου	Απεργία διαρκείας		

	Εργαζόμενοι στη φαρμακοβιομηχανία ΔΑΜΒΕΡΗ	3ωρες στάσεις εργασίας		
	Ελληνική Χαλυβουργία	Νέα 24ωρη απεργία και συγκέντρωση στο ΕΚ Ελευσίνας		
	Ναυπηγεία Ελευσίνας			Απολύσεις του γραμματέα, του ταμία και 3 ακόμα μελών του Σωματείου Εργαζομένων Ναυπηγείου Ελευσίνας ενώ ενόψει διαμαρτυρίας των εργαζομένων ανακοινώθηκαν 50 επιπλέον απολύσεις. Η εργοδοσία επίσης ματαίωσε βάρδιες για την διάλυση συνελεύσεων
3/5	Δίκη 21 αγροτών των Γιαννιτσών για τα επεισόδια σε πορεία (αθώθηκαν οι 18)			Σημειώνεται ότι στη δίκη επιστρατεύτηκε και ο νόμος 4000 περί τεντιμποϊσμού.
4/5	Δημόσιοι υπάλληλοι	48ωρη απεργία		
	Κατηγορούμενοι απεργοί του ΟΤΕ με τον Ν.330 αθώνονται στη Λάρισα καθώς όπως αναφέρεται στην αγόρευση του εισαγγελέα «Το δικαίωμα της απεργίας είναι ιερό και δεν πρέπει να ποινικοποιείται»			
	Μαθητής λυκείου Αγ. Βαρβάρας Νίκος Μπουντούκης	Απεργίας πείνας ήδη για 11 ημέρες	Διαμαρτυρία για την οριστική αποβολή του μετά από καταγγελία καθηγητή για εξύβριση (ο καθηγητής λέγεται ότι αποκάλεσε τους μαθητές τάλιρα του μισθού του)	Στις 3/5 πραγματοποίησαν πορεία διαμαρτυρίας οι μαθητές του λυκείου ενώ δημιουργείται Μαθητική Επιτροπή Αγώνα Συμπαρατάσης. Η ΕΛΜΕ στέκεται στο πλευρό του μαθητή όπως και η Πανελλαδική Ένωση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Ερωτήσεις στον Υπουργό Παιδείας κατέθεσαν βουλευτές του ΠΑΣΟΚ Στις 5/5 υπήρξε σκληρή καταστολή από ΜΑΤ αύρες δακρυγόνα εναντίων των κατοίκων που είχαν συγκεντρωθεί για συμπαρατάση, καθώς η συγκέντρωση είχε απαγορευτεί. Η συγκέντρωση δε είχε γίνει για διαμαρτυρία για την επίθεση των ΜΑΤ στον απεργό και επιχείρησαν να τον απαγάγουν

				κακοποιώντας τους συμπαραστάτες στον αγώνα του μαθητή. Συνελήφθηκαν 20 άτομα Ακολουθούν δίκες των συλληφθέντων με καταδίκες
12/5	Βόμβα στο Πρωτοδικείο Αθήνας			
13/5	Γυναικείο κίνημα	Διαδηλώσεις	Ενάντια στα καλλιστεία	Συμπλοκές με κρανοφόρους
14/5	Απεργοί ΠΙΤΣΟΣ	Συνεχίζουν τις απεργίες		Η εργοδοσία κηρύσσει lock out αλλά οι εργάτες συνεχίζουν
14/5	Δημόσιοι υπάλληλοι	Συγκέντρωση στο ΑΚΡΟΠΟΛ	Διαμαρτυρία για τον ν. 643/77	Η κυβέρνηση έκανε προσπάθειες να κηρύξει την απεργία παράνομη
	Μηχανικοί ΝΠΔΔ	Συνεχίζουν για 2ομήνα τις κινητοποιήσεις		
	Εργοστάσιο ΣΟΦΤΕΞ Δράμας	Καταγγελία σωματίου υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών	Καταγγελία για ίδρυση αντεργατικού σωματίου	
15/5	Σοβαροί τραυματισμοί σε ΑΜΣΤΕΛ Αιγάλεω και ΠΥΡΚΑΛ			Στην Άμστελ εργάτης χωρίς σχετική πείρα είχε υποχρεωθεί να δουλεύει στο εμφιαλωτήριο το οποίο και τον καταπλάκωσε
16/5	Φοιτητές	Παμφοιτητική αποχή	Διαμαρτυρία για τον Ν. 815	
17/5	Εργαζόμενοι στον ιματισμό	24ωρη απεργία πανελλαδική και συγκεντρώσεις	Κλαδική συλλογική σύμβαση	
	Κερατσίνι	Κλειστά καταστήματα και συγκεντρώσεις	Διαμαρτυρία για επαναλειτουργία χαβούζας	
17/5	Εργαζόμενοι στη χαρτοβιομηχανία ΣΑΙΝΤ ΡΗΤΖΙΣ ΕΛΛΑΣ	Ύστερα από 4ωρες επαναλαμβανόμενες στάσεις εργασίας αποφασίστηκε η κλιμάκωση των	Οικονομικά αιτήματα, γυναίκες εργάτριες σε ελαφρότερες εργασίας, αφόρητες συνθήκες	

		κινητοποιήσεων		
18/5	Εργαζόμενοι στον ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
	ΠΙΤΣΟΣ συνεχίζεται επί 4 ημέρες το λοκ άουτ της εργοδοσίας			
18/5	Κάτοικοι και εργαζόμενοι Ελευσίνας	Συγκέντρωση διαμαρτυρίας με μαύρα πανό	Διαμαρτυρία για τη μόλυνση της περιοχής	
	Αθώωση 12 συνδικαλιστών της ΔΕΛΤΑ με κατηγορίες για παράβαση του Ν.330			
20/5	Σιδηροβιομηχανία ΧΥΤΟΧΑΛΥΒΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ απολύσεις μετά την απεργία του προηγούμενου μήνα			Ανάμεσα στους απολυμένους εργάτες που αρνήθηκαν να παραρτηθούν ως μάρτυρες υπεράσπισης της εργοδοσίας του βιομήχανου Μπαρμπερόπουλου στη δίκη του για παράνομες απολύσεις. Υπάρχει και η κατηγορία ότι μία εργάτρια απολυμένη ξυλοκοπήθηκε από τον βιομήχανο
	Βιομηχανία ΕΛΕΝΣ ΚΛΟΥΜΠ απολύσεις για απεργιακές κινητοποιήσεις			
23/5	ΠΙΤΣΟΣ	Συγκεντρώσεις έξω από το εργοστάσιο	Διαμαρτυρία για το λοκ άουτ δύο εβδομάδων	Οι εργάτες με πούλμαν ενημέρωναν τους κατοίκους της Αθήνας για τον αγώνα τους
	ΞΥΛΑΝΗ		Διαμαρτυρία	Η εταιρεία έκλεισε αφήνοντας απλήρωτους τους εργαζόμενους. Η διαμαρτυρία πέραν των άλλων εστίασε στην νυκτερινή απομάκρυνση μηχανημάτων και εμπορευμάτων από το εργοστάσιο
26/5	Εργαζόμενοι στην ΕΡΤ	24ωρη απεργία μετά την 4ωρη στάση της προηγούμενης ημέρας		

	Εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	2ωρες στάσεις εργασίας	Διαμαρτυρία για τις απολύσεις	
28/5	Ζάππειο υπογραφή προσχώρησης στην ΕΟΚ			Ο Παπανδρέου αναφέρει ότι όταν θα έρθει στην εξουσία θα ζητήσει δημοψήφισμα.
29/5	Υαλουργείες ΚΡΟΝΟΣ και ΓΙΟΥΛΑ απολύουν όλους τους εργαζόμενους			Η εργοδοσία δήλωσε ότι είναι ασύμφορη η λειτουργία μετά την ένταξη στην ΕΟΚ
30/5	Εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	2ωρες στάσεις εργασίας σε όλες τις βάρδιες	Επαναπρόσληψη των απολυμένων	
30/5	Απεργοί ΠΙΤΣΟΣ	Μοιράζουν προκηρύξεις σε εργαζομένους στα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά		Καταστολή από χωροφυλακή
	Επιχείρηση αμαξωμάτων Β.ΒΑΣΟΣ ΝΤΑΦ απολύσεις εργαζομένων και αίτημα για αποκήρυξη του συνδικαλισμού			
	ΕΚ Ελευσίνας		Παρουσίασε στοιχεία από το Υπουργείο Εργασίας που εγκρίνει χρηματοδότηση αντισυνδέσμου εναντίον του σωματείου των Ναυπηγείων Ελευσίνας	
	Απεργοί ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ	Απόφαση για συνέχιση του αγώνα μετά από δέκα ημέρες		
31/5	Δίκη συνδικαλιστών ΟΛΠ για παράβαση του Ν.643/77			
Ιούνιος 1979				
1/6	Κάτοικοι Κερασίनि	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για κατασκευή χαβούζας	Καταστολή από αστυνομία
	Απεργοί στη	Συνέχιση των		

	φαρμακοβιομηχανία ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ	στάσεων εργασίας για 7 ^η εβδομάδα		
4/6	Απεργοί ΠΙΤΣΟΣ	Συγκέντρωση στο γήπεδο Αιγάλεω		
	Έκρηξη στο εργοστάσιο ΓΚΟΥΝΤ ΓΙΑΡ			
	Εργαζόμενοι στις αστικές συγκοινωνίες Θεσσαλονίκης	Απεργία	Διαμαρτυρία για τις αδικαιολόγητες αποσπάσεις και τη μη εφαρμογή της συλλογικής τους σύμβασης	
	Ιπτάμενοι μηχανικοί της Ολυμπιακής Αεροπορίας	48ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για αντεργατικές πρακτικές	
	Οικοδόμοι Σύρου	Απεργία διαρκείας και συγκεντρώσεις		Παρουσία ΜΑΤ συμπαράσταση από κατοίκους που κράτησαν κλειστά τα καταστήματα στις 8/6
	Εργαζόμενοι σε ΣΤΡΟΝ, ΚΡΕΣΚΥ, ΚΟΥΜΠΕΛ	Οικονομική ενίσχυση στους απεργούς της ΠΙΤΣΟΣ		
7/6	58 αγρότες του Μεσολογίου δικάζονται για τις συγκρούσεις με τα ΜΑΤ τον Δεκέμβριο 1978			
	Εργατοτεχνίτες βιομηχανίας ΝΤΟΙΤΣ	Απεργία		
8/6	Κάτοικοι Σύρου	Κινητοποιήσεις	Οικιστικό πρόβλημα νησιού	Καταστολή από ενισχύσεις που φτάνουν από Αθήνα
	Έκρηξη με νεκρούς και μάλιστα ενός 16χρονου στο τάνκερ ΑΛ ΓΟΥΕΖΕΛ. Τα θύματα ανήκουν στο συνεργείο καθαρισμού του ΓΚΑΤΖΑΜΑΝΗ		Διαμαρτυρία από τους εργαζόμενους ότι δεν είχε γίνει ο απαραίτητος έλεγχος πριν τον καθαρισμό	
	Εργοστάσιο ΜΕΤΑΞΑ απολύσεις συνδικαλιστών			
	Οδηγοί ΠΕΠΣΙ ΓΒΗ ΣΕΒΕΝ ΑΠ	Λήξη απεργίας 10		Νίκη των απεργών

		ημερών		
14/6	Καπνεργάτες Αργινίου	24ωρη προειδοποιητική απεργία		
15/6	Σωματεία σε ΙΖΟΛΑ ΕΛΙΝΤΑ	Οικονομική ενίσχυση στους απεργούς του ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ		
18/6	Αστικές συγκοινωνίες	4ωρες στάσεις		
19/6	ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ, Θήβα			Απεργοσπάστης απειλεί με δίκαννο απεργούς, ενώ η εργοδοσία προσλαμβάνει απεργοσπάστες οι οποίοι μπαίνουν στο εργοστάσιο με τη βοήθεια της χωροφυλακής
21/6	Αθώωση της εργοδοσίας ΠΙΤΣΟΣ ύστερα από μήνυση εργαζομένων για μη πληρωμή τους τις ημέρες του λοκ άουτ			
	Απεργοί ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ			MAT επιτέθηκαν στους απεργούς και πραγματοποιήθηκαν συλλήψεις
23/6	Απεργία ΕΑΣ			
25/6	Θήβα	Πανεργατική 24ωρη απεργία στη Θήβα	Συμπαρατάση στους απεργούς ΠΕΤΖΕΤΑΚΗ	
27/6	Οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική απεργία		
27/6	Εργαζόμενοι στην ΕΑΣ	4ωρη στάση εργασίας με επανάληψη τις επόμενες ημέρες		
29/6		Παμπειραϊκή συγκέντρωση συμπαρατάσης στους απεργούς της ΠΙΤΣΟΣ		
30/6	ΠΙΤΣΟΣ	Συνεχίζονται οι		Η εργοδοσία κοινοποιεί με εξώδικο τη λήξη του λοκ άουτ και οι

		στάσεις εργασίας και η μείωση της παραγωγής		εργάτες συνεχίζουν τις κινητοποιήσεις καθώς άρχισαν να κοινοποιούνται απολύσεις συνδικαλιστών
Ιούλιος 1979				
3/7	Καπνεργάτες Αργινίου	Κινητοποιήσεις διαρκείας εδώ και τρεις εβδομάδες		
	Ναυπηγεία Ελευσίνας απολύσεις συνδικαλιστών και προσλήψεις νέων εργατών			
4/7	Τραπεζοϋπάλληλοι ΟΤΟΕ	Απεργία διαρκείας		
	Καπνεργάτες Αργινίου	Συνεχίζεται η απεργία		Απάντηση με καταστολή συλλήψεις και τραυματισμοί
	Λιπάσματα ΚΑΡΒΑΛΗΣ Καβάλας μηνύει τη διοίκηση του σωματείου για παράβαση του Ν. 330			
	Ταπητουργία ΤΑΠΙΣΣΟΝ	Απεργία διαρκείας	Διαμαρτυρία για τις απολύσεις συνδικαλιστών	
6/7	ΠΙΤΣΟΣ			Η εργοδοσία απολύει όλη τη διοίκηση του σωματείου και βάζει αστυνομικούς με πολιτικά. Ενώ στις 9/7 βάζει λαμαρίνες να χωρίσει τους απολυμένους από τους εργάτες που αγωνίζονται στο χώρο του εργοστασίου
	Λοκ άουτ από το Εθνικό Θέατρο πριν ξεκινήσουν οι στάσεις εργασίας των εργαζομένων			
10/7	Θανάσιμο ατύχημα στη ΛΑΡΚΟ, Λάρυμνα			Πρόκειται για το 2 ^ο θανατηφόρο δυστύχημα για το 1979 και το 11 ^ο τα τελευταία 10 χρόνια. σημειώνεται ότι το δυστύχημα προκλήθηκε από σπάσιμο γερανογέφυρας.
11/7	Επιστράτευση τραπεζοϋπαλλήλων	Αναστολή απεργίας από ΟΤΟΕ		
	Απεργοί ΠΙΤΣΟΣ	Συγκέντρωση έξω		

		από το Υπουργείο Εργασίας		
18/7	Εργοδοσία ΠΙΤΣΟΣ απειλή για λок άουτ			
	Δίκη όλων των μελών του ΕΚ Θήβας για συμπαράσταση στους απεργούς της ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ με βάση τον Ν. 330			
19/7	ΠΙΤΣΟΣ απεργοί	Συνέντευξη τύπου	Παρουσίαση των 90 ημερών αγώνα	Στις 24/7 η αστυνομία προσπαθεί να απομακρύνει τους απολυμένους. Μετά τη βίαιη απομάκρυνση συγκεντρωμένων απεργών, οι εργαζόμενοι στο εργοστάσιο βγήκαν στο προαύλιο και ενώθηκαν παρά τα πλέγματα με τους απεργούς
24/7	ΕΑΣ	Συνεχίζονται οι στάσεις εργασίας		
	Ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Περάματος	24ωρη πανεργατική απεργία και συγκέντρωση		
	ΕΒΠΑ Ελευσίνας κήρυξη λок άουτ	Πορεία απεργών		Κήρυξη λок άουτ
26/7	Ηράκλειο	Πανεργατική απεργία		
	Συνεχίζονται οι απολύσεις στο ΠΕΤΖΕΤΑΚΗΣ			
31/7	ΜΕΛ Θεσσαλονίκης	Καταγγελία Δ.Σ. Εργαζομένων στη ΜΕΛ	Κακοδιαχείριση από τη διοίκηση της εταιρείας	
Αύγουστος 1979				
1/8	Οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική απεργία		
	Τραπεζοϋπάλληλοι	Μη εφαρμογή νέου ωραρίου		

6/8	800 Μεταλλωρύχοι Δίστομο	24ωρη απεργία και συγκέντρωση	Αύξηση 15%, 5ήμερη εργασία, 40ωρο	
9/8	Σωματεία εργαζομένων σε Αθήνα και μεγάλες πόλεις	Συγκεντρώσεις και 24ωρη απεργία		Ο υπουργός Δημόσιας Τάξης Μπάλκος απαγορεύει προγραμματισμένες κινητοποιήσεις εργαζομένων στα Προπύλαια που ωστόσο πραγματοποιούνται. Σημειώνεται ισχυρή καταστολή από ΜΑΤ με ξυλοδαρμούς και ισχυρή παρουσία και παραβίαση του ασύλου στα Προπύλαια. Συγκρούσεις ωρών μέχρι τη νύχτα. Δεκάδες τραυματίες και συλλήψεις
13/8	ΠΙΤΣΟΣ απολύονται 70 ακόμα εργάτες	Συνεχίζεται η απεργία		
14/8	Επιστρατεύεται για πρώτη φορά ο νόμος περί ασφαλιστικών μέτρων και με βάση αυτού κρίθηκε παράνομη η απεργία της ΟΤΟΕ			
21/8	Τευτλοπαραγωγοί	Αποχή	Τιμή ασφάλειας	Οι αποχές των τευτλοπαραγωγών σημαίνει νέκρωση των ζαχαροπλαστέων
	Οδηγοί τουριστικών λεωφορείων	Απεργία	Νέος κανονισμός εργασίας με ανθρώπινο ωράριο, 5ήμερη εργασία, 40ωρο.	
	Απολύσεις ιπτάμενων συνοδών στην ΟΑ			Οι απολύσεις βασίζονται σε παραπτώματα των υπαλλήλων όπως μη επαρκές χτένισμα ή βιάσιμο χρονολογίας 1968.
22/8	Σωματείο Εργατοϋπαλλήλων εργοστασίου ΑΙΓΑΙΟΝ του Καρέλλα στο Άστρος Κυνουρίας	Καταγγελία	Ανήλικη εργασία σε νυκτερινή βάρδια με εξευτελιστικό μισθό.	Οι ανήλικοι προσλήφθηκαν μετά την απόλυση 40 συνδικαλιστών.
	ΠΙΤΣΟΣ			Απολογισμός μέχρι τις 22/8 ->230 απολύσεις ενώ πλέον υπάρχουν φήμες για λουκέτο στο εργοστάσιο. Σε ανακοίνωση του σωματείου αναφέρεται ότι «το νομικό τέχνασμα της δήθεν διάλυσης της παλιάς επιχείρησης δεν θα περάσει. Μόνο πάνω από τα κορμιά μας θα λειτουργήσει η δήθεν καινούργια». Προγραμματισμός για συγκέντρωση στις 29/8 έξω από το Υπουργείο Εργασίας.

23/8	Καπνεργάτες Θεσσαλονίκης	24ωρη απεργία		
26/8	Θεσσαλονίκη	Πανεργατική απεργία και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τη λιτότητα	
27/8	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στα Προπύλαια	Διαμαρτυρία για την παραβίαση του ασύλου	
28/8	Λουτράκι	Πανεργατική απεργία και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τη λιτότητα	
31/8	Απολογισμός ατυχημάτων για Ιούλιο: 1856 εργατικά ατυχήματα βάση του ΙΚΑ			
	ΠΙΤΣΟΣ αποφασίζεται η διάλυση του βιομηχανικού τμήματος και απειλούνται με απολύσεις 1200 εργαζόμενοι			
Σεπτέμβριος 1979				
1/9	Εργατοτεχνίτες ΤΕΧΝΟΜ Πτολεμαΐδας	Απεργία	Σωματική ασφάλεια, αυξήσεις	
5/9	Οικοδόμοι	Πανοικοδομική 48ωρη απεργία		
	ΠΙΤΣΟΣ	Συνεχίζεται για 140 ημέρα η κινητοποίηση με στάσεις εργασίας και πραγματοποιείται συγκέντρωση έξω από τη Βουλή		Την προηγούμενη ημέρα είχαν παραταχθεί λίγα μέτρα μακριά από το εργοστάσιο αστυνομικές δυνάμεις και επέτρεπαν την προσπέλαση σε όποιους είχαν άδεια από τη διεύθυνση του εργοστασίου. Υπάρχουν κατηγορίες για ξυλοδαρμό εργαζομένων.
6/9	Οδηγοί τουριστικών	24ωρη απεργία		

	λεωφορείων			
7/9	Διακήρυξη Συνεργαζόμενες Αγωνιστικές Δημοκρατικές Οργανώσεις (ΣΑΔΕΟ)			
	ΣΑΡΑΚΑΚΗ δύο τραυματισμοί εργατών			Η εργοδοσία κατηγορεί δύο ανήλικους εργαζόμενους για το ατύχημα και όχι τα ελλείπει μέτρα προστασίας
8/9	ΠΙΤΣΟΣ	Αναστολή απεργίας		Η εργοδοσία δήλωσε ότι θα διαπραγματευτεί. Όσο κρατούν οι διαπραγματεύσεις η εργοδοσία απειλεί με απολύσεις και άλλες ενέργειες. Οι διαπραγματεύσεις λήγουν άδοξα στις 11/9 όταν κηρύσσεται απεργία διαρκείας στις 12/9 αστυνομικές δυνάμεις εμποδίζουν τους απεργούς
12/9	Εργαζόμενοι στο μαιευτήριο ΕΛΕΝΑ	Επίσχεση εργασίας	Διεκδίκηση δεδουλευμένων Αυγούστου και πρώτου 15ήμερου Σεπτεμβρίου	
	Τηλεφωνήτριες ΟΤΕ 3 λιποθυμίες Πανελλήνιος Σύλλογος Τηλεφωνητριών	Καταγγελία με ανακοίνωση	Η διοίκηση δεν πήρε κανένα μέτρο από όσα υπέδειξαν επιστήμονες σχετικά με τις λιποθυμίες	
13/9	Δράμα εργοστάσιο ΣΟΦΤΕΞ 7 απολυμένοι εργάτες	Συνέχιση επί 3ημέρες απεργία πείνας και συγκέντρωση συμπάραστασης κατοίκων		
	Ταξί	48ωρη απεργία		
	ΣΟΦΤΕΞ 6 στελέχη της εταιρείας καταδικάστηκαν για παρεμπόδιση συνδικαλιστικής δράσης	Συνεχίζεται η απεργία πείνας 3 πλέον απολυμένων οι υπόλοιποι έχουν μεταφερθεί στο νοσοκομείο		
20/9	ΟΤΟΕ	48ωρη απεργία		
	Σωματείο ΠΙΤΣΟΣ	Άρνηση να παραβρεθεί και να δεχτεί		

		συμπαράσταση από τις ΣΑΔΕΟ		
21/9	Δίκη συνδικαλιστών ΚΑΤ για τις απεργιακές κινητοποιήσεις του 78 με κατηγορίες για κατάληψη			
22/9	35 Οικοδόμοι ΠΡΟΚΑΤ ΠΡΟΕΤ (κτίρια του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων)	Συνεχίζουν την απεργία που κήρυξαν στις 17/9	Μη καταβολή δεδουλευμένων και ζητήματα ασφαλιστικών εισφορών	
	Εργαζόμενοι στο ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ	Επίσχεση εργασίας	Διεκδίκηση δεδουλευμένων	
25/9	ΣΑΔΕΟ	Συγκέντρωση στο ΑΚΡΟΠΟΛ		
	Διαγράφονται από τα σωματεία τους 400 μεταλλωρύχοι στην Εύβοια			Υπάρχουν κατηγορίες ότι η ενέργεια αυτή είναι αποτέλεσμα των εγκάθετων του Σκαλιστήρη
27/9		Εορτασμοί για την 38 ^η επέτειο του ΕΑΜ		
27/9	ΠΙΤΣΟΣ καταδικάστηκαν οι δύο συνδικαλιστές και κρίθηκε παράνομη η απεργία από το Μονομελές Πλημμελειοδικείο Πειραιά			Καταδικάστηκαν σε 2 μήνες φυλάκισης και πρόστιμο 7.000 δρχ έκαστος. Η απεργία κρίθηκε παράνομη γιατί την συγκάλεσε το ΔΣ του σωματείου και όχι η συνέλευση
28/9	Εργατοϋπάλληλοι Πειραιά	24ωρη απεργία		
	ΣΑΔΕΟ	Πανεργατική 24ωρη απεργία		Η συμμετοχή κινήθηκε στα πλαίσια των εγγεγραμμένων σωματείων και ομοσπονδιών στις ΣΑΔΕΟ. Δεν κρίνεται ιδιαίτερα δυναμική.
Οκτώβριος 1979				
1/10	Δίκη 2 συνδικαλιστών της κλωστοϋφαντουργίας ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ για παραβίαση του Ν.330			
	250 εργάτες ΒΙΒΕΧΡΩΜ	48ωρη Απεργία	Αυξήσεις, εξίσωση μισθού γυναικών	

			ανδρών, διαμαρτυρία για απειλές λοκ άουτ	
10/10	Χανιά	Συγκέντρωση	Ενάντια στις αμερικανικές βάσεις με αφορμή και τα γεγονότα της έκρηξης στη Σούδα λίγες ημέρες πριν	
	Ένωση Τεχνικών Ηλεκτροσυγκόλλησης Αθήνας Πειραιά και Νήσων	Ψήφισμα γενικής συνέλευσης	Καταγγελία ειδικά για τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά ιδιοκτησίας Νιάρχο ότι εκπαιδεύουν αλλοδαπούς με μικρότερο μεροκάματο ως απεργοσπαστικό μηχανισμό.	
10/10	Μέγαρα	Βίαιες εκδηλώσεις	Λόγω του υποβιβασμού της ομάδας Βύζας	Οι συγκρούσεις κορυφώνονται με την καταστολή των ΜΑΤ η οποία πυροδοτεί νέες κινητοποιήσεις. Οι συγκρούσεις διαρκούν 5-6 ημέρες και 18 κάτοικοι παραπέμπονται με το ιδιώνυμο και κατηγορίες κατάληψης
11/10	Προηγούμενη διοίκηση σωματείου ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ Καλλιθέα καταδικάστηκε σε 40 ημέρες φυλάκισης για παράνομες διαγραφές από το σωματείο			
14/10	Λαύριο	Πανεργατική συγκέντρωση		
16/10	Δίκη των 5 απολυμένων συνδικαλιστών της ΕΑΣ για παράβαση του Ν. 330 Όλοι μέλη σωματείων εργαζομένων			
	Θάνατος εργάτη από αναθυμιάσεις μαζούτ στα διυλιστήρια Ασπροπύργου			Σημειώνεται ότι γιατρός δεν υπήρχε στο εργοστάσιο μόνο νοσοκόμος
18/10	Χίος	Πανεργατική 24ωρη απεργία και συγκέντρωση		

19/10	Χαρτεργάτες εργοστασίου ΧΑΡΤΕΛΑΣ ΑΕ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων εργατών, αύξηση αποδοχών, 5ήμερη εργασία, 40 ωρών,	Διαμαρτυρίες επίσης για τρομοκρατικές απολύσεις
	Όλοι οι εργάτες στην ΠΕΙΡΑΙΚΗ ΠΑΤΡΑΙΚΗ στη Νέα Ιωνία	Αποχώρηση μια ώρα νωρίτερα τα Σάββατα	Κατοχύρωση της 44ωρης εργασίας	Η εργοδοσία σε ανακοίνωσή της αναφέρει ότι όποιος δεν τηρήσει το 45ωρο θεωρείται ότι έχει λύσει τη σύμβασή του ήτοι σημαίνει απόλυση χωρίς αποζημίωση, ενώ ταυτόχρονα απολύει 2 εργάτες λέγοντας καθαρά ότι δεν ανεχόμαστε τον συνδικαλισμό
	Σωματείο Εργατοτεχνιτών Ιματισμού Πάτρας	Καταγγελία με ανακοίνωση	Αυθαίρετες απολύσεις στη ΝΤΡΕΣΚΟ	Κάθε μέρα απολύονται 3-4 εργάτες και εργάτριες
24/10	Δίκη συνδικαλιστών στα ΑΕΙ για παράβαση του Ν. 643/77			Στη δίκη παρευρέθη ο Στέρλαντ ως εκπρόσωπος της Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Εκπαιδευτικών και επίδωσε έγγραφη διαμαρτυρία στο Υπουργείο Παιδείας
	Πάτρα	Πανεργατική απεργία 24ωρη		
	Ένωση Χαλυβουργών	Γραπτή διαμαρτυρία στο υπουργείο Εργασίας	Διαμαρτυρία για την Ελληνική Χαλυβουργία και την άρνηση της εργοδοσίας να καταβάλει αποζημιώσεις και επιδόματα παρά την απόφαση του Πρωτοδικείου ότι δεν υπήρξε παράβαση του Ν.3239	
25/10	Επαγγελματιοβιοτέχνες και έμποροι	Πανελλαδικά κλείσιμο καταστημάτων	Διαμαρτυρία για την αύξηση των ενοικίων	
	ΕΦΕΕ	Παμφοιτητική συγκέντρωση στα Προπύλαια	Διαμαρτυρία για τον Ν815	Έγιναν συγκρούσεις και παραβίαση ασύλου από την αστυνομία
	100 ραφτεργάτες στην ΓΟΥΛΙΑΣ ΑΒΕΕ Θεσσαλονίκη	Απεργία και καταγγελία στην επιθεώρηση εργασίας και υπόμνημα στον υπουργό Βορείου Ελλάδας και στον	Επαναπρόσληψη συναδέλφου, Καταπάτηση της 5ήμερης εργασίας και υπερεργασία, βελτίωση άθλιων συνθηκών εργασίας, διαμαρτυρία για αυθαίρετες απολύσεις,	

		Νομάρχη		
25/10	Η ΛΑΖΟΣ ΕΠΕ επίσης αρνείται να εφαρμόσει το 44ωρο			
26/10	Μονομελές πρωτοδικείο κρίνει παράνομες απολύσεις στη ΔΕΛΤΑ			Οι απολύσεις είχαν γίνει αμέσως μετά τη συγκρότηση σωματείου και οι απολύσεις αφορούσαν στα ιδρυτικά μέλη. Επίσης και στου Σκαλιστήρη τα εργοστάσια κρίθηκαν παράνομες οι απολύσεις αλλά ο εργοδότης δεν επαναπροσλάμβανε τους απολυμένους. Η νομική δικαίωση δεν σήμαινε απόλυτα και την πραγματική δικαίωση
27/10	Προληπτικές συλλήψεις εκπροσώπων της Εθνικής Αντίστασης ενόψει των εκδηλώσεων για τη μνήμη της αντίστασης			
28/10	ΜΑΤ επιτίθενται στους εορτασμούς της 28 ^{ης} Οκτωβρίου			Συλλήψεις, προπηλακισμοί και βίαιοι αντιμετώπιση
30/10	1 νεκρός και 6 τραυματίες στη Χαλυβουργική			Σε διαφορετικά σημεία παραγωγής λόγω έλλειψης μέτρων ασφαλείας
	Άμφισσα	Πανεργατική 24ωρη απεργία και συγκέντρωση		
Νοέμβριος 1979				
1/11	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στ Προπύλαια	Διαμαρτυρία για τον Ν815 και για την παράβαση του ασύλου	
	Χανιά εμποροϋπάλληλοι και καταστηματαρχες	Κλειστά καταστήματα στη Σούδα	Διαμαρτυρία για τα επικίνδυνα πλοία μετά τη νέα έκρηξη του ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ και τη μη λήψη μέτρων για τους πληγέντες	
	100 εργατοϋπάλληλοι εργοστασίου ΑΣΤΡΟΝ Μενίδι	2ωρες στάσεις εργασίας επαναλαμβανόμενες	Αύξηση αποδοχών και	Σημειώνεται ότι ο αγώνας τους είχε ξεκινήσει 10 ημέρες πριν με στάσεις εργασίας που κλιμακώθηκαν με την πάροδο των ημερών

2/11	Πολύνεκρο δυστύχημα στη ΛΑΡΚΟ (Λάρυμνα) 5 νεκροί και 16 τραυματίες			Σημειώθηκε έκρηξη σε φιάλες ασετιλίνης. Διαμαρτυρία για τα μέτρα ασφαλείας. Ανάμεσα στους νεκρούς ένας 14χρονος μαθητευόμενος. Ενώ λίγες ημέρες αργότερα υπέκυψε ακόμα ένας τραυματίας ανεβάζοντας τον αριθμό των νεκρών στους 6
3/11	Σωματείο Εργατούπαλλήλων Μετάλλου στο εργοστάσιο ΕΛΒΙΟΜΕΤ, Ελευσίνα	24ωρη απεργία	Λόγω του θανάτου εργάτη. Η απεργία είχε αιτήματα για τις συνθήκες εργασίας	
5/11	ΛΑΡΚΟ	5ήμερη απεργία, και πορεία στην Αθήνα στις 6/2	Η Απεργία ονομάστηκε απεργία πένθους και διαμαρτυρίας. Στο υπόμνημα που κατάθεσαν στη Βουλή υπήρχαν πολύ συγκεκριμένα αιτήματα που αφορούσαν στην ασφάλεια αλλά και αιτήματα για εξοπλισμό του ιατρείου και αποζημίωση των οικογενειών των θυμάτων	Η συγκέντρωση στη Βουλή κράτησε πέντε ώρες ενώ πλήθος κόσμου συγκεντρώθηκε και ενώθηκε με τους απεργούς Συνθήματα: «Μεροκάματο όχι θάνατο», «Ενότητα – οργάνωση – πάλη»
6/11	Εργοστάσιο ΚΗΜ ΔΑΜΙΓΟΣ Θεσσαλονίκη απόλυση 3 συνδικαλιστών υποψήφιοι για τις εκλογές του σωματείου			
7/11	Οικοδόμοι	Πανελλαδική 24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για τη λιτότητα και κλαδικά ζητήματα	
	Κέρκυρα	Πανεργατική απεργία	Διαμαρτυρία για λιτότητα	
8/11	Δίκη συνδικαλιστών ΠΥΡΚΑΛ για παράβαση του Ν.330			Καταδικάστηκαν σε 2μήνες φυλάκιση για κήρυξη «πολιτικής απεργίας» λόγω του ότι η απεργία είχε αίτημα να αποσυρθεί το νομοσχέδιο περί τρομοκρατίας
	Απολύσεις μαζικές σε Βιομηχανία Ζάχαρη, ΖΗΜΕΝΣ, ΝΤΡΕΣΚΟ, ΡΕΖΟΣ, ΦΥΡΟΓΕΝΗΣ			
9/11	ΕΦΕΕ	Καταγγελία με ανακοίνωση	Διαμαρτυρία για την απαγόρευση της πορείας στην αμερικανική πρεσβεία για τους εορτασμούς του Πολυτεχνείου	
	Εφημερίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ			

	απολύει τον γενικό γραμματέα του συνδικάτου για συνδικαλιστικούς λόγους			
	Το Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιά κρίνει παράνομο το Ν.3239/55			Η απόφαση βασίζεται στο ότι δεν ρυθμίζει απλώς την άσκηση του δικαιώματος της απεργίας, αλλά την καταργεί ενώ ταυτόχρονα αποτελεί κρατική παρέμβαση και αντισυνταγματική κατά το άρθρο 22. Οι αποφάσεις αυτές προέκυψαν από τις αγωγές απολυμένων στην Ελληνική Χαλυβουργία Α.Ε.
12/11	Τρίκαλα	Αγροτικό συλλαλητήριο		Καταγγελία για αστυνομοκρατία από ΜΑΤ και 40 αύρες
13/11	Ηλεκτροτεχνικοί του ΟΣΕ	Απεργία διάρκειας (συνεχίζεται για 31 ^η ημέρα)		
	Τυπογράφοι	Απεργία διάρκειας		
	Δίνεται στη δημοσιότητα η έκθεση του υπουργείου Βιομηχανίας για το πολύνεκρο δυστύχημα στη ΛΑΡΚΟ που χαρακτηρίζει σχεδόν ανύπαρκτα τα μέτρα ασφαλείας			
14/11	Σοβαρό ατύχημα στη ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ			
16/11	ΕΦΕΕ	Μαζικότητα συγκέντρωση στις 17/11	Τριήμερος εορτασμός Πολυτεχνείου	
19/11	Εργάτες της ΒΙΑΜΑΞ	24ωρη απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων εργατών, ανθυγιεινό επίδομα κα	Οι εργάτες είχαν ξεκινήσει τις κινητοποιήσεις με αποχή από τα πριμ παραγωγής και τις υπερωρίες ήτοι σημαίνει μείωση παραγωγής
20/11	Εργαζόμενοι στο ΜΗΤΕΡΑ	3ήμερη απεργία	Άμεση εφαρμογή του Κανονισμού για το νέο μισθολόγιο και άλλα κλαδικά ζητήματα	

22/11	Ναυτεργάτες Πειραιά	Συγκέντρωση στον κινηματογράφο ΤΕΡΨΙΘΕΑ	Διαμαρτυρία για τις μη αντιπροσωπευτικές συλλογικές συμβάσεις, για τον αφελληνισμό της ναυτιλίας,	
26/11	Εργατοϋπαλληλικές οργανώσεις (ΣΑΔΕΟ)	Συγκέντρωση στο θέατρο ΑΛΑΜΠΡΑ	Διαμαρτυρία για τη λιτότητα	
28/11	Κλωστοϋφαντουργοί	24ωρη πανελλαδική απεργία	Ανεπάρκεια της κλαδικής σύμβασης	
	Παράνομες έκρινε τις απολύσεις συνδικαλιστών στη ΣΟΦΤΕΞ το Μονομελές Πρωτοδικείο Δράμας			
29/11	ΕΦΕΕ	48ωρη αποχή	Διαμαρτυρία για τον Ν815	
Δεκέμβριος 1979				
4/12	Φοιτητές	Κατάληψη Χημείου	Διαμαρτυρία για τον Ν.815	
5/12	Κλωστοϋφαντουργία ΧΟΥΔΣΟΝ Ν. Φιλαδέλφεια απολύει 2 εργάτριες συνδικαλίστριες	Συγκέντρωση εργαζομένων στο εργοστάσιο	Ακύρωση απολύσεων	
	ΒΙΑΜΑΞ Θεσσαλονίκη	2ωρες στάσεις εργασίας και μείωση παραγωγής	Διαμαρτυρία για απολύσεις	11 απολύσεις τις τελευταίες 2 ημέρες
	ΠΥΡ-ΚΑΛ Υμηττού (Μποδοσάκη)	3ωρη στάση εργασίας		
8/12	Εργαζόμενοι στους ΣΑΡΑΚΑΚΗ	24ωρη απεργία πένθους	Θάνατος εργάτη	
10/12	Αθήνα	Συγκέντρωση	Κατά των πυρηνικών	
11/12	Εργατοϋπάλληλοι	24ωρη απεργία πανελλαδικά και συγκεντρώσεις	Αυξήσεις, 5ήμερη σ40ωρη εργασία	
12/12	Εργάτες της ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΑΛΚΟΤ	Συγκέντρωση στο υπουργείο Εργασίας	Καταβολή δεδουλευμένων	

13/12	Εργαζόμενοι στην ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ	Επαναλαμβανόμενες στάσεις εργασίας	Διαμαρτυρία για τους χαμηλούς μισθούς, τιμαριθμική αναπροσαρμογή, επίδομα ανθυγιεινής εργασίας, 40ωρη εργασία,	
	Χειρίστριες μηχανοργάνωσης ΟΤΕ	Κλείνουν μια εβδομάδα απεργίας	Εξαντλητικοί ρυθμοί εργασίας	
17-19/12	ΕΦΕΕ	3ήμερη κατάληψη πανεπιστημίων πανελλαδικά		Η κυβέρνηση απάντησε με κλείσιμο των σχολών και παράταση του ακαδημαϊκού έτους
21/12	Εργαζόμενοι στην IBM	Απεργία διάρκειας ύστερα από επαναλαμβανόμενες στάσεις εργασίας	Αυξήσεις, αντικατάσταση ξένων διευθυντών από Έλληνες	
24/12	Εργαζόμενοι στην ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ	Μετατροπή σε 6ωρες στάσεις εργασίας		
28/12	Υπάλληλοι ξένων αεροπορικών εταιρειών	48ωτη απεργία	Αυξήσεις, τιμαριθμική προσαρμογή, επίδομα ανθυγιεινής εργασίας κ.α.,	
29/12	Απολυμένοι εργοστασίου ΝΕΛΣΟΝ	Συγκέντρωση και πορεία προς το Υπουργείο Εργασίας	Διαμαρτυρία για απολύσεις	

Πίνακας 7: Κινητοποιήσεις 1980

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος 1980				
3/1	Συνδικάτο Εφαρμογής Ηλεκτρισμού Αθήνας	Ανακοίνωση στον Τύπο	Καταγγελία για την εταιρεία Γ.Π. ΓΟΥΝΑΡΑΣ για τρομοκρατικές απολύσεις συνδικαλιστών	
	Προσωρινή αναστολή των διατάξεων του Ν815			
4/12	ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ	Συνεχίζεται για 28η ημέρα η κινητοποίηση με στάσεις εργασίας		
10/1	ΕΦΕΕ	Συγκεντρώσεις	Οριστική κατάργηση του 815	
11/1	1200 εργαζόμενοι ΛΑΡΚΟ	Αγώνας διαρκείας	Ύπαρξη 4 γιατρών μόνιμα στο εργοστάσιο καθώς δύο ημέρες πριν σημειώθηκε άλλο ένα θανάσιμο εργατικό ατύχημα	
	460 εργαζόμενοι ΜΑΖΝΤΑ	3ωρες στάσεις εργασίας διαρκείας	Επαναπρόσληψη όλων των απολυμένων συνδικαλιστών, αυξήσεις και άλλα	Η εργοδοσία αντέδρασε με λοκ άουτ, και απειλές για οριστικό κλείσιμο του εργοστασίου Στις 16/1 οι εργαζόμενοι πραγματοποίησαν πορεία 10 χλμ στο υπουργείο Εργασίας το οποίο είναι «αναρμόδιο» όπως δήλωσε ο γεν. Γραμματέας Ποτήρης όπως χαρακτήρισε «δικαίωμα» τις απολύσεις 12 συνδικαλιστών που μετέχουν στις απεργίες.
14/1	Κόρινθος	24ωρη πανκορινθιακή απεργία		
16/1	Εκτέλεση υποδιοικητή ΜΑΤ Πέτρου και του οδηγού του Σταμούλη την ευθύνη ανέλαβε η 17Ν			
17/1	Τραπεζοϋπάλληλοι	7ήμερη απεργία η οποία στις 28/1 συνεχίστηκε με 5ημέρη		

		απεργία		
	ΔΕΗ	15λεπτες στάσεις		
	Εργαζόμενοι στην IBM	Συνεχίζουν για 5 ^η εβδομάδα τις κινητοποιήσεις τους		
19/1	Αργίνο	Πανεργατική 24ωρη απεργία		
21/1	Επαγγελματιοβιοτέχνες, έμποροι, ΠΙΤΣΟΣ απολύει 3 εργάτες	24ωρη απεργία	Πολιτική λιτότητας	Σχεδόν όλα τα καταστήματα σε όλη τη χώρα παρέμειναν κλειστά
	ΒΙΑΜΑΞ Θεσσαλονίκης	3 μήνες κινητοποιήσεων διαφόρων μορφών		Η εργοδοσία συνεχίζει τις απολύσεις στις 25/1 σημειώνονται 12 ακόμα
	Εργαζόμενοι στην ΟΛΙΒΕΤΤΙ	8 ημέρες απεργίας	Οικονομικά αιτήματα	
23/1	Εργαζόμενοι στη ΔΕΗ	24ωρη απεργία και επανάληψη της λίγες ημέρες αργότερα	Αύξηση αποδοχών	
	Εργοστάσιο ΕΡΓΑΝΗ, Βύρωνα	Στάσεις εργασίας από τις 15/1	Διαμαρτυρία για απολύσεις	
24/1	Εργαζόμενοι στον ΟΤΕ	48ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για πολιτική λιτότητας	
28/1	Εργαζόμενοι στην ΙΤΤ	Στάση εργασίας	Διαμαρτυρία για απόλυση συνδικαλιστή	
	Ο Λάτσης (ΠΕΤΡΟΛΑ) δηλώνει σε διάρκεια δίκης απογευματινής εφημερίδας ότι «15000 άτομα τρώνε από εμένα γλυκό ψωμί εκτός από τους κομμουνιστές»			
30/1	Οδηγοί και εισπράκτορες ΕΑΣ	4ωρη στάση εργασίας		
Φεβρουάριος 1980				
4/3	Αγρότες	Εμπάργκο προϊόντων και όλων των συναλλαγών		

		προς τις πόλεις και συγκεντρώσεις		
	ΠΥΡΚΑΛ Ελευσίνας νέα έκρηξη			
	1000 Εργαζόμενοι στην Ελληνική Λευκοσιδηρουργία ΕΛΣΑ	24ωρη απεργία	Συμπαράσταση στους 350 εργαζομένους ιρακινούς για επαναπρόσληψη συναδέλφου	Σημειώνεται ότι παρά τις άθλιες συνθήκες εργασίας είναι η πρώτη απεργία που σημειώνεται στο εργοστάσιο από όλους τους εργαζομένους. Προηγήθηκε πρώτα κινητοποίηση των ιρακινών την 1 ^η /2
6/2	Σωματείο εργαζομένων στην ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ	Γραπτή ανακοίνωση στα κόμματα, στον εισαγγελέα Κορίνθου	Διαμαρτυρία για «διάλυση του σωματείου»	1 ^η /2 η εργοδοσία απολύει 10 μέλη σωματείου ενώ καταγράφουν πιεστικά τηλεφωνήματα σε συγγενείς για να πιέσουν τους ανθρώπους τους να ξεγραφτούν από το σωματείο. Παράλληλα έδωσαν αυξήσεις σε μη μέλη σωματείου. Ο εκπρόσωπος της εταιρείας δηλώνει ότι «οι εργαζόμενοι αποτελούν ιδιοκτησία του εργοδότη όπως και το κτίριο» στους αστυνομικούς που διερεύνησαν τον ξυλοδαρμό απεργού που μοίραζε προκηρύξεις
7/2	Αγρότες			Αρχίζει και γίνεται ιδιαίτερα αισθητή η έλλειψη προϊόντων και ο Υπουργός Γεωργίας καταγγέλλει την απεργία ως απεργία με «πολιτικά κίνητρα»
	Τραπεζοϋπάλληλοι	Ογκώδη συγκέντρωση στα γραφεία της ομοσπονδίας τους οι οποίοι συνεχίζουν με επαναλαμβανόμενες πολυήμερες απεργίες		
12/2	Εργάτριες ΓΙΟΥΡΟΝΤΡΕΣ Καματερό	Απεργία και συγκέντρωση διαρκείας έξω από το εργοστάσιο που ήδη κλείνει πέντε ημέρες	Καταβολή δεδουλευμένων 3 μηνών,	Οι κάτοικοι του Καματερού κάνουν μαζί με τις εργάτριες βάρδιες τις νύκτες για να μην πάρουν τα μηχανήματα η εργοδοσία και κλείσει το εργοστάσιο

	750 εργατοϋπάλληλοι ΙΖΟΛΑ	3ωρες στάσεις εργασίας	Αναπροσαρμογή μισθών	
14/2	ΛΑΡΚΟ			Ικανοποίηση σχεδόν όλων των αιτημάτων τους : αύξηση αποδοχών, προσαρμογή της μισθοδοσίας για χαμηλόμισθους όπως τα μεροκάματα της μαθητείας της σχολής του ΟΑΕΔ και άδεια για τους σπουδαστές. Συμφωνήθηκε 42ωρο εργασίας και από κει και πέρα με πληρωμή υπερεργασίας
14/2	Διυλιστήρια πετρελαίου	4ωρη στάση εργασίας	Ένταξη βαρέα και ανθυγιεινά, μέτρα ασφαλείας, και κατά τις διώξεις συνδικαλιστών στη ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ	
15/2	64 εργάτες μηχανοξυλουργείου ΒΑΣΟΣ ΡΑΦΑΗΛΙΔΗΣ Θεσσαλονίκη	48ωρη απεργία	Αυξήσεις και σταμάτημα απολύσεων. Συνθήκες εργασίας και ασφάλειας	
19/2	Έκρηξη στο εργοστάσιο ΑΦΡΟ ΑΕ Σεπόλια, εγκαύματα σε 3 εργάτριες σοβαρά.			
20/2	Ομοσπονδίες και ΕΚ Αθήνα και Πειραιά	Πανεργατική συγκέντρωση στο θέατρο ΔΙΑΝΑ	Συμπαράσταση στους απεργούς τραπεζοϋπάλληλου	
22/2	Εργαζόμενοι στο Εργοστάσιο ΣΠΟΡΤΕΞ, Κάτω Πετράλωνα	11 ^η ημέρα απεργίας	Επαναπρόσληψη απολυμένης συνδικαλίστριας, πληρωμές βάσει των κατώτατων μισθών των κλάδων τους και όχι ως ανειδίκευτοι, ανήλικοι και γυναίκες να πληρώνονται ίσα μεροκάματα για ίδια εργασία, άδειες για σπουδές, συνθήκες εργασίας,	Η εργοδοσία προσπαθούσε μέσω αγγελιών να βρει άτομα να εργαστούν, αλλά οι περισσότεροι βλέποντας την απεργία έφευγαν.
26/2	Φαρμακοϋπάλληλοι	48ωρη απεργία (έναρξη στις 25/2)		
	Εργαζόμενοι φοιτητές σχολών μαθητείας ΟΑΕΔ	Αποχή και συγκέντρωση στο ΙΡΙΔΑ		
	ΙΖΟΛΑ	Μετά από 7 ημέρες 3ωρες στάσεις		Λήξη με νίκη με αυξήσεις και 40ωρη εργασία

		εργασίας		
	Άργος	Πανεργατική 24ωρη απεργία και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία κατά της ακρίβειας	
27/2	Υποδηματοποιία ΣΑΝΤΑΛ Χαϊδάρι	Συνεχείς στάσεις εργασίας από τις 11/2	Επαναπρόσληψη συνδικαλιστών	Αμέσως μόλις συγκροτήθηκε εργοστασιακή επιτροπή η εργοδοσία απέλυσε δύο μέλη της και απείλησε με νέες απολύσεις. Οι εργαζόμενοι αντέδρασαν με στάσεις εργασίας και έτσι δύο ημέρες μετά κηρύχθηκε lock out
28/2	Οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική απεργία και συγκέντρωση στο ΔΙΑΝΑ		
	Τραπεζοϋπάλληλοι	Συνεχίζουν τις κινητοποιήσεις τους		
	Εργαζόμενοι στον ΟΤΕ	Απεργία		
Μάρτιος 1980				
2/3	Εργαζόμενοι ΜΑΖΝΤΑ	Συγκέντρωση συμπαράστασης στο ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ		
5/3	Ελευσίνα	Πανεργατική συγκέντρωση	Πολιτική λιτότητας και ακρίβειας	
	170 εργαζόμενοι στο Εργοστάσιο ΕΛΑΡΚΟ Κορινθία	24ωρη καθολική απεργία		Συνέχιση αγώνα με στάσεις εργασίας και από τις 3 βάρδιες
5/3	Ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Περάματος (3 μεταλλουργικά σωματεία)	Νέα 48ωρη απεργία Η πρώτη είχε πραγματοποιηθεί στις 3/3	Αύξηση 25%	Αποφάσισαν επίσης τη σύσταση απεργιακών επιτροπών σε όλους τους χώρους δουλειάς
6/3	Γρεβενά	3ήμερη πανεργατική απεργία	Εγκατάλειψη	
	220 εργατοϋπάλληλοι μεταλλοβιομηχανίας ΕΒΚΟ, Σίνδος	Καθημερινές 2ωρες στάσεις	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων, αυξήσεις, 5ήμερη εργασία 40ωρο	

11/3	Λάρισα	Πανεργατική απεργία και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για λιτότητα	
14/3	Συνταξιούχοι Αθήνας	Συγκέντρωση στο θέατρο ΔΙΑΝΑ	Ακρίβεια και λιτότητα	
16/3	ZHMENΣ Θεσσαλονίκης απολύσεις 5 δραστήριων εργατών			
18/3		Δημοσίευση εγγράφου του υπουργείου συγκοινωνιών		το έγγραφο αυτό αναφέρει ότι όταν απεργούν οι εργαζόμενοι της ΕΑΣ, ΗΛΠΑΠ, ΗΣΑΠ, επιτρέπεται στους ιδιοκτήτες αυτοκινήτων να τα χρησιμοποιούν ως μισθωμένα οχήματα.
19/3	Οικοδόμοι	Πανελλαδική 48ωρη απεργία και μαζικότητα συγκέντρωση		
	Ναυπηγεία Σύρου ΝΕΩΡΙΟΝ	Καταγγελία	Η εργοδοσία ζητά πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων	
20/3	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στα Προπύλαια και πορεία στη Βουλή	Δημοκρατικές ελευθερίες	Αστυνομοκρατία
23/3	Αγρότες	Συλλαλητήρια	Εορτασμός του Κιλελέρ	Αστυνομοκρατία
25/3		Εορταστικές εκδηλώσεις για την εθνική επέτειο		Επικράτησε ένας αναβρασμός στους δήμους καθώς τους κοινοποιήθηκε εγκύκλιος του υπουργείου εσωτερικών που απαγορεύει στους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης να λάβουν μέρος στις παρελάσεις. Στις παρελάσεις κυριάρχησε η αστυνομική βία, συλλήψεις και παραπομπές σε δίκες
	Υγειονομικοί	4ωρες στάσεις εργασίας που επαναλαμβάνονται στις 28/3 και γίνονται 3ήμερη απεργία στις 10/4	δωρη εργασία,οικονομικά αιτήματα	

29/3	Σύρος	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	Στην απεργία συμμετείχαν και εργαζόμενοι στα ναυπηγεία. Η εργοδοσία απάντησε στις 11/4 με εγκύκλιο που αναφέρει ότι αν συμμετέχουν οι εργαζόμενοι σε τέτοιου είδους κινητοποιήσεις τα ναυπηγεία θα κλείσουν
30/3	Περιφερειακό συνέδριο Ν.Δ. Θεσσαλονίκης			Ο Λάσκαρης δηλώνει ότι οι κινητοποιήσεις των εργαζομένων είναι «ασκήσεις πεζοδρομίου και προκαταρκτικά αντάρτικου πόλεων»
Απρίλιος 1980				
1/4	Τρόλεϊ	4ωρη στάση εργασία		
3/4	Εργαζόμενοι στην ΟΑ	Διαμαρτυρίες και προετοιμασίας για στάσεις εργασίας	Διαμαρτυρία για απόλυση Αλέκου Εφραιμίδη με 15 χρόνια προϋπηρεσίας χωρίς αποζημίωση. Αιτία τα κοινωνικά του φρονήματα με βάση τον ΝΔ/74	
	Εργάτες ΕΒΚΟ Σίνδος	Συνεχίζουν τον αγώνα τους για 70 ημέρες		
4/4	350 Ραδιοτηλεγραφετές ΟΤΕ	Κλείνουν 80 ημέρες απεργίας	Βελτίωση συνθηκών εργασίας	Ήτοι σημαίνει ότι οι ναυτικοί δεν μπορούν να επικοινωνήσουν με τις οικογένειές τους
10/4	20000 συμβασιούχοι του Δημοσίου	δήμερη απεργία	Ωράριο	
14/4	Εργαζόμενοι στην ΕΑΣ	Συγκέντρωση στα γραφεία του σωματείου	Διαμαρτυρία για τη μη καταβολή δεδουλευμένων	Ισχυρή αστυνομική παρουσία που κατέληξε σε βία
16/4	Σωματείο εργατών ΠΥΡΚΑΛ Υμηττός	έγγραφο ανακοίνωση	Καταγγελία για απολύσεις 4 εργατών για τρομοκράτηση ενόψει αρχαιρεσιών	
17/4	Οικοδόμοι Αθήνας και Πειραιά	Απεργία συγκέντρωση και ιτορεία		
22/4	90 απολύσεις στην ΑΕΓ			Το εργοστάσιο αδρανεί ενώ παραγγελίες συσσωρεύονται
	ΕΦΕΕ	Συγκέντρωση στα Προπύλαια		
24/4	Πάτρα	Πανεργατική	Λιτότητα και ακρίβεια	

		απεργία και συγκέντρωση		
	Εργαζόμενοι στην ΟΑ	Απεργία	Διαμαρτυρία για την απόλυση Εφραιμίδη	
	Εργαζόμενοι (πχ. λογιστές και παρατάξεις πχ ΕΣΑΚ-Σ)	ψηφίσματα	Συμπαράσταση στο λαό της Χιλής	
Μάιος 1980				
1/5		Απεργίες, συγκεντρώσεις και πορείες		
5/5	Δικηγόροι	48ωρη αποχή πανελλαδικά		
	25000 Εργαζόμενοι με σχέση ΙΔ στα στρατιωτικά εργοστάσια	6ήμερη απεργία	Εξίσωση ωραρίων εργασίας με δημόσιους υπάλληλους, και οικονομικά ζητήματα	
7/5	Καπνεργάτες Θεσσαλονίκης	48ωρη απεργία που επαναλαμβάνεται μετά τη λήξη της	Λιτότητα και κλαδικά ζητήματα όπως επίδομα ανθυγιεινής εργασίας	
8/5	Γιατροί του ΙΚΑ σε Αθήνα και Πειραιά	7ήμερη απεργία	Κλαδικά και μισθολογικά αιτήματα	
8/5	Εργαζόμενοι στο μηχανουργείο ΠΥΡΚΑΛ Υμηττού και ΛΑΡΚΟ	3ωρη στάση εργασίας	Επαναπρόσληψη απολυμένων και αυξήσεις	
	Εργαζόμενοι στην ΜΠΑΝΚ ΟΦ ΣΙΚΑΓΟ	48ωρη απεργία	Ένταξη στο ταμείο Υγείας των τραπεζών Γενικής Πίστεως και Αμερικαν Εξπρές	
13/5	120 Εργαζόμενοι κλωστοϋφαντουργία ΒΙΟΝΗΜ ΑΕ, Χαλάστρα Θεσσαλονίκης	Συνεχείς αγωνιστικές κινητοποιήσεις που κλείνουν ήδη 3 εβδομάδες	Διαμαρτυρία για παράνομες και τρομοκρατικές απολύσεις, επαναπροσλήψεις.	Σημειώνεται ότι ένας εκ των απολυμένων μέλος του σωματείου είχε δικαιωθεί για παράνομη απόλυση, επαναπροσελήφθη και απολύθηκε εκ νέου για συνδικαλιστική δράση
14/5	Εργαζόμενοι στον όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ	Στάσεις εργασίας σε όλες τις βάρδιες		
16/5	Δίκη 21 αγροτών Γιαννιτσών			

	με κατηγορίες για εξύβριση αλλά και για τεντιμποϊσμό κατά τη διάρκεια πορείας τον 5/78			
	Εργαζόμενοι στην ΡΕΓΚΙΤ ΚΟΛΜΑΝ	Στάσεις εργασίας 3ωρες	Αυξήσεις, συνθήκες εργασίας και μεταφορά	
21/5	Καταγράφονται 50 απολύσεις μέσα σε μια εβδομάδα στη ΒΙΑΜΑΞ			
22/5	Λογιστές	24ωρη πανελλαδική απεργία και συγκεντρώσεις και πορείες		
	Υπάλληλοι υπουργείου προεδρίας της κυβέρνησης	48ωρη απεργία	Εξίσωση μισθολογική	
	Καλαμάτα	24ωρη πανεργατική απεργία	Λιτότητα και ακρίβεια	
	200 Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΜΙΚΟΤΕΞΤΙΛ Θεσσαλονίκης	Κλείστηκαν μέσα στο εργοστάσιο	Διαμαρτυρία για το κλείσιμο του εργοστασίου ενώ είναι απλήρωτοι	Έχουν συστήσει επιτροπές περιφρούρησης
27/5	Γιατροί	Απεργία πανελλαδική μέχρι τις 31/5	Κατάργηση του νομοσχεδίου για την	
	Εργαζόμενοι ΘΗΒΑΣ	24ωρη πανεργατική απεργία και πορεία	Λιτότητα και ακρίβεια	
28/5	Τρόλλεϊ ΗΛΠΛ και λεωφορεία ΕΑΣ	4ωρες στάσεις εργασίας		
	Συνταξιούχοι	Συγκέντρωση στο ΑΛΑΜΠΡΑ και πορεία		
29/5	Εργατοϋπαλληλικά σωματεία Πειραιά	Συγκέντρωση	Αλληλεγγύη σε εργαζόμενους στο μέταλλο και στην AEG	
	ΒΙΑΜΑΞ άλλες 16 απολύσεις			

	Εργαζόμενοι στην PEKIT ΚΟΛΜΑΝ	Συνεχίζουν τις 6ωρες στάσεις εργασίας		
31/5	Τσαγκαράδες Αθήνας	Συγκέντρωση	Κλαδικά ζητήματα και λιτότητα	
	Μαζικές απολύσεις σε όλους τους κλάδους			
Ιούνιος 1980				
2/6	Κάτοικοι Ρέντη	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για το αποχετευτικό	Καταστολή με ΜΑΤ και αστυνομία. Οι κάτοικοι συνέχισαν τις διαμαρτυρίες και στις 3/6 οι αστυνομία χτύπησε βίαια συγκεντρωμένους που εμπόδισαν τη λειτουργία φρεατίων.
	Συγκοινωνίες	24ωρη πανελλαδική απεργία		
3/6	Εργαζόμενοι ΜΙΚΟΤΕΞΤΙΛ	Παραμένουν για δεύτερη εβδομάδα κλεισμένοι στο εργοστάσιο		
4/6	Κάτοικοι Κερατσίνι	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τη χαβούζα	
	Σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύει ο «Ρ» 1 στους 9 τσαγκαράδες είναι άνεργος και δεν μπορεί να βρει δουλειά στον κλάδο του			
5/6	350 Εργάτριες στη βιομηχανία ΑΦΟΙ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΙ Μοσχάτο	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Σταμάτημα απολύσεων και αυξήσεις	
6/6	Τρόλεϋ Αθήνα και Πειραιά	Στάση εργασίας		
9/6	Εργοστάσιο ΣΑΡΙΔΗ, περιοχή Θεσσαλονίκης υπέκυψε στα τραύματά του ένας εργάτης και στις 10/6 ο άλλος τραυματίας			Σημειώνεται ότι προκλήθηκε έκρηξη στο εργοστάσιο από σπίρτο σε χώρο που είχε αναθυμιάσεις και καθόλου εξαερισμό και επίσης χωρίς πυροσβεστήρα
12/6	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο υποδημάτων ΑΦΩΝ ΜΟΥΡΤΖΟΙ	Παραμένουν κλεισμένοι για 6 ^η ημέρα στο	Καταβολή δεδουλευμένων ενώ το εργοστάσιο πάει για κλείσιμο	

		εργοστάσιο		
	ΑΕΓ απόλυση συνδικαλιστή			Ο συνδικαλιστής Καλογήρου είχε απολυθεί στο παρελθόν και είχε δικαιωθεί από τα δικαστήρια. Παρά τις επίμονες προσπάθειες της ΑΕΓ να μην τον προσλάβει παρά τις δικαστικές αποφάσεις και την μισθοδοσία που κατέβαλε στον συνδικαλιστή προσπαθώντας να τον κρατήσει μακριά, ο Καλογήρου επέστρεψε στην εργασία του. προσπάθησαν δε να του δώσουν χρήματα για αποζημίωση εφόσον παραιτούταν. Ο Καλογήρου αρνήθηκε συνέχισε τη δράση του και απολύθηκε εκ νέου.
12/6	1200 εργαζόμενοι εργοστασίου ΑΕΒΑΛ Πτολεμαΐδα	48ωρη προειδοποιητική απεργία και συγκέντρωση στο ΕΚ		
	ΡΕΚΙΤ ΚΟΛΜΑΝ κηρύσσει λοκ άουτ	Αντίδραση εργοδοσίας στην 5 ^η εβδομάδα στάσεων εργασίας		
14/6	Δύο 16χρονοι εργαζόμενοι σε εργαστήριο αργυροχοΐας στην Πλάκα υπέκυψαν στα τραύματά τους μετά από έκρηξη που σημειώθηκε			Σημειώνεται ότι και οι δύο ήδη δούλευαν 10 ώρες όταν έγινε η έκρηξη.
18/6	Κάτοικοι Λοκρίδας	24ωρη πανεργατική απεργία και συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για τις αθρόες απολύσεις στην περιοχή από εργοστάσια όπως ΛΕΒΕΝΤΑΚΗΣ (κλωστοϋφαντουργία απολύσεις συνδικαλιστών)	
	Εργαζόμενοι στα διυλιστήρια	48ωρη απεργία	Κλαδικά αιτήματα	
19/6	1200 εργαζόμενοι στην ΑΕΒΑΛ	47ωρη απεργία		
	6 Ομοσπονδίες, 3 ΕΚ, 15 Σωματεία	Υποβάλλουν υπόμνημα στην ΔΟΕ	Καταγγελία για καταπάτηση συνδικαλιστικών ελευθεριών και διαμαρτυρία για τους χειρισμούς του υπουργού Εργασίας άλλα και της ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ	

	Εργαζόμενοι στην ΕΡΤ	Απεργία όλων των κλάδων		
	650 εργαζόμενοι στην ΕΣΣΟ ΠΑΠΑΣ και ΕΘΥΛ ΕΛΛΑΣ	Απεργία		Σημειώνεται ότι η απεργία των δύο αυτών βιομηχανιών παρέλυσε τη λειτουργία της ΣΙΝΓΚ, το χαλυβουργείο και το λιμάνι
	Εργαζόμενοι στην ΡΕΚΙΤ ΚΟΛΜΑΝ	Συνεχίζεται για 7 ^η εβδομάδα ο αγώνας τους		Η εργοδοσία μετά το λοκ άουτ πλησίασε εργαζόμενους με το δέλεαρ της προαγωγής για να σταματήσουν τις κινητοποιήσεις. Στις 27/6 πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση συμπαράστασης στους απεργούς στον κινηματογράφο ΡΙΑΛΤΟ
20/6	Εργαζόμενοι στον ΗΛΠΑΠ Αθήνας	Στάσεις εργασίας		
20/6	Εργάτες τύπου			Οι περισσότερες εφημερίδες της Αθήνας κήρυξαν λοκ άουτ
21/6	Εργαζόμενοι στο ΙΓΜΕ	24ωρη απεργία		
23/6	Ηράκλειο και Χανιά	Διαδηλώσεις	Ενάντια στις ξένες βάσεις	
	Καταδικάστηκε σε 5μήνες φυλάκιση ο δ/ντης της ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ Πάτρας για παράνομες απολύσεις μετά από καταγγελία του ΕΚ Πάτρας και μηνύσεις των απολυμένων			
26/6	Εργαζόμενοι ΒΙΑΜΑΞ	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για ακόμα 35 απολύσεις	
28/6	500 εργαζόμενοι στα κρατικά διυλιστήρια Ασπροπύργου	2ωρη απεργία		
	Εργαζόμενοι στην ΕΛΑΪΣ	Δίωρες στάσεις	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή	
	Εργαζόμενοι στην ΦΙΕ Θεσσαλονίκης	24ωρη απεργία	5ήμερη εργασία	
	Εργαζόμενοι ΜΙΝΕΡΒΑ και ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΟΙ	Δίωρες στάσεις		
30/6				
Ιούλιος 1980				
1/7	20.000 Μηχανικοί του εμπορικού ναυτικού (ΠΕΜΕΝ)	Απεργία διάρκειας		Ήτοι σημαίνει ότι εκατοντάδες ποντοπόρα πλοία ακινητοποιήθηκαν στα λιμάνια του κόσμου
	Εργαζόμενοι στην τράπεζα ΑΛΓΚΕΜΕΝΕ	Κλείνουν 30ημέρες κινητοποιήσεων και	Αίτημα για συλλογική σύμβαση	

		συγκέντρωση έξω από την τράπεζα στον Πειραιά		
	Εργαζόμενοι στον ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗ	Συνεχίζουν τις στάσεις εργασίας		
2/7	Λιμενεργάτες ΟΛΠ	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Επικουρικό ταμείο	
	Εργαζόμενοι θεραπευτηρίου ΜΕΤΑΞΑ Πειραιά	3ωρες στάσεις εργασίας επαναλαμβανόμενες	Ίση μισθολογική μεταχείριση, νοσοκομειακό επίδομα	
	Εργαζόμενοι στους ΑΦΟΥΣ ΜΟΥΡΤΖΗ	Παραμένουν κλεισμένοι στο εργοστάσιο		
	Σωματείο εργατοϋπαλλήλων ΒΕΛΠΕΞ Λαύριο	Ανακοίνωση	Καταγγελία για τρομοκρατικές απολύσεις	Είχε βγει δημοσίευμα στον «Ρ» σχετικά με τις συνθήκες εργασίας. Το σωματείο καταγγέλλει ότι κλίθηκαν 3 εργάτριες σε απολογία για το αν συμφωνούν με το δημοσίευμα και τους έγιναν συστάσεις περί εχεμύθειας. Μετά απολύθηκαν
3/7	Εργαζόμενοι στην IBM	3ωρη στάση εργασίας	Διαμαρτυρία για αυθαίρετη απόλυση εργαζόμενης	
	Απολύσεις σε Ναυπηγεία Ελευσίνας (2 έγκυες), ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ (29 απολύσεις το τελευταίο δίμηνο)			
5/7	Ξενοδοχοϋπάλληλοι Κέρκυρας	48ωρη απεργία	Μισθολογικά και συνταξιοδοτικά αιτήματα	
	Ολυμπιακή Αεροπορία ιπτάμενοι συνοδοί και φροντιστές	24ωρη απεργία		Μετά τις κινητοποιήσεις τους η κυβέρνηση κατέφυγε στην υποχρεωτική διαιτησία
8/7	Απεργία εργαζομένων εμπορικού ναυτικού	Συνεχίζεται η απεργία		Η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών κατέφυγε στη δικαιοσύνη καταθέτοντας ασφαλιστικά μέτρα σε βάρος της απεργίας. Η δίκη γίνεται 8/7 στο Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιά και έκρινε

				παράνομη την απεργία.
10/7	Οικοδόμοι Αθήνας, Πειραιά, Ελευσίνας	24ωρη απεργία και συγκέντρωση στο ΑΚΡΟΠΟΛ και δυναμική πορεία	Κλαδικά αιτήματα	
	Εργαζόμενοι (οδηγοί και πωλητές) εργοστασίου ΦΙΞ Θεσσαλονίκης	Μετά τις στάσεις εργασίας προχωρούν σε 3ήμερη απεργία		
11/7	10 Εργάτριες στην ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ λιποθύμησαν			55 συνολικά λιποθυμίες τις τελευταίες 3 ημέρες
	200 Αιγύπτιοι εργαζόμενοι στους Καρέλλα στο Λαύριο	Απεργία 4 ημερών	Η εργοδοσία αρνήθηκε να δώσει εισιτήρια να πάνε στις πατρίδες τους όπως όριζε η σύμβασή τους και οι Αιγύπτιοι αποφάσισαν να μην εργαστούν	
14/7	300 εργαζόμενοι στο εργοτάξιο της ΑΤΕ ΘΑΛΗΣ Πάτρας	Συγκέντρωση και πορεία	Διεκδίκηση δεδουλευμένων ενώ η εταιρεία έχει κηρύξει πτώχευση	
15/7	Χαρτεργάτες, τυπογράφοι, λιθογράφοι, βιβλιοδέτες	24ωρη απεργία πανελλαδική	Ασφαλιστικά αιτήματα	
	Εργαζόμενοι στην ΜΙΚΡΟΤΕΞΤΙΛ	Παραμένουν κλεισμένοι στο εργοστάσιο για 2 μήνες		
18/7	Κάτοικοι Ρόδου	Συγκεντρώσεις	Διαμαρτυρία για τουριστική συμφωνία με την Τουρκία	Αστυνομική βία από ΜΑΤ
	Δίκη ΠΕΤΡΟΛΑ μετά από μήνυση 3 εργατών που εργαζόντουσαν στην έρημο της Τζέντα για παράνομη απόλυση			
23/7	Οικοδόμοι	48ωρη πανελλαδική		

		απεργία συγκεντρώσεις και πορείες		
	Κατάρτιση νομοσχεδίου για νόμιμες απολύσεις μέχρι 10% ποσοστού των εργαζομένων			
24/7	Εργοστάσιο ΦΥΡΟΓΕΝΗΣ απόλυση 2 συνδικαλιστών			Μάλιστα ο ένας ήταν ο πρόεδρος του σωματίου και ο οποίος είχε υποβάλλει μήνυση εις βάρος της εργοδοσίας για προσπάθεια εξαγοράς
26/7	Ιπτάμενοι συνοδοί και φροντιστές ΟΑ	Νέα απεργία		
	Εργαζόμενοι ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ	3ωρες στάσεις εργασίας επαναλαμβανόμενες 3 ημερών	Αυξήσεις	Η συμμετοχή των εργαζομένων έφτασε το 99% και έληξε με νίκη των απεργών
28/7	Εργαζόμενοι ΕΤΜΑ και κλωστοϋφαντουργοί Αθήνας	Απεργία πένθους και διαμαρτυρίας	Νεκρή η Σωτηρία Βασιλακοπούλου από πούλμαν της ΕΤΜΑ που πέρασε από πάνω της την ώρα που μοίραζε προκηρύξεις	Η 21 ετών Βασιλακοπούλου μοίραζε προκηρύξεις για συμμετοχή στην παναθηναϊκή συγκέντρωση. Ο οδηγός του πούλμαν θεωρείται ότι προμελετημένα έστρεψε το πούλμαν πάνω στην κοπέλα. Το βράδυ πλήθος κόσμου συγκεντρώθηκε στο εργοστάσιο στο οποίο επιτέθηκαν τα ΜΑΤ. Σημειώνεται ότι ο κανονισμός εργασίας στην ΕΤΜΑ είχε υπογραφεί το 1959 από τον τότε υπουργό Εργασίας Δημητράτο και ότι όποια στοιχεία προστέθηκαν ήταν προς την αντίθετη κατεύθυνση της συνδικαλιστικής ελευθερίας. Η εργοστασιακή επιτροπή του εργοστασίου πήγε λίγες ημέρες αργότερα στον Λάσκαρη για να του επιδώσουν διάβημα για τις συνθήκες εργασίας στο εργοστάσιο αλλά ο υπουργός δεν τους δέχτηκε. Μέχρι τις 7/8 συνεχίστηκαν οι κινητοποιήσεις – κάτι ασυνήθιστο για την ΕΤΜΑ- και η εργοδοσία αντέδρασε δίνοντας πριμ σε όσους δεν απείχαν από την εργασία τους 2000 δρχ.
29/7	Εργαζόμενοι Αθήνας	Πανεργατική 24 απεργία και μαζικότητα		Εγκρίθηκαν στη προσυγκέντρωση στο ΑΚΡΟΠΟΛ δύο ψηφίσματα: ένα για τα εργατικά αιτήματα και ένα που αφορούσε στο θάνατο της Βασιλακοπούλου και καταγγέλλει «την εγκληματική ενέργεια

		συγκέντρωση		του μονοπωλίου της ΕΤΜΑ... Η κυβερνητική ενθάρρυνση της εργοδοσίας της ΕΤΜΑ είχε τραγικό αποτέλεσμα τη δολοφονία της αγωνίστριας Βασιλακοπούλου».
30/7	Εργαζόμενοι, φοιτητές και άλλοι	Συμπαραστάση και διαμαρτυρία με πορείες και απεργίες	Κηδεία της Σωτηρίας Βασιλακοπούλου	Οι οικοδόμοι πήγαν στον Α΄ Νεκροταφείο με πορεία και οι φοιτητές από τα Προπύλαια. Στα τσαγκαράδικα και στα μηχανουργεία ΓΕΜΚΟ και ΓΕΝΜΕ έγιναν δεκάλεπτες στάσεις εργασίας. Στα Ναυπηγεία Σαλαμίνας ωριαία στάση, στα λογιστήρια 4ωρη. Ο υφυπουργός προεδρίας σε ερώτηση πολιτικών συντακτών του Ριζοσπάστη σχετικά με το συμβάν και όταν ανέφεραν τη λέξη «δολοφονία» ανταπάντησε λέγοντας «Σταματήστε τη λέξη δολοφονία. Εσείς δολοφονείτε κάθε μέρα στο Αφγανιστάν. Εσείς δολοφονείτε τη δημοκρατία».
	Δολοφονία Τούρκου διπλωμάτη			
31/7	Εργατοϋπάλληλοι στην ΕΣΣΟ ΠΑΠΠΑΣ	Απεργία που κλείνει 5 ημέρες ενώ στις 2/8 γίνεται 4ήμερη		Η εργοδοσία κήρυξε την απεργία παράνομη και κατέθεσε ασφαλιστικά μέτρα
Αύγουστος 1980				
1/8	Ναυπηγεία Ελευσίνας πολτοποίηση εργάτη			
4/8	Εργάτες του εργοστασίου ΤΕΜΕΚ ΑΕ	Στάσεις εργασίας σε δύο βάρδιες και για δύο ημέρες	Διαμαρτυρία για απολύσεις 16 εργατών	4 εκ των οποίων μέλη της εργοστασιακής επιτροπής και άλλοι μέλη του σωματίου μηχανουργών.
6/8	ΕΦΕΕ και συνδικάτο Κλωστοϋφαντουργών Αττικής	Συγκέντρωση στο πολυτεχνείο	Προς τιμή της Σωτηρίας Βασιλακοπούλου	
13/8	Εμποροϋπάλληλοι Αθήνας	Απεργία	Διεκδικούν ένα ακόμα ελεύθερο απόγευμα και αύξηση για την περίοδο των εκπτώσεων	
	Υπάλληλοι της τράπεζας ΤΖΑΙΗΣ ΜΑΝΧΑΤΑΝ	3ήμερη απεργία		
13/8	ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ δέκα νέες απολύσεις			47 απολύσεις σύνολο μέσα σε μια εβδομάδα

15/8	ΕΚ Ελευσίνας	Γραπτή ανακοίνωση	Διαμαρτυρία για τις αθρόες απολύσεις στη Χαλυβουργική, στην άρνηση της Ελληνικής Χαλυβουργίας στην Ελευσίνα να προσλάβει τους απολυμένους που είχαν δικαιωθεί στο Εφετείο, και την απόλυση από την ΝΑΣΙΟΝΑΛ ΚΑΝ όλων των μελών του σωματίου και άλλες παρόμοιες πρακτικές άλλων εργοστασίων	
25/8	Απεργοί ΜΙΚΟΤΕΞΤΙΑ	Πορεία προς το υπουργείο Βορείου Ελλάδος		
26/8	Ξενοδοχοϋπάλληλοι Αθήνας, Πειραιά	48ωρη απεργία και πικετοφορία στο κέντρο	Διαμαρτυρία για νομοσχέδιο που προωθεί το φακέλωμα των εργαζομένων και άλλα αιτήματα	
	Οικοδόμοι Θεσσαλονίκης	Συγκέντρωση	Διαμαρτυρία για ακρίβεια και έλλειψη μέτρων ασφάλειας	
28/8	Χαλυβουργοί Ελευσίνας	24ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για τρομοκρατικές απολύσεις και αυξήσεις μισθών	
	Οδηγοί φορτηγών	9 μέρες απεργίας συμπληρώνονται		
	Εργαζόμενοι Θεσσαλονίκης	Διαδήλωση	Διαμαρτυρία για το ΕΚΘ αίτημα για εκδημοκρατισμό	
	Ναυπηγεία Σκαρμαγκαά	Ανακοίνωση γραπτή από την εργοστασιακή επιτροπή που συγκροτήθηκε	Ανακοίνωση σχετικά με αιτήματα και για το κλίμα που ο Νιάρχος επιβάλλει στα Ναυπηγεία	
Σεπτέμβριος 1980				
1/9	Εργαζόμενοι στον Πειραιά	Πειραιϊκή 24ωρη πανεργατική απεργία συγκέντρωση και	Διαμαρτυρία για την ακρίβεια για την ανεργία για τη λιτότητα	«Ακρίβεια – ανεργία – τρομοκρατία αυτή είναι η Νέα Δημοκρατία» «Όχι άλλο αίμα για την εργοδοσία» «Αλλαγή δεν γίνεται χωρίς την εργατιά»

		πορεία		
	Πτηνοτρόφοι στα Μέγαρα και αντιπρόσωποι πτηνοτρόφων από άλλες περιοχές	Συγκέντρωση και πορεία με μαύρες σημαίες		Τα ΜΑΤ σταμάτησαν τρακτέρ και φορτηγά στην Ελευσίνα για να μην περάσουν στην Αθήνα
4/9	Εργαζόμενοι στη ΒΕΤΛΑΝΣ ΝΑΟΥΣΑ Θεσσαλονίκη	Τρίτη κατά σειρά 24ωρη απεργία που στη συνέχεια έγινε διαρκείας	Επαναπρόσληψη 9 απολυμένων	
	Οδηγοί πωλητές εμφιαλωμένων ποτών	Κλείνουν ένα μήνα που εφαρμόζουν την 5ήμερη εβδομάδα απεργώντας κάθε Σάββατο		
	Εργαζόμενοι στην υαλουργία ΟΟΥΕΝΣ Ελευσίνα	2ωρες στάσεις εργασίας καθημερινά και στις 3 βάρδιες	Ζητήματα αδειών και μισθοδοσίας	
	Οδηγοί εξωτερικών και εσωτερικών μεταφορών στα λατομεία Αττικής	Συμπληρώνονται 3 εβδομάδες απεργίας	30% αυξήσεις μισθών, 40ωρη εργασία	
13/9	Αθήνα, Κρήτη, Τρίκαλα και αλλού	Πικετοφορίες και πορείες με κορύφωση στις 16/9 με τη μεγάλη συγκέντρωση στα Προπύλαια	Συμπαράσταση στους Τούρκους για το πραξικόπημα	
15/9	Εργαζόμενοι στο Ναυπηγείο Κωνσταντακόπουλου Σαλαμίνα (πρώην Σκουνάκη)	24ωρη προειδοποιητική απεργία η οποία συνεχίστηκε με νέα 48ωρη	Οικονομικά και άλλα αιτήματα	Οι εργαζόμενοι στο ναυπηγείο αυτό ήταν οι πιο χαμηλόμισθοι στη ζώνη του Περάματος. Η εργοδοσία απάντησε με απολύσεις (5) συνδικαλιστών και οι εργαζόμενοι με νέα 48ωρη αυτή τη φορά απεργία.
17/9	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο	48ωρη απεργία	Διαμαρτυρία για απολύσεις	

	ΧΕΝΙΓΚΕΡ Λοκρίδα	μετά από στάσεις εργασίας	συνδικαλιστών	
23/9	10000 εργάτες στη ζώνη Περάματος	24ωρη απεργία	Συμπαράσταση στους απεργούς των ναυπηγείων Σαλαμίνας	
	Λάρισα εργατοϋπάλληλοι	Απεργία, συγκέντρωση και πορεία	Διαμαρτυρία για λιτότητα	
24/9	Εργαζόμενοι στην ΠΥΡΚΑΛ Υμηττού και Ελευσίνα	Απεργία, συγκεντρώσεις και πορείες στο υπουργείο εργασίας	Αυξήσεις, πλήρη ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά και συνδικαλιστικές ελευθερίες	Σημειώθηκαν συλλήψεις συνδικαλιστών για διατάραξη της κοινής ησυχίας
	Απόλυση στο εργοστάσιο 22 συνδικαλιστή			Καταγράφεται ιδιαίτερα για τον λόγο της απόλυσης που ήταν ότι ήπιε 3 φορές νερό από τη βρύση και όχι δύο.
	Τσαγκαράδες Αθήνας	Απεργία	Διαμαρτυρία για τις βιομηχανίες που δεν υπέγραψαν την κλαδική τους σύμβαση	
25/9	Επαγγελματιοβιοτέχνες και έμποροι Αιτωλοακαρνανίας	Απεργία		
	Εργαζόμενοι στην Εθνική Τράπεζα	Απεργία	Άμεση διεξαγωγή διαγωνισμού για προσλήψεις, ασφαλιστική κάλυψη για τις ημέρες απεργίας, οικονομική ενίσχυση	
26/9	Χαλκίδα	Πανεργατική στάση εργασίας	Ουσιαστικές αυξήσεις και τιμαριθμική αναπροσαρμογή	
29/9	Αργίνο	Πανεργατική απεργία συγκέντρωση και πορεία	Ως άνω	
29/9	Εργαζόμενοι στο ΒΩΞΙΤΑΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	3ωρες στάσεις εργασίας επαναλαμβανόμενες	Αυξήσεις, 40ωρο, επαναπρόσληψη απολυμένου και συνθήκες εργασίας	
	Απεργοί ΒΕΤΛΑΝΣ ΝΑΟΥΣΑ	Συνεχίζουν τον απεργιακό τους		

		αγώνα		
	Θάνατος εργάτη στην ΑΓΕΤ Ηρακλής στη Δραπετσώνα από έλλειψη μέτρων ασφαλείας			
Οκτώβριος 1980				
1/10	Θήβα	Πανεργατική συγκέντρωση	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή, διαμαρτυρία για τις απολύσεις, για την ακρίβεια και της ανεργίας	
	Εργαζόμενοι στη ΓΕΝΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ Πειραιάς	Συμπληρώνουν 13ημέρες απεργιακών κινητοποιήσεων	Πραγματικές αυξήσεις με τιμαριθμική αναπροσαρμογή	
	2000 εργάτες ΠΥΡΚΑΛ Ημηττού	Τρίτη απεργιακή κινητοποίηση μέσα σε δέκα ημέρες		
	ΒΩΞΙΤΑΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	Συνεχίζονται οι στάσεις εργασίας		
3/10	Εργάτες ΕΒΠΑ	Απεργία και συγκέντρωση στο εργοστάσιο	Διαμαρτυρία για το λοκ άουτ	
7/10	Εργαζόμενοι στις βιομηχανίες ιδιοκτησίας ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ (ΠΥΡΚΑΛ Υμηττού και Ελευσίνας, ΛΑΡΚΟ, ΟΟΥΕΝΣ, μεταλλεία στο Νέο Κόκκινο Θήβας και Σταυρού Θήμας)	24ωρη απεργία, συγκέντρωση και διαδήλωση η οποία ήταν μαζική και δυναμική	Συμπαράσταση στην ΠΥΡΚΑΛ	Είναι η πρώτη συντονισμένη απεργία σε τέτοια έκταση κατά της εργοδοσίας του Μποδοσάκη
	Ναυπηγεία Σαλαμίνας	Συνεχίζεται για 23ημέρες ο αγώνας τους		
8/10	Εργαζόμενοι στην κλωστοϋφαντουργία ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ Θήβα	24ωρη απεργία η οποία επαναλήφθηκε στις 16/10	Αυξήσεις, 5ήμερη εργασία, επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων	

	Λοκ άουτ στη Βιομηχανία Χάλυβα			
9/10	Οικοδόμοι Αθήνας	24ωρη απεργία και πορεία στο υπουργείο Εργασίας	Διαμαρτυρία για την ακρίβεια και την ανεργία	
10/10	Εργαζόμενοι στην ΕΑΒ	24ωρη απεργία	Σταμάτημα των απολύσεων, ρύθμιση του ωραρίου και βελτίωση των συνθηκών	
13/10	Σιδηροδρομικοί	Πανελλαδική 48ωρη απεργία και συγκέντρωση		
	Ναυτεργάτες	Πικετοφορία στο υπουργείο εμπορικής ναυτιλίας	Βλ. συνθήματα δίπλα	«όχι στον αφελληνισμό» «εφοπλιστές είσαστε ληστές» «πουλημένοι ΠΝΟ»
14/10	Εργάτες μετάλλου, ιδιωτικοί υπάλληλοι και λογιστές Αθήνας	Απεργία και πικετοφορία	Διαμαρτυρία για λιτότητα, ακρίβεια, ανεργία, απολύσεις	
15/10	Φοιτητές	Καταλήψεις σχολών και συγκεντρώσεις		Λοκ άουτ στο ΕΜΠ
	Ελευσίνα	Πανεργατική Συγκέντρωση	Τιμαριθμική προσαρμογή, διαμαρτυρία για λιτότητα και ακρίβεια	
16/10	Κρεοπώλες	Απεργία διαρκείας	Ορμόνες στις τροφές των ζώων	
	Ναυπηγεία Σαλαμίνας	Λήξη απεργίας λίγες ημέρες πριν		Η απεργιακή κινητοποίησή τους κράτησε ένα μήνα και έληξε με νίκη των απεργών με επαναπρόσληψη των απολυμένων και αυξήσεις. Αιτία νίκης η καθολική συμμετοχή στην απεργία (250 άτομα)
20/10	Αθήνα	Συγκεντρώσεις από οργανώσεις και εργατικά κέντρα και ομοσπονδίες	Διαμαρτυρία για την επανένταξη στο ΝΑΤΟ	Οι διαμαρτυρίες συνεχίστηκαν με τη μεγάλη συγκέντρωση στο πολυτεχνείο στις 22/10 αλλά και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας
	Νοσοκομειακοί γιατροί σε Αθήνα Βόρεια Ελλάδα κρήτη και Δωδεκάνησα	δήμερη απεργία		

21/10	Οδηγοί και εισπράκτορες στις αστικές και υπεραστικές συγκοινωνίες, οδηγοί φορτηγών	24ωρη πανελλαδική απεργία	Συνθήκες εργασίας, ενιαία κλαδική σύμβαση, ωράριο, επιδόματα, 5ήμερη εργασία, επαναπρόσληψη απολυμένων συνδικαλιστών	
22/10	Εργαζόμενοι στη ΔΕΗ	48ωρη απεργία	Λύση ασφαλιστικών ζητημάτων	
	70 εργαζόμενοι στην ΟΛΙΒΕΤΤΙ	24ωρη απεργία	Αντεργατική πολιτική εργοδοσίας	
23/10	Οικοδόμοι Αθήνας και Πειραιά	24ωρη απεργία και συγκέντρωση στο ΑΚΡΟΠΟΛ		
	Θήβα	Πανεργατική στάση εργασίας	Λιτότητα, ακρίβεια, ανεργία	
	400 εργαζόμενοι στη βιομηχανία παιδικών παιχνιδιών ΛΥΡΑ ΑΕΒΕΠ Μενίδι	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Διαμαρτυρία για τρομοκρατικές απολύσεις,	Η εργοδοσία απέλυσε 6 συνδικαλιστές που άνηκαν στο κλαδικό σωματείο και με στελέχη της στήνει σωματείο υμετέρων
	Εργαζόμενοι στη Βιομηχανία Χάλυβα Ελευσίνα	Δύο 3ωρες στάσεις εργασίας οι οποίες στις 30/10 έγιναν 4ωρες	Αυξήσεις, συνθήκες εργασίας και άλλα	Σημειώνεται ότι ο αγώνας τους συμπληρώνει 20 ημέρες. Στο διάστημα αυτό απολύθηκαν 4 συνδικαλιστές και η εργοδοσία απαντά επίσης με lock out σχεδόν μέρα παρά μέρα
	Εργαζόμενοι στις κλωστοϋφαντουργίες ΤΕΧΕΡΑΝ, ΛΕΝΤΖΑΣ και ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ	12 ^η ημέρα στάσεων απεργία	Διαμαρτυρία για την μη εφαρμογή συμφωνίας που υπέγραψε ο σύνδεσμος με το σωματείο για χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης	
24/10	Δίκη του προέδρου και γενικού γραμματέα της ΓΕΝΟΠ ΔΕΗ για παράβαση του Ν.330/76			Η σύλληψη έγινε την προηγούμενη ημέρα για τη μαζική απεργία στη ΔΕΗ
27/10	500 εργαζόμενοι στους ατμοηλεκτρικούς σταθμούς ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ	Απεργία	Διαμαρτυρία για τη σύλληψη και τη βία που ασκήθηκε σε συνδικαλιστή μέλους του ΔΣ της Ένωσης Προσωπικού μετά από παραβίαση του οικογενειακού ασύλου	Ο συνδικαλιστής συνελήφθη στο σπίτι του την ώρα που έκανε λουτρό και μεταφέρθηκε αναισθητός στο νοσοκομείο
30/10	Υπέκυψε στα τραύματά του			Ο Μαγλαρίδης παλιός ΕΑΜικός συμμετείχε σε εκδήλωση για την

	από γκλομπ ο Τάσος Μαγλαρίδης			αντίσταση στη Θεσσαλονίκη αλλά αστυνομικές δυνάμεις έδρασαν βίβια καταστέλλοντας με γκλομπς γεγονός που οδήγησε τον 76χρονο στο νοσοκομείο με χτυπημένο κεφάλι
31/10	Δημόσιοι υπάλληλοι	48ωρη απεργία	Λιτότητα, ακρίβεια	
Νοέμβριος 1980				
4/11	Θήβα	24ωρη πανθηβαϊκή απεργία και πορεία Συγκέντρωση στην Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία	Πέραν των οικονομικών αιτημάτων, η πορεία έλαβε χαρακτήρα διαμαρτυρίας για την απόλυση όλου του ΔΣ του σωματείου στην ΕΑΒ	Η Θήβα είχε εργοστάσια όπως ΙΖΟΛΑ και ΦΙΑΤ που παρέμειναν κλειστά.
5/11	Συνταξιούχοι ΙΚΑ	Συγκεντρώσεις και πορείες σε όλη τη χώρα	Χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης 10.000 δρχ	
6/11	Εργαζόμενοι στον ΗΣΑΠ	4ωρη στάση εργασίας	Αυξήσεις	
7/11	Οδηγοί-πωλητές στην ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ Θεσσαλονίκης	48ωρη απεργία	Άμεση επαναπρόσληψη 2 απολυμένων συναδέλφων συνδικαλιστών	
10/11	Εργατοϋπάλληλοι και δημόσιοι υπάλληλοι	Γενική απεργία που καλύπτουν η Γ.Σ.Ε.Ε. και Σ.Ε.Δ.Ο. συγκεντρώσεις και πορείες σε όλες τις πόλεις		Πρόκειται για τη μεγαλύτερη πανελλαδική πανεργατική απεργία. Υπολογίζεται ότι 1500000 εργαζόμενοι στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα συμμετείχαν ενώ μαζική ήταν η συμμετοχή στις πορείες. Στα ναυπηγεία Νιάρχου σημειώθηκαν άγριες επιθέσεις των μηχανισμών της εργοδοσίας εναντίον των εργαζομένων απεργών με άγριους ξυλοδαμούς με αποτέλεσμα τον σοβαρό τραυματισμό 2 απεργών. Βέβαια τα αντίποινα για παραδειγματισμό μετά τη λήξη της απεργίας ήταν οι απολύσεις όπως στην επιχείρηση μαρμάρου ΑΦΟΙ ΜΑΡΗ που απέλυσε την επόμενη κιάλας ημέρα μία δραστήρια συνδικαλιστικά υπάλληλο – ενώ το 70% των εργαζομένων είχε συμμετάσχει στην απεργία-. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της αμερικανικής εταιρείας ερευνών πετρελαίου στη Θάσο στη δεξαμενή ΠΡΙΝΟΣ που άφησε νηστικούς όλη ημέρα τους 15 εργαζόμενους στην εξέδρα μετά την απεργία.

11/11	Οικοδόμοι	Συνεχίζουν την απεργία από την προηγούμενη ημέρα		
	Τραπεζοϋπάλληλοι	Συνεχίζουν την απεργία από την προηγούμενη ημέρα		
	70000 δημόσιοι υπάλληλοι που καλύπτονται από την ΣΕΔΟ	Συνεχίζουν την απεργία από την προηγούμενη ημέρα		
17/11		Εορτασμοί για την επέτειο του Πολυτεχνείου		<p>Απαγορεύτηκε η πορεία στην αμερικανική πρεσβεία. Σύμφωνα με το πρόγραμμα της ΕΦΕΕ η πορεία θα φτάνει στη Βουλή και θα διαλύεται στην Πανεπιστημίου. Η συμμετοχή ήταν μαζικότερη, από τις πιο δυναμικές εκδηλώσεις.</p> <p>Ομάδες αγνοούν την απαγόρευση και την παρουσία ΜΑΤ και αύρων και συνεχίζουν την πορεία προς την Βασ. Σοφίας. Συγκρούσεις και μάχες σώμα με σώμα, αλλά και πυροβόλα όπλα ενώ η καταστολή γενικεύτηκε όχι μόνο στην απώθηση αυτών που παραβίαζαν την «κόκκινη γραμμή» του Συντάγματος αλλά και των υπόλοιπων διαδηλωτών. Όργιο βίας μέχρι τα ξημερώματα. Αποτέλεσμα τραυματίες από σφαίρες αλλά και δύο νεκροί: η Σταματίνα Κανελλοπούλου εργάτρια από το Περιστέρι νεκρή από 18 χτυπήματα στο κρανίο, πολλαπλά κατάγματα και κρανιοεγκεφαλική κάκωση που δέχτηκε έξω από του Φλόκα και ο Κύπριος φοιτητής Ιάκωβος Κουμής ο οποίος τραυματίστηκε θανάσιμα στην πλατεία Συντάγματος και μάλιστα λέγεται ότι απλώς ήταν θαμώνας καφενείου και δεν συμμετείχε καθόλου στα επεισόδια.</p> <p>Το ίδιο βράδυ ο Ανδρέας Παπανδρέου δηλώνει ότι «μικρές ομάδες ανεύθυνων στοιχείων και προβοκατόρων άγνωστης και ύποπτης προέλευσης δημιούργησαν θλιβερά έκτροπα με προφανή σκοπό να αμαυρώσουν και να δυσφημήσουν τη μεγάλη</p>

				<p>λαϊκή επέτειο του Πολυτεχνείου». Το ΚΚΕ αναφέρεται σε προβοκατόρικη δράση και αστυνομικές επελάσεις. Σε ό,τι αφορά το θάνατο της Κανελλοπούλου, η κυβέρνηση Ράλλη περιορίσθηκε να δηλώσει ότι «για τις συνθήκες υπό τις οποίες σημειώθηκε ο θάνατος νεαρής εργάτριας διετάχθησαν διοικητικές ανακρίσεις». Βέβαια ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης διαβεβαίωνε ότι κανείς από τα ΜΑΤ δεν πρόκειται να διωχτεί και οι οικογένειες Κουμή και Κανελοπούλου καταθέτουν μηνύσεις. Στη συζήτηση που έγινε στη Βουλή μία εβδομάδα αργότερα ο πρωθυπουργός δηλώνει: «Και ο Αρχάγγελος Μιχαήλ σπάθην κρατεί στα χέρια του για να αμυνθεί εναντίον των δαιμόνων. Δεν κρατεί άνθη». «Θα ήταν σε θέση, πραγματικά, η Αστυνομία στο σημείο της σύγκρουσης να προχωρήσει με ελιγμό τέτοιο, ώστε να αποκοπεί, το επαναλαμβάνω, το σώμα των 2.000 εξτρεμιστών και εκεί να τους αντιμετωπίσει», δήλωσε από την πλευρά του και ο Ανδρέας Παπανδρέου.</p>
17/11	Εργάτες Χαλυβουργικής Ελευσίνα	Στάση εργασίας και συγκέντρωση μέσα στο εργοστάσιο ενώ στις 21/11 πραγματοποιείται 24ωρη απεργία και πορεία προς το υπουργείο εργασίας	Διαμαρτυρία για άλλες δύο απολύσεις	Η εργοδοσία αποκάλυψε την προγραμματισμένη στάση «παράνομη» και τη συγκέντρωση «κατάληψη». Στις 19/11 το ΕΚ Ελευσίνας αποστέλλει τηλεγράφημα προς κάθε αρμόδιο πολιτικό και κοινωνικό παράγοντα για τις τρομοκρατικές απεργοσπαστικές ενέργειες της Χαλυβουργικής. Σημειώνεται ότι δικαστικός κλητήρας πραγματικά μοιράζει απολύσεις (+60)
21/11	Στη διαιτησία παραπέμπεται το ζήτημα της εθνικής συλλογικής σύμβασης εργασίας			

24/11	Εργάτες στα ναυπηγεία Σαλαμίνας	Νέα 2ωρη στάση εργασίας	Επαναπρόσληψη 13 απολυμένων συνδικαλιστών	Ως απεργοσπαστικός μηχανισμός έχει επιστρατευτεί και ο ΟΑΕΔ που μετατρέπει τους σπουδαστές σε απεργοσπάστες με την απειλή της διαγραφής από τη σχολή μαθητείας.
25/11	ΕΦΕΕ και πλήθος κόσμου	Συγκέντρωση και πορεία	Διαμαρτυρία για τα αιματηρά επεισόδια του Πολυτεχνείου	
26/11	Εργαζόμενοι στην PANK ΖΕΡΟΞ	9 ημέρες απεργιακών κινητοποιήσεων	Αυξήσεις και τιμαριθμική αναπροσαρμογή	
27/11	Εργάτες στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Περάματος	24ωρη απεργία	Συμπαράσταση στους απεργούς των Ναυπηγείων Σαλαμίνας	
	Σιδηροχύτες Αθήνας και Πειραιά	24ωρη απεργία	Αυξήσεις και ανθρώπινη μεταχείριση, 40ωρη εργασία	
	Σιδηροδρομικοί	4ήμερη απεργία		
30/11	Εργάτες ΝΤΟΪΤΣ	2 ημέρες κλεισμένοι στο εργοστάσιο	Επαναπρόσληψη 4 απολυμένων και ανάκληση του σχεδίου για απόλυση του 40% του προσωπικού	
Δεκέμβριος 1980				
1/12	Επαγγελματιοβιοτέχνες και έμποροι	Πανελλαδική απεργία	Λιτότητα και ακρίβεια, ανεργία	
3/12	Συνταξιούχοι ΙΚΑ	Συγκέντρωση και πορεία στη ΒΟΥΛΗ	Λιτότητα	«πεινάμε πεινάμε»
4/12	Εργάτες ΝΤΟΪΤΣ	Συμπληρώνεται μια εβδομάδα που είναι κλεισμένη στο εργοστάσιο		
	Καθηγητές γυμνασίων και λυκείων	6ήμερες απεργιακές κινητοποιήσεις	Διαμαρτυρία για τη λιτότητα	
6/12	Εργαζόμενοι στον ΟΤΕ και στα ΕΛΤΑ	Απεργία	Νέα μέτρα λιτότητας που διακήρυξε ο Ράλλης μετά την απόφαση της διαιτησίας για χαμηλές αυξήσεις	
	Εργάτες ΝΤΟΪΤΣ	10 ^η ημέρα κλεισμένοι		Η εργοδοσία απέλυσε με κοινοποίηση από δικαστικό κλητήρα όλη τη διοίκηση του σωματείου και πολλούς ακόμα εργάτες. Στην

				13 ^η ημέρα η εργοδοσία έκοψε το ρεύμα στο εργοστάσιο και λιποθύμησαν 2 εργάτες από το κρύο. Στις 15/12 οι οικογένειες πραγματοποιούν πορεία στη Βουλή. Στις 21/12 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση συμπαράστασης με καλλιτεχνικό πρόγραμμα στον κινηματογράφο ANTAMΣ στο Αιγάλεω.
8/12	ΟΛΙΒΕΤΤΙ απολύει 3 μέλη του σωματείου των εργαζομένων Ηράκλειο	Πανεργατική απεργία		Οι απολύσεις έγιναν μετά τη λήξη της απεργίας και μετά την απόφαση δικαστηρίου που έκρινε παράνομο το lock out.
9/12	Εργαζόμενοι στην ΕΑΒ	4ήμερη απεργία και πορεία στη Βουλή		Παρά τις απειλές για νέες απολύσεις
10/12	Αθρόες απολύσεις στα μεταλλωρυχεία στην Εύβοια: 600 εργαζόμενοι στο Συγκρότημα Σκαλιστήρη στο Μαντούδι δηλαδή 20% Στη ΛΑΡΚΟ δεν προχώρησαν στις απολύσεις λόγω απεργίας			
	Εργαζόμενοι στα Ναυπηγεία Ελευσίνας	24ωρη απεργία		
12/12	δημόσιοι υπάλληλοι	Απεργία	Ενάντια στην εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης	
	NATIONAL KAN απολύει 21 μέλη σωματείου			
15/12	Εργαζόμενοι κλωστοϋφαντουργίας ΜΠΑΡΚΟ	9 ημέρες φύλαξη του εργοστασίου		Αντίδραση στην επικείμενη πτώχευση ενώ οι 650 εργαζόμενοι είναι απλήρωτοι ενώ στις 16/12 πραγματοποίησαν πορεία στο κέντρο της Αθήνας που επαναλήφθηκε στις 24/12 μαζί με τους απεργούς της ΓΟΥΝΑΡΑΣ. Χριστούγεννα πέρασαν μέσα στο εργοστάσιο κλεισμένοι. Επανέλαβαν την πορεία στις 30/12
16/12	Απολυμένοι ΔΕΗ Πτολεμαΐδας	Πορεία από Πτολεμαΐδα σε Θεσσαλονίκη και		

		μετά πορεία προς την Αθήνα		
17/12	Εργαζόμενοι στη ΛΑΡΚΟ	δημέρες απεργιακών αγώνων που επαναλήφθηκαν	Ενάντια στις απολύσεις	
	Ισχυρή έκρηξη στην ΠΥΡΚΑΛ Ελευσίνας	Στις 21/12 πραγματοποιείται συλλαλητήριο	Διαμαρτυρία για το εργοστάσιο. Οι κάτοικοι ζητούν την απομάκρυνσή του	με 25 τραυματίες εργοστασίου και 15 κατοίκων. Το κτίριο στο οποίο έγινε η έκρηξη εξαφανίστηκε αφήνοντας έναν κρατήρα πίσω του.
18/12	Φοιτητές	Συγκέντρωση και πορεία		
	6 πολυμελείς εργατικές οικογένειες αρνούνται να φύγουν από τις εργατικές κατοικίες στο Ρέθυμνο			Οι υπεύθυνοι μιλούν για κατάληψη
19/12	Πυρκαγιές στο MINION και ΚΑΤΡΑΝΤΖΟΣ			Ευθύνη η Επαναστατική Οργάνωση Οχτώβρης 80 Και τα δύο καταστρέφονται ολοσχερώς
31/12	Εργαζόμενοι στον ΓΟΥΝΑΡΑ	Πορείες και συγκεντρώσεις	Ίδια προβλήματα με την ΜΠΑΡΚΟ	Για αυτό και έχουν ενώσεις τις κινητοποιήσεις τους στις περισσότερες πορείες.

Πίνακας 7: Χρονικό 1981 (μέχρι και τον Οκτώβριο)

Ημ/νια	Χώρος Εργασίας / Κλάδος / Κατηγορία / Συμβάν	Στοιχεία απεργίας / διαμαρτυρίας	Αίτημα / διεκδίκηση / λόγος διαμαρτυρίας	Άλλα στοιχεία (ιστορικό, συνθήματα, καταστολή, εξέλιξη κ.ο.κ.)
Ιανουάριος 1981				
3/1	Εργαζόμενοι ΜΠΑΡΚΟ	Συνεχίζουν τον αγώνα τους	Θυμίζουμε ότι απαιτούν τα δεδουλευμένα τους και να μην κλείσει το εργοστάσιο με πτώχευση	Πέρασαν τις γιορτές στο εργοστάσιο, ενώ συνεχίζουν τις επαναλαμβανόμενες πορείες στα κέντρο της Αθήνας
5/1	Εργάτες ΓΟΥΝΑΡΑ	Επίσης συνεχίζουν τον αγώνα τους με πορεία του σωματείου στο Υπουργείο Εργασίας		Σημειώνεται ότι στη Βουλή πραγματοποιούταν γιορτή για την επίσημη ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ και ότι η πορεία ήθελε να πετύχει ακριβώς αυτήν τη συγκυρία και να διαμαρτυρηθεί με το σύνθημα «το δώρο της ΕΟΚ είναι η ανεργία». Πορεία ξανά στις 15/1
7/1	Εργαζόμενοι στην ΝΤΟΙΤΣ	Επίσης συνεχίζουν τον αγώνα τους με 24ωρη απεργία	μέχρι να ακυρωθούν οι απολύσεις	Στις 12/11 συνελήφθησαν 3 απεργοί όταν έστησαν σκηνές και πανό δίπλα από το εργοστάσιο και η κατηγορία ήταν κατάληψη χώρου. Ο εισαγγελέας απεφάνθη ότι δεν υπάρχει αδίκημα και αφέθηκαν ελεύθεροι
8/1	Εργαζόμενοι στη ΛΑΡΚΟ	Συμπληρώνουν 1μήνα απεργία	Θυμίζουμε ότι απαιτούν την επαναπρόσληψη συνδικαλιστών, το σταμάτημα των τρομοκρατικών απολύσεων	
	Καθηγητές μέσης εκπαίδευσης	Νέα 6ήμερη απεργία η οποία ανανεώθηκε μετά τη λήξη της		Στις 19/1 το Εφετείο έκρινε παράνομη και καταχρηστική την απεργία με βάση τον 643/77
	Εργαζόμενοι στο ΙΚΑ	Συνεχίζουν για 19 ^η ημέρα την απεργία με συγκέντρωση στην Αθήνα		
9/1	Θεσσαλονίκη	Πανεργατική 24ωρη απεργία και συγκέντρωση	Ενάντια στις απολύσεις, την ανεργία και την ακρίβεια	
13/1	80000 εργάτες και υπάλληλοι στον ιματισμό	254ωρη πανελλαδική απεργία και	Άρνηση εργοδοτικών οργανώσεων να διαπραγματευτούν τη συλλογική	

		συγκεντρώσεις	σύμβαση εργασίας του κλάδου	
	200 εργαζόμενοι στην ΤΕΚΚΟΣΑ ΕΛΛΑΣ Θεσσαλονίκη (χημική βιομηχανία)	Απεργία	Αύξηση από 30-40% ανάλογα με τη μισθολογική κλίμακα, 5ήμερη εργασία 40ωρών, αύξηση ειδικών αδειών πχ γάμου	
15/1	Μεταλλωρύχοι, κλωστοϋφαντουργοί και εργάτες ιματισμού	24ωρη απεργία	Αλληλεγγύη στις επιχειρήσεις ΜΠΑΡΚΟ και ΛΑΡΓΟ αλλά και στους κλάδους που πλήττονται από τις απολύσεις	
17/1	210 εργάτριες της βιομηχανίας ενδυμάτων ΦΟΝ ΜΠΑΟΥΜ Θεσσαλονίκη και πορεία στο κέντρο της πόλης	Κλείστηκαν στο εργοστάσιο		Η εργοδοσία απάντησε με σύλληψη της αντιπροέδρου του σωματείου για παράβαση του Ν. 330. Στις 19/1 αποφασίστηκε 24ωρη απεργία και στα 3 εργοστάσιο της ΦΟΝ ΜΠΑΟΥΜ
20/1	ΟΛΙΒΕΤΤΙ απέλυσε πάνω από 30 υπαλλήλους σε σύνολο 70			η εταιρεία αποφάσισε την εκχώρηση μέρους των δραστηριοτήτων της
	Εργάτες στον ιματισμό	48ωρη απεργία (ξεκίνησε στις 19/1)		
21/1	Φοιτητές του Πολυτεχνείου	Πορεία	Να μην χαθεί το εξάμηνο	Η κυβέρνηση αποφάσισε ότι λόγω των καταλήψεων είχε χαθεί το εξάμηνο.
22/1	Εργάτες μετάλλου και εργάτες της ΜΠΑΡΚΟ της ΓΟΥΝΑΡΑΣ	Πικετοφορία στο κέντρο της Αθήνας	Διαμαρτυρία για απολύσεις, ακρίβεια, λιτότητα	
26/1	Εργάτες μετάλλου	Μαζική συγκέντρωση και πορεία στη Βουλή		
30/1	Θεσσαλονίκη	24ωρη πανεργατική απεργία και μαζική συγκέντρωση		
Φεβρουάριος 1981				
3/2	Εργαζόμενοι ΜΠΑΡΚΟ	Εκ νέου πορεία και δυναμική είσοδος στο Υπουργείο Συντονισμού		Με την επιμονή τους ανάγκασαν τον υπουργό Συντονισμού να πάρει μια κάποια θέση εκτός από το να αναφέρει συνεχώς ότι η κυβέρνηση δεν είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία των επιχειρήσεων, θέτοντας του το θέμα της αναγκαστικής διαχείρισης και εξαναγκάζοντας τον να μιλήσει με τον διευθυντή

				της Εθνικής Τράπεζας και να γίνει συνάντηση. Η πρώτη απάντηση της Εθνικής στην πρώτη συνάντηση ήταν αρνητική. Οι εργαζόμενοι παρέμειναν στο εργοστάσιο. Ο υφυπουργός εργασίας Ποτήρης δεσμεύτηκε ότι ο ΟΑΕΔ θα πληρώσει τα δεδουλευμένα χωρίς ωστόσο να υπάρχει σχετική διάταξη. Καμία θετική απάντηση για την αναγκαστική διαχείριση. Στις 16/2 πραγματοποιήθηκε στο ΣΠΟΡΤΙΓΚ εκδήλωση συμπαράστασης και οικονομικής ενίσχυσης.
4/2	Εργοστάσιο ΦΑΓΕ στη Μεταμόρφωση απολύει την προσωρινή διοικούσα επιτροπή και πολλά ιδρυτικά μέλη του υπό ίδρυση σωματείου			
6/2	Ελευσίνα	Πανεργατική συγκέντρωση		
	ΜΑΚΗΣ ΑΕ έκλεισε το εργοστάσιο			Η δήλωση είναι εύγλωττη και δεν χρειάζεται ανάλυση: «υπάρχουν ορισμένα αναρχικά στοιχεία στο εργοστάσιο που πρέπει να ξεκαθαριστούν. Θέλω όμως χρόνο να τους εντοπίσω και για αυτό έκλεισα το εργοστάσιο». Τάδε είπε ο Μάκης Βουλινός
9/2	6 εργάτες νεκροί στα Ναυπηγεία Ελευσίνας			Πρόκειται για το πιο πολύνεκρο μεταδικτατορικό εργατικό ατύχημα. Συνέβη στο νορβηγικό τάνκερ ΤΡΟΙΚΑ που βρίσκονταν στα ναυπηγεία για επισκευή όπου ξέσπασε φωτιά από σπινθήρα ηλεκτροσυγκόλλησης. Οι εργάτες κήκαν ζωντανοί. Το ατύχημα θα είχε αποφευχθεί αν δεν υπήρχαν εύφλεκτες ουσίες από τον καθαρισμό που είχε γίνει. Καθαρισμός και ηλεκτροσυγκόλληση απαγορεύεται αλλά δεν τηρήθηκε Την επόμενη ημέρα δεν δούλεψε κανείς
12/2	Οικοδόμοι Αθήνας Πειραιά Ελευσίνας	Απεργία και μαζική συγκέντρωση	Ανεργία	
	500 μεταλλωρύχοι της ΛΑΡΚΟ	Λήξη απεργία		Μετά από δύο μήνες λήγει η απεργία με νίκη των απεργών. Ανάκληση σχεδίου για 40 απολύσεις και επαναπρόσληψη

				απολυμένων.
16/2	Εργαζόμενοι στο κρατικό διυλιστήριο Ασπροπύργου	Στάσεις εργασίας	Διαμαρτυρία για αντεργατικά μέτρα, συνθήκες εργασίας και αυξήσεις	
17/2	Θεσσαλονίκη και Πάτρα	Συγκεντρώσεις	Ενάντια στις ξένες βάσεις	
	2100 υπάλληλοι του ΟΛΠ και ΟΛΘ	Απεργία	Πρωώθηση νομοσχεδίου με διατάξεις που τους αφορούν, 5ήμερη εργασία, ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά	Ορίστηκε και νέα 3ήμερη απεργία στις 23/2
19/2	Οικοδόμοι	24ωρη πανελλαδική απεργία και συγκεντρώσεις και πορείες		
20/2	Αγρότες	Αρχίζουν τις πολυήμερες κινητοποιήσεις τους με συλλαλητήρια και αποχές από την αγορά		
23/2	Αθήνα	Πανεργατική 24ωρη απεργία και συγκέντρωση		
24/2	Έγινε ο μεγάλος σεισμός στον Κορινθιακό			
	Εργαζόμενοι στην ΟΑ	48ωρη απεργία		
Μάρτιος 1981				
3/3	650 εργάτες στην ΜΠΑΡΚΟ			Συνεχίζοντας τον αγώνα τους, ματαίωσαν εκ νέου το σφράγισμα του εργοστασίου από τον Ειρηνοδίκη. Προσπαθούσαν να κρατήσουν το εργοστάσιο μέχρι να βγουν οι αποφάσεις τουλάχιστον για την καταβολή των δεδουλευμένων τους από τον ΟΑΕΔ μέχρι τον Μάρτιο όπως είχε δεσμευτεί η κυβέρνηση. Όντως στις 5/3 πήρε ΦΕΚ αλλά ο διοικητής του ΟΑΕΔ είπε ότι θα πληρωθούν μέχρι τον Δεκέμβριο και τα δώρα και την αποζημίωση. Η εργοστασιακή επιτροπή στην υπαναχώρηση αυτή της κυβέρνησης απαντά με συνέχιση του αγώνα για να

				πληρωθούν όλα τα χρήματα που δικαιούνται. Έτσι στις 16/3 έκαναν νέα πορεία στο υπουργείο Εργασίας διεκδικώντας και τα χρήματα που τους οφείλονται αλλά και την επαναλειτουργία του εργοστασίου. Παρέμειναν πάνω από 12 ώρες στο υπουργείο. Στις 17/3 εκ νέου πορεία στο υπουργείο με τη συμπαράσταση εργαζομένων. Η πορεία αυτή έληξε με νίκη καθώς ο υπουργός Λάσκαρης υπέγραψε συμφωνητικό για την καταβολή των οφειλομένων.
	Γιατροί στο ΑΓΛΑΪΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ	4ωρες στάσεις εργασίας	Συνδικαλιστικές διώξεις γιατρού	
4/3	Περιστέρι και Μέγαρα σειсмоπαθείς	Συγκεντρώσεις	Διαμαρτυρία για την ανεπάρκεια του κρατικού μηχανισμού στις ανάγκες τους	
5/3	Εργαζόμενοι στην ΗΒΗ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ Θεσσαλονίκη	3ημερο απεργιακό αγώνα	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων	
16/3	Θεσσαλονίκη	Πορεία ειρήνης	Διαμαρτυρία για ξένες βάσεις	
	Πειραιάς	Πανεργατική συγκέντρωση και πορεία	Ανεργία	
17/3	Πάτρα	Πανεργατική συγκέντρωση	Ανεργία, ακρίβεια, λιτότητα	
18/3	Οικοδόμοι σεισμόπληκτων περιοχών	Συγκεντρώσεις και μαζικές πορείες		
20/3	Εργοστάσιο ΡΑΠΤΕΞ Λάρισα	24ωρη απεργία ύστερα από τις στάσεις εργασίας της προηγούμενης ημέρας	Διαμαρτυρία για την απόλυση του γραμματέα του σωματείου	
19/3	75 συνδικαλιστές από μαζικά σωματεία Αθήνας	Κοινή δήλωση	Σχετικά με το συνέδριο του ΕΚΑ διαμαρτυρία για μεθοδεύσεις αλλά και για αποπροσανατολισμό των εργαζομένων. Αιτήματα για εκδημοκρατισμό, εκκαθάριση μητρώων από τα σωματεία σφραγίδες	Η διαμαρτυρία προκλήθηκε από τον αποκλεισμό και τη διαγραφή πολλών σωματείων ενόψει του 19 ^{ου} συνεδρίου της ΓΣΕΕ και πυροδοτήθηκε από την παραίτηση του Παπαγεωργίου από τη θέση του προέδρου της ΓΣΕΕ

23/3	Αγρότες	Συλλαλητήριο	Εορτασμός του Κιλελέρ	Πρόκειται για ιδιαίτερα επιβλητική συγκέντρωση με διαμαρτυρίες και για την πολιτική λιτότητας και των οξυμένων προβλημάτων αγροτών και εργαζομένων
	Εργαζόμενοι Ελευσίνας	Συγκέντρωση και πορεία	Διαμαρτυρία για την προσφυγή στη δικαιοσύνη για ασφαλιστικά μέτρα από πλευράς μειοψηφίας σχετικά με τις αρχαιρεσίες στο ΕΚ	
24/3	Εργαζόμενοι στην ΓΚΟΥΝΤ ΓΙΑΡ	6 ^η κατά σειρά 24ωρη απεργία	Αυξήσεις, τιμαριθμική αναπροσαρμογή, 5ήμερη 40ωρη εργασία	
25/3	Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Λάσκαρη η 25 ^η Μαρτίου είναι αργία			Στους εορτασμούς δεν έλειψαν τα επεισόδια αλλά χωρίς να είναι τόσο βίαια όσο άλλες χρονιές
30/3	Εργαζόμενοι Ο.Α.	24ωρη απεργία	Να παραμείνει η εταιρεία κρατική, με μη καταχρηστική διοίκηση.	
	1100 εργαζόμενοι στην ΙΖΟΛΑ Θήβα	4ωρες στάσεις εργασίας	Οικονομικά και άλλα εργασιακά αιτήματα	Απειλή για lock out
31/3	Καταδίκη του ιδιοκτήτη της ΜΙΚΟΤΕΞΤΙΛ σε 3 μήνες φυλάκισης και χρηματικό πρόστιμο για την παρακράτηση μισθών εργαζομένων			
Απρίλιος 1981				
1/4	1200 εργαζόμενοι ΛΑΡΚΟ Λάρυμνα, στα μεταλλεία στο Νέο Κόκκινο και στα μεταλλεία Εύβοιας όλα ανήκουν στον όμιλο Μποδοσάκη	24ωρη προειδοποιητική απεργία	Αύξηση, τιμαριθμική αναπροσαρμογή, 40ωρη εργασία	Οι κινητοποιήσεις τους θα συνεχιστούν μέχρι να ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους είτε με στάσεις εργασίας όπως στη Λάρυμνα και στο Ν. Κόκκινο είτε με 2 24ωρες απεργίες ανά εβδομάδα στην Εύβοια. Στις 24/4 έληξαν οι κινητοποιήσεις με νίκη των απεργών καθώς πέτυχαν αυξήσεις σημαντικές και αναδρομικά από 1/1/81
6/4	Εργαζόμενοι στην Εμπορική Τράπεζα	5ήμερη εργασία η οποία επαναλήφθηκε μετά τη λήξη της	Ασφαλιστική εξομοίωση με τους υπαλλήλους της Εθνικής	
8/4	Πειραιάς	Πορεία ειρήνης		

		μεγαλειώδης από τον Πειραιά στη Βουλή		
14/4	Τραπεζικοί υπάλληλοι	3ωρες στάσεις εργασίας		
15/4	Εργαζόμενοι στην ΟΑ	4ήμερη απεργία		
15/4		Διαδήλωση ειρήνης στα Προπύλαια	Ενάντια στις βάσεις και στα πυρηνικά	
16/4	Οικοδόμοι Αθήνας, Πειραιά και Ελευσίνας και τσαγκαράδες Αθήνας και περιχώρων	Απεργία και πορεία		
21/4	κάτοικοι Αθήνας	Συγκέντρωση και πορεία στη Βουλή	Διαμαρτυρία για το νέφος	
23-25/4	Εργαζόμενοι στην ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ Πάτρα	Διαδοχικές 24ωρες απεργίες, οι οποίες έγιναν 48ωρη απεργία στις 6/5	Οικονομικά, τιμαριθμική αναπροσαρμογή, ανθυγιεινό επίδομα, 5ήμερη εργασία	
Μάιος 1981				
1/5		Μαζικές συγκεντρώσεις και απεργίες ανά την Ελλάδα	Εορτασμός της εργατικής πρωτομαγιάς	Πρόκειται για μαζικότερες συγκεντρώσεις ειδικά αυτή στο Πεδίο Άρεως
5/5		Διαδηλώσεις και κινητοποιήσεις έξω από τη βρετανική πρεσβεία, αλλά και σε Θεσσαλονίκη και αλλού	Διαμαρτυρία για το θάνατο του ιρλανδού Μπόμπυ Σαντς μετά από 66 ημέρες απεργίας πείνας	
6/5	Συνταξιούχοι ΙΚΑ Θεσσαλονίκης	Συγκεντρώσεις και πορείες	Διαμαρτυρία για τις χαμηλές συντάξεις αλλά και διαμαρτυρίες για το ΝΑΤΟ	
12/5	1700 τεχνικοί της Ο.Α.	Νέα 4ήμερη απεργία		Σημειώνεται ότι είχαν συλληφθεί συνδικαλιστές από την προηγούμενη απεργία για παράβαση του Ν. 330/76. Ενώ μετά

				την κήρυξη της νέας απεργίας επιχείρησαν εκ νέου συλλήψεις με έρευνα σε γραφεία κλπ. Τις επόμενες ημέρες προσπάθησαν άγνωστοι να απαγάγουν τον αντιπρόεδρο του σωματείου, ενώ μετά τη συνέχιση του αγώνα τους ήρθαν και νέες 10 απολύσεις συνδικαλιστών. Οι αγώνες όμως συνεχίστηκαν για πάνω από 20 ημέρες με νέες 4ήμερες απεργίας
	Συνταξιούχοι ΙΚΑ Αθήνας	Συγκέντρωση και πορεία	Διαμαρτυρία για τις συντάξεις πείνας	
13/5	Υπεγράφη η ειδική εθνική συλλογική σύμβαση για τη λειτουργία επιτροπών υγιεινής και ασφάλειας στους τόπους δουλειάς			Υπεγράφη από ΓΣΕΕ και ΣΕΒ και στις διαδικασίες αναδεικνύεται κυρίαρχος ο λόγος των εργοδοτών, ενώ τα συνδικάτα δεν έχουν κανένα λόγο. Επίσης η επιτροπή έχει καθαρά συμβουλευτικό ρόλο.
16/5	Εργοστασιακή επιτροπή ναυπηγείων Νιάρχου	Συνέντευξη τύπου στο ξενοδοχείο Μαρμαρά	Αποκάλυψη σχετικά με το κίτρινο σωματείο της ΠΟΕΜ και συγκεκριμένα για τον πρόεδρο και τον γενικό γραμματέα που εμφανίζονται στις μισθοδοσίες του ναυπηγείου Σκαραμαγκά χωρίς ποτέ να έχουν πατήσει το πόδι τους εκεί	
18/5	Ταξί Αθήνας και Πειραιά	48ωρη απεργία		
19/5	Ανακοινώνεται απόλυση συνδικαλιστή ΔΕΗ με τον Ν.Δ64/74 και τη δραστηριοποίηση του συμβουλίου νομιμοφροσύνης			
27/5	Ελευσίνα	Πανεργατική συγκέντρωση και πορεία	Διαμαρτυρία για τις πολιτικές λιτότητας αλλά και τις απολύσεις στη Χαλυβουργική των ΑΦΟΙ Αγγελόπουλοι που ανακοινώθηκαν στις 26/5	
	80 Εργαζόμενοι στην κλωστοϋφαντουργία ΣΙΝΑΝ Κολωνός	10 ημέρες συγκεντρώσεις έξω από το εργοστάσιο	Ο ιδιοκτήτης πέρασε λουκέτο και είναι άφαντος μαζί με τους μισθούς τους.	

27/5	850 εργαζόμενοι Λαδόπουλου στην Πάτρα	4 ^η ημέρα απεργίας		
Ιούνιος 1981				
1/6	EK Μεγάρων	Πανεργατική συγκέντρωση	Επέκταση σχεδίου πόλης, κλινική στα Μέγαρα, οικιστικά ζητήματα	
2/6	Αθήνα	Πανεργατική παναθηναϊκή συγκέντρωση	Ενάντια στις διώξεις, τις απολύσεις και την ποινικοποίηση απεργίας. Συμπαραστάση στους απεργούς τεχνικούς της ΟΑ	
2/6	Χαλυβουργική			Στα πλαίσια του σχεδίου Νταβινιόν της ομώνυμης επιτροπής της ΕΟΚ η μοναδική υψικάμιнос στην Ελλάδα έσβησε. Οι εργαζόμενοι βρίσκονται αντιμέτωποι με τις αθρόες απολύσεις 50 τις τελευταίες 15 ημέρες ενώ άλλοι 800 λέγεται ότι είναι στη λίστα. Στις 3/6 πραγματοποιήθηκε πορεία στη Βουλή από τους χαλυβουργούς Ελευσίνας
	Εμπρησμός του Κλαουδάτου και ΑΤΕΝΕ			
7/6	Τεχνικοί Ο.Α.	Συνεχίζεται για 30ημέρα η απεργία		
8/6	Εργαζόμενοι σε ΜΠΑΡΚΟ και ΦΑΡΜΑΚΗ	Πορεία στο υπουργείο Εργασίας	Διαμαρτυρία για το νομοσχέδιο για το κλείσιμο εργοστασίων και αποζημιώσεων εργατών	
	220 εργάτες Μεταλλείων Αμιάντου Βόρειας Ελλάδας (ΜΑΒΕ) στην Κοζάνη	3ήμερη απεργία	Λήψη μέτρων ασφαλείας για τον περιορισμό ατυχημάτων, ιατρός και ασθενοφόρο στο χώρο εργασίας μετά τον πρόσφατο θάνατο εργάτη	Υπήρχαν υποσχέσεις από την εργοδοσία και την κυβέρνηση αλλά δεν υλοποιήθηκαν επομένως οι εργάτες προχώρησαν σε κινητοποιήσεις
11/6		Συγκέντρωση και επιβλητική πορεία από το Ελληνικό στη Βουλή	Διαμαρτυρία για βάσεις και πυραύλους	
12/6	750 εργάτες του Λαδόπουλου (χαρτοποιία) στην Πάτρα	Συμπληρώνουν 20 ημέρες απεργία	Καταβολή δεδουλευμένων και διαμαρτυρία για τον κίνδυνο ανεργίας	
13/6	350 εργατοϋπάλληλοι της	24ωρη απεργία	Συνθήκες εργασίας, ασθενοφόρο στο	Οι απεργιακές τους κινητοποιήσεις συνέχισαν με νέα 48ωρη

	ΓΚΟΥΝΤ ΓΙΑΡ Θεσσαλονίκης		χώρο εργασίας	απεργία στις 27/6
14/6	Εργατοϋπάλληλοι της βιομηχανίας ΤΕΚΚΟΣΑ ΕΛΛΑΣ Θεσσαλονίκης	Συμπληρώνουν 10 ημέρες απεργίας και συνεχίζουν για ακόμα ένα δεκαήμερο	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων και συνθήκες εργασίας	Στις 20/6 μερική νίκη των απεργών με ικανοποίηση όλων των αιτημάτων αλλά δεν αναφέρεται πουθενά η επαναπρόσληψη των απολυμένων
	Εργαζόμενοι στην κλωστοϋφαντουργία ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ	Επίσχεση και έμειναν κλεισμένοι στο εργοστάσιο για όλες τις βάρδιες	Διεκδίκηση δεδουλευμένων	Παραμένοντας για μέρες στο εργοστάσιο αποφάσισαν πορεία στην Αθήνα
16/6	350 εργαζόμενοι στην ΚΛΕΜΑΡΤ	Πορεία στο υπουργείο εργασίας	Διαμαρτυρία για τη διαθεσιμότητα που στην οποία ετέθησαν από την εργοδοσία ενώ ταυτόχρονα τους οφείλονται δεδουλευμένα και ασφαλιστικές εισφορές	Ο υφυπουργός εργασίας απάντησε ότι δεν μπορούν να κάνουν κάτι πέρα των όσων ορίζουν οι νόμοι. Μόλις ολοκληρώθηκε η διαθεσιμότητα και επέστρεψαν στο εργοστάσιο το βρήκαν με λουκέτο με την ενημέρωση ότι στις 29/6 έκλεισε οριστικά η εταιρεία. Επίσης επίσημα δεν είχε κατατεθεί πτώχευση. Η κυβέρνηση και πάλι δεν είναι υπεύθυνη
	Εργαζόμενοι στην ΠΕΖΩ	Λήξη κινητοποιήσεων		Πέτυχαν το 5ήμερο
25/6	Οικοδόμοι	Πανελλαδική 24ωρη απεργία και συγκεντρώσεις με πορείες σε 12 πόλεις		
Ιούλιος - Αύγουστος 1981				
13/7-11/8	ΠΕΜΕΝ	Αρχικά 3ήμερη απεργία και στη συνέχεια 30 ημέρες αποχή από τις έξτρα εργασίας	Ζητήματα μισθολογικά και κλαδικά	Αφορά σε όλα τα ποντοπόρα και μεσογειακά πλοία. Η πολεμική ενάντια στην απεργία ήτο μεγάλη. Ωστόσο, καθώς απέτυχαν όλα τα άλλα μέσα, οι εφοπλιστές επιχείρησαν μέσω χρηματισμού να διαβάλλουν την ενότητα του συνδικάτου συστήνοντας εργοδοτικό κίτρινο σωματείο αλλά αυτό δεν ήταν αρκετό για να διασπάσει την ΠΕΜΕΝ
Σεπτέμβριος 1981				
3/9	Εργάτες της ΒΙΑΜΑΞ	3ωρες στάσεις εργασίας που στη	Διαμαρτυρία για ξεπούλημα της εταιρείας	

		συνέχεια κορυφώθηκαν σε 24ωρη απεργία στις 8/9		
6/9	Εργαζόμενοι στην ΓΚΟΥΝΤ ΓΗΑΡ	48ωρη απεργία	Υπογραφή νέας συλλογικής σύμβασης εργασίας	
8/9	1300 εργαζόμενοι στις κλωστοϋφαντουργίες ΒΕΛΚΑ και ΤΙΡΟΘΕΑ ζουν με τον κίνδυνο να βρεθούν στο δρόμο			Με το σύνηθες σύστημα της διαθεσιμότητας και της μη πληρωμής δεδουλευμένων οι εργαζόμενοι διαμαρτύρονται για το επικείμενο λουκέτο των επιχειρήσεων
	200 υφαντουργοί στην κλωστοϋφαντουργία ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ στο ΒΟΛΟ			Όπως στις παραπάνω κλωστοϋφαντουργίες οι εργαζόμενοι είναι σε διαθεσιμότητα και απλήρωτοι
10/9	250 εργαζόμενοι στη NATIONAL KAN	24ωρη απεργία	Επαναπρόσληψη απολυμένων συναδέλφων 5 μελών σωματείου	
12/9	2 θάνατοι εργατών στην ΕΤΜΑ			Η εργοδοσία αρχικά προσπάθησε να αποκρύψει το εργατικό δυστύχημα το οποίο ήταν και φρικτό και στη συνέχεια έριξε τις ευθύνες στους εργάτες. Μετά το δυστύχημα η εργοδοσία έφερε τα ΜΑΤ για να διαφυλάξει την τάξη και την εχεμύθεια.
15/9	Τραπεζοϋπάλληλοι	24ωρη πανελλαδική απεργία		
	Αθώωση από το Α Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθήνας τα 33 μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου της ΟΤΟΕ			Δικάζοντας γιατί το 1980 αποφάσισαν τη συνέχιση της απεργίας του κλάδου παρά την παραπομπή σε υποχρεωτική διαιτησία
16/9	200 εργαζόμενοι στην ΧΕΝΙΝΓΚΕΡ Θεσσαλονίκης	4ωρες στάσεις για τους εργαζόμενους στην παραγωγή και τη συντήρηση, 48ωρη απεργία για τους οδηγούς πωλητές	Σταμάτημα της τρομοκρατίας, εφαρμογή 5ήμερη εργασίας	Η εργοδοσία σημειώνεται ότι κήρυξε lock out αλλά μετά από παρέμβαση της επιθεώρησης εργασίας υποχώρησε και πλήρωσε και τους εργαζόμενους.

16/9	3 σοβαροί τραυματισμοί από έκρηξη στην ξυλοβιομηχανία ΕΠΑΣ ΑΕ. Ένας κατέληξε 2 ημέρες αργότερα			Οι εργάτες αρνήθηκαν να μπουκωθούν για επισκευή στο σιλό αλλά η εργοδοσία τους απείλησε αναγκάζοντας τους να μπουκωθούν. Οι εργάτες ήξεραν για τον πλημμελή καθαρισμό του σιλό και την επικινδυνότητα που θα είχε ο καθαρισμός. Δυστυχώς είχαν δίκιο.
21/9	Υπάλληλοι στις ασφαλιστικές εταιρείες	48ωρη πανελλαδική προειδοποιητική απεργία	Διεκδίκηση συλλογικής σύμβασης	
	160 εργάτες των εργοστασίων ΓΚΟΡΕΝΙΑ και ΚΕΡΤΙΝΓΚ	Λήξη απεργιακού αγώνα μετά από 30 ημέρες		Η εργοδοσία υπαναχώρησε στο ζήτημα της διαθεσιμότητας και παραχώρησε και αυξήσεις.
24/9	Άνεργοι ναυτεργάτες	Πορεία στον Πειραιά και στο υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας η οποία επαναλήφθηκε στις 8/10	Ανεργία και άλλα	
27/9		Εκδηλώσεις	Για τα 40 χρόνια του ΕΑΜ	
Οκτώβριος 1981				
9/10	1300 εργάτες ΒΕΛΚΑ	Πορεία στο κέντρο της Αθήνας	Διεκδίκηση δεδουλευμένων	Έλαβαν εγγύηση από τον υφυπουργό Εργασίας Ποτήρη ότι τα δεδουλευμένα θα τα πληρωθούν από τον ΟΑΕΔ
16/10	Μεταλλεργάτες στο εργοστάσιο ΒΕΜΗ Κ. Αναστασίου	Συμπλήρωση 5 ημερών απεργίας		
23/10	Ο νέος υπουργός Βιομηχανίας και Ενέργειας Α. Πεπονής αναστέλλει την ισχύ του Ν.Δ. 64/74 περί ελέγχου στο δημοκρατικό πολίτευμα και καταργεί το Συμβούλιο Νομοφροσύνης			
	Ο νέος υπουργός Εργασίας Απ. Κακλαμάνης προχωρεί σε			

	ρυθμίσεις για τον έλεγχο του ΟΕΚ και του ΟΔΕΠΕΣ			
27/10	Εργαζόμενοι στον ΓΟΥΝΑΡΑ			Πληρώθηκαν από τον ΟΑΕΔ τα δεδουλευμένα τους
29/10	Εργαζόμενοι στο εργοστάσιο ΧΕΝΙΝΓΚΕΡ Θεσσαλονίκης	Κατάληψη εργοστασίου		Μετά από 45ημέρες απεργιακού αγώνα αποφάσισαν κατάληψη για την ικανοποίηση των αιτημάτων τους και αυτών περί επαναπρόσληψης 14 απολυμένων συνδικαλιστών